

Русенски БЛАГОСТЕНЪ ПОДЕМЪ

ПОСВЕТЕНЪ НА КУЛТУРНОТО И СТОПАНСКО ТВОРЧЕСТВО НА РУСЕН. ОБЛАСТЪ
ИЗЛАЗА ПОДЪ ПОКРОВИТЕЛСТВОТО НА РУСЕНСКИЯ ОБЛ. ДИРЕКТОРЪ

Брой единственъ

Подъ редакцията на Кир. Кръстевъ, Вес. Димитровъ и М. Минчевъ

Ноември 1943 — Цена 5 лв.

Ив. Ст. Нешевъ

Русенски обл. директоръ

Нашиятъ лозунгъ!

За културата на единъ народъ се сжди преди всичко по външния видъ на неговата страна; по това, което редица поколѣния сж творили върху земята си, въплощавай-

чи, въ вида на цвѣтущи градове и села, китки и благоуханни градини и поля, гжста мрежа отъ шосейни и жельзопѣтни пѣтица, отлично уредени пристанища,

на свидната наша свобода!

Знаемъ, стремежътъ за свободата роди героитъ отъ борбитъ за освобождението ни, а свободата роди духовното и материално величие на България! Свободенъ въ земята си, свободенъ въ мисълта си, свободенъ въ труда си и въ разполагането съ плодетъ му, българинътъ отъ 65 годишното свободно Царство се показа достоенъ за свободата си и истински творецъ на своето настояще и бъдеще благополучие и добруване.

И за това чужденцитъ, ни се възмущаватъ, а ние, окжпалитая свобода въ кръвта на най свиднитъ си чедъ, въ всички времена и при всички случаи сме готови да се боримъ и жертвуваме за нея.

Свободата или по-точно „чрезъ свободна, независима и обединена България, чрезъ общитъ усилия на нейнитъ преданни и върни синове къмъ създаване на истинско благополучие и добруване на българския народъ отъ Охрида синъ до Черно море и отъ Дунавъ до Бъло море“ бѣ и си остава лозунгътъ на всѣки съзнателенъ българинъ.

Въ името на този лозунгъ паднаха хиляди именни и безименни герои; въ негово името народътъ ни понесе кръстнитъ страдания на неправдата отъ Ньойи; въ негово името въ неуморенъ трудъ пожертвува живота си и нашиятъ любимъ и никога незабравимъ Царъ Обединителъ; въ Негово името, най-после, ние — цѣль единъ народъ, обединени здраво около трона на Н. В. Царъ Симеонъ II — надежда и упование на българския народъ, сега стоиме съ пушка при нозе, готови да се бориме и жертвуваме.

Въ историята на България Русе е отбелязалъ много имена на пламенни патриоти. Тукъ сж намирали убѣжище и условия за революционна дейност много отъ българскитъ хайдути

Въ Русе е билъ организиранъ и революционенъ Комитетъ.

ОБЛАСТНИЯТЪ ДИРЕКТОРЪ

Иванъ Ст. Нешевъ

Надежда и упование на българския народъ

ки въ това творчество стремежа за по-сносно и по-радостно съществуване. Тъкмо тоя стремежъ, изразенъ въ непосиленъ трудъ и благородно надпреварване, донесе културния цвѣтежъ на цивилизована Европа и обляхна още първитъ стѣпки на пълнитъ съ идея на български поколѣния отъ началото на третото Българско Царство. Той се предаваше като скжпо достояние и до днесъ на подрастващитъ поколѣния и само следъ 65 години свободно съществуване разцѣфна, за радост и гордост на народа

интензивно земедѣлие, цвѣтуща индустрия и пр. пр.

Днесъ, когато Родината ни приюти въ майчината си прегръдка насилствено и жестоко отнели отъ нея въ миналото чисти български земи и, когато предъ насъ е възможността да сравняваме напредъка на земитъ отъ старитъ предѣли съ новитъ такива, не може да избѣгне отъ погледа ни чувствителното различие въ полза на тази частъ отъ земята ни, където тоя стремежъ е билъ импулсиранъ преди всичко отъ съзнанието и придобивитъ

Доростоло-Червенски митрополитъ г. г. Михаилъ

Негово Високопреосвещенство възглавява Доростоло-Червенската епархия отъ 1927 год. и нему се дължатъ редица благотворителни начинания въ Русе и Русенска област, построятъ на Църковния салонъ, на нови църкви, павильонътъ за гръдоболни, родиленъ домъ, приюти за старци, сираци и пр.

Генералъ майоръ Христофоръ Серафимовъ — началникъ на 5-а пех. Дунавска дивизия

Родната войска, стражъ на границитъ на Родината, се възглавява отъ достойни и самоотвержени началници, които съ своя личенъ примѣръ и животъ вдъхновяватъ българскитъ войнини къмъ героични дѣла.

Първиятъ председателъ на Русенската областна стопанска камара

г. Йосифъ Вешковъ е роденъ презъ 1897 год. въ Севлиево. Следъ свършване на гимназията постъпва въ редоветъ на армията и като запасенъ подпоручикъ, участвува въ свѣтовната

ректенъ и културенъ гражданинъ го поставятъ на видно мѣсто всрѣдъ първенците на града.

Отзивчивъ къмъ всички обществени инициативи, той не

Йосифъ Вешковъ

война. Въ 1937 г. бѣ избранъ съ пълно единодушие за председателъ на Русенската т. и. камара, на който постъ го заваря новото му назначение за председателъ на Областната стопанска камара.

Съ рѣдко трудолюбие, усърдие и воля, той впрѣгна своитѣ сили и създаде изисканъ образъ на български търговецъ, промишленникъ и общественъ деятелъ.

Личнитѣ му качества на ко-

жали трудъ, време и да бжде г... в... Д... в... ч... и алтруистичното, въ него не внасятъ дисонансъ: тъкмо обратното — алтруистичното взема връхъ, затова той ще остави трайни следи въ нашия общественъ и стопански животъ съ своя примеръ и дѣла.

Основната сжщностъ на стопанскитѣ камари

Цѣлостна държавна политика осжществена чрезъ цѣлостна професионална общностъ

Отъ 1 септемварий т. г. започнаха да функциониратъ стопанскитѣ камари. Мисълта за създаването на стопанскитѣ камари е въ тѣсна връзка съ държавно-политическия сми-

сдружения като сръдство, съвсемъ логично се явява и цѣлостта на всички професионални сдружения въ държавата. Тази цѣлостъ се осжществява именно въ стопанскитѣ камари.

Областната стопанска камара

сълъ на професионалнитѣ сдружения. Днесъ професионалното сдружение е вече сръдство за една целъ, каквато е цѣлостната политика на държавата. Това е единъ новъ стадий въ живота на общественитѣ сдружения. Но ако държавната целесъобразностъ налага да включи въ своята орбита професионалнитѣ

Днесъ новосъздаденитѣ стопански камари ще иматъ възможността да отразяватъ професионални тежнения и ще могатъ да регламентиратъ по-добре живота на самитѣ професии. Впрочемъ, бждещето ще покаже голѣмата ст.йностъ отъ създаването на стопанскитѣ камари въ страната.

Хар. Бойчевъ
Председателъ на Апелативния сждъ

Н. Беджевъ
Председателъ на Областния сждъ

Нашиятъ дългъ

Развитието въ общественя животъ е възможно, когато ръководещата интелигенция се е проникнала отъ идеитѣ на времето, отъ нуждитѣ на нацията, отъ съвременитѣ задачи на държавата и отъ необходимостта да ѝ се служи искрено и безкористо. То е невъзможно, когато общественечеството се преобрне въ карьера, и общественитѣ интереси на стълба за лично издигане.

Добрятъ управникъ работи въ пълно единомислие съ управляванитѣ и е въ постоянна идейна връзка съ тѣхъ. Тази връзка, която намира изразъ въ пълното единомислие помежду имъ, управникътъ подържа по всички възможни начини, благодарение на своето високо положение, което му дава много сръдства и най-благоприятни условия. Той е, който единствено може да създаде сцепление въ широкитѣ народни слоеве; той е, който ги въодушевява и прави годни за саможертва въ името на общитѣ интереси. И най-после той е, който фактически посочва пѣтищата за материаленъ и духовенъ подемъ на народната общностъ.

Умѣ ли управникътъ да вижда ясно действителността и да схваща състоянието, което почва да се заражда, държи ли

постоянно слуха си до маситѣ и живѣе ли съ нуждитѣ на цѣлостта, той никога не ще се отклони отъ върния пѣтъ, който моментътъ и интереситѣ на страната налагатъ. Обратното не държи ли смѣтка за действителността, не цени ли човѣшкото въ човѣка, отнеме ли безъ нужда и не по установения редъ правата на гражданитѣ, то тѣ се очуждаватъ отъ него, ставатъ безразлични къмъ действията на властта, а не рѣдко и нейни врагове.

Управленето е, преди всичко, изпълнение на дългъ, дългъ къмъ всички, въ интересъ на всички; единъ постоянно осжществяванъ стремежъ къмъ повече благоденствие и щастие на управляванитѣ. Затова и управлението е изкуство отъ най-висше естество. И най-напредъ изкуство да се печелятъ гражданитѣ, да се приобщаватъ тѣ къмъ държавата.

Въ днешната епоха на рационалностъ и на единъ положителенъ свѣтъ, всѣки административенъ органъ трѣбва да има предъ себе си само единъ господаръ — законътъ. Чрезъ правото и справедливостта най-добре ще се служи на народа. Така ще се засили връзката между народъ и управление. Така ще изпълнимъ най-добре нашия дългъ.

Н. Томовъ — кметъ

Сждебната палата

Вестници и списания

Въ Русенската областъ се води интензивенъ духовенъ животъ. Отражения на тоя животъ даватъ излизашитѣ вестници и списания. Въ Русе по настоящемъ излизатъ следнитѣ вестници:

„Русенска поща“ — редакторъ Кирилъ Кръстевъ, „Народна борба“ — редакторъ Ал. Стоевъ — ежедневници, и „Дунавски вестни“, следпразниченъ — редакторъ-стопанинъ Веселинъ Димитровъ.

Излизатъ и две списания: „Вѣра и животъ“ — редакторъ Станчо Везировъ и „Модерно земедѣлие“ — ред. Хр. Т. Стамболиевъ.

Въ Разградъ излиза „Разград-

ско слово“ — ред. Гр. Поповъ, въ Силистра — „Подемъ“, ред. Сим Пармаковъ, въ Тутраканъ — „Напредѣкъ“, ред. Из. Чорбаджиевъ.

По Дунавъ Хр. Ботевъ самоотвержено поведе своитѣ четници за свободата на България.
Опознайте красивитѣ български бръгове! Пжтувайте съ модернитѣ и удобни кораби на Българското рѣчно плаване!

Българи, обичайте морето и пазете вашитѣ бръгове!

Фердинандъ — Царь-Отецъ

Христо Стратевъ

Обл. инспекторъ на Нац. пропаганда

Пропаганда

Както и да се проявява, очевидно е нейното огромно значение както въ мирно, така и въ военно време. Именно за това, милионнитѣ материални сръдства, които всѣка държавна изразходва, за да разпростре нейното влияние и действие, сж напълно оправдани отъ народното и общо гледище.

Споредъ каузата на която служи, пропагандата бива национална и противникова, а споредъ сръдствата си — честна, която е близо до истината и живота и, безчестна, чиито подтикъ и стремежъ сж разрушението — нравствено и морално, както и фантастичната, наглата и безкруполна лъжа.

Честниятъ, доблестниятъ и юначниятъ народъ, по подобие на отдѣлната човѣшка личностъ съ сжщитѣ добродетели, си служи, за да подържа нравственитѣ съпротивителни сили на обществото, особено необходими въ дни на върховно напрежение, каквито сж днешнитѣ, съ честна, почтенна и близка до истината пропаганда, бидейки убеденъ, че Богъ, успѣхътъ и напредѣкътъ сж негови нераздѣлни спжтници и въ постоянна негова помощъ.

Коварството, интригата, заблудата, лъжата и заплашванията, сж сръдствата на слепия и изпадналъ въ паника безчестникъ. Международнитѣ предажници, безотечественицитѣ егоиститѣ, сж негови помощници.

Нашиятъ народъ, воденъ мѣро отъ своя любимъ доскошешъ Върховенъ Вождъ — Бдинитель, е неотлъчно и знаги на страната на героични рицарски и динамични наръотъ силитѣ на Остъта. пжтъ не е случаенъ. Българскиятъ народъ, притежаващъ добродетелитѣ на своитѣ съюзници, естествено и спонтанно избра своя пжтъ, защото между равни му е мѣстото.

Пропагандата на нашитѣ велики съюзници и нашата народностна пропаганда, въ продължение на по-вече отъ 4 години, за всѣки непредубеденъ гражданинъ е била изразъ само на чистата истина. И, действително, само истината най-красноречиво можеше да опише героичната борба, подвизитѣ и успѣхитѣ на русокоситѣ рицари на вдѣхновена за смъртна борба нова Европа, противъ английския и американския империализъмъ и еврейския болшевизъмъ.

Противниковата пропаганда — пропагандата на лицемѣрие, лъжата и коварството, продължава още чрезъ устата и перото на низвергнати въ отечеството ни люде — предатели и продажници, да сѣе лъжи, на които все по-малко и по-малко хора вѣрватъ; да заплашва и да търси нови и нови жертви, които безпощадно и цинично да хвърля въ самоунищожение за интереситѣ на една разложена и отречена отъ живия животъ система на международенъ бандитизъмъ и ограбване.

Тази отрова не ще намѣри мѣсто въ душата на българина. Коровиятъ български духъ, неговата издържливостъ и любовта къмъ истината и дадата у нашия народъ, сж гранитна скала, която ще разбие всички пристѣпи и удари на лъжата, самохвалството и зловернитѣ слухове.

Нашъ общъ дългъ е да увеличимъ твърдината на българския народностенъ духъ, да направимъ своето забележител-

(Продължава на стр. 7-а)

Русе въ миналото и днесъ

Русе е най-големиятъ край-дунавски градъ въ България, съ височина около 30 метра надъ морското равнище.

При преброяването на 31. декемврий 1934 година е ималъ 49,388 жители. Къмъ 31. декемврий 1942 година има 54,853 жители.

Има желъзопътна връзка съ Черно-море (Варна) и съ вътрешността, три гари и едно пристанище съ ферибоотъ.

Основанъ е въ римско време като селище съ име *Сександра приста*.

Въ миналото е билъ административенъ, стопански и културенъ центъръ на цѣлата областъ между Дунава и Балкана, отъ Тулча до Нишъ.

Намира се на международния пѣтъ Варшава—Цариградъ.

Билъ е главенъ вносенъ пунктъ за манифактура и дървенъ строителенъ материалъ и износенъ такъвъ на зърнени храни, яйца и птици. Неговото търговско значение и досега остава подчертано. Презъ пристанището му и до сега се извършва най-оживенъ вносъ на желъзария, деривати на тежкото каменно масло и солъ, като се изнасятъ зърнени храни, грозде, пулпове и всички произведения, характеризиращи износа на българското производство.

Междувременно, следъ войнитъ 1912 — 1918 год., Русе се засилва особено много като индустриално селище и въ това отношение днесъ сжщо заема едно отъ първитъ мѣста въ страна. Индустрията му използва двигателната сила съ обща мощностъ около 13,000 конски сили. Между най-изтъкнатитъ индустрии въ града сж: захарната, машиностроителната, текстилната, бояджийската, оцетната и брашнената.

Въ близостта на града сж: захарната, машиностроителната, текстилната, бояджийската, оцетната и брашнената.

Има градски паркъ, 7 квартални градини и 2 хубави паметника.

Седмичниятъ пазаръ става два пѣти — въ вторникъ и въ петъкъ.

Въ града има апелативенъ, областенъ, и околийски съдъ, областна стопанска камара и много банки. Седалище на митрополитъ, съ подчертанъ духовенъ животъ, градътъ дава възможностъ за всестранно сръдно образование на свои и отъ царството юноши чрезъ две държавни гимназии, сръдни: механо-техническо, мелничарско и художествено мебелно училища и 10 основни училища.

Има петъ църкви, една градска библиотека и 4 читалища.

Развитие и състояние на службитъ въ Русенската градска община

Ходътъ на работитъ въ всѣка община се обуславя до голъма степенъ отъ общия политически режимъ въ страната, а сжщо и отъ мѣстнитъ нрави и условия.

Тѣзи името общи и мѣстни условия сж влияли на работитъ и въ Русенската община и сж се отразили въ тѣхъ по най-яркъ начинъ.

Да се проследи развитието на работитъ въ общината е нѣщо, което всѣкога предста-

Корабплаването ни е гордостъ за нацията.

Чрезъ морето и Дунавъ, за величието на родината!

влява интересъ, защото едно такава издирване открива многообразието на нуждитъ, които тя задоволява — голъмата верига отъ усилия, които сж проявени въ това направление, а сжщо и безбройнитъ мъчности и противодѣйствия, съ които това дѣло е съпроводено.

Както и другадѣ се изтъкна, въ Русе никога не сж липсвали хора, които сж искали да поставятъ града на нуждната висота. Наредъ съ тѣхъ, обаче, винаги е имало и такива, които сж давали предимство на лич-

Общинска управа

Начело на общинската управа презъ разни времена на най-близкото минало сж стояли най-събуденитъ и културни граждани, въ замаха на повече отъ които, съобразно съществуващитъ възможности, се забелязва желанието за инициатива и самостоятелност.

Първиятъ кметъ следъ освобождението на града е Тодоръ Гарваловъ.

Между последвалитъ го 30 челници въ общинската управа

отъ освобождението на Русе до 1934 година.

Че това е така, ще се види отъ нѣколкото цифри, които ще посочимъ тукъ.

I. Въ просвѣтно отношение

довършиха се две основни училища: „Св. Караджа“ въ кв. „Тракцията“ и „Св. Георги“ на бул. „Царъ Освободителъ“ и се купи зданието на бул. „Царъ Борисъ III“ за нуждитъ на прогимназия „П. Беронъ“. Така нуждитъ отъ училищни сгради сж напълно задоволени за още

1940 год. 59,837,441 лева
1941 год. 53,588,769 лева
1942 год. 77,669,511 лева

Това увеличение се дължи не толкова на увеличение размѣра на общинскитъ данъци, налози и такси, а на използване на фондови суми, включване приходитъ на новосъздаденитъ общински предприятия, като: хали, клиника, омнибуси и др., а така сжщо и поради прибѣгване къмъ дългосрочни заеми за доходоносни общински предприятия и нѣкои нови временни облози съ благоустройствено предназначение.

Върѣки това увеличение на размѣритъ на общинскитъ приходи и трудноститъ при тѣхното събиране, поради военнитъ събития, общинскитъ бюджети сж били реализирани сръдно 90.65%.

За извършване нѣкои по-крупни общински предприятия: постройката на общински хали, клиника, зеленуково-плодово тържище, модерна канализация, баня, общински здравенъ домъ и амбулатория и други благоустройствени мѣроприятия въ града, общината прибѣгна до гласуване и упражняване на нѣколко извънредни бюджета, на обща сума 59,144,400 лева, произхождащи предимно отъ заеми.

До края на 1934 година, по сключени преди това заеми, общината е имала да дължи само главница общо на сума 17,458,330 лева.

Отъ 1. I. 1935 г. до 30. VI 1943 г. отъ общината сж били сключени нѣколко нови заеми, възлизащи общо на 38,440,000 лева или всичко 55,898,330 лв.

Презъ сжщия периодъ отъ време сж били, обаче, изплатени отъ дължимия капиталъ — главница 17,414,646 лв., така, че къмъ 30. VI. 1943 год. дългътъ на общината по всички сключени до днесъ заеми е сведенъ на 38,483,684 лева.

Нѣщо, което заслужава отбелязване, е, че досега общината не е просрочила нито една дължима анюитетна вноска и винаги, най-посредно, ги е изплащала на падежитъ имъ.

III. Електроснабдяване

Електрическата централа въ градъ Русе е открита презъ 1917 година съ три дизелови електропроизводни групи отъ по 270 к. с., или всичко 810

Центъръ на града

нитъ свои нужди и интереси. По тоя начинъ животътъ на общината е билъ непрестанна борба за по-добро начина-

данъчна политика, много време и сръдства. Личнитъ съображения и домогвания въ миналото имаха видими изражения, които на русенци сж много добре известни... Така, за да може да се осигурятъ гласове и подържници, позволяваше се да се строи безсистемно навредъ и по тоя начинъ градътъ се е ненуждно и неоправдано разширилъ до такава степенъ, че сега трѣбва въкове да минатъ, за да може да се благоустрои; за да се угоди на едни и на други, общинскиятъ съветъ посвети нѣколко цѣли заседания въ разисквания, да има ли или не тараба игрището, което е въ началото на алеитъ; дрипавитъ бараки и сергии си стоаха по пазаря и му придаваха ориенталски видъ, но никой не ги буташе, защото знаеше, че рискува да си навлѣче омразата на партийната клиентела и да пропадне въ деня на избора; помпената станция на островъ Матей глътна десетъ милиона лева, безъ да се дирятъ виновни за това.

Факти отъ тоя родъ има много, но да ги изброяваме тукъ е излишно.

Сръдъ тая отекаваща смѣсица отъ добри усилия, долни подбуди и язвителни преценки, дойде промѣната отъ 19. май 1934 година. Тя създаде благоприятни за напредѣкъ обществени условия. Лошитъ домогвания вече не могатъ толкова лесно и осезателно да успѣватъ. Въ всѣки случай, направеното оттогава насамъ ни вдъхва надежда, че занаятъ ще можемъ стигна и до по-големии и по-сжществени подобрения.

Следващитъ редове сж предназначени да откриятъ какво е постигнато въ Русенската община при новата организация на управлението.

следва да бждатъ отбелязани и имената на: Петъръ Винаровъ, Георги Михайловъ, Ангелъ Павловъ, Панайотъ Константиновъ, Дръ Иларионъ Буровъ, Дръ Николай Червенъ-Ивановъ, Христо Стояновъ, инженеръ Йорданъ Павловъ и нѣколкитъ още, които сравнително по-дълго време сж ръководили общинската стопанска политика и строителство.

Задачитъ на общинската управа, отъ 1935 година насамъ, сж били стимулирани отъ разбирането да се запази и подобри благоустройствения видъ на града, да се доведе до съвременнитъ изисквания за хигиена и култура битътъ на гражданитъ, за да може презъ идващитъ години на по-големи възможности, градътъ да запази и засили значението си, като отъ предварително осигуренъ трамплинъ прескочи времето на пропуснатитъ възможности презъ миналото и се затвърди като културенъ, търговски, индустриаленъ и стопански центъръ.

За постигане на тѣзи цели, общинската управа следъ 19. май 1934 г. се погрижи, преди всичко, да организира общинскитъ служби по отдѣления съ цензованъ ръководенъ персоналъ.

По този начинъ канцелариитъ въ отдѣленията можаха да се уредятъ така, че въ тѣхъ да царятъ редъ и прегледност и въ всѣко време, безъ излишно разгачаване на гражданитъ, да се даватъ лесни и бързи справки. Днесъ чиновницитъ не работятъ по свое усмотрение и капризъ, а по изработени отъ началника указания, подъ контролата на кмета и помощницитъ му.

Така организирани службитъ въ общината, дадоха възможностъ на общинската управа, въ единъ срокъ отъ 10 години, да направи въ просвѣтно, хигиенно, ветеринарно, финансово и благоустройствено отношение повече, отъ това направено

десетки години.

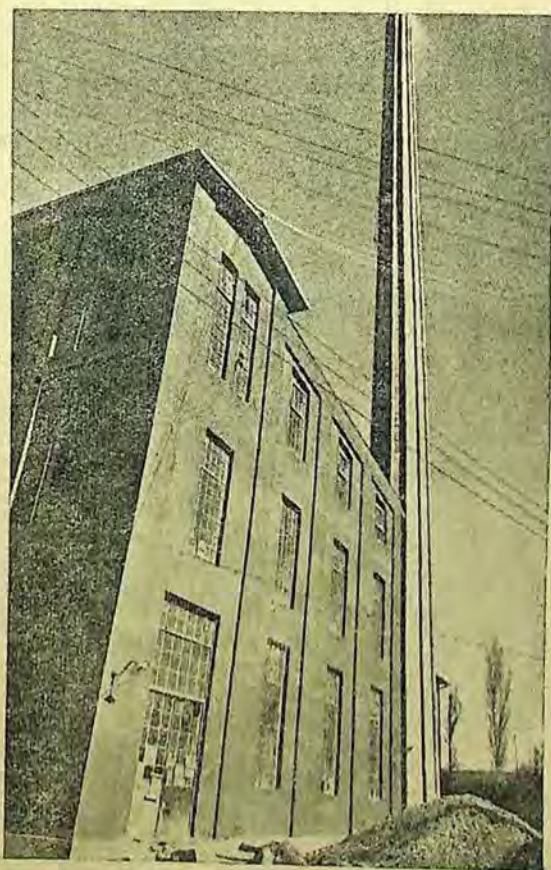
Независимо отъ това, всички стари училищни сгради се ремонтираха и подържатъ въ приличенъ външенъ и вътрешенъ видъ.

II. Финансово положение

Отъ 1931 год. до 1934 год. общинскитъ бюджети сж възлизали сръдно на 35,000,000 лв. до 36,000,000 лева.

Отъ 1935 год., обаче, тѣ сж били ежегодно увеличавани, както следва:

1935 год.	44,488,125 лева
1936 год.	42,191,079 лева
1937 год.	40,155,519 лева
1938 год.	46,480,242 лева
1939 год.	58,445,821 лева

Външенъ видъ на парно-турбинната електр. централа

Общинска управа

Т. Гарваловъ
Първият кметъ на гр. Русе

Инж. Кирилъ Старцевъ
Кметъ на гр. Русе

конски сили, къмъ които презъ 1927 год. е била прибавена четвърта дизелова група. Нуждитъ на града отъ електрическа енергия сж се увеличавали бързо и къмъ 1937 год. централата не е могла да задоволи значителна частъ отъ тѣхъ, въпреки, че е работила съ пълната си мощност, безъ да може да държи двигатели въ резерва. Поради това, презъ 1937 год. общинската управа е взела решение за ново разширение на централата съ една парна турбина, тѣргътъ за която се е състоялъ презъ февруарий 1939 година. Монтажътъ на парно-турбинната инсталация е билъ завършенъ и турбината пуштната въ действие презъ м. априль 1942 година.

Този растежъ на електрическата централа, макаръ и понѣкога да е бивалъ спъванъ и забавянъ, може да се вземе като единъ вѣренъ показателъ за общото стопанско и материално повдигане на градъ Русе отъ 1917 година насамъ.

До 1936 год. електрическата централа, съ нейния технически и канцеларски персоналъ, е съставлявала „електрическо отделение“ на общината, но презъ тази година тя се обособява като автономно „Общинско предприятие за электроснабдяване“.

Печалбитъ на стопанското предприятие отъ 1936 година насамъ сж, както следва:

1936 год.	3,626,590 лева
1937 „	2,591,523 „
1938 „	3,491,433 „
1939 „	2,867,003 „
1940 „	2,972,404 „
1941 „	56,883 „
1942 „	3,923,402 „

Печалбата презъ 1941 година е само 56,883 лева, понеже, вследствие на войната, цената на горивото за дизеломоторитъ порастна повече отъ три пѣти, а такситъ за електрическа енергия не сж били повишени.

Пушането на парната турбина въ действие може да се смѣта едно истинско тържество за градъ Русе, тъй като то спаси града отъ едно бедствие, което го очакваше презъ тѣзи години на всеобща криза, когато доставкитъ на течни горива за дизеломоторитъ отъ

чужбина станаха съвсемъ нередовни и недостатъчни. Употрѣбявайки родно гориво — пернишки каменни въглища — новата парно-турбинна централа направи градъ Русе икономически много по-малко зависимъ отъ вноса на чуждестранни горива.

Въ новопостроеното турбинно помѣщение е предвидено празно мѣсто за втора парна турбина, постѣпки за доставката на която сж направени наскоро следъ монтирането на първата турбина. Само крайно неблагоприятнитъ стопански условия, причинени отъ войната, може да забавятъ осъществяването на тази належаща доставка.

IV. Ветеринарно дѣло

Развитието на общинската ветеринарна служба въ градъ Русе, за времето отъ 1934 год. до днесъ, показва единъ непрекъснатъ възходъ, рѣдко отбелязанъ въ здравното стопанско строителство на общинитъ въ Областятъ.

Презъ това време се приключи съ много неотговарящи условия за съвременнитъ здравни изисквания, относно производството, съхранението, преноса и тѣрговията на хранителни продукти отъ животински произходъ, месо, месни произведения, млѣко, млѣчни произведения, риба и др.

Съ голѣми усилия и непреклонна енергия отъ страна на ръководящитъ службата ветеринарни лѣкари и останалитъ ветеринарни служители можа да се премахне рутината въ здравната ветеринарна дейност на службата, отстраниха се много пакостни за здравето начини на производство, съхранение и продажба на съестни продукти отъ животински произходъ. Тукъ трѣбва да се отбележи, че голѣми заслуги въ изграждането на ветеринарното дѣло въ Русе има бившиятъ началникъ. Д-ръ Г. Ганевъ, който сега е началникъ на отдѣлъ въ Главното комисарство на снабдяването.

Съ едно целесъобразно здравно стопанско строителство, нуждата отъ което бѣ напълно осъзната отъ общинската управа, презъ годинитъ 1935—1940

можаха да се построятъ общинскитъ хали, общинската кланица, месоколбасарскитъ работилници, модерна сушилна съ складове за кожи отъ едъръ и дребенъ рогатъ добитъкъ, еднокопитни и свине и работилница за преработка на черва. Въведе се хигиененъ автомобиленъ превозъ на добиваното въ кланицата месо.

Хладилната обработка и запазване на месо, месни и млѣчни произведения, съ построяване на хладилницитъ при халитъ и кланицата, има за последствие получаването на висококачествени въ здравно и вкусово отношение продукти и отговори на съвременнитъ стопански изисквания за гарантирано запазване на сжщитъ и осъществяване икономии отъ развала на сжщитъ продукти, при липса на подходящи условия за тѣхното запазване.

Общинската управа, съзнавайки напълно нуждата отъ създаването на тия здравни и стопански ветеринарни инсти-

Ас. Думановъ
Пом. кметъ

Д. Брашовановъ
Пом. кметъ

туту, не пожали срѣдства за тѣхното построяване. Така: за постройка на халитъ сж изразходвани крѣгло . 13,000,000 лв. за постройка на кланицата съ сушилната за кожи, месоколбасарскитъ работилници и работилницата за преработка на черва къмъ нея, сж изразходвани досега крѣгло . . . 26,500,000 лв. или всичко . . . 39,500,000 лв.

Днесъ общинската ветеринарна служба разполага съ хладилници, съ използвана хладилна площъ 1410 кв. м., съ кубатура 5360 куб. м. и съ два ледогенератора при халитъ и кланицата съ производство на изкуственъ ледъ за 8 часа общо 3,000 килограма. Общо застроената площъ на всички гореизброени постройки възлиза на 6650 кв. м., отъ които 2012 кв. м. за халитъ и 4638 кв. м. за кланицата и предаденитъ къмъ сжщата постройка.

При учредения къмъ градската кланица околийски складъ

за кожи, въ вече построената, преди въвеждане на монополния режимъ за кожитъ, сушилна съ складове за кожи, при градската кланица се подготвятъ и запазватъ отъ развала срѣдно годишно около 220,000 кгр. кожи отъ едъръ рогатъ добитъкъ, свине и еднокопитни и около 100,000 броя кожи отъ дребенъ рогатъ добитъкъ.

За 1942 година, която е военновременна година, стопанската дейностъ на градската ветеринарна служба се изразява въ следнитъ приходи: кланични приходи 5,118,822 лв. приходи отъ гр. хали 1,833,993 лв. други приходи . . . 706,640 лв.

или всичко . . . 7,659,455 лв., отъ които само отъ охлаждане на продукти сж постѣпили 1,575,104 лева.

Предстоящи ветеринарно стопански мѣроприятия сж завършване на втория етапъ отъ общия кланичен комплексъ, а именно, построяване на тѣржище за животни при кланицата, навеси и обори за предназначения за клане добитъкъ и построяване и обзавеждане на млѣконабдителна централа и квартални хали по ул. „Николаевска“.

V. Здравно дѣло

Здравната служба при Русенската градска община отъ 1934 година относно помѣщенията, мебелировката и приспособяването имъ за целта е въ единъ непрекъснатъ възходъ. Отъ четиретѣхъ амбулатории, които се намиратъ въ различни части на града: първата при която е съсредоточена здравната служба отъ 1939 год. е въ собствено знание, съ всички необходими разпредѣления, отдѣления и инструментариумъ. Къмъ сжщата се намира и общинския жбодѣленъ кабинетъ, на който е съсредоточено въ началото

следна дума на техника-инструменти. Горниятъ етажъ на амбулаторията е нагоденъ за химическа лаборатория, на която се доставиха всички необходими и модерни уреди. — Втората амбулатория до миналата година се намираше въ общински дюкяни, които не отговаряха за целта, но презъ 1942 година се завърши новата постройка, въ която сега се намира амбулаторията. — Третата амбулатория се намира въ общинската болница — помѣщение, което не е прегодено за болница, обаче, тя има ценна услуга при появяване на епидемии, като въ нея се гарантиратъ всички съприкосновени съ петнистъ тифъ и болни отъ скарлатина, а презъ периода, когато нѣма епидемии се приематъ болни изостанени отъ близки отъ вътрешни и хронически болести. Къмъ нея е и дезинфекционната станция съ две машини за изпарване. Презъ миналата и настоящата година се направи нова постройка къмъ болницата за кухня, трапезария, пералня, су-

шилня и складове, и се ремонтираха старитъ постройки. — Четвъртата амбулатория се намира въ наето ненагодно помѣщение. Къмъ нея се числи и здравната детска съвещателна станция.

Лѣкаритъ на брой 6 души, четирима отъ тѣхъ сж въ амбулаторията и двама училищни съ помощенъ персоналъ, четирма фелдшери и двама санитарни агенти.

Все съ огледъ на хигиенните ране на града се организира въ 1935 год. и служба „Чистота“, която се разви въ самостоятелно машинотехническо отделение.

Въ началото на 1933 год. организирана общинска служба „Чистота“ не е имало въ Русе. Износването на сметта отъ домоветъ и улицитъ е било давано на предприемачъ, който е работилъ съ около 20 каруци. Назначени били и 10—12 души метачи. По-главнитъ улици сж били поливани отъ пожарна кола.

Въ 1933 год. на Санитарното отделение при общината се предостави при съставъ: 2 надзирателя, 15 метачи, 15 работници и 2 товарни по 1 1/2 т. камиони, да се грижи за чистотата на града.

Това трая до началото на 1935 год., когато се организирана вече служба „Чистота“, като въ 1936 год. става отделение „Чистота“. Съставъ началникъ, 4 надзиратели, 20 метачи, 20 гальотажки, 20 гальоти, 20 работници и 4 товарни камиони — общо около 65—70 души. Службата се развива постепенно и въ началото на 1943 год. се превръща въ Машинно — техническо отделение съ: 1) сл. „Чистота“; 2) сл. „Омнибусна“; 3) сл. „Техническа работилница“.

Служба „Чистота“, има вече на 1. I. 1943 г. 110 души, съ 5 товарни камиони, 1 влѣкачъ, 20 гальоти, 65 гальотажки, 20 работници и пр. Служба „Общ. техническа-работилница“, е основана съ 4—5 майстори и едно коларско помѣщение презъ 1930 година. Въ периода презъ 1936—1943 година тя се развива до степенъ, че съ своитъ 25 души технически работници изработва или поправя всичко основно, като напримѣръ: каруци, гальоти, файтони, автомобилни карусерии, поливачки, мебели, каси, столове, чинове и пр. Служба „Общ. омнибуси“, се създава на 10 май 1941 год., като по решение на общинския съветъ се купиха 6 употребявани дизелови омнибуси и къмъ края на 1941 г. и началото на 1942 год., се доставиха още 6 нови газгенераторни омнибуси съ гориво дърва. Общо отделението има съ-

качъ съ ремарке, 20 гальоти, 65 гальотажки и пр. Служба „Чистота“ за 18 конюшни за 70 коня, гаражи за камиони и файтони, баня, кухня, която храни дневно 150 души, трапезария, гардеробна, спалня и пр.

Служба „Общ. техническа-работилница“, е основана съ 4—5 майстори и едно коларско помѣщение презъ 1930 година. Въ периода презъ 1936—1943 година тя се развива до степенъ, че съ своитъ 25 души технически работници изработва или поправя всичко основно, като напримѣръ: каруци, гальоти, файтони, автомобилни карусерии, поливачки, мебели, каси, столове, чинове и пр.

Служба „Общ. омнибуси“, се създава на 10 май 1941 год., като по решение на общинския съветъ се купиха 6 употребявани дизелови омнибуси и къмъ края на 1941 г. и началото на 1942 год., се доставиха още 6 нови газгенераторни омнибуси съ гориво дърва.

Общо отделението има съ-

качъ съ ремарке, 20 гальоти, 65 гальотажки и пр. Служба „Чистота“ за 18 конюшни за 70 коня, гаражи за камиони и файтони, баня, кухня, която храни дневно 150 души, трапезария, гардеробна, спалня и пр.

Служба „Общ. техническа-работилница“, е основана съ 4—5 майстори и едно коларско помѣщение презъ 1930 година. Въ периода презъ 1936—1943 година тя се развива до степенъ, че съ своитъ 25 души технически работници изработва или поправя всичко основно, като напримѣръ: каруци, гальоти, файтони, автомобилни карусерии, поливачки, мебели, каси, столове, чинове и пр.

Служба „Общ. омнибуси“, се създава на 10 май 1941 год., като по решение на общинския съветъ се купиха 6 употребявани дизелови омнибуси и къмъ края на 1941 г. и началото на 1942 год., се доставиха още 6 нови газгенераторни омнибуси съ гориво дърва.

Общо отделението има съ-

качъ съ ремарке, 20 гальоти, 65 гальотажки и пр. Служба „Чистота“ за 18 конюшни за 70 коня, гаражи за камиони и файтони, баня, кухня, която храни дневно 150 души, трапезария, гардеробна, спалня и пр.

Служба „Общ. техническа-работилница“, е основана съ 4—5 майстори и едно коларско помѣщение презъ 1930 година. Въ периода презъ 1936—1943 година тя се развива до степенъ, че съ своитъ 25 души технически работници изработва или поправя всичко основно, като напримѣръ: каруци, гальоти, файтони, автомобилни карусерии, поливачки, мебели, каси, столове, чинове и пр.

Служба „Общ. омнибуси“, се създава на 10 май 1941 год., като по решение на общинския съветъ се купиха 6 употребявани дизелови омнибуси и къмъ края на 1941 г. и началото на 1942 год., се доставиха още 6 нови газгенераторни омнибуси съ гориво дърва.

Общо отделението има съ-

качъ съ ремарке, 20 гальоти, 65 гальотажки и пр. Служба „Чистота“ за 18 конюшни за 70 коня, гаражи за камиони и файтони, баня, кухня, която храни дневно 150 души, трапезария, гардеробна, спалня и пр.

Служба „Общ. техническа-работилница“, е основана съ 4—5 майстори и едно коларско помѣщение презъ 1930 година. Въ периода презъ 1936—1943 година тя се развива до степенъ, че съ своитъ 25 души технически работници изработва или поправя всичко основно, като напримѣръ: каруци, гальоти, файтони, автомобилни карусерии, поливачки, мебели, каси, столове, чинове и пр.

Служба „Общ. омнибуси“, се създава на 10 май 1941 год., като по решение на общинския съветъ се купиха 6 употребявани дизелови омнибуси и къмъ края на 1941 г. и началото на 1942 год., се доставиха още 6 нови газгенераторни омнибуси съ гориво дърва.

Общо отделението има съ-

качъ съ ремарке, 20 гальоти, 65 гальотажки и пр. Служба „Чистота“ за 18 конюшни за 70 коня, гаражи за камиони и файтони, баня, кухня, която храни дневно 150 души, трапезария, гардеробна, спалня и пр.

Служба „Общ. техническа-работилница“, е основана съ 4—5 майстори и едно коларско помѣщение презъ 1930 година. Въ периода презъ 1936—1943 година тя се развива до степенъ, че съ своитъ 25 души технически работници изработва или поправя всичко основно, като напримѣръ: каруци, гальоти, файтони, автомобилни карусерии, поливачки, мебели, каси, столове, чинове и пр.

Служба „Общ. омнибуси“, се създава на 10 май 1941 год., като по решение на общинския съветъ се купиха 6 употребявани дизелови омнибуси и къмъ края на 1941 г. и началото на 1942 год., се доставиха още 6 нови газгенераторни омнибуси съ гориво дърва.

Общо отделението има съ-

качъ съ ремарке, 20 гальоти, 65 гальотажки и пр. Служба „Чистота“ за 18 конюшни за 70 коня, гаражи за камиони и файтони, баня, кухня, която храни дневно 150 души, трапезария, гардеробна, спалня и пр.

Служба „Общ. техническа-работилница“, е основана съ 4—5 майстори и едно коларско помѣщение презъ 1930 година. Въ периода презъ 1936—1943 година тя се развива до степенъ, че съ своитъ 25 души технически работници изработва или поправя всичко основно, като напримѣръ: каруци, гальоти, файтони, автомобилни карусерии, поливачки, мебели, каси, столове, чинове и пр.

Служба „Общ. омнибуси“, се създава на 10 май 1941 год., като по решение на общинския съветъ се купиха 6 употребявани дизелови омнибуси и къмъ края на 1941 г. и началото на 1942 год., се доставиха още 6 нови газгенераторни омнибуси съ гориво дърва.

Общо отделението има съ-

русенски Народенъ театъръ

На котва въ русенското пристанище

Димитър Н. Владовъ
Помощ. областен директоръ

Кметътъ въ селската община

Отъ 1934 година насамъ, нашето общинско законодателство направи единъ крътъ завой, като измѣсти значително аринката, по който до тогава се управляваше българската община. Въмѣсто началото на избираемостъ, което до тогава беше всичко въ живота на общиниъ, дойде системата на назначаема кметъ. Избираемостта се запази само за общинскитъ съветници, каго обаче и тя се постави на друга

дащето на общината, Покрай чисто административната работа въ една община, тия хора начело съ кмета подготвятъ и проектигъ за идната гравивна работа, въ най-широка смисълъ на думата, и тѣ сжщигъ, които преодоляватъ прпятствията, прескачатъ спънкитъ и понасятъ мжчнотиитъ, свързани съ всѣка работа, въ края на краищата носятъ упрецитъ или похвалитъ за всѣко дѣло. Разбира се, че наредъ съ тази работа, общината върши всичко останало, което съставлява дѣлничия, ежедневиия животъ на общекитието, и което е толкова много разнообразно, че мжчно може да се изброи.

Но ако работата на единъ кметъ въ селска община е тѣй много разнообразна и количествено толкова много, другото качество на кмета, като организаторъ и носителъ на държавната властъ, създава още една страна на тази деятелностъ, която сама по себе си даже, е достатъчна за една специална категория служба. Тука вече, въ тази областъ кметътъ има едно амплу, което никой другъ чиновникъ нито има, нито може да получи. Като органъ на държавната властъ, кметътъ въ една селска община е всичко: той е проводникъ на политиката на държавата въ нейнитъ най-отдалечени краища, той е изпълнителъ на всичко, което се отнася до управлението на държавата, тамъ дего нѣма други държавни функционери. Не би било мислимо провеждането на държавната политика, по нейнитъ най-всестранни ресори, ако не сжществуваше институцията на селската община. Тази политика въ областта на военно дѣло, санитарно, ветеринарно, земеделно, строителство, данъчна политика, просвѣта, кооперативно дѣло, читалищно, благотворително, спортно и пр. и пр. се провежда изключително чрезъ разпоредбитъ които стигатъ въ селската община и се изпълняватъ отъ нея. По този начинъ, тази мъничка селска община, се явява фокусътъ въ който се събиратъ всички разпореджания на разнитъ поддѣления на централната властъ, за да дадатъ своя ефектъ. И заради туй, съ огледъ на качествата, които има единъ кметъ, може да се предскаже даже, какъ ще се поведе тази държавна политика. Защото, нито е чудно, нито е далече отъ мисълта, че въ очитъ на населението отъ селата, което е и голѣмата частъ на населението въ Царството, кметътъ е държавата. Представата за тази последната се покрива съ личността на кмета, който въ райони на своята община държи цѣлата общинска и държавна властъ въ свои ржце. Ето следователно, колко важно е да се подбератъ добри и подготвени за това важно предназначение кметове, които да заематъ съ достоинство тази толкова сериозно дѣло.

Законитъ за управлението на общинитъ отъ 1934 година насамъ, само допринесоха за побързото постигане на тази целъ.

Залогътъ за преуспѣването ни е въ единението, здравата дисциплина и високото съзнание за културната ни роля като народъ и държава.

Стефанъ Симеоновъ
Обл. полицейски началникъ

Ролята на полицията днесъ

По пжтя за осжествяване на своитъ идеали българския народъ премина хиляди горчивини и изпитания, но той неотклонно следва пжтеводната свѣтлина на своята щастлива звезда, която отъ стръмнитъ на Голгота го отведе до неговото най-съкровено желание — Обединението.

Съ това се обиднаха възжеленията на редица поколѣния следъ Освобождението насамъ, а даденитъ жертви отъ мина-

най-значителна роля, като здраво крепи вътрешния фронтъ на държавата и създава ония необходими предпоставки, тѣй много наложителни въ настоящитъ дни, безъ които сж немислими дисциплината, реда и спокойствието. Тя е единственото звено между периферията и центъра, между народъ и управление.

Въ борбата съ родоостжпничеството полицията даде свидни жертви и до сега благодарение на многобройнитъ й усилия гражданския миръ бѣше напълно запазенъ до днесъ, въпрѣки развиващитъ се събития на вънъ отъ нашитъ граници, които събития дадоха своето отражение въ нашия вътрешно-политически животъ.

Наредъ съ всичко това, както въ миналото така и днесъ, полицията спрѣмо престжпния свѣтъ има една строго възпитателна задача и резултатитъ до днесъ отъ нея най-красноречиво доказватъ, че тамъ кждето семейството, училището, а даже и обществото не сж успѣли да изиграятъ своята възпитателна роля, практикуванитъ полицейски методи сж въздействували благоприятно, дори върху най-закоравялитъ престжпници.

Отъ казаното до тукъ се вижда, че днесъ задачитъ и ролята на Българската държавна полиция сж надхвърлили рамкитъ на едно обикновено задължение и съ нейната дейностъ се въздействува ползотворно не само върху българскитъ граждани, но се издига и държавния авторитетъ и престижъ предъ външния свѣтъ.

Благодарение високото чувство за дългъ и самоотверженостъ за дѣлътъ и самата степенъ развитието на българската държавна полиция, благодарение на нейната отъсно военна организация и чистота отъ всѣкаквъ политически елементъ въ своята дейностъ, Българската държавна полиция даде и се роль въ нашия политико-общественъ животъ и осигурява неговото свободно развитие, което е най-добратъ гаранция за още по-добри дни.

литъ войни днесъ сж напълно оправдани и достойно оценени. Бждещето очертава на България все по-нови свѣтли хоризонти, благоденствие на народа ни и всестраненъ възходъ къмъ опредѣленото му мѣсто въ утрешното устройство на нова Европа.

За тая целъ българското правителство въ желанието си да отведе държавния корабъ презъ бурното и развълно море на събитията до мжждѣща свѣтлина на спасителния фаръ и съ това да изпълни своето историческо предназначение, разчитало не само на народното единение, но и на пълната подкрепа отъ собствената си държавна властъ. Последната въ рамкитъ на сжществуващето въ насъ социално законодателство се стреми да изкорени гибелния днешвъл отрицателенъ органъ на държавната властъ въ това отношение, се явява българската държавна полиция. Въ това направление тя играе

Общественото подпомагане въ Русенска областъ

Обектъ на подпомагане съ кредититъ по бюджета на Касата за общественото подпомагане сж ония крайно нуждаещи се членове на обществото, които нѣматъ възможностъ сами или чрезъ помощта на онѣзи свои близки, които по законъ сж длъжни да се грижатъ за тѣхната издръжка, да задоволяватъ своитъ жизнени потребности.

Подпомагането се състои: а) въ даване временно или постоянно помощъ на невнадна или периодически, за допълване на необходимитъ срѣдства на нуждаещия се; б) въ настаняване и издръжане на сжщия въ нѣкое заведение за общественото подпомагане.

Подпомагането по първия начинъ става чрезъ помощнитъ заведения за общественото подпомагане, каквито сж: безплатнитъ ученически трапезарии, постояннитъ и лѣтни дневни детски домове, юношескитъ общежития, лѣтовиящата и лагеритъ за деца до 18 години и народнитъ кухни, ношнитъ подслони и родилнитъ домове, за лица надъ 18 години.

Подпомагането по втория начинъ става чрезъ сиропиталищата, за деца до 18 години и

сираци, отъ 3 до 18 години, издржани: 72 отъ КОП, 16 — отъ общинитъ, 30 отъ братствата и 3 се самоиздржватъ; 3. Четири старопиталища — две въ гр. Русе, уреждани: едното отъ кметитъ въ подпомагане на бедни и неджгави и второто отъ д-вото „Добродетель“ и „Добриня Иосифъ I“ и по едно въ градоветъ Силистра и Разградъ, уреждани отъ мѣстнитъ пр. хр. братства, въ които има настанени общо 80 сираци,

4. Единъ родиленъ домъ въ гр. Русе, урежданъ отъ мѣстното д-во „Червенъ кръстъ“, въ който годишно се подпомагатъ надъ 200 родилки.

5. Два ношни подслона: по единъ въ Русе и Разградъ, за временно подслоняване на бедни преходящи.

6. Четири народни кухни по една въ градоветъ: Русе, Разградъ, Тутраканъ и Силистра, за даване презъ зимата топла храна на обѣдъ, нѣкжде и закуска, общо надъ 12000 деца;

7. 250 безплатни ученически трапезарии, при почти всички училища въ областта, въ които получаватъ топла храна на обѣдъ и нѣкжде и закуска, общо надъ 12,000 деца.

8. 65 лѣтни дневни детски дома въ всички по-голѣми села откривани само презъ лѣтния сезонъ, презъ усилената лѣтска работа, за облекчаване на родителитъ, посещавани отъ около 1000 деца, между 3—8 години, на които дневно сж давани по единъ обѣдъ и две закуски;

9. 6 постоянни днев. дет. дома, отъ които 4 въ гр. Русе и по единъ въ Тутраканъ и Силистра, функциониращи презъ цѣлата година, въ които се приютяватъ само презъ деня децата отъ 2 до 7 години на родително-работници.

10. 4 лѣтовнища по едно на гр. Русе — при Каранъ-Върбовка, Разградъ, Силистра и Кубратъ, въ които имъ две кѹбни презъ единъ сезонъ лѣтуватъ общо 350 бедни слаботѣлесни деца;

11. 10 юношески общежития въ които се дава подслонъ на 268 ученика.

Обществено подпомагане вършатъ и самитъ общини, които подпомагатъ беднитъ направо въ семействата и за целта годишно изразходватъ срѣдно по около 3,000,000 лева въ областта.

Въ Русенска областъ има 50 картотекирани бедни слѣпи и глухонѣми, които КОП подпомага годишно съ по 3600 лв.

За подпомагане на пострадалитъ отъ обществени бедствия презъ 1942 година жителитъ на областта, държавата отпусна до сега 15,800,000 лв.

Почетно мѣсто въ провеждането на общественото подпомагане въ областта взема черковната ни властъ, начело съ Негово Високопреосвещенство митрополитъ г. г. Михаилъ, подпомагатъ отъ мисловно, християнски братства, благотворителнитъ дружества и голѣмъ брой видни граждани, които винаги и при всички случаи сж работили и продължаватъ да работятъ своеотдавно и неуморно

Петъръ К. Поповъ
Обл. инспекторъ по общ. грижи.

Дунавската ни граница отъ 398 ккм. нарастна на 520 ккм, като включи въ източния си край богатия стопански и културенъ и отъ историческо значение за насъ гр. Силистра.

Едновременно съ това презъ 1941 г. се даде силенъ тласкъ въ развитието на Българското рѣчно плаване и то се сдобисъ най-модерни пжтнически и товарни кораби, които се пуснаха въ служба на българското стопанство.

Т. Дашковъ
Русен. обл. учил. инспекторъ

Русенска учебна областъ

Въ сравнение съ другитѣ учебни области въ страната, Русенската учебна областъ е най-малка. Тя обгръща всички селища отъ Русенската административна областъ; прибавени сж и нѣколко селища отъ Шуменска областъ. Въ нея се включаватъ 310 селища съ 554 училища, въ които работятъ 1720

условия. Както и тогава, така и сега, душата на училищата е учительтъ. Днесъ учительтъ правилно разбира историческия моментъ, който преживяваме. Почти всички учители, особено по-младитѣ, правятъ впечатление на въодушевени работници, които съ любовъ работятъ на доброволно избраното отъ тяхъ поприще. Тѣ добре съзнаватъ, че тѣмъ е възложена задачата да създадатъ утрешния български гражданинъ, да го оформятъ като преданъ синъ на народа ни, като неустрашимъ воинъ и стражъ на българската земя. Тѣ работятъ и съ въодушевление и срѣдъ народнитѣ слоеве. Неуморими съ ячи на култура, на образователни и нравствени ценности, труженици на стопанско и здравно поприще, тѣ заслужено заематъ предното си мѣсто.

Подъ тѣхния непосредственъ надзоръ и ръководство презъ миналата учебна година въ Русенска учебна областъ сж развивали своята ползотворна дейность: 235 дружества на Млад Червенъ кръстъ, 147 — на прав. българ. младежъ, 54 — въздържателни, 31 — юнашки чети, 90 — църковни хорове, 240 безплатни ученич. трапезарии, 233 читалища, 138 родителско-учителски сдружения, 98 кооперации, 49 вечерни училища и курсове, изнесени сж 324 представления, 696 сказки и четения; въ трапезаритѣ сж хранени 12413 бедни деца, а на вечернитѣ курсове е имало 10600 слушатели.

Тази разнoliko културно-просвѣтна деятельность е създава здрава връзка между учителитѣ и народнитѣ слоеве. Учителитѣ сж били винаги на предната линия на борбата срещу безотговорната мълва и чуждата пропаганда. Ратували сж за единението на народнитѣ духовни сили, за съзнателното отношение къмъ народностнитѣ ни идеали, за въртата въ свѣтлото бждеще на обединената ни Родина.

Русенската областна медицинска служба

Отъ 1 септемврий 1941 год. се откри Русенската областна медицинска служба, отъ когото биде назначенъ и първиятъ областенъ медицински лѣкаръ *д-ръ Симеонъ Пенчевъ*. Русенската областна медицинска служба съвапата напълно съ административната областъ.

Въ областта има следнитѣ здравни, болнични и други служби, а именно:

1. 8 околийски здравни служби.
2. 8 градски здравни служби.
3. 1 първостепенна болница — (гр. Русе).
4. 3 второстепенни болници (Тутраканъ, Силистра и Разградъ).
5. 2 третостепенни болници (Бѣла и Исперихъ).
6. 1 здравно-климатична станция — Кубратъ.
7. 1 болница за душевно болни — Бѣла.
8. 3 здравно-съвещателни станции.
9. 1 противосифилистиченъ отрядъ.
10. 1 противосифилистиченъ диспансеръ.
11. 3 противотуберкулозни диспансери.
12. 60 участъкови здравни служби, отъ които 34 лѣкарски и 27 фелдшерски.
13. 13 общински здравни служби, отъ които 10 лѣкарски и 3 фелдшерски.
14. 22 участъкови акушерки.
15. 11 общински акушерки.
16. 1 противомаларична станция — Силистра.
17. 1 противомаларична подстанция — гр. Русе.
18. 1 противосифилистиченъ отрядъ за борба съ О. З. Б.

Бѣше време, и то не много отдавна, когато въ България най-малко внимание се обръщаше на здравното дѣло. Десетки години наредъ болничнитѣ заведения напуха достатъчни кредити за сѣна, бѣло и други необходими материали. Често пжти по-културнитѣ или заможни граждани по-сжцитѣ тия причини отбѣгваха да посплватъ въ болничитѣ. Тия времена като че ли отидоха вече въ историята. Преди около 4 години за пръвъ пжтъ у насъ въ Народното събрание се чу гласъ за лошото състояние на здравното дѣло у насъ. Тогова деннието на България се отпуснаха по-голѣми суми за обзавеждане на болничитѣ и другитѣ здравни служби. Отъ тогава насамъ за пръвъ пжтъ се осмисли и борбата съ О. З. болести, като за целта се отпуснаха достатъчно парични суми и добре обученъ персоналъ. Отъ две години насамъ вече при всички областни медицински служби се придадоха отряди за борба съ О. З. болести.

Независимо отъ това, организира се добре и борбата съ социалната болестъ малария. Въпрѣки оскудицата на нѣкои противомаларични срдства, частно въ Русенската областъ абсолютното никое селище, обявено за маларично не е останало нито единъ моментъ безъ противомаларични лѣчбни срдства. При това въ всички обявени за маларични селища, болнитѣ се лѣкуватъ съвършено безплатно и то съ най-модернитѣ и сжпни лѣкарства, независимо отъ материалното състояние на болнитѣ.

Въ последнитѣ 3 години сж предвидени и достатъчно парични срдства за пресушаване на маларични блати и мочурища, но поради липса на работна ржка, работитѣ се отлагатъ за по-благоприятни времена.

Въ борбата съ другата социална болестъ сифилисътъ, сме сжщо така отишли напредъ. Въ областта понастоящемъ работятъ единъ противосифи-

листиченъ отрядъ и диспансеръ. И тукъ всички открити болни се лѣкуватъ съ най-модернитѣ лѣкарства и то съвършено безплатно, независимо отъ материалното състояние на болнитѣ.

За борба съ третата социална болестъ — туберкулозата, отъ нѣколко години насамъ доста се направи. Въ областта има вече 3 противотуберкулозни диспансери, 2 отъ които сж снабдени съ рентгенови апарати. И тукъ, както и при другитѣ социални болести, болнитѣ се прегледатъ безплатно, като опаснитѣ за предаване болестта на други здрави лица, се лѣкуватъ безплатно.

При това положение здравното дѣло въ България, и частно за Русенската областъ, е постановена подобающа висота.

Една отъ главнитѣ прѣчки, съ което ние сме въ състояние да проведемъ цѣлостната здравна служба, това е липсата на удобни болнични помѣщения. За тая целъ Гл. Д. Н. Здраве има вече събрани достатъчно парични срдства, обаче все поради липса на работна ржка и строителенъ материалъ, работата се отлага за по-благоприятни времена. Друга сжществена прѣчка за провеждане на цѣлостната здравна служба е липсата на лѣкарски персоналъ. Независимо отъ тѣхния недостигъ, голѣмъ процентъ отъ лѣкаритѣ биватъ командировани другаде, за да изпълнятъ отечествения си дългъ. При това положение много отъ лѣкарскитѣ служби сж незаети.

Следъ подобрието на болничнитѣ сгради и персоналъ, ще можемъ гордо да заявимъ, че въ здравно отношение ние не сме бждемъ вече назадъ отъ никоя съседна държава съ тенденция въ най-скоро време да догонимъ западно-европейскитѣ държави.

Ние и сега можемъ да заявимъ, че по отношение заболваемостта отъ о. з. болести, ние не сме по-назадъ отъ никоя съседна държава, а даже отъ нѣкои сме доста напреднали.

Благодарение на строгитѣ, целесобразни и бързи мѣрки, които се взематъ въ борбата съ о. з. болести и благодарение на факта, че почти 100% отъ заболелитѣ се изолиратъ въ съответнитѣ сжзовирвателни болници, смъртността отъ тия болести абсолютно никжде не е по-висока въ сравнение съ която и да е западно-европейска държава, а по отношение на нѣкои болести даже е и много по-ниска.

Преди нѣколко месеца се публикува и новия законъ за многодетнитѣ семейства. За тая целъ при Гл. Д. Н. Здраве се откри вече отдѣлъ „Многодетни семейства“.

Това е единъ законъ съ крупни начинания и неговото благотворно влияние ще се почувствува осезателно следъ нѣколко години.

Като лѣкаръ, който познавамъ отчасти санитарното законодателство въ доста европейски държави, мога смѣло да заявя, че и въ това отношение ние стоимъ на челно мѣсто. Остава ни само съ малко повече трудъ и съ съзнание да работимъ за здравеопазване на българския народъ и нѣма да се минатъ много години, когато ще надминемъ въ здравно отношение много европейски държави.

Д-ръ Сим. Пенчевъ
Областенъ лѣкаръ

Андрей х. Николовъ

Свободна Добруджа

„Благодарение на умѣлотъ ръководство на нашия любимъ Вождъ Негово Величество Царь Борисъ III, безъ жертви и сътресения се премагна не правдата и се възстанови свободата на Добруджа! Отъ днѣшната властъ се поема отъ новата българска властъ; служебни езикъ става български; за насъ ме се издага знамето на нашата Отечество — България!“ (Изъ заповѣдитѣ № 1 на царитѣ околийски управителни кметове въ свободна Добруджа).

Съ такива заповѣди отъ 24, 27 и 31 септемврий 1941 г. царитѣ кметове въ свободна Добруджа, следъ като сжиха гражданската и възвѣстиха на сжпни добруджанци дълго

Дуловски окоп управителъ

свобода и властъ на Българската Корона и Държава.

И отъ тия дни той коръ български народъ, той коръ 27 години, поради твър народностенъ духъ не сж претия всичкитѣ ония тен пидия на работното ксенитѣ сжпни жертви, по ства топлилѣ лжчезарни лжчи на сжпната свобода обилно да столпъ и озаряватъ измжченилѣ му души и сърдца и да бжде извиканъ на новъ животъ подъ мощната бащинска подкрепа и закрила на родната властъ и държава.

И ако е прва мисълта, че свободата е даръ и награда само на ония народи които сж силни съ борчески народностенъ духъ, то за добруджанеца тая награда е най-заслужената, защото той въ най-труднитѣ моменти на своето робство, не забрави своя езикъ, своята вѣра и не се отрече отъ Отечеството си.

И затова още първиятъ контактъ сж представителитѣ на родната българска властъ и управление добруджанци широко сж отворени обятия ги приеха и съ нестиващъ и буенъ ентузиазъмъ дадоха изразъ на своята велика българска душа, дълго копѣеща за своя родна властъ, свой царъ и своя държава.

Ето вече точно три години отъ паметнитѣ дни на освобождението, въпрѣки тежкитѣ дни наложени отъ времето, което преживяваме, добруджанци съ високо патриотично съзнание, напълно приобщени къмъ усилията на управлението, сж примѣрно гражданско поведение даватъ при всички почини своето полезно и непринудено сътрудничество.

Нивакъ оскудици и пораженски внушения не помрачаватъ тѣхното щастие, че живятъ подъ общия български покривъ и съ непоколебимо и съ твърда вѣра гледатъ на бждещето, което ще донесе утрешнитѣ щастливи дни на напълно обединеното ни Отечество.

Българскитѣ морякъ е въркъ стражъ на роднитѣ брѣгове.

учители и се учатъ къмъ 74000 деца.

Отъ осемтѣ учебни околии петъ сж отъ старитѣ предѣли на страната и три — въ Добруджа. Трѣбва да се изтъкне, че голѣмиятъ брой училища въ старитѣ предѣли сж нови и удобни, а въ новитѣ околии рѣдко се срещатъ такива училища. Забележително е и това, че до като училищата въ старитѣ предѣли на страната сж почти всички оземлени съ по нѣколко стотинѣ декара земя, въ новитѣ околии се оземляватъ едва следъ присъединението имъ къмъ майката отечество.

Известно е, обаче, че не сж удобствата отъ първостепенно значение за духа въ едно училище. Презъ епохата на народностнитѣ борби преди освобождението ни най-голѣмитѣ народни водачи сж израсли духовно въ съвсемъ лоши учебни

Проблеми на снабдяването

Грижата за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитѣ лежи на първо мѣсто измежду голѣмитѣ проблеми, които нашето върховно управление има да разрешава въ днешно време сж огледъ вътрешното уреждане на страната.

Презъ 1941—42 и 43 години консумацията нарастна извънредно много. Никого въ България нуждата отъ стоки не е била тъй голѣма, както презъ тѣзи три последни години. Причинитѣ за това сж ясни, леснообясними и известни на всички. Преди всичко трѣбва да се снабдява войската; освенъ това трѣбваше да се поставятъ стоки за новитѣ земи.

Товарътъ, който легна върху нашето стопанство, поради снабдяването на Добруджа, Бломорието, Македония и западнитѣ покрайнини съ стоки, съставлява нѣ до съвсемъ ново и непредвидено. Нуждата отъ стоки въ тия области не може да се покрие отъ мѣсното занаятчиство и индустриално производство. Голѣма частъ отъ консумацията въ новитѣ земи, следователно, дойде да увеличи търсенето на стоки въ старитѣ предѣли на царството.

Въпрѣки неблагоприятнитѣ условия, при които работи нашата индустрия отъ войната насамъ, обзаведено въ индустриалното производство презъ течение на последнитѣ три години е, съ малко изключение, по-

голѣмъ, отколкото презъ 1939 година.

Земедѣлското производство сжщо показва известно увеличение. Това е вѣрно при условие, че смѣтаме производството на всички земедѣлски култури заедно. Има обаче важни отрасли на земедѣлието, които презъ последнитѣ три години дадоха реколта по-малка отъ миналитѣ години.

И тъй предъ насъ се рисува следната картина: поради военната мобилизация и разширението на територията, консумацията въ България е нарастнала значително. Производството — земедѣлско и индустриално — е сжщо нарастнало, но при нѣкои важни стоки производството не може да догони консумацията и се явява недостигъ.

Взето като нѣщо цѣло българското народно стопанство продължава въпрѣки войната да расте и да се развива, но въ отдѣлни области на стопанския животъ и по-специално на снабдяването, идвайки тъй до мжчнотитѣ на снабдяването — касае се главно за четири вида стоки, три вида блага, които сж отъ първа необходимостъ за живота на човѣка — една липса отъ които се почувства у насъ. Това сж: музичини, гонъ и вжглища, или другояче казано: масло, обуца и отопление.

(Продължава на стр. 12-а)

Областна служба по земедѣлието

Снабдяване населението съ здрави и чисти семена

Русенската стопанска област има обща площ 4,743,915 декари, отъ които 3,002,314 дек. обработваеми, което прави 53.2% отъ общата площ и 1,741,601 дек. необработваема площ, или 36.8%. Отъ обработваема площ най-голяма частъ взематъ нивитѣ—2,906,206 дек. — 96.7%, овощни градини — 10,030 дек. — 0.33%, лозя — 70,917 дек. — 2.3%.

Разпредѣление на нивитѣ по културни групи: — зърнени — 1,900,000 дек. — 62.5%, индустриални — 364,000 дек. — 11.3%, фуражни — 264,000 — 9%, варива и картофи — 215,000 дек. — 7.2% и други култури — 190,000 дек. — 6%.

Отъ разпредѣлението на обработваема площ по културни видове групи и се вижда, че най-голяма площъ заематъ нивитѣ, а отъ културнитѣ растения първо мѣсто заематъ житнитѣ и следъ тѣхъ идватъ индустриалнитѣ, фуражнитѣ и варивата.

Насоката на земедѣлското производство се определя отъ размѣра на застѣпенитѣ въ даденъ районъ клонове на производството, като зърнено-производство, скотовѣдство, овощарство, лозарство и др., клонове на преработка, като винарство, млѣкарство и др.

Насоката на земедѣлското производство въ Русенската област е била и ще си остане зърнено-скотовѣдна. Насоката не е дадена по прищевкитѣ на отдѣлни лица, а е наложена отъ естествено-историческитѣ условия на района.

Днесъ, макаръ да има стороници за голѣми реформи въ земедѣлението, за трансформирание на земедѣлското стопанство, площта на нивитѣ ще се запази и за въ бъдаще, може би за още много време, нѣщо повече въ днешнитѣ изключителни времена, когато производството отъ единица площ е намалено поради липса на подходящи семена,

прѣкомѣрно и неправилно използване на почвата и международния трафикъ е прекъснатъ, разбра се голѣмото значение на зърненото производство, на даде се общъ повикъ за използване на последното парче земя и за получаване на по-голѣми доходи отъ единица площъ. За да се постигне това, една отъ основнитѣ задачи на Министерството на земедѣлието — на областната служба по земедѣлието въ гр. Русе, е да осигури на стопанитѣ здраво и чисто семе за посѣвъ, защото народната мъдростъ казва: „Каквото посѣешъ, такова и ще жънешъ“.

За разрешаване на поставената задача е изработенъ областенъ планъ по семенепроизводството, споредъ който въ държавната опитна и контролна станция въ Образцовъ чифликъ ще се отглеждатъ елитни семена, които станцията ще дава за размножаване въ държавнитѣ стопанства въ земитѣ на земедѣлската гимназия въ Образцовъ чифликъ и практическото земедѣлско училище въ гр. Разградъ. Размноженитѣ въ държавнитѣ стопанства сортови семена ще се раздаватъ на избрани земедѣлски стопани признати за семенепроизводители. Семената отъ семенепроизводителитѣ стопанства ще се раздаватъ за размножаване на стопанитѣ въ отдѣлни избрани села, отъ кждето размноженитѣ семена въ голѣмо количество ще се раздаватъ на останалитѣ стопани по планъ, така че на всѣки петъ години да може да се обмѣня посѣвния материалъ на всѣки стопанинъ.

Схематически плана може да

се представи по следния начинъ:

а) държавна оп. и контролна станция;

б) земи на държ. стопанства;

в) признати семенепроизводителни стопанства;

г) размножителни стопанства въ отдѣлни села и

д) земедѣлски стопани.

Създадена е цѣла мрежа отъ семенепроизводителни и размножителни стопанства въ областта и снабдяването на стопанитѣ съ здрави и чисти семена е осигурено.

Сега се извършва раздаването на сортовитѣ семена отъ държавнитѣ стопанства надъ 70,000 кгр. пшеница и отъ семенепроизводителитѣ стопанства — 1,300,000 кгр. Наредъ съ грижата за снабдяване на стопанитѣ съ сортови семена взети сж мѣрки за обеззаразяване на всички посѣвни материали, като въ всѣко населено мѣсто има семечистателна станция.

Днесъ въ областта работятъ 35 семечистателни машини, 672 триора и 560 лотри.

Земедѣлскитѣ стопани създава ползата отъ сортовитѣ семена и исканията за такива сж голѣми, а съ организиране на семечистенето, съ обзавеждането на семечистателни станции, ликвидира се веднажъ за винаги съ практиката за прашене на семената съ пепель (жерва) и съ разни баяния и врачувания.

Организиране производството на посѣвни материали и почистването и обеззаразяването на последния, е едно отъ основнитѣ мѣроприятия на Министерството на земедѣлието, съ което ще се получи по-голѣмо производство, по-голѣмо благоденствие на земедѣлския стопанинъ и на цѣлокупния български народъ.

Хр. Недѣлковъ

Обл. н-къ на земедѣлието — гр. Русе

Ив. Карачоровъ

Съдия Русенския Апелативенъ съдъ, Председателъ на комитета при Съдебната палата

Братя Мушанови А. Д.

А. Д. — РУСЕ

Жельзърски стоки на едро.

Русенска Популар. Банка

Кореспонденти въ всички градове и по-голѣми населени пунктове въ Обединена България. Съдружникъ-основателъ въ Кооперативни захарни фабрики О. О. Д-во — София. Кредитира, приема влогове и спестявания, издава гаранции, извършва преводи, инкасира ефекти и пр.

Телефони: Дирекция 27-12

Счетоводство 27-11

За телеграми: ПОПУЛБАНКЪ

Належащи горски проблеми въ Русенска област

Горитѣ въ Русенска областъ заематъ едно пространство отъ около 1.5 мил. декари при срѣдна гористостъ около 15%, която въ крайдунавския районъ се движи отъ 5—10%, а въ Делиорманския отъ 10—25%.

Съставътъ на горитѣ е смѣсенъ съ преобладание на цера и джба въ примѣсъ съ липа, ясенъ, габъръ, брѣстъ, кленъ, разни храсти и др. Голѣмината на комплекситѣ е сравнително малка; като по-едри такива могатъ да се посочатъ държавнитѣ гори „Махзаръ паша“, „Ири хисаръ“, „Кара-кусъ“ и общинскитѣ гори „Бобла“ — на гр. Тутраканъ, и на с. с. Тетово, Вѣтово, Брѣстовене, Царъ Калоянъ, Кубратъ и др. Почти всички гори въ областта, съ изключение на Воденската държавна гора (Махзаръ паша), „Остръ-мець“ и частъ отъ общинскитѣ гори на с. с. Тетово и Бѣловецъ, на обща площъ около 30,000 дек., се стопанисватъ нискоствѣлено т. е. възобновяването имъ става чрезъ издѣнки, а поради това и стопанисването имъ е екстензивно и примитивно. Поради лошото имъ стопанисване и преобладаващия нискоствѣленъ характеръ, горитѣ сж предимно въ влошено състояние, намалена производителностъ — както по количество, така и по качество на материалитѣ. За това състояние на горитѣ сж допринесли твърде много, освенъ безразборнитѣ и прѣкомѣрни ползувания, още и пашата на добитъка, особено тая на козитѣ.

Макаръ, че горитѣ въ областта да се намиратъ въ единъ чисто земедѣлски районъ и сж разположени на сравнително равенъ теренъ, тѣ иматъ своето голѣмо икономическо, хидро-климатич. и национално значение, и оправдание. Даже въ това отношение тѣ сж една абсолютна необходимостъ за задоволяване нуждитѣ отъ горивенъ и строителенъ материалъ на населението, за смеччаване крайноститѣ на острия континенталенъ климатъ и поддръжане и регулиране на подпочвенитѣ води (което е особено важно за този сухъ и безводенъ край).

Площта на горитѣ въ областта, освенъ въ крайдунавския районъ, е достатъчна за да могатъ всѣжитѣ да изпълнятъ своето важно предназначение, обаче ако се намираха въ съответното нормално състояние — съ съответния най-подходящъ съставъ, ако имаха необходимия дървесенъ запасъ и даваха съответния прирѣстъ. За съжаление тия качества на горитѣ въ областта липсватъ, вследствие на което тѣхното хидро-климатическо влияние е ослабнало до минимумъ, а производителността и доходността имъ едва оправдаватъ тѣхното съществуване.

За да може горското стопанство въ областта да вземе своето подобаващо мѣсто и да даде полагающия му се приносъ въ общото народно стопанство — за подобрене и повишение на нашия обществено-стопански уровень и благосъстояние, се налагатъ да бждатъ разрешени нѣколко основни горско-стопански и горско-политични задачи, които сж особено важни и належащи за горско-икономическия напредѣкъ въ Русенска областъ. Тия проблеми могатъ да се групиратъ така:

I. Повдигане производителната способностъ на горитѣ и увеличаване на тѣхната доходностъ.

1. Възстановяване на горитѣ чрезъ изкуствено залесяване, главно по селско-стопански начинъ, на всички площи въ обекта на горското стопанство,

покрити съ хресталаци, тръни, редини и заклевяли насаждения.

Залесяването имъ по селско-стопански начинъ, който е изпитанъ на практика въ областта, се явява като единственъ най-лесенъ и най-бързъ методъ и е съ най-голѣмо народо-стопанско значение, тъй като той дава възможностъ презъ времето на възобновяването, горската почва да се използва за добиване на разни земедѣлски култури, като допълнителенъ доходъ.

2. Превръщане на една частъ на нискоствѣленитѣ гори въ високоствѣлени, като се прилагатъ постановленията на чл. 61 отъ закона за горитѣ, а именно: при изработването на стопанския планъ за всѣка гора половината отъ общинскитѣ гори и две трети отъ държавнитѣ гори да се стопанисватъ високоствѣлено, което въ нашата областъ не е спазвано, въпреки че има всички условия за това. Особено това се налага въ ония общински гори, които иматъ площъ надъ 10,000 дек., каквито сж почти всички общински гори изъ Делиорманския горски районъ. Въ това отношение е абсолютно необходимо да се измѣни сегашната практика, защото маса гори съ ясенъ и липовъ съставъ използвани при 25 год. турнусъ, се похабяватъ за дърва за горене, когато ако се съчатъ при еднѣ турнусъ отъ 60—80 години, отъ тия гори ще се получава цененъ строителенъ материалъ, така необходимъ за задоволяване на насщни нужди въ земедѣлското стопанство, горската индустрия, коларо-строителни, мебелни, бѣчеварски и др. занаяти. Ако се продължав да се върви по досегашния пътъ, стопанството въ Русенска областъ се излага на неминуема близка опасностъ отъ остра криза отъ такива материали — предимно липови, ясенъ и джбови.

Ето защо при приемането и ревизията на стопанскитѣ планове е абсолютно необходимо да се изиска отъ лесоустроителитѣ приложенията на чл. 61 отъ закона за горитѣ, което да се предвижда въ стопанския планъ и безъ това да не се допуска приемането на последния.

3. Постепенно въвеждане на стопанско ползване (стопанска експлоатация) въ нискоствѣленитѣ общински гори въ района на областта, кждето мѣстнитѣ условия и възможности позволяватъ това: има богати съ гори общини, голѣми горски комплекси, особено изъ Делиорманския районъ, добри пазари, близки ж. п. гари, наличностъ на работна ръка и др. Този начинъ на ползване, като единственъ най-правиленъ допринася най-вече за рационалното стопанисване и запазване на горитѣ, което обстоятелство ще създаде поминѣкъ на бедното население, ще увеличи и улесни дърводобиването и дървоснабдяването на мѣстното градско население въ областта. Особено последното, въ сегашнитѣ военни времена е много необходимо и важно. И тукъ трѣбва да се приложатъ, отъ общинитѣ и горската властъ, постановленията на чл. 4 отъ закона за дървоснабдяването и чл. чл. 1 и 2 отъ закона за създаване оборотенъ капиталъ при общинитѣ за въвеждане на стопанско ползване въ общинскитѣ гори.

4. Въвеждането на възпитателни съчи въ всички гори въ областта. Правене на периодически прочиски и прорекданция въ горитѣ, съ което ще се

увеличи добива и дохода на общинитѣ, ще се подобри качеството на материала добиванъ въ зрѣла възраст, ще се засили производителността на дървостоя и ще се подобри съставъ и състоянието на насажденията. Налага се обаче, въ случая стопанина-лесовѣдъ да бжде освободенъ отъ излишната канцеларска работа, за да може той да посвети повече отъ времето си за техническа дѣлова работа въ горитѣ.

II. Укрепяване и залесяване на дунавския брѣгъ.

1. Предприемане на системно и ударно залесяване съ канадска топола на всички заливаеми край Дунава блати и низини, които не сж обектъ на отводняване и пресушаване. Тия низини и блати, които могатъ и трѣбва да вждатъ залесени въ района на Русенската областъ възлизатъ на около 40,000 декара, а по цѣлия дунавски брѣгъ — на надъ 100,000 декара.

2. Постепенно замѣняване на върбата въ Дунавскитѣ острови съ по-ценната порода канадска топола. Въ района на Русенската областъ има 20 български дунавски острови на площъ около 20,000 дек., а по цѣлия Дунавъ 90 острова на обща площъ надъ 100,000 дек.

3. Укрепяването на нашия дунавски брѣгъ, който е нашата северна граница и врата къмъ културния свѣтъ, трѣбва да намѣри по-скоро своето правилно разрешение. Неговото укрепяване, залесяване и заздравяване се налага отъ народостопански, културно-исторически и национално-стратегически съображения. Това се налага не само за района на Русенската областъ, и за цѣлия български дунавски брѣгъ, чрезъ една система отъ надлъжни и напрѣчни дървени (живи и мъртви) и каменни (буни, заскалявания и др.) укрепителни съоръжения. Дължината на дунавския брѣгъ въ района на Русенската областъ е 175 км.

III. Преустройство въ организацията на горската служба.

За да могатъ да се изпълнятъ така очертанитѣ горско-стопански проблеми въ Русенската административна областъ, необходимо и е съответно преустройство въ организацията на горскитѣ служби на базата на личната отговорностъ, единство въ ръководството и компетентностъ въ изпълнението.

Ако тѣзи проблеми не получатъ своевременното си разрешение, горското дѣло въ Русенска областъ още дълги години ще стои въ началния стадий на своето развитие. Това изобщо не трѣбва да се допуска въ интереса на общото стопанско развитие и културния напредѣкъ на страната ни.

Боянъ Димитровъ
лесовѣдъ

Чинвическо Кооперативно Взаимно-застрахователно Д-ство, София

Застрахованъ капиталъ по клонъ *животъ* до края на 1942 година 2,276,130,197 лв. — резерви и фондове 834,349,146 лв.

Застрахова *животъ*, *пожаръ*, *злополука* и *специални* застраховки за снабдяване съ жилище.

Почивно лѣчебни домове за членовѣтѣ: *Банкя*, *Вършець*, *Хисаря* и *Варна*.

Безплатно изследване на урина, кръвъ и секречия въ собствената химико-микроскопическа лаборатория при д-вото Кооперат. участие въ печалбитѣ Агенция РУСЕ, ул. Царица Йоанна 45

Културенъ животъ

Веселинъ Димитровъ

По творческия път на нашия театър

Театърът на Русе е единъ отъ най-рано основанитъ театри въ провинцията и заема едно отъ първенствующитъ мѣста въ театралното развитие на страната. Неговото дѣло е регистрирано въ нашата театрална летопись, като едно отъ най-важнитъ и най-градивнитъ въ цѣлата провинция.

Презъ есенята на 1898 год. група пламенни ентузиастисти, облъхани отъ творческия идеализъмъ, образуватъ любителски кръжокъ „Викторъ Хюго“ и поставятъ началото на театралнитъ спектакли. Отначало разбира се, и за единъ периодъ отъ нѣколко години, любителската труппа е давала не много изискани спектакли, но за онова време тѣ сж били културни празници за града ни.

По-късно, презъ 1907 г. групата любители-артисти решаватъ да поставятъ своя театъръ на по-солидна основа, като ангажирани двама-трима професионални актьори и образували „Любителски градски театъръ“, който просъществувалъ до 1909 г., когато начело на театъра застаналъ познатиятъ тогава театраленъ деятель и актьоръ Т. С. Тончевъ, който сформировалъ нова театрална труппа „Изгрѣвъ“, която презъ 1910 г. става вече **градски театъръ**, субсидиранъ съ 1000 лева годишно отъ общината.

Презъ 1911 год. режисьоръ на театъра става познатата актриса Роза Ст. Попова и театъра бива субсидиранъ съ по 2000 лв. отъ общината и м-во на просвѣтата.

Презъ 1913 год. театърътъ следъ единъ застои отъ една година, бива подновенъ отъ актьора Недѣлко Ф. Щърбановъ безъ обаче да успѣе да открие сезона си, поради това, че повечето отъ акторитъ били повинани подъ знаменатъ.

Следъ войната, презъ 1914 г. ръководството на театъра се поема отъ Вл. Теневъ, който остава директоръ-режисьоръ на театъра около 5 години. Теневъ поставя театъра на здрави основи, който става вече общински театъръ, щедро подпомаганъ отъ общината и насърчаванъ отъ обществеността съ мисовитъ посещения.

Разбира се, презъ тоя периодъ се твори трескаво. Режисьоръ и артисти сж погълнати отъ творческа амбиция и отъ високото съзнание, че съ дилетанството трѣбва да се скъса и се създаде единъ издържанъ театъръ. Въ репертуара се поставятъ класически и съвременни

ни пиеси, които следъ като биватъ добре прощудирани, се изнасятъ на сцената.

Презъ 1919 г. начело на театъра застава Борисъ Еспе. Презъ негово време въ театъра влизатъ и нѣколцина отъ знаточитъ на софийския народенъ театъръ, като Ел. Снѣжина, Тод. Стойчева, Кр. Сарафовъ, Ив. Поповъ и Коста Стояновъ, което е и едно указание за художествената висота, на която е билъ русенския театъръ, за да бжде предпочетенъ отъ тия видни актьори.

Презъ това време въ състава на театъра бѣха между другитъ актьори и актриси: Мара Тотева, А. Шахатуни, Л. Золотовичъ, П. Храновъ, Ник. Балабановъ, Ив. Кумановъ, Г. Донева, П. Димитровъ, Люб. Георгиевъ, Д. Бочаровъ и др.

Последователно като директоръ-режисьоръ постъпватъ следъ Б. Яспе: П. К. Стойчевъ, Ст. Кировъ, Ст. Бѣчваровъ, Г. Стаматовъ, М. Македонски, Н. Фолъ и Тачо Таневъ, който отъ 15 августъ т. г. напусна театъра, като неговото мѣсто се зае отъ Ал. Иконографовъ, завършилъ драматургия и режисура въ Франция.

Отъ миналата година театърътъ стана държавенъ, което му дава възможность да развие при по-добри условия творческата си дейность, като даде повече художественни постижения.

Отъ основаването до днесъ презъ театъра сж минали последователно много актьори, които сж дали своята дажъ за закрепването и издигането му. Между тѣхъ, освенъ изброенитъ като основатели сж: А. Робертовичъ, Г. Енфеевъ, П. Кожухаровъ, Хр. Илиевъ, Т. Дмитриевъ, Ц. Георгиева, Юр. Оджакъва, Н. Добрева, Ив. Русевъ, Е. Ляховичъ, Т. Обрешковъ, Хар. Йордановъ и др.

Въ по-сетнешнитъ години въ театъра постъпватъ: Н. Тенева, К. Стоянова, М. Хлѣбарова, Е. Яворска, А. Николова, А. Георгиева, Цв. Оджакъва, О. Карелина, Цв. Иванова, Б. Донева, С. Дюлгерова, Е. Попова, М. Манчева, Р. Пенчева, Ст. Ганчева, Ст. Фратева, Ел. Чехова, П. Обрешкова, Ц. Николова, Вѣра Дѣлчева и др.

Актьори: М. Македонски, В. Николовъ, Г. Поповъ, Хр. Яневъ, Б. Багряновъ, Никола Гандевъ, Ив. Яневъ, Ив. Дюлгеровъ, Т. Обрешковъ, Георги Георгиевъ, Г. Громовъ, Г. Фратевъ, Люб. Георгиевъ, М. Георгиевъ, К. Георгиевъ, Ж. Оджакъвъ, Ив.

Читалищата въ Русенска област

Читалищното дѣло въ Русенската област се събужда много рано, поради особенитъ условия на неговото зараждане подъ влияние на будния духъ на българина и значението на Дунава за културното проникване въ този край, дето златно жито зрѣ, луда гора вирѣе и вакло стадо блѣе.

Отъ общия прегледъ на читалищата въ околитъ на русенската област се вижда, че въ бившия русенски окръгъ има 162 читалища, които съ присъединението на тритъ околии отъ южно Добруджа сж достигнали на 224 читалища.

Всѣки, който познава задачитъ на читалищата, ще прецени, че тѣ сж създавали и създаватъ цѣлостни културни придобивки за народа ни, който е жаденъ за просвѣта и култура. Душата на тия читалища, както и въ миналото, е билъ българския народенъ учителъ, който подготви хиляди будни граждани и бойци, готови винаги за работа за издигане на обществеността и гражданското съзнание, както и храбри защитници на Родината по толкова бойни полета презъ войнитъ за обединението ни.

Но, онова, което трѣбва да се изтъкне, е че българското читалище е било винаги Русевъ, Д. Керановъ, Люб. Желѣзковъ, Д. Коцевъ, Люб. Христовъ, Др. Алексиевъ, М. Гарещки и др.

Днесъ театъра има въ състава си и актьори, които сж били вече въ Русе. Тѣ познаватъ условията не само на Русе, но и на всички провинциални театри.

Днешниятъ ръководител на театъра г. Ал. Иконографовъ, културенъ и деенъ режисьоръ, заедно съ своитъ сътрудници, при сравнително по-добритъ материални условия, вѣрваме че ще даде една художественна продукция, която да отбележи новъ творчески активъ на театъра.

Литературни трудове сж издавали презъ последнитъ години Тод. Дашковъ — „Синиятъ виръ“ — разкази; Николай Къневъ — „Новиятъ Фаустъ“ — поема, „Антола“ — антична легенда, Басни и др.; Ангелъ Даскаловъ — „Ученичката“ — повестъ; Д. Божидаровъ — сборници разкази; и Мих. Генчевъ — сбирка лирически стихове.

Отъ периодическитъ издания, които напоследкъ се издадоха въ Русе, трѣба да се отбележи, като по-крупно и издържано издание „Русенски областенъ алманахъ“, излъзало подъ редакцията на Веселинъ Димитровъ. По своето съдържание и техническа уредба алманахътъ прави честь не само на Русе, но въобще и на българската книга.

Помѣстени сж работи, които по своята литературна разработка и оригиналность, сж единъ цененъ приносъ къмъ нашата периодическа книжнина.

Чавдаръ Зафировъ

Въ областта на литературното творчество Русе е отбелязалъ нѣколко имена, които презъ последнитъ години иматъ извесенъ активъ.

Въ художественната проза работятъ Тодоръ Дашковъ Николай Къневъ, Ангелъ Даскаловъ, Д. Божидаровъ.

Въ поетичното творчество сж набелязани имената на Екатерина Манчева, която минала година се помина, Николай Къневъ и Мих. Генчевъ.

Въ областта на драмата Тод. Дашковъ регистрира извєстенъ успѣхъ съ историческата пиеса „Маркови кули“, играна въ Русенския народенъ театъръ.

Литературно творчество

Въ областта на литературното творчество Русе е отбелязалъ нѣколко имена, които презъ последнитъ години иматъ извесенъ активъ.

Въ художественната проза работятъ Тодоръ Дашковъ Николай Къневъ, Ангелъ Даскаловъ, Д. Божидаровъ.

Въ поетичното творчество сж набелязани имената на Екатерина Манчева, която минала година се помина, Николай Къневъ и Мих. Генчевъ.

Въ областта на драмата Тод. Дашковъ регистрира извєстенъ успѣхъ съ историческата пиеса „Маркови кули“, играна въ Русенския народенъ театъръ.

буденъ стражъ и школа за насаждане на будно национално съзнание.

Поставено на здрави основи, читалищното дѣло въ русенската област ще се развива още повече, когато имаме предвидъ, че създадената отъ него селска интелигенция ще закрепи още повече неговото значение, като се използва читалището за истинска народностна обнова, чрезъ която ще се изгради единъ духъ, здрава мисълъ, будна съвестъ и упоритъ трудъ за стопанското издигане на държавата и възпитаване на достойни поколѣния за нейната защита въ границитъ на велика и обединена България.

Заслужили на родната култура, наука и изкуство русенци

1. Професоръ М. Арнаудовъ
2. Професоръ Вен. Ганевъ
3. Професоръ Парашкевъ Стояновъ
4. Добри Немировъ — писателъ
5. Божанъ Ангеловъ — литер. критикъ
6. Кост. Мутафовъ — писателъ
7. П. П. Морозовъ — художникъ
8. Проф. Сашо Поповъ — виртоузъ-виолонистъ и
9. Професоръ Брашовановъ.

мът уреди изложба на познатия русенски х-къ Георги Каракашевъ. Съ успѣхъ минаха изложбитъ още на г. г. Павелъ Вълковъ, Ал. Лазаровъ, Кирилъ Станчевъ, М. Лапавцевъ и Догановъ.

Устройването на изложби въ Русе се ограничава отъ липсата на подходящъ салонъ. При повишената покупателна сила на пазаря и купуването на картини е засилено.

Русенската община е решила да поеме организацията на градски музей съ археологиченъ, художественъ и етнографски отдѣли, при сътрудничеството на Археологическото д-во и Домътъ на изкуст и печ. За целта се преустройва специално помѣщение въ Доходното здание.

Съ компетентна организация, хубавия починъ на читалището „св. Георги“ за „картинна сбирка“ ще стане въ бѣдаще едно наистина културно постижение.

Дирекцията на Националната пропаганда съ съдействието на кмета г. Кир. Старцевъ устрои обща изложба отъ творбитъ на всички русенски художници. Изложени бѣха творби на Д. Радойковъ, Вл. Владимировъ и В. Стефановъ — покойници; М. Кировъ, Ал. Лазаровъ, Д. Диолевъ, Н. Пиндиковъ, К. Станчевъ, Л. Кулелиевъ.

КАРТИНИ ОТЪ ГЕОРГИ КАРАКАШЕВЪ

На чешмата зиме

На острова

Професионално движение

Д. Бекчевъ

Председ. общото занаят. сдруж.
членъ ц. комитета Занаят. съюзъ

Занаятчийството въ Русенска област

Следъ като влѣзе въ сила наредбата-законъ за професионалнитѣ сдружения въ 1935 година, до която дата занаятчийството преживѣваше единъ анемиченъ и съ фракционни ежби организационенъ животъ и до като до тоя периодъ едва членуваха $\frac{1}{8}$ отъ всички самостоятелни занаятчи, ние вече сме свидетели на радостния фактъ, какво едно съвсемъ незначително число занаятчи стоятъ вънъ отъ редоветъ на своитѣ

Исперихска 372 и 8 Дуловска 273, или всичко 5,801.

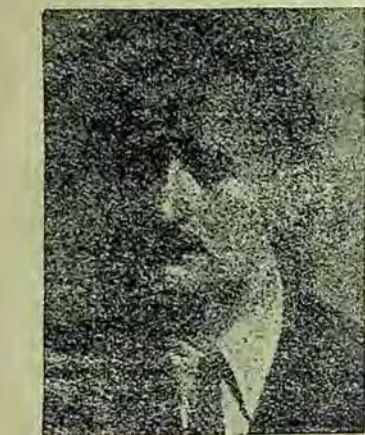
Въ това число не влизатъ тия отъ занаятчийтъ, които сж положили презъ тая година изпитъ за правоспособни майстори и отъ които, предполага се, че известно число сж отворили самостоятелни работилници.

Относно усъвършенствуването на занаятитѣ, материалното повдигане на занаятчийтъ, въпрѣки военната конюнктура се забелязва е динъ напредѣкъ между отдѣлнитѣ занаяти и занаятчи. Това преходно време създаде твърде голѣма работа на много отрасли въ занаятитѣ, повишение на ценитѣ и др. предимства. Не може да не се изтъкне обаче, какво паралелно съ тоя възходъ на нѣкои занаятчи, които, освенъ че не можах да използватъ тоя преходенъ периодъ, но сж въ упадѣкъ, благодарение липсата на материали, а на нѣкои други трудитѣ имъ не е платенъ съ огледъ поскъпването на живота.

Като става дума за липсата на материали, мѣстото му е да се изтъкне, че въпрѣки всички трудности, Министерството на търговията и труда, респективно отдѣленията за занаятитѣ, гл. комисарство на снабдяването както и управата на занаятчийския съюзъ, употребяватъ всичко зависящо отъ тѣхъ за снабдяването на занаятчийтъ съ материали до толкова до колкото възможноститѣ позволяватъ. И ако не бѣха тия грижи на поменатитѣ институции, положението на занаятчийтъ би било много плачевно.

Занаятчийтъ въ Русенската област сж знаха това и като добри българи и дисциплинирани граждани сж стоицизѣтъ посрѣщатъ всички несгоди.

Ползуваме се отъ случая да изтъкнемъ, какво занаятчийството особено въ Русе, е първо въ България — процентно взето и въ организационно отношение, по получаване на в. „Занаятчийска Дума“ и членуване въ занаятчийската посмъртна каса е едно отъ най-първитѣ въ цѣла България.

организации. До като до преди 1935 година, въпрѣки повече отъ 20 годишенъ организационенъ животъ, членуваха въ занаятчийския съюзъ едва 10 до 12 хиляди занаятчи, ние днесъ сме свидетели какво въ тоя съюзъ да членуватъ къмъ 110,000 занаятчи, отъ които по-рано съюзния органъ бѣ получаванъ отъ 5 до 6 хиляди, а днесъ неговитѣ абонати сж надхвърлили 30,000.

Понеже въ случая ни интересува стопанската прова въ Русенската административна област, даваме цифрениа съставъ на занаятчийтъ членувачи въ Общия съюзъ на българскитѣ занаятчи, въ организационно отношение нарастнали съ 60 до 70%, както следва по окрели: 1. Русенска съ гр. Русе — организирани 2,207, 2. Разградска 1,201, 3. Силистренска 602, 4. Кубратска 403, 5. Тутраканска 375, 6. Бѣленска 368, 7.

Янко Мянковъ

Секретаръ О. Р. сдружение

Русенското работничество

Презъ 1935 година, въз основа закона за професионалнитѣ организации въ страната ни, изработенъ и нагоденъ

чески сили въ една компактна маса съ единъ умъ и едно желание. За обща работа, за постигане на една социална правда, която е главния лостъ на прогреса въ страната ни.

Начело на тая организация застанаха най-дееспособнитѣ съ и подчертано трудолюбие челници, които се отдадоха безвъзмездно да служатъ на организацията и съ това, на родината. Мълчаливо и винаги скромни въ своитѣ претенции, тия труженници доживѣха да видятъ следъ себе си, действително здрава и мощна организация, която къмъ днешна дата наброява крѣгло 10500 организирани членове къмъ О. С. Б. Р.

Тая организация се развива нормално, за да дочака въ 1936 год. създаването за наредбата — законъ за трудовия договоръ, който урегулира отношенията на работничитѣ съ работодателитѣ и по-после, презъ 1941 г. новиятъ законъ за професионалнитѣ организации въ съответнитѣ имъ браншове.

Управителнитѣ съвети на работническия синдикатъ въ продължение на осемъ години отъ своето учредяване, непринудени отъ никого, отдали се на миренъ трудъ въ полето на стопанското творчество, допринесоха много за напредѣка и повдигане духътъ на българския работникъ, освенъ пълното обединение на българското племе.

Въ продължение на години по редъ, поставенитѣ начело на организацията челници въ своя социаленъ планъ предвидиха много инициативи, нѣкои отъ които сж вече реализирани. Въ тая програма бѣха предвидени да се откриятъ детски домове, клубове и пансионни курсове по готварство и шивачество, театрални трупи и хорове и др. Ще се предвидятъ при всички клонови сдружения фондове за безработица, постройка на почивни станции и детски лѣтoviща, работнически кооперативни жилища и др. Замислено е снабдяването на работничитѣ съ храна, облѣкло и гориво, за което е основана вече работническа потребителна кооперация „Трудъ“, благодарение грижитѣ на правителството и централното управление на съюза.

Отъ нѣколко години насамъ, младитѣ русенски работници сж на отмора и почивка въ устроенитѣ отъ Дирекцията на професиитѣ станове, отъ гдето тѣ се завръщатъ бодри и весели, съ укрепнато здраве, за да се отдадатъ наново съ по-голѣмъ жаръ, за преуспѣване на държавата.

Мощъа и пълното си единство, русенското работничество доказа въ деня на отпразднуването националния празникъ на труда — 1 май, когато всички останаха удивени отъ стройнитѣ редици и дисциплината на творителитѣ на стопанскитѣ блага, които резултати на човѣшки умъ, сж рожби на труда.

Тия герои на труда въ нашата област, ще трѣбва да бждатъ подкрепяни, защото подкрепата на нуждающитѣ се и най-голѣмата човѣшка благодетелъ и проява на велика мждростъ.

Работничитѣ отъ обсега на своя синдикатъ, поставятъ на пръвъ планъ интереситѣ на държавата и подчертаватъ за лишенъ пътъ несломимата си вѣра въ свѣтлото бждеще на народъ и родина.

Търговска Кантора

Петръ К. Чобановъ

Предствителство, посрѣдничество и ценни книжа. Купува и продава имоти, ул. Дръновска (срещу Бѣлг. з. к. банка)
Телефонъ 22-15

Дани Рогожеровъ & С-ве
А. Д. — РУСЕ

Вносъ — износъ
Телеф.: Русе 27-20, 28-20, 26-82

Сладкарница

Наджи Тахиръ Нури, Русе
всички видове сладкиши

„КАРТЕЛЪ“
цѣла България пуши!

при Лютфи Албанчето
за хубави пасти и боза!

Петъръ Русевъ

Членъ на центр. к-тетъ О. С. Б. Р.
и председател на работ. сдружение

Нашата професион. организация

Наредбата-законъ за работническото професионално организиране излѣзе на 11 януарий 1935 г. Неговитѣ основни пожелания сж известни на всички, които проявяватъ близъкъ интересъ къмъ работническия проблемъ у насъ. Онова,

обаче, което искамъ да подчертая, е, че се дава една правилна постановка на работническото професионално организиране. Въ работническата професионална организация не могатъ да членуватъ и лица, които не даватъ въ услуга другимо, срещу условена цена, физическия или умствения си трудъ. Съ това се установява строго наемническия характеръ на организацията.

Вънъ отъ правата, които ни се дадоха като работническа професионална организация, ставайки публично правни органи и придобивайки функцията да сме органи въ провеждане на държавната социална политика, заслужава да се подчертае организационното единство, което закона повелява. Той не позволява отъ една и сжща професия, въ едно и сжщо

селище, две еднородни професионални организации. Съ това се тури край на работническото организационно раздробление, което цѣли 30 години парализираше силитѣ и волята за единодействие въ работническитѣ срѣди. И тъкмо това обстоятелство откри предъ взора на работничеството перспективи и подкрани надежда за по-честити дни. Многогодишнитѣ и фракционни борби не само бѣха обезвѣрили работничеството, не го бѣха тласнали далечно отъ всѣкакъвъ организационенъ животъ и убили всѣка надежда за добиване на възможности за внасяне на подобрение въ условията на неговия трудъ и животъ. Сега чрезъ единната организация, която държавата установи, работничеството можа да уеднакви своята мисль, да оздрави своя духъ и закали волята си за единодействие, което да не наскоча рамкитѣ на едно професионално движение, което нѣма крайна целъ, съ постигането на която неговата роля би могла да се свърши.

Цельта на професионалнитѣ организации, оформени подъ закрилата и съ съдействието на държавата, е безкрайна, както сж безкрайни, човѣшкитѣ нужди и стремѣжи Живота е непрекъснато развитие съ постоянно смѣняващи се условия и все по-нози създаващи се нужди. Съобразно тия нужди и обективни възможности професионалнитѣ организации ще действуватъ за тѣхното задовѣляване. По този начинъ тѣ ще сж една жизнена потребностъ за работничитѣ и обществото, което ще има интересъ отъ организираното и целесъобразно действие на работничеството

1-ва Българска Петролна Индустрия А. Д. -- Русе
производство и търговия на петролни продукти

Телеграми: Рафинерията
Телефонъ № 20-51

Българско Акционерно Дружество
„Постоянство“ -- Русе

Телефони: 26-91, 26-93
Производство на разни памучни, ленени и конопени платове и бризенти.

„Фаръ“, о. о. д-во Русе

ул. „Александровска“ 4
Телефонъ 22-73
За телеграми: „ФАРЪ“ — Русе

С. Павловъ & Синове, Акционерно Д-ство -- Русе
Кожарска фабрика

Произвежда: гьонъ, бланкъ, юфтъ, боксъ, шевро, велуръ, трансмиссионни каиши и др.
Телефонъ ф-ка 21-21
За телеграми: ПАВЛОВЪ Синове

Братя Димови -- Русе

колониалъ и желѣзария на едро
Поддѣления: Стѣкларство О. О. Д-во, Бр. Димови О. О. Д-во — седалище Русе и винарска изба с. Лѣсковецъ.
Износъ на плодове и зеленчуци

съобразно специфичнитѣ български условия, въ Русе се сложи началото и се образува една единна и мощна организация на работничитѣ — **Работнически синдикатъ**. Тая организация, обедини на времето разпокъсанитѣ работни-

КАРТИНИ ОТЪ ОБЩАТА ИЗЛОЖБА НА РУСЕНСКИТЪ ХУДОЖНИЦИ

По починъ на Дирекцията на националната пропаганда, въ салона на Градската библиотека се откри общата изложба на русенските художници. Изложбата буди голѣмъ интересъ всрѣдъ обществото и се посещава много добре отъ гражданството. — Тукъ даваме репродукции на изложенитѣ картини на русенскитѣ художници.

Марчо Кировъ Улица въ Охридъ

Дим. Диолевъ Старииятъ рибаръ

Дим. Радойковъ Вретенарка

Ник. Пиндиковъ На стражъ

Ал. Лазаревъ Тайна

Кир. Станчевъ Рибаръ

Вл. Владимировъ Бюстъ

Василь Стефановъ Портретъ

Кратки живописни бележки за изложителитѣ

Марчо Кировъ е роденъ въ гр. Ямболъ на 19 августъ 1896 год. Завършилъ художественото си образование въ Софийската художествена академия съ специалностъ живопись и декоративно изкуство. Излагалъ е свои творби въ 18 общи и 3 самостоятелни художествени изложби въ София, Горна-Джумва, Ловечъ и Русе. По настоящемъ е поддиректоръ на Русенската мъжка гимназия.

Димитър Диолевъ е завършилъ Художествената академия — отдѣлъ живопись презъ 1922 г. Първата си художествена изложба открива презъ 1923 г. Следъ нея, почти всѣка година прави самостоятелни изложби въ Русе до 1935 г. Вземалъ е участие редовно въ общитѣ художествени изложби въ София и Русе.

† Димитър Радойковъ е роденъ презъ 1879 год. Учителствувалъ е въ Русенската девическа гимназия. Починалъ е презъ 1940 год.

Никола Пиндикъ (Никола Петковъ Пиндиковъ) роденъ въ гр. Елена, Завършилъ Софийската художествена академия по живопись. Устройвалъ е 9 самостоятелни изложби, отъ които 3 въ провинцията и 6 въ София. Участ-

вувалъ въ 7 колективни изложби, отъ които 5 въ провинцията и 2 въ София. Отъ 4 години е учителъ въ Русенската мъжка гимназия.

Александър Лазаревъ е роденъ презъ 1890 год. Завършилъ Софийската художествена академия (тогава рисувадно училище) по живопись и керамика презъ 1911—12 г. съ 18 награди и премии. Взелъ е участие въ общи и частни художествени изложби. Устроилъ е 6 собствени художествени изложби.

Кирилъ Станчевъ е роденъ презъ 1906 год. въ Русе. Завършилъ художествената академия въ София презъ 1935 г. Излагалъ е въ общитѣ художествени изложби на българскитѣ художници въ София, а също и въ гр. Русе. Уреждалъ е въ родния си градъ 3 самостоятелни художествени изложби и въ София една.

† Владимиръ Владимировъ роденъ въ Русе презъ 1897 год. Негови работи сж бюста на Л. Карвеловъ и водоскока въ градската градина въ Русе, военния паметникъ въ село Щръклево и пр. Починалъ е въ разцвѣта на творческитѣ си години презъ 1932 г. въ Русе.

† Василь Стефановъ (Чилито) е роденъ въ гр. Русе презъ 1892 г. Завършилъ е срѣдното си образование въ родния си градъ и Художествената академия въ София. Правилъ е самостоятелна изложба въ София. Починалъ е презъ 1919 г.

Любенъ Кулелиевъ е роденъ въ Русе презъ 1913 година. Завършилъ е полукласическия отдѣлъ на Русенската мъжка гимназия и Софийската художествена академия презъ 1936 година. Като първенецъ на випуска си е получилъ отъ Академията паричната награда.

Дирекцията на националната пропаганда съ общата художествена изложба на русенскитѣ художници си постави за целъ да запознае русенското гражданство съ творческитѣ възможности и постижения на даровититѣ ни съграждани — творци въ областта на изобразителното изкуство, както и да се доближи това изкуство до по-широкъ кръгъ хора.

Л. Кулелиевъ Портретъ

Лѣтната мараня е изпълнила, въздуха и трепти съ милиони, милиони бѣли крилца.

Горещо, душно. Искат се сякаш да повърнешъ назадъ въ ковчетъ, за да дойдешъ въ времето на леката като пеперудени крила туника, или пъкъ най-сетне да стъпчешъ предразсѣждѣнитѣ въ краката си, да хвърлишъ палтото и да тръгнешъ по риза. Ахъ, женитѣ! Знаятъ какъ да се обличатъ и да налагатъ своята мода.

Бѣхъ отчаянъ — идеше ми да направя единъ продължителенъ курортъ отъ 1—2 часа въ нашата маза, когато ме срѣщна моя приятель докторъ.

— Здравей! Идвашъ ли съ менъ на плажа?

— На плажа? О, да, съ удоволствие.

— Цѣло щастие е да бждешъ тамъ; ще се печемъ на топлия пѣськъ, ще се кжпемъ въ слънчеви лжчи и въ хладнитѣ дунавски води. Ще се радвашъ като дете на слънчевия благословъ.

— Моля ти се нѣма нужда отъ аргументи — и безъ туй съмъ готовъ!

— Само че въ 12 часа, безъ да се хранишъ — не на пѣленъ стомахъ!

Въ 12 часа сме на брѣга. Нѣколко минути по-късно примъ водитѣ на Дунава съ моторна лодка.

Лекъ вѣтрецъ и приятна хладина полъхватъ.

— Всички безъ палта! — командува докторъ. Ще правимъ въздушни бани!

Караме отстрана, покрай шлеповетъ, понеже течението е по-слабо.

Весели шегги и задявки изплъватъ пжтуването. И въ тоя си захласъ, неусѣтно ние сме 3—4 метра до спуснатитѣ низкодебели, металически ажжа на два шлепа.

Като по даденъ знакъ всички се умълчаваме. Нѣкаква нервна рефлексия ни обхваща.

Ами сега? Чевръстъ момъкъ, повдигна ловко вжжата, ние ги поемаме и лодката минава благополучно. Всички си поотдъхваме.

— Внимание! кормчию! Днесъ е петъкъ — день на произшествията!

— Нима си суевѣренъ?

— Безъ да съмъ такъвъ, отъ наблюдения зная, че въ петъкъ ставатъ обикновено най-голѣмитѣ произшествия.

Приближаваме плажа. Отдалечъ се забелъзватъ разноцветни дамски бански рокли и трина.

Току до острова „Матей“ е женския плажъ. Въ върболяка сж тѣхнитѣ „кабини“. Природата е ошастлива женитѣ!

Изъ нашитѣ фейлетонисти

На дунавския плажъ

Иначе биха се стѣснявали...

По-надолу е мъжкия плажъ. Мжжетъ се печатъ на пѣська. Спираме. Свѣткавично се събличаме и тичаме на пѣська.

— Значи докторе, и ние безмонетнитѣ принцове, можемъ да прекараме, тъй да се каже курортъ. Само че, защо най-сетне и ние русенци да не направимъ плавателенъ дунавски басейнъ?

— Зная ли... Но тукъ идватъ стотици хора. — Слънчевитѣ бани сж полезни — лѣкуватъ тъй наречената хирургическа туберкулоза, анемия, нервно разстройство и пр. — изброява болеститѣ докторъ.

— Е, да, това ще бжде тема на една твоя статия за Русе. Докторътъ се смѣ.

— Вие журналиститѣ всѣкжде сте журналисти!

— Както и вие лѣкаритѣ, всѣкжде сте лѣчари.

Влизаме въ водата. Хладка. Колкото отиваме по-навътре — по-студеничка.

Погледътъ ми попада къмъ края на плажа. Шатра! Разноцветни стъкленни буркани — червени, жълти, пенбени.

— А-хааа! Шууурупъ! Значи сѣтилъ се е нѣкой и за разхладително...

Въ 2 часа следъ пладне, ободрени и освежени, потеглихме. Лодката върви леко.

— Е, доволенъ ли си, пита докторъ.

— Много! Ще препоръчамъ на всички плажа.

Слизаме въ града. Но нещастие. Минава една кола и вдига страшни облаци прахъ. Побѣляватъ ни дрехитѣ.

Хубавъ си Русе, но кога ще се отървеме отъ тоя прахъ?

Донъ Базилио

Народно читалище „Св. Георги“ — Русе

Читалище „Св. Георги“ е основано през 1901 г. Понастоящемъ въ него членуватъ 5760 русенци — действителни и спомогателни членове.

По-важни мѣроприятия на читалището сж: ежемесечнитѣ стипендии за беднитѣ и даровити деца отъ квартала, читалищната картинна галерия, за която сж закупени картини на стойностъ 350,000 лв.; образ-

цова обзаведена библиотека, която разполага съ 18,000 тома книги и читалищно кино, обзаведено съ най-модерна апаратура.

Читалището води много активенъ животъ и неговитѣ членове взематъ дейно участие въ културния и общественъ животъ на града,

Димитъръ Кръстевъ

Райониятъ кооперативенъ съюзъ въ Русе

Разединени — нашитѣ нужди превъзхождатъ силитѣ ни. Обединени — нашитѣ сили превъзхождатъ нуждитѣ ни.

Съ този лозунгъ Райониятъ Кооперативенъ Съюзъ въ гр. Русе навлиза въ своята двадесетъ и пета годишнина и съ него краси отчета си предъ редовното общо годишно събрание за отчетната 1942 год., открито на 4 април 1943 год., въ присѣдствието на много делегати и гости въ салона на Русенската популярна банка.

Събранieto бѣ възторжено поздравено отъ г-нъ Атанасъ Самоковлиевъ, директоръ на Русенския клонъ на Българска Земеделска и Кооперативна банка, отъ името на Централното управление на Банката и отъ четиритѣ банкови клонове въ съюзния районъ, съ пожелание за ползотворна работа въ полза на селското кооперативно движение и въ полза на общото народно стопанство на Обединена България.

Г-нъ професоръ Грозю Диковъ, председателъ на Общия съюзъ на българскитѣ земеделски кооперации, сжщо тъй ентусиазирано поздравя събрание то отъ името на Общия съюзъ и му пожела ползотворна дейностъ, като разви тезата, че кооперативното движение е едно социаликономическо движение, което не е само стопанско движение, а едно идеологическо движение съ своя идеология, за която следва да се работи успоредно съ стопанската работа, и че това движение като народно движение е било винаги, е понастоящемъ и ще бжде винаги на фронта на държавата, това е народа, а кооперативното движение е на народа, е негово движение.

Отъ отчета на Районния кооперативенъ съюзъ въ гр. Русе за 1942 год. се вижда непрекъснатия рѣстъ на едно обществено предприятие, което носи благодатъ за четиритѣ околии: русенска, бѣленска, кубратска и тутраканска. Обединенитѣ при съюза селски кредитни кооперации отъ 51 въ края на 1941 г. сж вече къмъ 74 и въ цѣлия съюзенъ районъ оставатъ извънъ съюза само 18 кооперации и то предимно новообразувани. Съ съдействието на съюза сж образувани вече 12 кр. кооперации въ селата на тутраканска околия и по този начинъ тази частъ отъ новоосвободена Добруджа се приоб-

щава и въ кооперативно отношение къмъ майката-родина. Още малко трудъ и работа и въ района на съюза не ще остане нито едно селище безъ кооперация и нито една кооперация извънъ съюза.

Съюзътъ е развилъ отъ 1940 год. свои клонове на гара Две-Могили и въ Тутраканъ, за да може по правилно и по-пълно да обслужва своитѣ кооперации отъ тия два района. Тия клонове се развиватъ правилно и извършватъ една грамадна стопанска дейностъ като подпомагатъ държавната властъ и държавнитѣ институти по прокарване нейнитѣ мѣроприятия, тия по издигане материалното ниво на населението, както и по неговото продоволствие, а сж и органи по събиране всички монополни селско-стопански произведения.

Райониятъ кооперативенъ съюзъ въ гр. Русе е успѣлъ да събере отъ своитѣ членове кооперации дѣловъ капиталъ въ размѣръ на 2,227,000 лв., фондоветѣ му сж нарастли вече къмъ 821,260 лева или общо съюзнитѣ собствени сръдства сж стигнали сумата 3,038,260 л.

Общи доставки. Презъ 1942 год. съюзътъ е доставилъ за нуждитѣ на своитѣ кооперации стоки въ размѣръ на 88,428,745 лв. Съ тази си дейностъ съюзътъ е билъ и ще бжде цененъ сътрудникъ на комисарствата за снабдяване въ своя районъ при доставката и разпредѣлението на стокитѣ.

Общи продажби. Презъ 1942 год. съюзътъ е извършилъ общи продажби на селскостопански произведения монополни и извънмонополни за 102,795,278 лева. Въ тази областъ нашиятъ съюзъ е единъ отъ първитѣ агенти на дирекцията „Храно-износъ“ по събиране на зърнитѣ храни, фуражи, варива, маслодейни семена и вълна.

Съюзътъ ни заедно съ своитѣ кооперации вече редъ год. ни извършва доставката на посѣвния материалъ за населението отъ района ни по посѣвния планъ на Министерството на земедѣлието.

Освенъ своята първа работа съюзътъ обслужва Общия съюзъ на Българскитѣ земедел. кооперации на русенския вносъ и износъ пунктъ, като

неговъ представителъ, получавайки и отправявайки въ вѣтрешността на страната всички стоки, които се внасятъ отъ Общия съюзъ на българскитѣ земеделски кооперации. Презъ 1942 година ние сме обслужвали по тоя начинъ селска кооперативна България съ следнитѣ стоки: 10,000,000 кгр. петролни прсизведения, 5,000,000 кгр. каменна соль, 4,000,000 кгр. изкуствени торове, 3,000 броя плугове, 6 трактора, 30 вършачки, 30 тракторни плугове и много други машини, орждия и стоки.

Съюзътъ приключи 1942 год. съ общъ счетоводенъ оборотъ 292,105,753 лева при активъ — пасивъ 173 985.655 лв. като е реализиралъ чиста печалба отъ 718,757 лв., а заплатилъ на държавата данъкъ въ размѣръ на 857,300 лв.

Райония кооперативенъ съюзъ взе участие въ държавния заемъ не съ задължителната му сума отъ 140,000 лв., а съ 600 хил. лева.

Отъ даннитѣ на отчета се вижда грамадната стопанска дейностъ, която съюза развива въ своя районъ, дейностъ, която правилно се цени както отъ кооперативнитѣ сръди, така и отъ общественото мнение и държавнитѣ органи и институции.

Съюзътъ е избралъ вѣренъ пътъ къмъ поставената целъ — ако сме обединени, нашитѣ сили ще превъзхождатъ нуждитѣ ни. И чрезъ обединение и работа — твори.

Христо Д. Николовъ, Русе

Търговия — представителство „ЕЛЕКТРОДОМЪ“

За модна галантерия, Финна парфюмерия, и изящни предмети за подаръци при магазинъ

НОМИ

ул. Александровска 52 — Русе

Ф-ка „Мюлхаупт“, Русе

Производство на разни машини и трѣби
Телефонъ 29-15

Величественъ паметникъ на Царь Борисъ III въ Добруджа

Позивъ за събиране сръдства

Уреденъ е комитетъ отъ добруджанци — народни представители, бивши министри, професори, писатели, запасни офицери, журналисти, общественици и пр. който е издалъ следния

Позивъ къмъ българитѣ отъ Добруджа

Смъртта на о'Бозе починалия Царь Борисъ III-Обединителъ засѣгна болезнено сръдцето на всички българи, а българитѣ отъ Добруджа, които дължатъ Нему освобождението си, се почувствуваха осиротѣли, защото Той бѣше тѣхната вѣра и упование презъ тежкитѣ години. Своята обичъ тѣ имаха случай да Му изразятъ наскоро лично въ самата Добруджа, а днесъ желаятъ да ѝ дадатъ въковъченъ изразъ чрезъ издигането на величественъ паметникъ въ Добруджа.

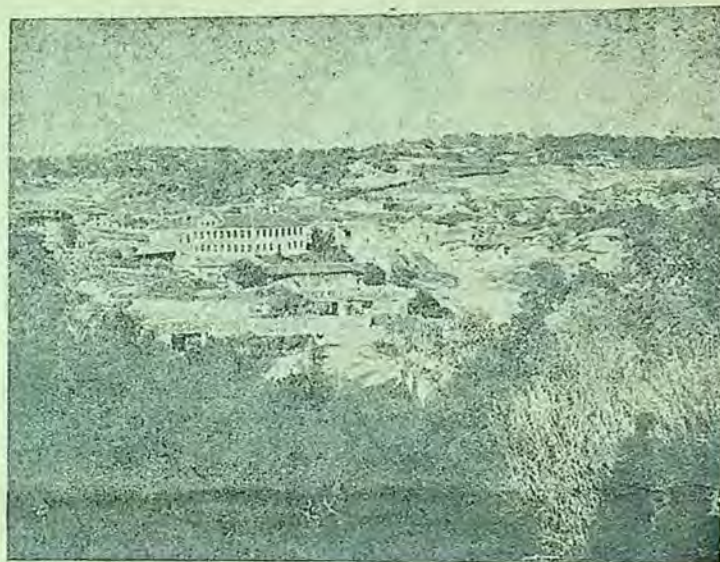
Предъ това повсемѣстно и съкровенно желание на добруджанскитѣ

българи, изразено внушително веднага следъ оповестяването на съкрушителната новина, ние, подписанитѣ, участници въ добруджанската освободителна борба, изразявайки волята имъ, решихме да се премине отъ желание къмъ дѣло и да се подготви издигането на паметникъ въ Добруджа, който да символизира обичта, признателността и жертвоготовността на българитѣ отъ Добруджа къмъ Царя-Обединителъ.

За целта ние отправяме настоящия позивъ къмъ всички българи отъ Добруджа да се приобщатъ къмъ Инициативния комитетъ и да пристѣпятъ незабавно къмъ събиране на необходимитѣ сръдства.

Всички сме увѣрени, че тѣ ще съумѣятъ да осъществятъ наченатото дѣло. Грандиозниятъ паметникъ въ Добруджа ще бжде достоенъ както за дѣлото на Бориса III-Обединителъ, така и за чувствата на днешнитѣ и утрешнитѣ добруджански поколения.

Изъ Красивитѣ кътове на бѣленско

Изгледъ на училището съ частъ отъ с. Кацелово бѣленско.

„БЪЛГАРИЯ“

1-во Българско Застрахователо Д-ство Главенъ агентъ на гр. Русе **ПЕТКО ЦАЧЕВЪ**

Застрахова и презастрахова при най-износни условия, превъзходни комбинации и низки премии

„България“ покрива военния рискъ и конфискация ул. „Черно море“ 2

Телефонъ 26-84

Манолъ Коджамановъ-Русе

Телефони: Бюро 20-52, Домъ 25-60 Телеграми: Коджамановъ

Търговия — износъ на животински продукти: яйца, птици, свине, месо, тлъстини и др. Растителни продукти: грозде, овощия и зеленчуци въ прѣсно и преработено състояние.

„Маритима“ О. О. Д-ВО

ул. „Мария Луиза“ 40

ВНОСЪ: минерални масла, специални химически артикули, жельѣзи и цинкови варели

Текстилна фабрика „Гръмъ“, Русе

на Кръстю А. Митевъ

Телефонъ 29-89

„СОЛАРСТВО“ А. Д. --- РУСЕ

Търговия съ камена соль

Телефонъ 28-91

„Елма“ А. Д. — Русе

Търговия и вносъ на електрически материали, машини и др. представителства

КУЛТУРНИЯТЪ И СТОПАНСКИ ОБЛИКЪ НА РУСЕНСКА ОБЛАСТЪ

РУСЕНСКА ОКОЛИЯ

Дим. Димитровъ
Русенски околийски управителъ

Басарбово

Въ състава на Басарбовската община влизатъ селата Басарбово и Ксенъ съ общо 3928 жители, то сж изключително отъ чистъ български произходъ. Населението занимава предимно съ земедѣлство. Има голѣма частъ, която се имава съ отглеждане на овце, мѣнѣтъ е хълмистъ, поради което тѣ сж доста застѣпени. Презъ тѣ сѣмъ протича рѣката Ломъ, ради което зеленчуковитъ градини сж много, особено въ с. Басарбово. Голѣма частъ отъ жителитъ с. Басарбово сж заети на работката работници изъ фабриктъ града. Населението се отличава своето трудолюбие. Лѣтно време ранна утринъ до късна вечеръ чки сж на работа по полето и два селата се обезлюдяватъ, въ с. Красенъ е построена нова къва, която още отдалечъ привлича около сѣмъ своитъ монументалностъ и красива възншностъ.

На една скалиста височина сръдъ село Басарбово е издигнатъ красивъ паметникъ за падналитъ въ войнитъ басарбовчани.

На около единъ километъръ отъ с. Басарбово, край самата рѣка, се намира известниятъ манастиръ „Св. Димитъръ Басарбовски“. Манастирътъ е построенъ въ самитъ скали край рѣката. За да се качи човѣкъ въ манастира, трѣбва да се катери по стѣпала, издѣлбани въ самата скала, които сж високи къмъ 20 метра. Въ една пещера, издѣлбана въ скалитъ, е живѣлъ нѣкога Св. Димитъръ Басарбовски, умрѣлъ тамъ, а следъ това е билъ пренесенъ въ Букурещъ, където и сега се намиратъ мощитъ му.

Борисово

Борисовската община се състои отъ едно село — Борисово.

То се населява отъ 1990 жители. Главниятъ поминъкъ на населението е земедѣлние.

Въ културно отношение населението е доста напреднало. Още отъ рано тѣ сѣмъ е уредило две училища, заедно съ собствени постройки:

Общинскиятъ домъ с. Ветово

първоначално и прогимназиално. Има едно читалище съ добре уредена библиотека, която съ голѣмъ интересъ е четена отъ по-буднитъ селяни и мѣстната интелигенция. Организиранни сж отъ доста време дружествата: „Юнакъ“, граждански и младежки „Червенъ кръстъ“.

Презъ настоящата година селото бѣ избрано за образцово такова въ околията.

Ветово

Ветово е най-голѣмото село въ околията, броя на жителитъ е около 6000 души. Жителитъ на селото сж трудолюбиви и се занимаватъ съ земедѣлние и скотовѣдство. Селото е заселено преди 1880 година. Първитъ заселници, по всичко изглежда, сж били ученолюбиви хора, защото веднага следъ заселване на селището, въ Ветово е основано частно първоначално българско училище. Днесъ селото има построени и добре обзаведени две основни училища. Първитъ жители на селото сж били добри богомолци. Още въ 1884 год. тѣ сж създали самостоятелна църква, като по-късно се сдобили съ собствена сграда, докато съседнитъ селища си строили църкви за нѣколко села — една. Въ 1907 г. се основава читалище. Въ 1935 г. управителния съветъ на читалището решава да се построи собствена читалищна сграда. Днесъ сградата е почти на привършване и ветовци ще се радватъ може би на най-хубавата читалищна постройка въ областта. Открита е медицинска амбулатория, а презъ 1929 год. е построена нова удобна сграда. Съ помощта на М. З. Д. И. общината успѣ да се сдобие и сѣ здание за ветеринарна амбулатория.

Въ благоустройствено отношение Ветово е на челно мѣсто. Тѣмъ имаме всички учреждения необходими за всички служби. Презъ 1936 год. въ Ветово бѣ построена голѣма общинска баня, по подобие на която по-късно се строиха и въ други села. Общината има собствена величественна сграда съ добре уредени канцеларии. Селото е канализирано, водоснабдено отъ дирекция „Безводния Дели Орманъ“. Почти всѣка година се строятъ нови пѣтища и шосета, а презъ 1936 год. е построена кланица. Презъ месецъ септемврий всѣка година въ селото се състои седмиченъ есененъ панаиръ, който се посещава отъ търговци, идващи отъ различни краища на страната и най-вече отъ Добруджа. Отъ месецъ май т. г. въ Ветово е откритъ недѣленъ пазаръ, който сжщо обещава да бжде масово посещаванъ.

Ветовци се радватъ на една отъ най-хубавитъ мѣстности въ околията на Русе, наречена „Бакаджици“. Нѣкога тази мѣстностъ е била посетена отъ Негово Ц. Височество Князь Александъръ Батембергъ, за идването на когото тогава е билъ направенъ специаленъ пътъ, който и днесъ е запазенъ и носи старото турско име „Бей-Йолу“.

Гагала

Общината ни се състои отъ четирѣ села.

село Гагала	2030 жители,
„ Липникъ	1883 жители,
„ Д. Абланово	1044 жители,
„ Просена	1339 жители,
всичко 6296 жители.	

Населението въ района на общината се занимава изключително съ земедѣлние и скотовѣдство и отчасти съ лозарство.

Въ общината има следнитъ училища и читалища: с. Гагала —

пълна сръдцишна прогимназия и народно читалище, с. Липникъ — първоначално училище и читалище, с. Долно-Абланово непълна прогимназия и читалище и с. Просена основно училище и читалище

Въ землището на г. Липникъ се намира прочутата въ цѣла България гора „Текето“ съ прочутото изворче „Аязмо“, където всѣка година на 2 августъ се стичатъ масово богомолци за светена вода.

Голѣмо-Враново

Голѣмо-Врановската селска община се състои отъ дветѣ села — Голѣмо Враново и Малко Враново. Понеже тѣ сж свързани съ шосе, а така сжщо и отдѣлни шосейни клонове, които иматъ връзка съ

Паметникътъ и градинския паркъ централнитъ шосета Русе — Тутраканъ — Силистра и Русе — Кубратъ. Отъ гр. Русе отстоятъ на разстояние 35 км.

Общината брой 3415 жители. Главниятъ поминъкъ на населението е земедѣлние, скотовѣдство и птицевѣдство.

Сжщевременно тукъ сж силно развити и търговията и занаятитъ — царуларство (опинчарство), сарачество, колбасарство (паденици и пастарма). Освенъ това ежеседмично всѣки вторникъ въ с. Голѣмо Враново става голѣмъ пазаръ за продажба на разни стоки, земедѣлски произведения, едъръ и дребенъ добитъкъ, а презъ месецъ августъ — Богородичната седмица, всѣка година се състои прочутия и образцовъ седмиченъ Голѣмо-Врановски панаиръ. Въ две нови, хигиенични и масивни сгради се помѣщаватъ дветѣ първоначални и едно прогимназиални училища.

Въ всѣко село има основано по едно читалище съ добре подредена и подбрана библиотека и клонове отъ всички почти родолюбиви организации и културно-просвѣтни такива. Общо взето въ дветѣ села до края на текущата година ще бждатъ окончателно шосирани 6,175 м. улици и два голѣми площада. Село Малко-Враново е водоснабдено съ изобилно течаща вода, а въ село Голѣмо-Враново е извършенъ каптажъ съ 55 до 60 л. дебитъ въ секунда, отъ който ще бждатъ водоснабдени първоначално 15 села отъ русенска, кубратска и тутраканска околии. Презъ 1942 год. благодарение безрезервната под-

крепа на общината въ с. Голѣмо-Враново бѣ построена една валсова мелница, е предстои да се построятъ новѣ общински домъ, модерна кланица и подобрятъ и разширятъ панаирскитъ постройки. Изключително съ общински сръдства въ дветѣ села бѣха построени и обзаведени две монументални църкви, паметникъ за загиналитъ герои презъ войнитъ 1912—1913 и 1915—1918 год., училищната сграда въ с. Малко-Враново, дамовецъ за общинскитъ разплодници и пр. Кметъ на селото е г. Тод. Гайдовъ.

Иваново

ажелъ гара Иваново. Съставена отъ селата: Божиченъ, Иваново, гара Иваново и Кошово съ 3560 ж. чисто българско население, източно православни. Население трудолюбиво, будно, любезнотелно.

Основниятъ поминъкъ земедѣлние, предимно зърнени стопанства, по-малко индустриални култури; по-значително лозарство и овощарство, слабо зеленчукови градини. Комасиране и коопериране нѣма, раздробена земя — низкъ доходъ съ малкъ 9/0 мѣдерни съоржжения, особено напоителни такива. Сръденъ типъ стопанства 20—30 дек.

Въ тѣсна връзка съ характера на стопанствата сж развити индустриитъ, мелничарската — всѣко село има мелница—9 мелници, Маслобойна гара Иваново, къмъ която сж инсталирани мажунджийница съ модерни съоржжения за преработване зах. метла и цвекло. Консервирна работилница — малкъ капацитетъ.

Разрастването на последната е отъ капитално значение за прехраната на населението — консервиране зеленчуци, плодове, меса и приготвяване мармеладъ.

На гара Иваново има добре заведена участъкова здрава служба.

Изникнаха красиви общ. сгради въ селата: у-ще с. Кошово, общ. домъ гара Иваново; ремонтираха се км. намѣстничества, поправиха се мостове, чешми, кладеници. Съ временната трудова повинностъ не се злоупотрѣбва, както въ миналото. Оборитъ за общ. разплодници обзаведени образцово, Центр. община свързана съ шосейна и телефонна мрежа съ съставнитъ села. Добре подържана.

Просвѣта: Иваново и Кошово пълно основно училище, с. Божиченъ — първоначално.

Издържатъ се, както и др. фондове отъ нивитъ си, Редовенъ преподават. персоналъ. Извънучилищната дейностъ се продължава отъ читалищата, които играятъ ролята на народенъ университетъ за възрастни и извъншкол. младежи.

Църквата напълно задовлява религиознитъ нужди на населението, Добре подържана и посещавана. Паметникитъ — за незнайния войнъ, руски такива отъ освобод. война въ с. Иваново, красятъ историческитъ мѣста.

Кметъ на селото е г. Ц. Цаневъ

Костанденецъ

Въ най-южния край на русенска околия, граничаще съ разградска и поповска околии, въ котловината образувана отъ р. Омурбейския Ломъ, на 46 км. отъ гр. Русе се намира разположено село Костанденецъ, седалище на еднеименна община. Населението е чисто българско — 3,400 души, 628 домакинства.

Общата площ е 43,616 декара, отъ които работна земя 26,785 декара, 9,698 декара гори, 1,081 дек. ливади, 623 дек. лозя, 4,368 дек. пасище, 1,061 дек. пустеючи земи. Млѣкопреработвателни заведения 2 — едно за производство на кашкавалъ и друго за млѣчни масла. Основни училища 2 съ 8 души учителски персоналъ и 1 прогимназия съ 5 души учителски персоналъ. Училищата сж модерни, хигиенични помѣщения строени следъ

19 май 1934 г. Въ селото има прокаранъ модеренъ водопроводъ съ 12 чешми. Въ най-скоро време ще се разшири водопроводната мрежа съ огледъ да може цѣлото село да се снабди съ чиста питателна вода.

Има една църква подържана, съ единъ свещеникъ. Има сжщо така и клонъ отъ „Съюза за закрила на децата“, който клонъ издържа съ помощта на общината безплатна ученическа трапезария, въ която се хранятъ ежедневно около 80 деца. Сжщиятъ клонъ отъ 1 юлий е откритъ и издържа пакъ съ помощта на общината и държавата „Лѣтенъ-дневенъ детски домъ“ за деца на родителитъ, които сж заети въ усилената полска работа. Въ тоя домъ ежедневно получаватъ храна и сж подъ надзора на опитна възпитателка 60 селски деца.

Читалището е основано въ 1923 г. и има 2500 тома прочитни книги.

Утвърденъ бюджетъ за 1943 год. въ размѣръ 2454373 лв.

Въ скоро време въ селото ще се издигне паметникъ—чешма за падналитъ герои въ войнитъ за обединението на България.

Проектира се инсталирането на баня въ прогимназиалното здание.

Мартенъ

Общината се състои отъ две села: Мартенъ и Сандрово съ население 4540 души.

с. Мартенъ, седалище на общината, брой 2700 жители, разположено е близо до р. Дунавъ на 15 км. отъ гр. Русе.

с. Сандрово брой 1880 жители.

Главниятъ поминъкъ на населението е земедѣлние и скотовѣдство. Работната земя е 32000 дек. Отъ земедѣлскитъ култури сж застѣпени: пшеницата, царевичата и захарното цвекло, сега се развива и градинарството.

Въ общината имаме две основни училища и две прогимнази съ 19 учители.

Има и две читалища и две кооперации съ потребителни магазини. Въ с. Мартенъ е построенъ паметникъ за увѣковѣчване паметта на падналитъ презъ войнитъ жители на с. Мартенъ.

Въ съставното с. Сандрово е образуванъ воденъ синдикатъ „Дунавъ“, който има за целъ да наполява около 3000 дек. земя въ землищата на с. Сандрово, Мартенъ, Сливо-поле и Рѣхово.

Въ землището на общината е започнатъ строежа на така известната „Бръшленска дига“, за отводняване на Бръшленското блато, която въ началото си е вече издигната и представлява колосално мѣроприятие. Сжщата ще отводни съ хиляди декари работна и плодородна земя.

Ново-село

Общината се състои отъ три села: с. Ново-село, Юдѣлникъ и Хотанца, общо съ 5293 жители. Разстоянието отъ централната община до с. Хотанца е 6 км., а до село Юдѣлникъ 10 км. Населението въ Ново-село е 2921 жители, с. Хотанца — 954 жители, с. Юдѣлникъ — 1418 жители. На цѣлото население главниятъ поминъкъ е земедѣлние. Нужно е да се отбележи, че се произвежда въ Ново-село доброкачествена варъ отъ карьеритъ. Освенъ това презъ всѣко време на годината се вадятъ ломени и цокълни камъни. Въ селата Хотанца и Юдѣлникъ се вадѣ пѣськъ. Въ последно време дребнитъ земедѣлски стопани прибѣгватъ къмъ градинарство.

Почти всѣко домакинство притежава парче земя.

Селата Ново село и Юдѣлникъ сж водоснабдени, първото отъ Дирекцията на безводния Дели-Орманъ, а второто отъ каптажа въ тетовско землище.

По-важни забележителности въ

Общинският домъ въ с. Иваново

общината сж; църквата „св. Пророкъ Илия“, за постройката на която е указалъ съдействию Митхадъ паша, училище „св. Царъ Борисъ“ съ най-голямъ театраленъ салонъ въ селата отъ околията, Голъмата Тракийска могила и желъзната руда, която е съ малкъ периметъръ, поради което не се използва, понеже не може да бжде рентабилна.

на които е известенъ извънъ пределитъ на царството. Много отъ монументалнитъ сгради на Букурещъ сж строени съ пирговския камъкъ.

По пътя отъ с. Мечка за махала Стълбище се издига паметникъ напояния воденитъ голъми сражения презъ Освободителната война 1887 година.

Писанецъ

Въ състава на общината влизатъ с. с. Писанецъ и Бъзънъ. Селата сж разположени край шосето Русе—Шуменъ, като с. Писанецъ отстои на 27 км. отъ гр. Русе, а Бъзънъ на 17 км. Населението на общината е 4096 жители. Писанецъ е чисто българско село съ 2440 жители; с. Бъзънъ има 1656 жители.

Населението се занимава съ земедѣлие и скотовъдство и отчасти съ лозарство.

Въ селата има построени нови общински домове и нови училищни сгради. Въ дветъ села има основани читалища и кредитни кооперации.

По-главнитъ улици въ селата сж шосирани. По починъ на общината сега се работи шосе отъ с. Бъзънъ до с. Ястребово. Проектирано е модерно водоснабдяване въ с. Писанецъ. Въ околността на селото се намира карьерата „Б ъ л а т а п р ѳ с т ѳ“ за производство на каолонъ.

Поради живописното си разположение и красива околностъ съ най-разнообразна природа селото Писанецъ би могло да стане мѣсто за празнични излети на русенци. Величественитъ скали и пространнитъ гори по р. Бѣли Ломъ, ливадитъ и зеленчуковитъ градини край селото, мѣстноститъ „Малешка“ съ люляковата гора, „Варовичеца“ и „Кайнака“, отъ които изтича бистра и студена вода, иматъ всички необходими условия за постигане на горната целъ.

Пиргово

Въ състава на Пирговската селска община влизатъ: с. Пиргово — централна община, с. Мечка — кметско намѣстничество и м. Стълбище прикремена къмъ им. намѣстничество, известна въ миналото като „Дижили Ташъ“.

Населението живущо въ селата на общината е чисто българско и наброява надъ 5000 жители.

Поминъкътъ на населението се състои главно въ земедѣлие, скотовъдство, овошарство, наменарство и въ последнитъ години е силно развито лозарството. Общо въ землището на общината има засадени надъ 4000 дек. плодородни десертни и винени сортове лозя, дохода отъ които е доста голъмъ и има изгледи въ недалечно бждеще Пиргово да се опредѣли като лозарски центъръ за покрѣта лозарския центъръ за лозарство почва и трудолюбивото население. Въ землището на с. Пиргово се намиратъ прочутитъ каменни кариери, камъка

Срѣдна-Кула

На четири километра разстояние южно отъ гр. Русе се намира Срѣдно-Кулската община.

Не напусталя още живописната панорама на хубавия „Русчукъ“, влакътъ, преминалъ като презъ триумфална арка величественитъ мостъ, простиращъ се надъ дефилето на р. Ломъ, се втурва всрѣдъ живописно разхвърлянитъ измежду голъмитъ овощни градини, тучно зелени ливади и натегнали съ изобиленъ плодъ лозя, малки кжщички на жителитъ отъ с. Кулата. Малко по-напредъ е и село Долапитъ, съставно на общината — малко селце но живописно разхвърлило малкитъ си кжщурки, сгушили се всрѣдъ широкитъ корони на кайсиевитъ дървета, по двата брѣга на р. Ломъ.

Поминъкътъ на куленчени и на долапчени е земедѣлнето. Почти всички сж спрѣли повече своето внимание на овошарството и на лозарството, обстоятелство, което имъ дава възможностъ да бждатъ познанияци на всички русенски домакини. Дребнитъ „търговки и търговци“ налякали търпеливо по плъчника на селския пазаръ, а и по тротоаритъ на по-оживенитъ улици, винаги се стремятъ съ своята стока да задоволятъ и най-изтънченитъ вкусъ на капризната домакинка, желаеща да сюрпризира своя съпругъ и купъ деца, като украсява, макаръ и оскудната въ последно време зрапеца съ десертъ отъ сочни плодове и сладкото грозде „Болгаръ“. Тежкитъ кошници и шаренитъ торби на куленки и долапченки, почти на всѣки пазаренъ денъ ни предлагатъ и доброкачественъ зарзаватъ, който тѣ неуморно добиватъ отъ красиво набразденитъ около р. Ломъ малки бащи.

Близката околностъ на общината ни предлага и обекти за туризъмъ. Хижата „Надежда“, намираща се надъ Кулата на самия брѣгъ на Дунава почти всѣки денъ маме си своя чаръ многобройнитъ любители на красивата природа. Преди общинско пасище, общинската мѣра сега е превърната въ изященъ паркъ отъ нѣколко стотинъ декари, е действително една огромна културна придобивка отъ безспорно голъмо значение за цѣлата околностъ.

Кметъ на общината е г. Борисъ Демировъ

Училището въ М. Враново

Тръстеникъ

Тръстенишката селска община се състои само отъ с. Тръстеникъ съ 872 домакинства и съ 4415 души население.

Единственото реално богатство на селото е земята Земедѣлнето и скотовъдството е поминъка на населението.

Цѣлото благосъстояние и всичката материална и духовна сила на населението се гради и се намира въ прѣка зависимость отъ добива на земята.

До 1934 година много се е говорило, а малко се е мислило и работило за стопанско-културното възможване на селото. Сега селското стопанство има нужда не само отъ повече обща интелигентност, но и отъ повече специални знания и сръчностъ, за разпростиране на тия специални знания допринасятъ мѣстното читалище „Хр. Ботевъ“ и другитъ културно-просвѣтни дружества и организации.

Презъ руско-турската война въ и около селото сж се водили боеве, при което цѣлото село е било опожарено. И до сега личатъ следи отъ окопи и артилерийски позиции. Въ селото и околността му има нѣколко паметници строени непосредствено следъ освободителната война.

Семерджијево

Състои се отъ селата Семерджијево и Ястребецъ, отстоящи на около 22 км. югоисточно отъ гр. Русе. Семерджијево има 346 кжщи съ 1837 жители.

Главното занятие на населението е земедѣлие, скотовъдство, отчасти пчеларство и др. Цѣлата повърхностъ на землището му е 27247 декари, отъ което обработваемата площъ е 17075 дек. Застѣва се съ земедѣлски култури, които благодарение на добрата почва и валежитъ се развиватъ много добре.

Селото е свързано съ шосе при Червена-вода и централното такова Русе—Кубратъ. Налага се продължението на сжществувашото шосе до селото за с. Ветово и постройката на ново такова за ж. п. спирка Ястребово, съ което ще се създаде по-голѣмо удобство за пътниците отъ и за спирка Ястребово.

с. Ястребецъ, съставно село на общината отъ 1939 год.

Има 119 кжщи съ 466 жители. Главното занятие на населението е земедѣлие и скотовъдство. Цѣлата повърхностъ на землището му е 9506 декари.

Селата сж планирани, всички улици сж урегулирани и всички нови постройки се строятъ съобразно утвърдени регулации.

Въ културно-просвѣтно отношение населението върви съ твърди крачки напредъ.

Червена-вода

Червеноводската община се състои отъ два населени пункта село Червена-вода и Образцовъ-чифликъ съ чисто българско население. Село Червена-вода има 3182 жители, а Образцовъ-чифликъ — 224 жители. Населението на общината е поминъкъ на преселници отъ Балкана, здрави, трудолюбиви и жизнелюбни селени, останали вѣрни на традицитъ за гостоприемство, трудолюбие и патриотизъмъ. Слѣщото живѣе въ хубави голъми въ градски стилъ жилища на брой — 680.

Главниятъ поминъкъ е земедѣлие съ отраслитъ му: житни култури, лозарство, семепроизводство на люцерна, крѣмно шекло и пр. Почвата е много богата, оре се само съ плугове, сѣе се изключително съ сѣялки, а се върше само съ вършачки. Въ с. Червена-вода дейността на агрономитъ е дала едни отъ най-добритъ резултати между всички земедѣлски селища въ областта. Това си преимущество селото дължи особено и на влиянието на Образцовъ чифликъ и държавния овошенъ разсадникъ край сжщото.

Въ с. Червена-вода има две първоначални училища, една прогимназия, допълнително земедѣлско училище, великолепна, образцова подредена и богато обзаведена църква и читалище. Съ своето много възприемчиво население селото се е създадо като културенъ центъръ на околнитъ села и е дало на нашата обществено много учители, чиновници, юристи, политически и др. обществени дейци.

Общинското управление се помещава въ хубава двуетажна сграда дѣло на новото време.

Кметъ на общината е г. Теохаръ Т. Молловъ.

Рѣхово

Въ общината влизатъ с. с. Рѣхово и Бабово. Рѣхово има 700 кжщи, а Бабово 289 кжщи съ общо население 5,500 жители, български кореняци, съ силенъ националенъ духъ. Населението се занимава изключително съ земедѣлие и една малка частъ отъ него се занимава въ търговия, занаяти и рибарство. Земята му е много плодородна. Отъ нея се ражда жито, ржжъ, соя, шекло, слънчогледъ, грозде и вкусни плодове. Селото е лозарски центъръ и има много добри условия за овошарство и не напраздно се нарича — „Кюстендилъ на Русе“.

Тукъ всѣки недѣленъ или празниченъ денъ стотици семейства отъ гр. Русе използватъ приятното пътуване по р. Дунавъ съ красивитъ и удобни кораби на Б. Р. П. Тукъ се строи пристанище.

Сливо-поле

Сливо-полската община се състои отъ селата: Сливо поле и Сливница. Сливо-поле има 1523 жители; Сливница — 1134.

Въ Сливо-поле има двуетажно здание за общински домъ, въ който се помещава и т. п. станция, хигиенично основно уще, медицинска и ветеринарна амбулатории. Освенъ това въ селото има и други голъми и модерни обществени и частни сгради.

Въ Сливо-поле ежегодно става прочутия сливо-полски панаиръ.

Проектирано е електроснабдяване и модерно водоснабдяване.

Въ с. Сливница има построено ново училище съ баня за ученицитъ.

Главниятъ поминъкъ е земедѣлие и скотовъдство.

Презъ 1939 г. се извърши комасацията на землището, първо до тогава въ околията и областта,

Сваленикъ

Състои се отъ селата Сваленикъ и Цървонецъ. Общо число на жителитъ въ общината е 4334.

Сваленикъ се намира на 41 км. югоисточно отъ гр. Русе по шосето Русе—Попово

Презъ 1934 година селото е имало 3177 жители, а сега — 3382.

Населението се занимава съ земедѣлие и скотовъдство. Ежедневно отъ тукъ минава автомобилъ, поддържащъ линията Костанденецъ—Сваленикъ—Нисово—Щръклево—Русе.

Въ селото има много хубаво училище съ голъмъ и удобенъ театраленъ салонъ Има т. п. станция, участъкова здравна служба съ лѣнаръ и акушерка.

с. Цървонецъ отстои на 6 километра отъ с. Сваленикъ.

Свързано е съ хубави шосета съ гр. Попово и съ гр. Русе.

Намира се на югозападния на околията. Разположено по нието на р. Черни Ломъ, съ жители. Населението му е много долюбиво и се занимава изключително съ земедѣлие. Работи почти съ земедѣлски машини. Селото има две мелници, дванадесетъ водна сила и две содолимовни работилници.

Земедѣлското производство жито, ечмикъ, бобъ, царевичъ, картофи.

с. Червень трѣбва да стане бимо мѣсто за туриститъ Има сиви скали и останки отъ римски крепости, било е седалище на елхия въ по-далечното минало.

Като община сжествува отъ мартъ 1943 год. Кметъ на селото Анастасъ Симеоновъ Касабовъ отъ гр. Русе.

Резервуарътъ на помпената станция въ с. Щръклево

Щръклево

Състои се отъ селата Щръклево и Нисово, разположени въ южните посока отъ Русе, свързани съ него съ държавно шосе

Централното с. Щръклево — едно отъ най-голѣмитъ села въ околията (съ близо 5000 жители), заемашо центъра на просторна равнина, на около 16 км. отъ града, макаръ и не свързано съ желъзница, представлява единъ жизнѣнъ стопански центъръ. Населението съ любовю обработва 60-тѣ си хиляди декари плодородна работна земя и доставя ежегодно на държавата милиони килограма зърнени храни. Земедѣлието е главния му поминъкъ.

Въ благоустройството отношения сжщо е обтегланъ въ последнитъ две десетилѣтия значителенъ напредъкъ — приложенъ е окончателно регулационния планъ, главнитъ улици сж шосирани, з особено вниманию заслужава мѣроприятието за водоснабдяване и електрофикация на селото, за чието реализиране са похарчени вече къмъ 15,000,000 лв.

Построенъ е хубавъ паметникъ за падналитъ въ войнитъ герои — щръклевци.

с. Нисово, притулено между скалитъ по течението на р. Бѣли Ломъ, се открива живописно следъ нѣколко завои на шосето. Съ свитъ 1000 души, чисти българи, преселени отъ Балкана, представлява едно голѣмо семейство, въ което всички членове, будни и работливи, влагатъ своитъ амбиции и трудъ за преуспѣването му. Земедѣлие и лозарство сж главния му поминъкъ.

Кметъ на селото е г. Георги Радославовъ

Чрезъ корабоплаването за стопански възходъ на Родина.

Общинският домъ въ с. Червена-вода

Читалище „Дарица Елеонора“ във с. Калово

стан е преобърнато във читалищен театрален салон.

с. Веселина има 1423 души население, което се занимава със земеделие.

Във двест села сж построени нови скотовъдни обори. Общината и с. Веселина сж свързани във гр. Разград със телефонни линии и шосе.

Киченица

Киченицката община, разградска околия, се състои от селата Киченица и Липник, с население 1915 по преброяването на селеніе презъ 1934 год. Занимава се със земеделие и скотовъдство. Във Киченица има община, училище и модерна мандра. Във с. Липник има построено училище.

Презъ двест села минаватъ държавни шосета. Селата постепенно се благоустрояватъ. Кметъ на общината отъ 1935 год. е г. Ив. Др. х. Ивановъ.

Кладенци

Кладенцката община е образувана отъ селата Кладенци (1913 житли) и Раковски (1202 жители), отстоящи на ккм. западно отъ гара Разградъ и на около 4 ккм. южно отъ ж. п. линия Русе — Варна, широко проснати във плитка долина и раздѣлени едно отъ друго само съ една улица.

Общината брой 3115 жители — занимаващи се изключително със земеделие въ едно землище отъ 25,000 декара обработваема площ.

Въ последнитъ години бѣ изградено и образцово обзаведено училище, построи се новъ кокетенъ, широкъ и удобенъ общински домъ, като въ сщщото време се сложи и началото за модерно водоснабдяване на двестъ села, както и пострйката на църква, но последнитъ три военни години забавиха реализирането на тия и др. хубави инициативи.

Иднитъ години, обаче, вещаатъ широкъ разцветъ и просвѣтло бъдеще за тия 2 села.

Кривня

Кривненската община се състои отъ с. Кривня, което брой 2350 жители.

Главниятъ поминъкъ на населението е земеделие. Населението на общината проявява голѣмъ интересъ къмъ културно-стопанскитъ начинания и е извънредно трудолюбиво, обича много земята, която обработва съ голѣма любов.

Самото селище е разположено на единъ голѣмъ завой на р. Бѣли Ломъ, отъ кждето носи името си. Сщщото е добре благоустроено и стегнато. По-важни постройки сж двестъ училища, общинското управление и паметника.

На западъ отъ селото се намиратъ историческитъ мѣстности „Манастиръ“ и „Синградъ Кале“.

Кметъ на общината е Иванъ Тодоровъ.

Ловско

Ловската селска община се състои отъ 4 села съ центъръ с. Ловско. Въ нея влизатъ се-

лата: Ловско, Крочъч, Синя вода и Новакъ. Има 3058 жители. Главенъ поминъкъ на населението е земеделие. Отводнява се добруджанския кварталъ въ с. Ловско, за което сж прокопани два канала и направени сж дренажи и шахти.

Кметъ на селото е Харизанъ Йор. Харизановъ.

Осенецъ

На 12 ккм. западно отъ гр. Разградъ до самото шосе Русе — Разградъ е разположено село Осенецъ. Въ състава на Осенската община влиза само Осенецъ, което брой 2781 жители.

Разположено е въ една долина, презъ която протича малка рѣка отъ западъ къмъ изтокъ. Цѣлата околностъ на селото е изпѣстрена съ хубави извори, а като се прибавятъ хубавитъ и отлично запазени гори по вълнообразната земна повърхностъ, всрѣдъ която селото се намира, то добива видъ на естествена градина, къмъ която природата е била много щедра. По срѣдата на селото, по цѣлото му протежение, минава широка и права шосирана улица. Стегнати и добре уредени стопански дворове. Реализирането на общия планъ на селото измѣни окончателно едновременниятъ му видъ. Цѣлото землище на с. Осенецъ възлиза на 42,000 декара безъ да се смѣтатъ паракендентитъ имоти, които жителитъ притежаватъ въ съседнитъ на селото землища, възлизатъ на около 4000 декара.

Главниятъ поминъкъ е земеделието въ всичкитъ му разклонения. Централно мѣсто въ земедѣлското производство заематъ зърненитъ храни. Развито е лозарството, съ което боравятъ почти всички жители на селото.

Селото има и модерно водоснабдяване.

Въ паметъ на героитъ, жители на с. Осенецъ, всрѣдъ селото е построенъ хубавъ паметникъ. На него четемъ заветъ: „Пазете сжпо изкупената свобода на Родината ни“.

Населението на селото спада къмъ тѣ нареченитъ „капанци“, които се отличаватъ главно по носията и говора си.

Острово

Старото му име е Голѣма Ада Намира се въ срѣдата на Лудогорието, разположено на най-високата му частъ — около 360 м. надъ морското равнище. Къмъ общината е предадено и с. Воденъ — съ старо име Махзаръ Паша Теке. Кацнало като сжщински островъ срѣдъ буйна гора, въ миналото е представлявало наистина голѣмъ островъ, отъ гдето въброятно, носи името си Острово (Голѣма ада). Днесъ тая гора е почти вече изкоренена и превърната въ хубави, тучни ниви, раздани сега на малоземлени и бѣжанци, предимно приселци отъ южна Добруджа. Населението брой 3600 души.

Миналитъ режими сж минали и отминали, безъ да оставятъ трайни следи следъ себе си. До скоро селото е било безъ шосирани улици и безъ следа отъ благоустройство. Напоследъкъ

е направено твърде много. Голѣми грижи сж положени за бързото благоустрояване на селото съ шосиране на главнитъ артерии, които сж свързани съ напрѣчни такива. Въ скоро време нѣма да остане нито една не шосирана улица.

Въ срѣдата на селото величественно се издига „Доходното здание“ — театрален салонъ съ магазини въ долния етажъ, а горе канцеларии за нуждитъ на общината. По срѣдата на зданието се издига висока кула, въ която ще бжде инсталиранъ селски часовникъ. Зданието е и привършено само въ първия етажъ — до покривъ. По липса на материалъ строежа е спрѣнъ. Срещу Доходното здание, въ срѣдата на хубаво очертанъ площадъ съ цвѣтна градина се издига паметникъ за падналитъ въ войнитъ островци.

Въ миналото Дели-Орманъ се е отличавалъ съ своето безводие, което е мжчило презъ лѣтнитъ горещини и хора и животни.

Днесъ това е отнесено вече въ миналото, защото отъ 1928 год. съ водоснабдяването на безводния Дели Орманъ, както Острово, така и цѣла група отъ 33 села се напоява съ чиста и хубава вода, разнасяна съ манисманови тръби. Главния каптажъ се намира въ с. Воденъ, гдето е и помпената централа, която изтласква водата въ главния напоренъ резервоаръ на 3 километра южно отъ селото, на най-високата му точка — съ височина надъ морското равнище 380 м. и който резервоаръ побира два милиона литри вода.

Въ с. Воденъ, кждето сж каптажа и помпената централа, се издигатъ нѣколко кокетни здания на дирекцията на водоснабдяването безводния Дели Орманъ, зданията на държавното горско стопанство съ 33 хиляди декара гора и туристическата хижа, които придаватъ планински и курортенъ видъ на сел-щето, посещавано твърде много отъ туристи отъ цѣла северна България. Тукъ се намира и образцовото стопанство на бившия министъръ на земеделието г. Иванъ Багряновъ.

Отпочната е и вече на при вършване комасацията на земитъ въ общината. Презъ тая есенъ престой пълното провеждане на комасацията и въвеждане въ владение на отдѣлитъ стопани въ новитъ имъ парцели по общия кадастрален планъ на общината.

То е първото комасирано село въ Разградска околия.

Кметъ на селото е Богданъ Лазаровъ.

Островче

Островченската селска община е съставна отъ селата Островче съ 866 жители и с. Манастирско съ 525 жители. Населението се занимава изключително съ земеделие. Въ село Островче има само първоначално училище, сжщо и въ село Манастирско. Желаетитъ да следватъ прогимназия отиватъ въ съседнитъ села или въ гр. Разградъ. Въ двестъ села има читалища, които сж въ процесъ на развитие, но интересътъ на населението къмъ читалището е достатъчно голѣмъ.

с. Островче е планирано, улицитъ сж открити, но не шосирани.

с. Островче притежава обшественна фурна, има превъзходенъ общински домъ. Общината притежава 9000 дек. гора, отъ която получата най-голѣмитъ доходи за посрѣщане на нуждитъ си.

Побитъ - камъкъ

Село Побитъ-камъкъ е срѣденъ типъ селище съ самостоятелна община, Брой 2016 ду-

ши население съ 557 домакинства, 25,000 декара обработваема площ, 498 д. лозя, 13,100 декара гори и пасбища. Самодеятелна енория съ единъ свещеникъ, пълно развито основно народно училище, читалище, кредитна кооперация, т. п. станция, седалище на ветеринаренъ лѣкаръ и медицински общински фелдшеръ и клонове почти на всички съвременни просвѣтни и стопански организации.

Населението му е чисто българско, преселници отъ Балкана, отъ около 1800 год. презъ която година селото почва заселването си въ девствени гори между околнитъ села. Заселва се и застроява и продължава своя животъ и развитие безъ особени сътресения.

Занимава се предимно съ земеделие и скотовъдство, но недостатъчността на земята е принудила населението къмъ разселване и прибѣгване къмъ други занаяти.

Къмъ поминъка на населението трѣбва да споменемъ и търговията съ свини и отглеждането имъ, търговия съ дърва, участието въ индустриални предприятия: дѣлгорѣзници, маслобойни, вършачки, мелници, содолимонадени фабрики и др. нѣкои отъ които работятъ въ селото, а други въ околни села и градове.

Селото влиза въ водоснабдителната мрежа съ центъръ Воденъ, който отстои на 12 ккм. отъ селото, въ красива мѣстностъ всрѣдъ великолепа гора, кждето е и хижата на Разградското туристическо д-ство „Бѣли Ломъ“.

Пороище

Въ Пороищенска община влизатъ селата: Пороище, Студенецъ и Градина. Общината има 2600 души население.

Частнитъ имоти на жителитъ въ землището на общината възлизатъ на 37,870 декара ниви.

Културенъ обликъ на общината — училища основни 3, прогимназия 1, читалища 3, църкви 1. Жителитъ се занимаватъ главно съ земеделие, лозарство и скотовъдство, а въ по-старо време и съ абаджийство и грнчарство.

Въ с. Пороище сж запазени основнитъ на четири църкви отъ старо време: св. Богородица, св. Димитъръ, св. Никола и св. Атанасий. По това време селото е било съ население отъ 1500 кжши, но когато руситъ настѣпили срещу Шуменъ тукъ сж станали, за нещастие на селото, три сражения и селото е било съвършено изгорено.

Отъ това може да се заключи, че сегашното село Пороище е било голѣмо и се е смѣтало за градъ.

Кметъ на селото е Петъръ П. Ивановъ.

Сѣново

Общината с Сѣново се състои отъ с. Сѣново и гара Сѣново — разположени всрѣдъ богата съ гори и др. растителна природа до ж. п. линия Русе — Варна и долината на рѣка „Бѣли Ломъ“ съ обща прострѣнствена площ 41 кв. ккм. отъ която обработваема 27,250 декара, 12,350 декара гори и 1400 дек. мера. Население 2741 души. Поминъкътъ на населението е главно земеделие и отраслитъ му.

Въ селото има построени две нови училищни сгради, въ които получаватъ първоначалното си и прогимназиално образование подрастващитъ поколения отъ селото. Построени сж: църква, община, добре уредено читалище, основана кредитна и потрѣбителна кооперация презъ 1903 година, която е първа въ околията по осно-

ваването и дейността добре развити три потрѣбителни магазини, яйчарски добре обзаведена служба, кждето сж всички спестявания на така сжщо кредитенъ дѣлъ, кждето се обслужватъ членоветъ на кооперацията. Минно акц. д-во „Дунавъ“ изкопаване на суровъ кварцъ и кварцовъ пѣськъ съ пдъна инсталация съ запазенъ приметъръ на минни кондминистра „Елха“ и „Златенъ дѣлъ“.

Отъ три години има отлѣтенъ детски домъ, кждето се прибиратъ децата отъ училищната възраст. Въ село ежъ е и скоро ще бжде изшена пострйката на едншественна фурна, комбинирани баня и перална. Всички цѣли сж шосирани въ селото, а въ това има участъ медицински лѣкаръ, участъ ветеринаренъ фелдшеръ, и стѣковъ зблѣлѣкаръ и учковъ акушерка.

Топчий

На северо-изтокъ отъ олийския центъръ гр. Разградъ по срѣдата на шосето Разградъ — Кубратъ, въ една котлообразна съ живописни сѣнки е разположено селото Топчий, което е и седалище на общината подъ сщщото наименование. Въ състава на Топчий община влиза и гара Топчий, която пъкъ се намира на ж. п. линия Разградъ — Русе. Населението на двестъ села възлиза на 2150 души. Поклоното е чисто българско, известно подъ името „Капанчийто“ главенъ поминъкъ е земеделието и скотовъдството, като отчасти се занимава и лозарство.

Землището на общината хваща една площ отъ 30 кв. ккм. отъ която една третина гора, а останалата площ отъ 20 кв. ккм. е обработваема. Гара Топчий частни лица са построили доста магазини, а срѣдата отъ общината е изгледено хигиенично и кокетно приемно здание. На гарата закупуватъ и складираатъ глнко зърнени храни, строителенъ материалъ, дърва, минни пори, цвекло и др. Въ с. Топчий освенъ община, има основно училище, прогимназия, църква, кооперация, читалище, доп. зр. училище, здравенъ домъ, паметникъ за падналитъ презъ последнитъ две войни, въркойто е поставенъ бюста многозаслужилитъ покойни полковникъ Дяковъ, въ чийто полкъ сж служили голѣма част отъ топчийци. По настоящемъ се строи и комбинирана баня, фурна и пералня.

Общината съ съдействието учителството и други вид. частни лица е изработила приела планъ за благоустрйството на общината и залеване на мѣстата край с. Топчий. Сжщитъ полагатъ грижи всестранното издигане на общината, за което признателни топчийци сж крайно много благодарни.

Кметъ на селото е г. До Митевъ.

Трапище

Въ състава влизатъ селата: Трапище, Чудомиръ, Трабачъ и Сѣвдолъ, разположени въ южния край на околията на срѣдата на шосето Разградъ — Търговище.

Брой 3200 жители, на които главния поминъкъ е земеделието и отраслитъ му.

Въ всички села на общината построени общински домове, читалищни салони и училища.

Въ общината има ветеринаренъ лѣкаръ, медицинска амбулатория и т. п. станция.

Бабукъ

с. Бабукъ има 2582 жители, а с. Майоръ Ценовичъ съ 351, всичко 2933. Общата повърхност на площта на общината е 48186 декара. Обработваема 37815, пасища 5254, гори 1355 и дворни мѣста и площъ ежегодно 3762 дек.

Населението е съ буденъ националенъ духъ и изпитано родолюбие.

Поминѣтъ на населението е земеделъе и скотовѣдство. Стопанското състояние е сравнително добро. Земята се обработва по примитивенъ начинъ, поради липса на модерни сѣчива, пособия и машини.

Презъ настоящето лѣто е откритъ дневенъ детски домъ, за деца отъ 4—6 год, родителитѣ на които сж заети на полска работа.

Читалището „Ст. Караджа“, основано презъ 1941 г. е въ периодъ на възходъ и устройване. Има активъ изразенъ въ редица сказки, вечеринки и забави.

Селото Бабукъ е едно отъ първитѣ въ околията и е избрано за образцово.

Кметъ на общината е Симеонъ Панайотовъ Лютаковъ, отъ гр. Русе и секр.-бирникъ Михаилъ Великовъ Керчевъ, отъ с. Щръклево.

Голешъ

Общината се състои отъ 4 села: с. Голешъ, Краново, Ген. Недѣлково и с. Брѣстакъ. с. Голешъ по разположението си е централно за което и общината се намира тамъ. Най-отдалечената община отъ Силистренска околия е община Голешъ. Общината брой 3759 жители общо или по села както следва: с. Голешъ—1433, с. Краново—1356, с. Ген. Недѣлково—606 и с. Брѣстакъ—364 жители. Главния имъ поминѣкъ е земеделъето съ всичкитѣ му отрасли. Скотовѣдството е добре застъпено. Прочути сж били въ миналото сивнитѣ на село Кюсе-Айдънъ (сега с. Голешъ), тѣ и сега сж търсени. Следъ освобождението на Добруджа 1940 год. се откриватъ наново основни училища въ всѣко селище.

Читалища има въ всѣко село. Отъ 1940 год. насамъ голѣма частъ отъ това население, като безимотно или малоимотно, бѣ оземлено. Направиха се редъ поправки на чешми, кладенци, пѣтица, мостове, училища и др. Въ землището на с. Голешъ има прочути кариери на бѣлъ камѣкъ за строежи.

Кметъ на селото е г. Влади Жел. Владевъ.

Кайнарджа

Кайнарджа е историческо село. Тукъ е сключенъ Кючукъ Кайнарджанския миръ на 10.VII. 1774 г. между Русия и Турция, следъ войната презъ сжщата година, която война е била първиятъ опитъ на православна Русия да освободи балканскитѣ християнски народи.

Селото отстои на 29 клм. юго-източно, по протежение на границата, отъ гр. Силистра. Брой 664 кжши съ 2400 жители, будни, възприемчиви и силно родолюбиви. Централна община е съ всички други служби.

Наредъ съ земеделската работа, тукъ се проявява усиленъ духовенъ животъ.

Съ подкрепата на културно-стопанския комитетъ се уреди въ селото земеделско училище, лѣтно детско игрище, което се проведе твърде успѣшно подъ ръководството на г-ца Цв. Димитрова.

Презъ м. октомврий се състоя тържество по полагање паметна плоча на мѣстото, където е подписанъ Кючукъ-Кай-

Силистренска околия

Силистра

Силистра е разположенъ на брѣга на Дунавъ въ най-северо-източния жгълъ на сегашна България. Градътъ е много старъ и има дълга история. Като римска крепостъ е известенъ подъ името Доростолъ, а като старобългарска — подъ името Дръстръ.

Г. Б. Коджабашевъ Кметъ на града

Итурцитѣ използватъ изгодното му мѣстоположение и го превръщатъ въ първокласна военна крепостъ. Останки отъ римската и старобългарската крепости и валъ и до днесъ личатъ, а турската крепостъ е напълно запазена.

Днесъ града брой надъ 16 хиляди жители, 3/4 отъ които сж българи, а 1/4 други народности, главно турци. Кѣмъ общината е предедено и малкото селце Ново-Петрово, което отстои на 2 клм. отъ града и брой 220 жители.

Населението на града, както въ миналото, така и днесъ, се отличава съ будно национално съзнание, родолюбивъ духъ и висока култура. Силистра е културния центъръ на Добруджа и крепостъ на българския духъ презъ вѣковетѣ.

деренъ водопроводъ. Общината е доставила 12,000 метра водопроводни трѣби, които постепенно поставя.

Малко сж сградитѣ въ града, които нѣматъ водопроводни инсталации. Градътъ е напълно електрофициранъ отъ общинска термична електрическа централа, сега превърната въ газгенераторна. Общината е построила и временни общински хали, за месо и риба и отдѣлни за зеленчукъ. Строи се и голѣма модерна общинска баня. Презъ 1942 година общината построи много хубавъ и кокетенъ театраленъ салонъ, за общинския си драматиченъ театъръ, който е ценна културна придобивка за Силистра. Нивиланционния планъ на града е изработенъ и утвърденъ. Изработени сж градоустройствения и канализационния планове на града, предпоставки за правилно и модерно благоустройството и градоустройство. Предстоятъ строежитѣ на хали и голѣма експортна кланица и хладилникъ.

Учебното дѣло въ града е на завидна висота. Има 5 първоначални училища, отъ които едното образцово, две прогимназии, смѣсена гимназия, учителски институтъ, промишлено дърводелско училище, девическо професионално училище,

Педагогическото училище въ гр. Силистра

Главното занятие на населението е търговията, голѣмъ дѣлъ отъ която заема търговията съ житни храни, за складирането на които въ града има много и голѣми складове. Следъ търговията следватъ занаятитѣ и земеделъето и то главно лозарството и овощарството. Прочути сж силистренскитѣ грозда, вина и плодове. Стопанския животъ на града е чувствително засѣгнатъ отъ новата граница, която минава непосредствено до града, лишавая го отъ голѣма частъ отъ землището и естествения му хинтерландъ.

Отъ освобождяването насамъ градътъ бързо се благоустроило и напредва всестрано.

Така: държавата строи модерни, грамадни силози, за храни, които ще побиратъ всички произведени храни отъ района на града,—силистренска околия, частъ отъ дуловска и тервелска околии. Строи се и модерно пристанище—кей съ необходимитѣ сгради. Пристанището ще бжде най хубавото и изгодно по цѣлия нашъ Дунавъ. Проучва се и въпроса за свързване на града съ желѣзопътна мрежа на царството.

Голѣми и разнообразни сж заданитѣ поставени за разрешение отъ общинската управа. Нѣкои отъ тѣхъ, при днешнитѣ изключителни времена, за по малко отъ три години свободенъ животъ, сж разрешени. Така: Силистра е не само единствения градъ въ Добруджа, но и селище, напълно водоснабдено съ изобилна, добра за пиене вода посрѣдствомъ мо-

община, съ полицейски подучастъкъ. Разположено е въ тѣсна долина. Презъ селото минава рѣчичка, водата на която движи 9 малки мелнички, които изиграха голѣма роль при неуряжаемата година. Днесъ тая рѣчичка е канализирана и обурзана, понеже въ миналото е правила пакости, като е заливала ниви, ливади и кжщи. Надъ канала сж построени широки дървени мостове, построени отъ мѣстни майстори. Селото е водоснабдено. Каптиранъ е единъ изворъ на 3 клм. отъ него, който безъ двигателна сила пълни водонапоренъ резервуаръ и по манесманови трѣби разнася по всички краища на селото чиста, студена и изобилна вода. Много улици вече сж трудова повинностъ сж заслани и два голѣми площада.

Всрѣдъ селото се издигатъ освенъ общинското здание, три хубави нови училищни сгради: една прогимназия и две първоначални училища и църква; освенъ тѣхъ има една медицинска и една ветеринарна амбулатории — сгради нови двуетажни, съ всички удобства, съ китни градини, които освежаватъ наоколо въздуха и всичкитѣ сж една украса за селото. Главниятъ поминѣкъ на населението е земеделъе, а по малко и скотовѣдство. Има 40 хиляди декара обработваема площъ, които не сж достатъчни, за да задоволятъ нуждата отъ земя, ето защо тая година се раздаватъ нови 3,600 декара земя на нуждаещитѣ се.

Селото отъ день на день въ всѣко отношение преуспѣва и се разхубявява.

Ясеновецъ

Общината се състои отъ селата Ясеновецъ, Черковна и Недокланъ. с. Ясеновецъ е централна община съ 2583 жители. Разположено е на 10 километри отъ околийския центъръ гр. Разградъ на шосето Дулово—Исперихъ—Разградъ.

На 6 клм. отъ Ясеновецъ на северо изтокъ е разположено селцето Черковна, населено съ 714 жители. На сжщото разстояние юго-западно е разположено въ малка долина другото селце Недокланъ, населено съ 485 жители.

Поминѣтъ на населението отъ селцата съставляващи общината е земеделъето. Напояването е предимно отъ валежитѣ. Зърненитѣ храни сж най-голѣмото земеделско производство. Населението засѣва и индустриални растения, като цвекло, слънчогледъ, конопъ, рапица и др.

Лозата вирѣе добре и напоследѣкъ се засѣва много отъ населението. Всѣки земеделецъ е и скотовѣдецъ. Отглежда домашенъ добитѣкъ да обработва и наторява нивитѣ си, за превозъ, храна и обжккло.

За духовнитѣ нужди на населението сж построени въ с.с. Ясеновецъ и Черковна читалищни сгради съ обширни театрални салони и уредени читални. Въ селцата сж издигнати масивни и хигиенични училищни сгради.

На юго-източния край на село Ясеновецъ е построена презъ 1916 г. каменна чешма отъ 7 пехотенъ полкъ, която се пазятъ като споменъ отъ миналата война.

Арсенъ Симонянъ

работилница за риз, ул. Александровска Телефонъ 22-04

„Петролъ“, А. Д.

бул. Тутраканъ

Телець

Полагатъ се грижи за повдигане на овощарството, за които сж създадени добри условия за развитие, а сжщо така и за повдигане на производителността на обслужението — земеделъеско.

Общината се състои само отъ селото Телець съ 1499 жители. Концентрирано е всрѣдъ хълмиста дъга възвишения (ниви и гори), ма отъ долината на малка рѣчичка, където притокъ на рѣка „Бѣли ломъ“. Съ околийския центъръ е свързана съ шосе (обиде до 14 клм.), чрезъ първокласното шосе Разградъ—Русе — разстояние 10-ятъ километъръ.

Отъ 1934 година селото е преименовано въ с. Телець. Землището на общината има полско-земеделски характеръ, при обща повърхностъ 27,177 декара, отъ които 18,640 дек. сж обработваеми и 7,600 дек. гори. Застѣпватъ се предимно житнитѣ култури, както и лозарството е застъпено съ 620 декара. Срѣдното земеделско стопанство е отъ 58 декара. Скотовѣдството е добре развито, съ подобро и засилено коневѣдство. Земеделско стопанскитѣ дворове сж обзаведени добре, при едно очебийно благосъстояние на населението.

Населението се отличава съ своята крайна трудолюбивостъ, съ ученолюбивостта си и културнитѣ си стремежи. Въ краткия периодъ на сжществуването си, като българско село, селото е регистрирало очебийенъ културенъ и стопански напредѣкъ; масивнитѣ и красиви сгради: църквата, читалищниятъ салонъ, кооперативната сграда и общинско управление (бивше училище), всички строени по стопански начинъ и съ труда и срѣдствата на населението, сж доказателство за това. Скоро селото ще има модерно водоснабдяване, което е вече въ строежъ.

Ушинци

Общината се състои отъ три села: Ушинци, Мортагоново и Радинградъ.

Общиятъ брой на жителитѣ отъ тритѣ села е 3157 души. Главниятъ поминѣкъ на населението е земеделъе и отчасти скотовѣдство — отглеждане на едъръ доенъ добитѣкъ.

с. Ушинци разположено въ долината на рѣката Бѣли-ломъ източно отъ гр. Разградъ се слави съ вкусно прѣсно биволско масло и бѣли дини, които по сочностъ и вкусъ конкуриратъ произведениитѣ отъ други мѣста въ околията.

Въ с. Мортагоново има доста майстори и работници—зидари преселци отъ Балкана, които съ трудътъ си обслужаватъ околнитѣ села. Въ района на последното се намира спирка Мортагоново, която презъ последнитѣ години служи за товарна гара на дървв, минни подпори и захарно цвекло.

Жителитѣ на общината сж много трудолюбиви и песеливи. Най-красивата мѣстностъ въ района на общината това е възвишението „Къзъ-баиръ“ и неговото подножие, нѣкогашното „Дѣдово Паново ханче“, където рѣката Бѣли ломъ получава водитѣ на своя притокъ идящъ отъ с. Хума пресичайки шосето Разградъ—Шуменъ. Близко до това мѣсто е построена валцова мелница.

Царъ Калоянъ

На 38 клм. отъ областния центъръ гр. Русе и на 27 клм. отъ околийския центъръ градъ Разградъ, се намира с. Царъ Калоянъ, старото му име бѣ Торлакъ, съ 1200 домакинства и 898 жители. Самостоятелна

Изгледъ отъ центъра на града

нарджанският миръ. Плочата е изработена отъ арх. Х. Гурковъ. Селениятъ съ голъма радостъ посрещатъ и дейно съдействуватъ на всички инициативи.

Князь Хесенски

На 7 км. западно отъ градъ Силистра покрай шосето Силистра—Русе, е разположено село Князь Хесенски, старото му име Айдемиръ, възпето въ българската народна пѣсень. Непосредствено до него сгущено въ хубави лозя е с. Татарница. Двете села образуватъ Князь Хесенската селска община съ седище с. Князь Хесенски.

Споредъ стари предания село Князь Хесенски е заселено около 1828-29 година отъ прокудени българи отъ Разградско презъ времето на Руско-турската война, а с. Татарница е заселено отъ руснаци-старообрядци изгонени отъ Русия презъ царуването на Екатерина Велика.

Понастоящемъ с. Князь Хесенски е населено отъ български мѣстни и преселници отъ Северна Добруджа и наброява 3100 жители, а с. Татарница отъ руснаци-липованци и брой 1100 жители.

Главния поминъкъ на населението на с. Князь Хесенски е земедѣлието и свързанитъ съ него отрасли скотовѣдство и овощарство, а за с. Татарница поминъкъ е изключително риболовство, овощарство и лозарство.

Притежаването на земя отъ стопанствата е почти равномерно разпредѣлено и за двете села, срѣдния типъ стопанства е 35 декара. Голѣми земедѣлски стопанства липсватъ съ изключение на 2—3.

Въ селата има основана кооперация, която е обединила повечето отъ домакинствата, има читалище, земедѣлска задруга и други организации.

Близко до с. Князь Хесенски има модерна мелница, която обслужва нуждитъ на населението.

Като заключение, може да се каже специално за с. Князь Хесенски, че има всички предпоставки да стане едно образцово село за въ бъдеще, тъй като може да пласира добре своитъ произведения въ градъ Силистра, но това ще стане следъ приключването на войната.

Петрово

Едно отъ най-голѣмитъ, най-красивитъ и пълни съ исторически драматизъмъ села въ южна Добруджа, това е Калипетрово, преименувано презъ 1942 г. — Петрово.

На 35 км. отъ известната Силистренска крепостъ, на шосето Силистра — Добричъ, то е разположено въ една китна долина отъ всички страни заобиколено съ значителни височини (калета) Ако на Добруджа и с. и. България Силистра е нейната врата, Петрово е нейното предверие. Сждбата имъ е била винаги еднаква.

Когато въ 1829 г. една отъ кървавитъ руско-турски войни, южно християнския отрядъ, воденъ отъ генералъ Дибичъ Забалкански, безуспѣшно водилъ обсадата на Силистра съ 50,000 войска, тогава капитанъ Георги Мамарчевъ само съ 300 българи успѣлъ да влѣзе въ крепостта, подпомогнатъ отъ българитъ, които сж изненадали турцитъ отъ къмъ Калипетрово.

Истинскиятъ гладъ за земя е принудилъ петровеца да се занимава съ еднакво усърдие съ скотовѣдство, овощарство, млѣкарство и занаятчийство.

Само съ една кръчма, селото си има общински домъ, построена презъ 1890 г. на мѣстото на съборения. Църквата е била построена въ 1847 г. съ разрешение на Султанъ Меджидъ, който идвалъ въ Силистра презъ 1846 г. По него време е построена „Меджидъ табия“. По нареждане, църквата е била построена да е двозначна въ земната, за първоначално религиозното чувство на православнитъ.

Старото училище е било построено едновременно съ църквата, а подновено презъ 1889 год. Новото училище е строено презъ 1892 год.

Между учителитъ отъ 1873 г. до 1877 г. тукъ се помни Илия Блъсковъ, авторътъ на „Загубена Станка“.

Кметъ на селото Ал. Станевъ.

Смилецъ

Община Смилецъ — 2472 д. население, се състои отъ селата, Смилецъ — 1436 д., всички мѣстни българи, с. Полковникъ Ламбриново — 573 д., всички българи преселници отъ северна Добруджа и с. Сърпово — 463 души.

Поминъкътъ на населението е земедѣлие. Въ общината има общо 35000 декара обработваема земя и 4200 дек. мери.

Населението е трудолюбиво и отзивчиво къмъ всички културни и стопански инициативи.

Въ всички села има уредени читалища, снабдени съ радио-приемници.

Въ с. Смилецъ се работи трескаво за благоустройството на селото. Започнато е пълно модерно водоснабдяване; направенъ е модерна каптажъ, обаче липсата на тръби забави окончателното завършване на това мѣроприятие. Звпочнатъ е и основенъ ремонтъ на общинското здание.

Въ селото има клонъ отъ С. З. Д., който издържа три безплатни учени трапезарии и два лѣтни детски домове. Има добре уредена кредитна кооперация съ потребителенъ магазинъ и птицевъденъ отдѣлъ. Предстоятъ постройката на люпилна.

Съ бавни, но твърди стѣпки, въпрѣки военновременната обстановка, общината се стреми да достигне общинитъ отъ стара България.

Кметъ на селото е Иванъ Н. Краковъ, секр.-бирникъ Константинъ Д. Куцаровъ.

Паметника на Ст. Караджа — Силистра

Страцимиръ

Общината се състои отъ седемъ съставни села, разположени въ предъверие на границата въ сълверние на Добруджа, а именно: Страцимиръ, Стубелъ, Полковникъ Боде, Богорово, Багатуръ, Попкралево и Главна.

Населението на цѣлата община е чисто българско, малка частъ сж преселници отъ северна Добруджа.

Поминъка е земедѣлие и дребно скотовѣдство.

Въ всѣко село има първоначално училище, а въ с. Страцимиръ пълна прогимназия.

До 1940 година не се строило нищо, но отъ 1941 година усилено се строятъ най-вече стопански приспособления въ двороветъ. Чрезъ трудовата повинностъ и труда на всички мъже сж поставени нови тръби отъ 400 м.

Направени сж четири нови кладенци и една елеваторна помпа. Направено е трасе 4 м. широко и около два километра дълго, за което населението съ удоволствие дава своя трудъ само за да се благоустроятъ селата имъ.

Сребърна

Сребърнската община е съставена отъ селата Сребърна и Вѣтренъ. Жители 3973. Главния поминъкъ на населението е земедѣлие. Около четридесетъ семейства се занимаватъ съ риболовство. с. Сребърна е разположено на високо мѣсто край Сребърнското блато, прочуто съ изобилна риба и рѣдки екземпляри птици, като пеликани и др. Селото Вѣтренъ е разположено близо край Дунава, край него отъ дветъ страни се

Пазаренъ день въ Силистра

издигатъ две могили съ значителна голѣмина забелязани отъ далечъ. Презъ 1916 год. при освобождението на Добруджа с. Сребърна е било наполовина опожарено отъ отстъпващитъ румънски войски. Въ Сребърна е открита презъ 1942 година пълна прогимназия, Кредитни земедѣлски кооперации има въ селата Сребърна и Вѣтренъ, а сжщо народни читалища и земедѣлски задруги. Общинското

отъ северна Добруджа презъ 1940 год., отъ голѣмото и хубаво българско с. Липница.

Селищенъ съставъ: с. Ситово, Поляна, Липница, Слатина и полковникъ Златево, обаче, въ административно отношение се показватъ само с. с. Ситово (централна община), Поляна и Слатина.

Главенъ поминъкъ е земедѣлие и отчасти скотовѣдство.

Селата Ситово и Поляна сж свързани съ шосе и отстоятъ на 3 км. отъ централното шосе Русе—Силистра.

Въ селата Ситово и Слатина има църкви, като тая въ Ситово датирана отъ 1895 г.

Въ селата Ситово, Поляна и Слатина има първоначални училища, а въ Ситово има и прогимназия.

Въ Ситово има възлова пощенска и телефонна станция.

Свѣтославъ

Свѣтославска община е съставена отъ следнитъ села: с. Свѣтославъ, с. Господиново, с. Стрелково и с. Полковникъ Чолаково съ население 2718 жит.

Главното занятие на селата е земедѣлие. Има развито овцевѣдство. Въ землището на с. Стрелково се намиратъ богати гори известни подъ името „Топчийската канара“.

Една отъ забележителноститъ на „Канарата“ сж многобройнитъ пещери, които често сж посещавани отъ любители на природата. На най-високото мѣсто на „Канарата“ се намира така наречената „Кале“ (крепостъ, останала отъ стари времена, която е служила за военни цели.

Милетичъ. Съставни села: Звездель, Чехларъ, Нова-попина и Драгостинъ.

Попина. Съставно село: Гарванъ.

Иширново. Съставни села: Голубина и Сабинъ.

Генералъ Лазарово. Съставни села: Генералъ Попово и Лѣсковичъ.

СИТОВО

Общината брой 3457 души. Голѣма частъ сж преселници

Банка Български Кредитъ А. Д.

Основана съ участието на държавата, Българ. нар. банка и Българ. землед. и кооп. банка
Капиталъ и резерви 192,000,000 лв.

Извършва всички банковни операции
36 клона и 42 представителства

Въ всички останали градове кореспондентъ — Българ. н. банка
Централа: София, ул. „Александъръ I“ 12.
Телегр. адресъ: „БЪЛКРЕДЪ“.

Българско Търговско Акционерно Дружество

Централа РУСЕ — Телефонъ 21-96

Клонове въ СОФИЯ и ГОРНА-ОРЪХОВИЦА

Търговия съ земледѣлски и мелнични машини, трансмисионни ремѣци, шевни и пишешни машини, велосипеди.

Генерално представителство на вършачкитъ „Клайтън-Шутлорту“ — Будапеща, на шевнитъ машини „Веритасъ“ и на пишущитъ машини „Урания“ и на велосипедитъ „Бренаторъ“

Универсаленъ магазинъ „Златно трико“ — Русе

на ВАСИЛЪ К. ГАЧЕВЪ, финна галантерия и трикотажъ.

Телефонъ 24-46

Къмъ Силистра

Русе въ миналото и днесъ

Русе е най-големиятъ край-дунавски градъ въ България, съ височина около 30 метра надъ морското равнище.

При преброяването на 31. декемврий 1934 година е ималъ 49,388 жители, три гари и едно пристанище съ ферибоотъ.

Основанъ е въ римско време като селище съ име *Сексанта приста*.

Въ миналото е билъ административенъ, стопански и културенъ центъръ на цѣлата областъ между Дунава и Балкана, отъ Тулча до Нишъ.

Намира се на международния пѣтъ Варшава—Цариградъ.

Билъ е главенъ вносенъ пунктъ за манифактура и дървенъ строителенъ материалъ и износенъ такъвъ на зърнени храни, яйца и птици. Неговото търговско значение и досега остава подчертано. Презъ пристанището му и до сега се извършва най-оживенъ вносъ на желѣзария, деривати на тежкото каменно масло и солъ, като се изнасятъ зърнени храни, грозде, пулпове и всички произведения, характеризиращи износа на българското производство.

Междувременно, следъ войнитѣ 1912 — 1918 год., Русе се засилва особено много като индустриално селище и въ това отношение днесъ сѣщо заема едно отъ първитѣ мѣста въ страна. Индустрията му използва двигателната сила съ обща мощностъ около 13,000 конски сили. Между най-изтък-

натѣ индустрии въ града сѣ: машиностроителната, текстилната, кожарската и брашнената.

Строително отношение, въ сравнение съ много други селища въ миналото, градътъ е заемалъ, сѣщо така, едно отъ преднитѣ мѣста въ страната. Това се е дължало и на поддржанитѣ връзки съ чужбина и възможността на гражданитѣ му да бждатъ често вънъ отъ отечеството си.

Има градски паркъ, 7 квартални градини и 2 хубави паметника. Седмичниятъ пазаръ става два пѣти — въ вторникъ и въ петъкъ.

Въ града има апелативенъ, областенъ, и околийски съдъ, областна стопанска камара и много банки. Седалище на митрополитъ, съ подчертанъ духовенъ животъ, градътъ дава възможностъ за всестранно срдно образование на свои и отъ царството юноши чрезъ две държавни гимназии, срдни: механико-техническо, мелничарско и художествено мебелно училища и 10 основни училища.

Има петъ църкви, една градска библиотека и 4 читалища.

Развитие и състояние на службитѣ въ Русенската градска община

Ходътъ на работитѣ въ всѣка община се обуславя до голѣма степенъ отъ общия политически режимъ въ страната, а сѣщо и отъ мѣстнитѣ нрави и условия.

Тѣзи именно общи и мѣстни условия сѣ влияли на работитѣ въ Русенската община и сѣ е отразили въ тѣхъ по най-яркъ начинъ.

Да се проследи развитието на работитѣ въ общината е нѣщо, което всѣкога предста-

Корабоплаването ни е гордостъ за нацията.

Чрезъ морето и Дунавъ за величието на родилати.

вява интересъ, защото едно такова издирване открива многообразието на нуждитѣ, които тя задоволява — голѣмата верига отъ усилия, които сѣ проявени въ това направление, а сѣщо и безбройнитѣ мъчности и противодействия, съ които това дѣло е съпроводено.

Както и другаде се изтъкна, въ Русе никога не сѣ липсвали хора, които сѣ искали да поставятъ града на нуждната висота. Наредъ съ тѣхъ, обаче, винаги е имало и такива, които сѣ давали предимство на лич-

Общинска управа

Начело на общинската управа презъ разни времена на най-близкото минало сѣ стояли най-събуденитѣ и културни граждани, въ замаха на повече отъ които, съобразно съществуващитѣ възможности, се забелязва желанието за инициатива и самостоятелност.

Първиятъ кметъ следъ освобождението на града е Тодоръ Гарваловъ.

Между последвалитѣ го 30 челници въ общинската управа

отъ освобождението на Русе до 1934 година.

Че това е така, ще се види отъ нѣколкото цифри, които ще посочимъ тукъ.

I. Въ просвѣтно отношение

довършиха се две основни училища: „Св. Караджа“ въ кв. „Тракцията“ и „Св. Георги“ на бул. „Царъ Освободителъ“ и се купи зданието на бул. „Царъ Борисъ III“ за нуждитѣ на гимназия „П. Беронъ“. Така нуждитѣ отъ училищни сгради сѣ напълно задоволени за още

1940 год. 59,837,441 лева
1941 год. 53,588,769 лева
1942 год. 77,669,511 лева

Това увеличение се дължи не толкова на увеличение размѣра на общинскитѣ данъци, налози и такси, а на използване на фондови суми, включване приходитѣ на новосъздаденитѣ общински предприятия, като: хали, клинция, омнибуси и др., а така сѣщо и поради прибѣгване къмъ дългосрочни заеми за доходоносни общински предприятия и нѣкои нови временни облози съ благоустройствено предназначение.

Върѣвки това увеличение на размѣритѣ на общинскитѣ приходи и трудноститѣ при тѣхното събиране, поради военнитѣ събития, общинскитѣ бюджети сѣ били реализирани срдно 90 65%.

За извършване нѣкои по-крупни общински предприятия: постройката на общински хали, клинция, зеленчуково-плодово тържище, модерна канализация, баня, общински здравенъ домъ и амбулатория и други благоустройствени мѣроприятия въ града, общината прибѣгна до гласуване и упражняване на нѣколко извънредни бюджета, на обща сума 59,144,400 лева, произхождащи предимно отъ заеми.

До края на 1934 година, по сключени преди това заеми, общината е имала да дължи само главница общо на сума 17,458,330 лева.

Отъ 1. I. 1935 г. до 30. VI 1943 г. отъ общината сѣ били сключени нѣколко нови заеми, възлизали срдно на 38,440,000 лева или всичко 55,898,330 лева.

Презъ сѣщия периодъ дължимъ въ прѣгнатъ гтъ на общината по всички сключени до днесъ заеми е сведенъ на 38,483,684 лева.

Нѣщо, което заслужава отбелязване, е, че досега общината не е просрочила нито една дължима анонитетна вноска и винаги най-редовно, ги е изплащала на падежитѣ имъ.

III. Електроснабдяване

Електрическата централа въ градъ Русе е открита презъ 1917 година съ три дизелови електропроизводни групи отъ по 270 к. с., или всичко 810

Центъръ на града

въ свои нужди и интереси. Борбата за добрите на мина-

ния и волнитѣ или неволни прѣчки, чрезъ които се хабятъ много време и срдства. Личнитѣ съображения и домогвания въ миналото имаха видими изражения, които на русенци сѣ много добре известни... Така, за да може да се осигурятъ гласове и поддржници, позволяваше се да се строи безсистемно навредъ и по тоя начинъ градътъ се е ненуждно и неоправдано разширилъ до такава степенъ, че сега трѣбва вѣкове да минатъ, за да може да се благоустрои; за да се угоди на едни и на други, общинскиятъ съветъ посвети нѣколко цѣли заседания въ разисквания, да има ли или не тараба игрището, което е въ началото на алеитѣ; дрипавитѣ бараки и сергии си стояха по пазаря и му придаваха ориенталски видъ, но никой не ги буташе, защото знаеше, че рискува да си навлѣче омразата на партийната клиентела и да пропадне въ деня на избора; помпената станция на островъ Матей глътна десетъ милиона лева, безъ да се дирятъ виновни за това.

Факти отъ тоя родъ има много, но да ги изброяваме тукъ е излишно.

Срдъ тая отекчаваща смѣсица отъ добри усилия, долни подбуди и язвителни преценки, дойде промѣната отъ 19. май 1934 година. Тя създаде благоприятни за напредѣкъ обществени условия. Лошитѣ домогвания вече не могатъ толкова лесно и осезателно да успѣватъ. Въ всѣки случай, направеното оттогава насамъ ни вдѣхва надежда, че напредѣкъ ще можемъ стигна и до по-големии и по-съществени подобрения.

Следващитѣ редове сѣ предназначени да откриятъ какво е постигнато въ Русенската община при новата организация на управлението.

следва да бждатъ отбелязани името ата на...

Д-ръ Иларионъ Буровъ, Никола Червенъ-Ивановъ, Христо Стояновъ, инженеръ Йорданъ Павловъ и нѣколцина още, които сравнително по-дълго време сѣ ръководили общинската стопанска политика и строителство.

Задачитѣ на общинската управа, отъ 1935 година насамъ, сѣ били стимулирани отъ разбирането да се запази и подобри благоустройствения видъ на града, да се доведе до съвременнитѣ изисквания за хигиена и култура битѣтъ на гражданитѣ, за да може презъ идващитѣ години на по-големии възможности, градътъ да запази и засили значението си, като отъ предварително осигуренъ трамплинъ прескочи времето на пропуснатитѣ възможности презъ миналото и се затвърди като културенъ, търговски, индустриаленъ и стопански центъръ.

За постигане на тѣзи цели, общинската управа следъ 19. май 1934 г. се погрижи, преди всичко, да организира общинскитѣ служби по отдѣления съ цензованъ ръководенъ персоналъ.

По този начинъ канцеларитѣ въ отдѣленията можахъ да се уредятъ така, че въ тѣхъ да царя редъ и прегледностъ и въ всѣко време, безъ излишно разтакаване на гражданитѣ, да се даватъ лесно и бързи справки. Днесъ чиновницитѣ не работятъ по свое усмотрение и капризъ, а по изработени отъ началника указания, подъ контролата на кмета и помощницитѣ му.

Така организирани службитѣ въ общината, дадохъ възможностъ на общинскитѣ управа, въ единъ срокъ отъ 10 години, да направи въ просвѣтно, хигиенно, ветеринарно, финансово и благоустройствено отношение повече, отъ това направено

прене и поддржката общинскитѣ вѣншенъ и вътрешенъ видъ.

II. Финансово положение

Отъ 1931 год. до 1934 год. общинскитѣ бюджети сѣ възлизали срдно на 35,000,000 лв. до 36,000,000 лева.

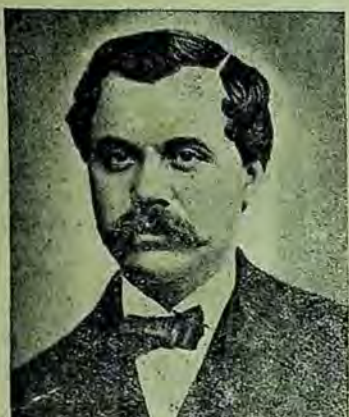
Отъ 1935 год., обаче, тѣ сѣ били ежегодно увеличавани, както следва:

1935 год.	44,488,125 лева
1936 год.	42,191,079 лева
1937 год.	40,155,519 лева
1938 год.	46,480,242 лева
1939 год.	58,445,821 лева

Внѣшенъ видъ на парно-турбинната електр. централа

Общинска управа

Т. Гарваловъ
Първият кметъ на гр. Русе

Инж. Кирил Старцевъ
Кметъ на гр. Русе

конски сили, къмъ които презъ 1927 год. е била прибавена четвъртата дизелова група. Нуждитъ на града отъ електрическа енергия сж се увеличавали бързо и къмъ 1937 год. централата не е могла да задоволи значителна частъ отъ тѣхъ, въпрѣки, че е работила съ пълната си мощностъ, безъ да може да държи двигатели въ резерва. Поради това, презъ 1937 год. общинската управа е взела решение за ново разширение на централата съ една парна турбина, търгътъ за която се е състоялъ презъ февруарий 1939 година. Монтажътъ на парно-турбинната инсталация е билъ завършенъ и турбината пуштата въ действие презъ м. априль 1942 година.

Този растежъ на електрическата централа, макаръ и понѣкога да е бивалъ спъванъ и забавянъ, може да се вземе като единъ вѣренъ показателъ за доброто стопанско и материално положение на градъ Русе.

Технически и канцеларски персоналъ, е съставлявала „Електрическо отделение“ на общината, но презъ тази година тя се обособява като автономно „Общинско предприятие за електроснабдяване“.

Печалбитъ на стопанското предприятие отъ 1936 година насамъ сж, както следва:

1936 год.	3,626,590 лева
1937 "	2,591,523 "
1938 "	3,491,433 "
1939 "	2,867,003 "
1940 "	2,972,404 "
1941 "	56,883 "
1942 "	3,923,402 "

Печалбата презъ 1941 година е само 56,883 лева, понеже, вследствие на войната, цената на горивото за дизеломоторитъ порастна повече отъ три пѣти, а такситъ за електрическа енергия не сж били повишени.

Пушането на парната турбина въ действие може да се смѣта едно истинско тържество за градъ Русе, тъй като то спаси града отъ едно бедствие, което го очакваше презъ тѣзи години на всеобща криза, когато доставкитъ на течни горива за дизеломоторитъ отъ

чужбина станаха съвсемъ нередовни и недостатъчни. Употрѣблявайки родно гориво — пернишки каменни въглища — новата парно-турбинна централа направи градъ Русе икономически много по-малко зависимъ отъ вноса на чуждестранни горива.

Въ новопостроеното турбинно помѣщение е предвидено праздно мѣсто за втора парна турбина, постѣпки за доставката на която сж направени наскоро следъ монтирането на първата турбина. Само крайно неблагоприятнитъ стопански условия, причинени отъ войната, може да забавятъ осъществяването на тази належача доставка.

IV. Ветеринарно дѣло

Развитието на общинската ветеринарна служба въ градъ Русе, за времето отъ 1934 год. до днесъ, показва единъ неоспоримъ възходъ, рѣдко отъбелязанъ въ здравното стопанство на общината.

Презъ това време са изключи съ много неотговарящи условия за съвременнитъ здравни изисквания, относно производството, съхранението, преноса и търговията на хранителни продукти отъ животински произходъ, като месо, месни произведения, млѣко, млѣчни произведения, гѣба и др.

Съ голѣми усилия и непреклонна енергия отъ страна на ръководящитъ службата ветеринарни лѣкари и останалитъ ветеринарни служители можа да се премахне рутината въ здравната ветеринарна дейностъ на службата, отстраниха се много пакостни за здравето начини на производство, съхранение и продажба на състни продукти отъ животински произходъ. Тукъ трѣбва да се отбележи, че голѣми заслуги въ изграждането на ветеринарното дѣло въ Русе има бившиятъ началникъ, Дръ Г. Ганевъ, който сега е началникъ на отдѣлъ въ Главното комисарство на снабдяването.

Съ едно целесъобразно здравно стопанско строителство, нуждата отъ което бѣ напълно осъзната отъ общинската управа, презъ годинитъ 1935—1940

можаха да се построятъ общинскитъ хали, общинската клиника, месоколбасарскитъ работилници, модерна сушилна съ складове за кожи отъ едъръ и дребенъ рогатъ добитѣкъ, еднокопитни и свине и работилница за преработка на черва. Въведе се хигиененъ автомобиленъ превозъ на добиваното въ клиниката месо.

Хладилната обработка и запазване на месо, месни и млѣчни произведения, съ построяване на хладилницитъ при халитъ и клиниката, има за последствие получаването на висококачествени въ здравно и вкусово отношение продукти и отговори на съвременнитъ стопански изисквания за гарантирано запазване на сжщитъ и осъществяване икономии отъ развала на сжщитъ продукти, при липса на подходящи условия за тѣхното запазване.

Общинската управа, съзнавайки напълно нуждата отъ създаването на тия здравни и стопански ветеринарни инсти-

Ас. Думановъ
Пом. кметъ

Д. Брашовановъ
Пом. кметъ

туту, не пожали срдѣства за тѣхното построяване. Така:

за постройка на халитъ сж изразходвани кржгло 13,000,000 лв.

за постройка на клиниката съ сушилната за кожи, месоколбасарскитъ работилници и работилницата за преработка на черва къмъ нея, сж изразходвани досега кржгло 26,500,000 лв.

или всичко 39,500,000 лв.

Днесъ общинската ветеринарна служба разполага съ хладилници, съ използвана хладилна площъ 1410 кв. м., съ кубатура 5360 куб. м. и съ два ледогенератора при халитъ и клиниката съ производство на изкуственъ ледъ за 8 часа общо 3,000 килограма. Общо застроената площъ на всички гореизброени постройки възлиза на 6650 кв. м., отъ които 2012 кв. м. за халитъ и 4638 кв. м. за клиниката и предаденитъ къмъ сжщата постройка.

При учредения къмъ градската клиника околийски складъ

за кожи, въ вече построената, преди въвеждане на монополния режимъ за кожитъ, сушилна съ складове за кожи, шилня съ складовата клиника се подпри градската клиника се подготвятъ и запазватъ отъ развала срдѣдно годишно около 220,000 кгр. кожи отъ едъръ рогатъ добитѣкъ, свине и еднокопитни и около 100,000 броя кожи отъ дребенъ рогатъ добитѣкъ.

За 1942 година, която е военновременна година, стопанската дейностъ на градската ветеринарна служба се изразява въ следнитъ приходи:

клинични приходи	5,118,822 лв.
приходи отъ гр. хали	1,833,993 лв.
други приходи	706,640 лв.

или всичко 7,659,455 лв., отъ които само отъ охлаждане на продукти сж постѣпили 1,575,104 лева.

Предстоящи ветеринарно стопански мѣроприятия сж завършване на втория етапъ отъ общия клиниченъ комплексъ, а именно, построяване на тържище за животни при клиниката, навеси и обори за предназначения за клане добитѣкъ и построяване и обзавеждане на млѣкоснабдителна централа и квартални хали по ул. „Николаевска“.

V. Здравно дѣло

Здравната служба при Русенската градска община отъ 1934 година относно помѣщенията, мебелировката и приспособяването имъ за целта е въ единъ непрекъснатъ възходъ. Отъ четиретѣхъ амбулатории, които се намиратъ въ различни части на града: първата при която е съсрдѣточена здравната служба отъ 1939 год. е въ собствено здание, съ всички необходими разпредѣления, отдѣления и инструментариумъ.

Къмъ общинския амбулаторен кабинетъ на 1-го е снабденъ съ нови — последна дума на техниката-инструменти. Горниятъ етажъ на амбулаторията е нагоденъ за химическа лаборатория, на която се доставиха всички необходими и модерни уреди. — Втората амбулатория до миналата година се намираше въ общински дюкяни, които не отговаряха за целта, но презъ 1942 година се завърши новата постройка, въ която сега се намира амбулаторията. — Третата амбулатория се намира въ общинската болница — помѣщение, което не е прегодено за болница, обаче, тя има ценна услуга при появяване на епидемии, като въ нея се гарантиратъ всички съприкосновени съ петнистѣ тифъ и болни отъ скарлатина, а презъ периода, когато нѣма епидемии се приематъ болни изоставени отъ близки отъ вътрешни и хронически болести. Къмъ нея е и дезинфекционната станция съ две машини за изпарване. Презъ миналата и настоящата година се направи нова постройка къмъ болницата за кухня, трапезария, пералня, су-

шилня и складове, и се ремонтираха старитъ постройки. — Четвъртата амбулатория се намира въ наето ненагодно помѣщение. Къмъ нея се числи и здравната детска съвещателна станция.

Лѣкаритъ на брой 6 души, четирма отъ тѣхъ сж въ амбулаторията и двама училищни сж съ помощенъ персоналъ, четирма фелдшери и двама санитарни агенти.

Все съ огледъ на хигиенирането на града се организира въ 1935 год. и служба „Чистота“, която се разви въ самостоятелно машинотехническо отдѣление.

Въ началото на 1933 год. организирана общинска служба „Чистота“ не е имало въ Русе. Износването на сметта отъ домоветъ и улицитъ е било дѣвано на предприемачъ, който е работилъ съ около 20 каруци. Назначени били и 10—12 души метачи. По-главнитъ улици сж били поливани отъ пожарна кола.

Въ 1933 год. на Санитарното отдѣление при общината се предостави при съставъ: 2 надзирателя, 15 метачи, 15 работници и 2 товарни по 1 1/2 т. камиони, да се грижи за чистотата на града.

Това трая до началото на 1935 год., когато се организира вече служба „Чистота“, като въ 1936 год. става отдѣление „Чистота“. Съставъ началникъ, 4 надзиратели, 20 метачи, 20 гальотажи, 20 гальоти, 20 работници и 4 товарни камиони — общо около 65—70 души.

Службата се развива постепенно и въ началото на 1943 год. се превръща въ Машинно — техническо отдѣление съ:

- 1) сл. „Чистота“;
- 2) сл. „Омнибусна“;
- 3) сл. „Технически работилница“.

Служба „Чистота“ има на 1. I. 1943 г. 110 души и 5 товарни камиони, 1 въ съ ремарке, 1 поливаченъ качъ съ ремарке, 7—8 каруци, 20 гальоти, 65 коня, полива барабана и пр. Въ двора служба „Чистота“ има: конкони за 70 коня, гаражи за камиони и файтони, баня, кухня, която храни дневно 150 души, трапезария, гардеробна, спалня и пр.

Служба „Общ. техническа работилница“, е основана съ 4—5 майстори и едно коларско помѣщение презъ 1930 година. Въ периода презъ 1936—1943 година тя се развива до степенъ, че съ своитъ 25 души технически работници изработва или поправя всичко основно, като напримѣръ: каруци, гальоти, файтони, автомобилни карусерии, поливачки, мебели каси, столове, чинове и пр.

Служба „Общ. омнибуси“, съ създава на 10 май 1941 года като по решение на общинския съветъ се купиха 6 употребявани дизелови омнибуси и къмъ края на 1941 г. и началото на 1942 год. се доставиха още бр нови газгенераторни омнибуси съ гориво дърва.

Общо отдѣлението има съ

Русенскиятъ Народенъ театръ

На котва въ русенското пристанище

Георги Куповъ

Директоръ на Б. Р. П.

Българ. рѣчно плаване е гордостта на България

Съ създаването на Б. Р. П., българската държава определи пѣтя на своята политика по отношение на Дунава.

Отъ 1940 година ние станаме дунавска държава въ пълната смисъл на думата,

а не както бѣхме до него време само граничаща съ Дунава такава.

Решителниятъ жестъ на българското правителство, съ който разреши въпроса за корабоплаването по Дунава, ясно показва, че у насъ вече добре е разбрано значението на водниятъ пѣтица и че истинско богатство е за народното стопанство владението на тѣзи пѣтици.

Това най-добре го чувствуватъ българските димчави за съобщението, днесъ най-широко го използва за улесняване на сточната размяна и удобно и леко пѣтичическо съобщение.

Градъ Русе особено благодарно почувствува съживителниятъ струи, които внесо Българското рѣчно плаване въ стопанския му животъ, като го свързва съ още едно съобщително неограничено по своитъ възможности сръбство съ цѣлата страна. А всѣки може да си представи, какво би било положението на Силистренска и Тутраканска околии, ако още отъ първия моментъ българските кораби не

бѣха възстановили наново връзката имъ съ стара България.

Значението на подобни факти могатъ да се преценятъ правилно само тогава, когато на нѣщата се гледа съ далновидностъ и държавнически устѣ.

Предстои още дълга и тежка работа, докато българинътъ овладѣе напълно Дунава-обаче, първата и най-трудна крачка е вече направена. България има организирано компактно корабоплавно предприятие, което постоянно ще се развива и посреща възникналитъ стопански нужди, свързани съ използването на Дунава.

Създадено и организирано българско корабоплаване по Дунава, презъ времето когато свѣтътъ преживява най-тежки моменти, ще бѣде една отлична школа за българина въ новата за него стопанска област, завладяването на която ще заздрави и осигури икономическата му независимостъ.

Не напразно възрожденецътъ Иванъ Бозоровъ е казалъ преди 75 години, че ако искаме да бѣдемъ господари, а не слуги, трѣбва да имаме поне два пароплава по цѣлия Дунавъ. А днесъ ние имаме не само два пароплава, но най-хубави по цѣлия Дунавъ пѣтичически кораби, които сѫ гордостъ за нашата страна. Вънзъ отъ това моторниятъ ни товарни кораби взематъ дейно участие въ международния

пѣтица, сѫ търсени за хладилни плодове, тѣзи начини се разширяватъ възможноститъ на дунавския трафикъ.

Нѣма нужда човѣкъ да бѣде много прозорливъ, да разбере, че създаденото съ значителни материални жертви отъ страна на държавата дунавско корабоплаване, вънзъ отъ търговскитъ и стопански последици, ще има влияние и върху цѣлия животъ на дунавското крайбрежие въ културно, стопански обществено отношение.

Първата най-малка последица ще бѣде, че българинътъ ще се осъзнае като равноправенъ членъ въ международнитъ отношения, ще оцени

Нашето рѣчно плаване и златна Добруджа

Това е единъ въпросъ отъ голѣмъ интересъ за широката публика, особено за тия наши читатели, които нѣматъ прѣкия допиръ съ голѣмата международна рѣка. Азъ не искамъ да се впускамъ въ дълги исторически сравнения и анализи, за да дамъ сухи статистически потвърждения на моята статия. Поскоро бихъ препоръчалъ едно по-лесно и приятно запознаване съ този въпросъ, така, както правѣха на времето богатитъ англичани. За да опознаятъ свѣта, тѣ не изучаваха скучната наука, защото за това е необходимо първо, силна паметъ и второ една богата и широка фантазия. Напротивъ тѣ свързваха приятното съ полезното; пѣтувайки съ нѣкой параходъ, тѣ извършваха

значението си и ще повѣрва въ своитъ сили. Много български синове ще намѣрятъ приложението на своитъ способности въ попрището на моряка. И не отъ последно значение ще бѣде усъвършенствването и развиването на водния спортъ и широко използване по цѣлото крайбрежие, благотворното действие на водата и слънцето за здравето на всички тѣзи, които не могатъ да се порадаватъ на морскитъ плажове.

Когато човѣкъ се взре въ тѣзи широки възможности, които се открояватъ предъ насъ, не може да не благослови часа и почина за турния здраво начало на Българското дунавско корабоплаване.

едно обикаляне на разни части отъ континента, обикаляха свѣта и на самото мѣсто имаха възможностъ да почувствуватъ осезателно пулса на историята, политиката и свѣтовната търговия.

Елате и вие, минете единъ пѣтъ съ нѣкой корабъ отъ Русе или Видинъ до Силистра. Бѣдете увѣрени, че ще видите и ще научите твърде много, толкова, колкото не сте очаквали, стига да намѣрите нѣкой словоохотливъ капитанъ или партньоръ. Цѣлата картина ще бѣде представена на сцената, гдето кулиситъ сѫ зеленитъ върби, дълбочината е дадена въ широкото плодородно поле, аккомпанирано отъ приятната корабна музика, ритмичното движение на машината и осѣтено отъ златнитъ слънчеви лъчи.

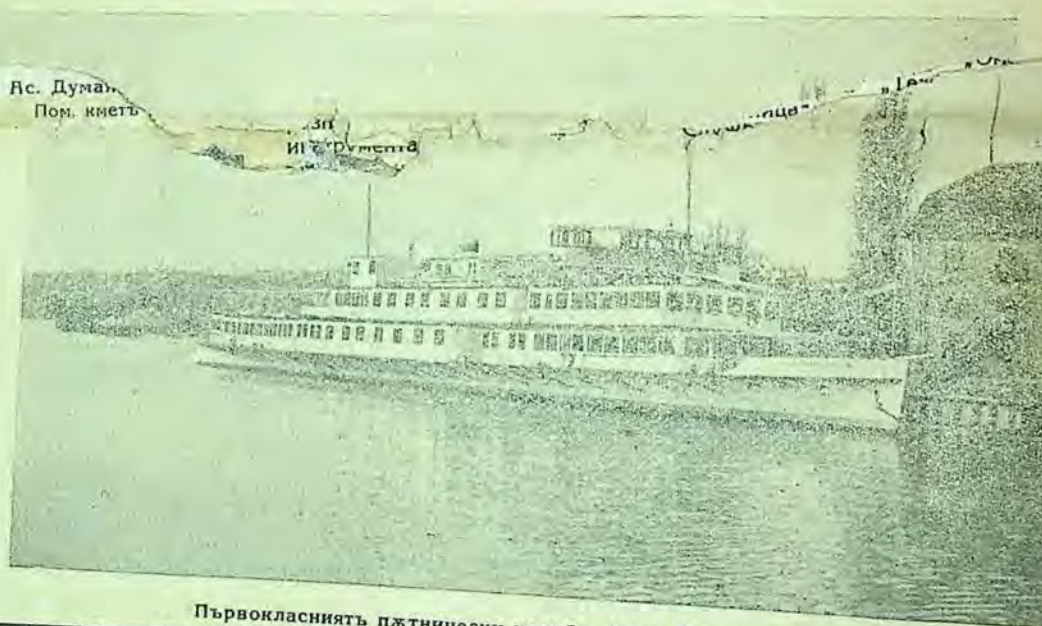
И когато вие чуete тамъ, на Добруджанския Дунавъ да се пѣе пѣсенята на Ботева за Радецки, когато вие видите китнитъ народни носии на селенитъ и мжжетъ съ високитъ добруджански калпаци да говорятъ най-чистия и звученъ български езикъ, тогава ще почувствате болезнено осезателно, колко е изстрадалъ и колко е билъ ограбенъ труда и земята на тия добри българи. А тая земя ражда много. Всички говоримъ за златна Добруджа, но знаете ли защо я наричаме златна? Защото въ нея се ражда жито, което блѣсти и тежи, като злато, защото символично златна, трѣбва да се разбира ценна, скъпа, защото златна ще се употреби, като изразъ на обична, облъна отъ златни слънчеви лъчи. И когато благословения трудъ на селянина се

възнагради съ една добра реколта, тогава всичко се смѣе и радва. Хранитъ се насочватъ къмъ своя естественъ пѣтъ, къмъ рѣката, за да се товари на шлепове и достигнатъ голѣмитъ пазари на западъ. Пѣтувайки съ кораба, вие ще срещнете кервани, или тѣй нареченитъ плаващи влакове. Това сѫ обикновено 4-5-6-7 и 8 дори и по-вече шлепа, влечени два по два отъ единъ влекачъ.

Сега малко изчисление: е, шлепъ взема 80 до 100 вагона варъ, значи 8 шлепа X 100 вагона сѫ общо 800 вагона или единъ влекачъ 500—600 конски сили влечи 800 вагона. Тая цифра 800 вагона представлява 20 композиции отъ по 40 вагона, и пакъ ще стане нужда нѣкъде да бѣдатъ теглене отъ по два локомотива. Ако приемемъ, единъ локомотивъ е съ 200 конски сили, тогава за да превозимъ това само на тоя керванъ ще сѫ необходими 20 локомотива по 200 к. с. равно на 4,000 конски сили. Направете сравнение 500 срещу 4,000 к. с. и вижте гдето е икономията: въ конски сили, гориво, хора и персоналъ, подвиженъ паркъ, време и т.н.

Азъ нѣмамъ точни данни, колко струва понстоящемъ направата на 1 км. желѣзень пѣтъ и колко струва единъ локомотивъ и вагонъ, но преди войната 1 км. желѣзень пѣтъ струваше надъ 1,000,000 лева. Значи, ако бихме построили такъвъ отъ Силистра до Видинъ, което разстояние по рѣката е 420 км., то само за постройката бихме платили 420 милиона лева. Прибавате сега стойността на вагонния и локомотивния паркъ и вие ще получите една чувствително едра цифра. Сравне-

(Продължава на стр. 7-а)

Първокласниятъ пѣтичически корабъ „Царъ Борисъ III“

Изъ творчеството на русенскитъ белетристи

Рибари

Леката утринна мъгла трепна, заигра на едри, вълнести къдри и полази къмъ върховетъ на върбитъ. Гладката ширъ на Дунава лѣсна.

— Дане, хей, Дане, ставай, провикна се предъ своята низка колѣба Дамянъ, търкайки съ нени очи, и опъвайки едрата си, акоченена отъ сутрешния хладъ, снага.

— Пакъ ли ще ходишь, пакъ ли, изрѣмжа сърдито булка Дамянца подире му, поне да носишь нѣщо, а то...

Дамянъ извърна глава, премѣри съ свити очи мургавата, слаба жена, която шеташе чевърсто въ тѣсното дворче, но нищо не каза.

— Че то така си и бѣше я!

Ето вече това лѣто пета недѣля двамата съседни ходятъ на риболовъ, да отпочинатъ отъ нивитъ и хванатъ нѣщичко. И какъвъ късметъ! Докато Дамянъ едва дочакваше зората да бѣдне, за да зареди вѣждици и мрежи, Дани още хъркаше блажено въ отворения плѣтничъ, сѣкаш сигуренъ въ ловджийското си щастие. И неговитъ

вѣждици винаги хващаха среброблѣтитъ пѣстърви и златоперести шарани, неговата мрежа не излизаше праздна отъ водата. А Дамянъ...

Съ свито сърдце вадѣше голитъ вѣждици, а мрежата му — или правдна, или камъкъ ще пробие, та да му отрови душата...

Вдигна товара Дамянъ на грѣбъ, погледна презъ кривото прозорче четиритъ си рожби, сладко заспали подъ тежката черга, махна съ рѣка и трѣпна.

— Хей, Дане, ще дойдешъ ли, ставай!

Плѣвата зашумѣ, разгъна се розгата и Дани се надигна. Сиракъ, ергенъ, самъ на къща и въ свѣта...

— Прощавай, комшия, тръгвамъ, къде ще ходишь безъ мене?

Той изтупа дрехитъ си, сграби торбитъ, окачени подъ широката стрѣха, където висѣха гѣсти нанизани сушена риба и доближи Дамяна.

— Хайде, съ Бога напредъ!

Бръгътъ се спускаше стрѣмно отъ двѣтъ самотни селски колиби.

Между сивитъ, назѣбени канари лодката на Дамяна ги чакаше.

Веслата сѣрцаха равномерно въ жиливитъ рѣце на Дани, грапавата дия на лодката като вѣтрило си нѣеше следъ тѣхъ.

Ето и островътъ! Пѣсчнитъ му, низки брѣгове горятъ като излъсканъ бакъръ на слънчевитъ лъчи. Лодката приближава плитчината и се плѣзга успоредно съ брѣга. Старитъ върби, надвиснали надъ тѣхъ високитъ си, столѣтни корони, хвърлятъ още дълга и хладна сѣнка.

Изъ чернитъ имъ, изкорубени дѣнери изхвъркватъ подплашени птици. Тѣхниятъ тревоженъ гракъ отеква въ гората.

Още не спрѣли, Дамянъ скоочи. Сръчно занарежда вѣждицитъ на борда на лодката. Дани едва смогваше да имъ пренача желтобоядисания малаеникъ, разрѣзанъ на малки, равни кубчета.

Лодката отново се раздвижи. Дългитъ такъми изчезнаха въ дълбочината. Само кратунитъ, като главни на удавници, стърчаха на повърхността и течението рѣсѣше плешивитъ имъ чела съ бистри, звѣнчещи талази.

— А сега, ако искашь, хвърляй и мрежата, бай Дамяно, азъ ще

подремна пакъ уморенъ съмъ отъ снощи, знаешъ, пакъ захсънѣхме въ кафенето.

— Дочакай да ги извадимъ, че тогава, възпротиви се Дамянъ.

— Извади ги ти, но внимавай за шаранитъ, хитри сѫ тѣ и лесно се откачатъ. Дръжъ ги все въ водата, докато ги пипнешъ съ манчока...

— Дани се прозѣна, извади порѣзаница сухъ хлѣбъ, заяде бавно. После допрѣ гърбъ до торбитъ на пѣска и затихна.

Дамянъ го погледа съ очудени очи, цѣна съ езикъ и блѣсна лодката въ водата.

Ще хвърли мрежата хе-тамъ, горе, по-далече отъ вѣждицитъ, че дано е на сполука.

Два часа минаха, а ловъ не идваше. Дали да извади вече вѣждицитъ? Още е рано за тѣхъ, но трай ли прирѣното му сърдце?

Дани спѣше още. Ще ги извади, та ако сѫ праздни, да нѣма кой да го одумва...

Приблужи Дамянъ кратуната на своя такъмъ, изгегли вжѣенцето съ тежкия камъкъ и обърна нос лодката по течението. Затегли бавно, впили настѣрвенъ погледъ въ водата. Вѣждицитъ се ниятъ една

следъ друга, праздни, съ изяденъ малай... Нито една единичка риба!

Отпуста глава Дамянъ и се замисли. Течението повлече лодката къмъ кратуната на Дани, едва не я размина. Хвана я и притегли камъка. Сърцето му отново замрѣ въ треплетно очакване.

И тука праздни, ето вече края но-не! Нѣщо плава подъ водата връвѣта се опѣва и шарни по разни посоки. Има, има!

Дамянъ се взрѣ въ водата, жилилитъ на рѣцетъ му се изопнаха. Има, има, ето вижда какъ тъмнѣе въ водата едриятъ грѣбъ на рибата.

Ето и манчоукътъ, бързо, хайде сега — хоп!

Голѣмъ шаранъ, до четири километра плѣсна въ лодката. Дамянъ се наведе и го притисна — инакъ би отскочилъ пакъ въ водата. Такъвъ шаранъ нито той, нито Дани бѣха хващали до сега; съ жѣлтъ като пѣска коремъ, заобленъ, широкъ грѣбъ и здрави, сивкави перки.

Зашепна Дамянъ на себе си, впили прѣсти въ трептящото тѣло на рибата. Очитъ му примигаха и загубиха блѣсна на радостта си, помрачени отъ нѣкакво зло намѣрение.

Русе и Българското рѣчно плаване

оже би случайно, привлича-
тъ плодородието на земя-
създателитъ на българската
жава поставиха началото и
дѣ две морета и една го-
а рѣка. Не е случаенъ,
е, стремѣжътъ на следва-
ѣ поколѣния да уредятъ
а държава и запазятъ цѣ-
та и въ тия именно гра-
е. Не сж случайни и хиля-
ѣ жертви, непосилниятъ
дъ, ни мжката да се преве-
та презъ стрѣмнитъ и опас-
завои на вѣковѣтъ, презъ
то много други, минавайки,
загинали.
вѣрды и трудолюбивъ бъл-
скиятъ народъ, съ похвално
еотрицание изгради своето
годенствие, доказвайки на
та, где съ трудъ и постоянно,
о, где съ оржие въ рѣка,
има право на свободенъ и
юстостеленъ животъ.
работилъ и творилъ въ мно-
направления по едни или
ти причини, обаче, той е
далъ съ по-малка сериоз-
лъ на незамѣнититъ при-
дни богатства каквито пред-
вляватъ дветъ наши морета
рѣката Дунавъ.
Мила северната ни граница
е отъ днитъ на Испериха,
ата Дунавъ е била като
ж на държавата ни. Истин-
о ѣ значение, обаче, за
оденствието на българския
одъ е било слабо схващано
мо отъ дѣлнни личности или
дружества сж се опит-
започнатъ по-сериозни

и истински народополезни ра-
боти по нея. Но, срещали ви-
наги тежкитъ условия, съпжт-
ствуващи всѣко начинание и
голтмата конкуренция на чуж-
денцитъ, тѣ сж бивали прину-
жавани да изоставятъ започна-
тото още въ самото му начало.
По тоя начинъ, обаче, въ про-
дължение на многото години
на напразни опити се постави-
ха основитъ, върху които преди
8 години, на 17 мартъ 1935 г.,
се започна изграждането на
едно истинско и добре обмис-
лено съ огледъ на условията и
бждещитъ нужди **одно рѣч-
но корабоплаване.**
Два малки кораба, работили
до тогава като алѣкчи, препра-
вени набързо въ товаропжт-
нишки кораби, заедно съ сво-
ятъ трети събратъ пустнатъ на
следната година, откриха род-
ното корабоплаване по рѣка
Дунавъ. Малки и не напълно
пригодни за възложената имъ
работа, съ недостатъченъ и не
добре подготвенъ персоналъ, и
въпрѣки тежкитъ условия за
работа, тѣ си пробиха пжтъ,
наложиха се предъ чужденцитъ
и спечелиха симпатитъ и под-
ръжката на българския народъ.
Градъ Русе, нѣкогашниятъ сек-
сагента Приста — седалище на
древния римски рѣченъ флотъ,
стана и тѣхно седалище. Буд-
ното и въ най-тежкитъ моменти
на сжществуванieto ни русен-
ско гражданство посрещна
това новоначинание съ истинско
въодушевление и готовность да

му съдействува. Нѣкогашенъ и
настоящъ индустриаленъ, тър-
говски и културенъ центъръ,
града следъ редицата техничес-
ки и строителни преобразова-
ния направени презъ последни-
тѣ години, стана нашето най-
голтмо и важно дунаско при-
станище. Застаналъ при това
на прага между крайдунавска
България и златна Добруджа,
следъ грижитъ положени на-
последъкъ и споредъ проектитъ
за въ бждеще, той обещава да
стане утрешенъ центъръ на
още по-усилени и, най-важното
бързы и технически улесненъ
стокообмѣнъ.
Днесъ за днесъ градътъ-при-
станище като огромно живо
сърдце тупти, приема и разпра-
ца по голтмата водна артерия
— Дунава, носи жизнени сили,
нови блага и просвѣта, като
пъргавитъ кръвни тѣла тукъ
сж корабитъ и шлеповетъ на
Б. р. плаване. Приютилъ ги въ
себе си, посрѣдствомъ тѣхъ
той живѣе и твори ведно и съ
най-отдалеченитъ наши край-
дунавски селища.
Презъ последнитъ нѣколко
години градъ Русе посрещна
новитъ товарни и най-бързитъ
и удобни по цѣлия Дунавъ,
пжтнички кораби на Б. р. пла-
ване. Увеличениятъ по този
начинъ корабенъ паркъ бѣ по-
ставенъ веднага на разположе-
ние на българския народъ и
народното ни стопанство. И
днесъ, въпрѣки тежкитъ воен-

Симфония

Нашето рѣчно плаване и златна Добруджа

(Продължение отъ 6-а страница)

нието е на лице, тритъ луксозни
пжтнически кораби: „Царъ Борисъ“,
„Царица Йоанна“ и „Кн. Симеонъ“
сж купени за 100,000,000 лв. презъ
1941 год., а четиритъ товарнохлад-
дилни моторни кораба Русе, Ломъ,
Видинъ и Свищовъ за 60,000,000 лв.
Единъ товаренъ шлепъ струваше
тогава къмъ 4—5,000,000 лв. Нѣма
релси, нѣма траверси, нѣма тунели,
мостове и т. н. — всичко това, което
утежнява общата сума,
Това е общата картина, а ние
имаме какво да вземемъ и какво
да дадемъ на добруджанци. Цифри
нѣма да посоча по редъ съображе-
ния, обаче хинтерланда на добруд-
жанския Дунавъ е голтмо. Цѣлата
негова реколта отъ жито, ржжъ,
ечмикъ, бобъ, царевича, слнчогледъ
фий, киселе тече къмъ рѣката презъ
Силистра, Тутраканъ, Попина и Ра-
хово. Всичкото захарно цвекло се
извозва съ шлепове, които дости-
гатъ направо до захарната фабрика
въ Русе. Тутраканъ и Силистра
даватъ много яйца, риба, дърва за
горѣ, билки, и внасятъ всичко
което не могатъ сами да си произ-
ведатъ. Нашитъ кораби всѣки день
и редовно пренасятъ колониялъ,
жельззария, вжглища и т. н. Най-
важното отъ всичко, обаче, е го-
лтмиятъ превозъ на пжтници, за-
щото този край има само една въз-
можность да се сношава съ столи-
цата и цѣла България — чрезъ Русе,
отъ гдето тѣ продължаватъ своето
пжтуване по жельзния пжтъ. Пжт-
ничитъ сж много, даже твърде
много. Тѣ не могатъ да бждатъ
пренесени съ автобусъ, нито съ ко-
ла, файтони или шейни. Затова съ
пукването на пролѣтъта, когато во-
дата отнесе последнитъ блокове
отъ влания ледъ, бѣлитъ кораби
на родния държавенъ флотъ сж

очаквани съ трепетъ и копнежъ
Тѣ сж бѣлитъ горди лебеди на Ду-
нава, радостта на всички. Пжтнич-
цитъ намиратъ въ тѣхъ всички удо-
бства и комфортъ необходимъ за
модерния човѣкъ, закрытие отъ
вѣтъръ, дждъ и студъ, както и
обилна етина храна. Тѣ сж очак-
вани по всички пристанища отъ
Видинъ до Силистра, защото чрезъ
тѣхъ тѣ сж въ контактъ съ свѣта,
донасятъ многоочакваната поща,
писма и вестници, тѣ обслужватъ
банки, търговци, граждани, военни,
тѣ сж една необходимость. Тръг-
натъ ли въ движение, организмътъ
оживѣва, сърдцето започва да туп-
ти и всичко се събужда отъ своя
зименъ сънъ. До колко осезателно
се чувствува всѣкидневната връзка
между тоя край съ майката-отече-
ство, може да се види само при
едно пжтуване по „Тихия бѣлъ“
Дунавъ.

Ал. Енчевъ.
Командантъ 1 ст

Пропаганда

(Продължение отъ стр. 2-ра)

но родолюбие и творческо, и
дейно.
Предъ нашия погледъ нека
винаги да седи образътъ на
обединена България.
Величието на този образъ
ще ни открива, при всички
случаи, пжтътъ на най-подхо-
дящата и полезна за момента
народностна пропаганда, каква-
то всѣки честенъ родолюбецъ
трѣбва да върши съ огледъ
свѣтлото бждеще и интереситъ
на обичното общо Отечество —
България.

Салонъ на кораба „Царъ Борисъ III“

ата съседни мълчаливо рабо-
ѣлъ часъ, надвесени надъ
тѣ, докато пригласятъ отново
итъ. Лодката отплува, крату-
вжкъ застанаха по мѣстата си,
отпочиналъ и бодъръ, от-
одката къмъ носа на острова,
върлятъ мрежитъ.
нъ държеше веслата, Дани
амрѣ
ше? — Не, по право хвърля-
адѣше праздната мрежа. Две-
лики рибки, които се бѣха
и съ главичкитъ си и вѣртѣха
вѣртенъ стржъ опашки, той
ли съ пренебрежение.
ко на бѣхъ си пробавлъ къс-
щѣхъ да помисли, че могатъ
е хваналъ шарана, продума
завѣсно, но сега...
а мрежата, хвърли я въ дѣ-
о на лодката и въздѣхна.
Дамиянъ отвърна отъ него очи.
огледѣтъ му се спрѣ упорито на
ата.
опитивъ пжкъ ти, бай Дамяне.
адие още нѣщо за децата.
вжкъ се изправи и захвана връвни
пое веслата,
а още единъ часъ на мжчи-
безплодна ловндба.
ѣма и нѣма, проилетъ дени
чаха къмъ такѣмитъ. Дани

олипа вжженцето, затегли съ вещи-
на връвѣта.
Нищо!
Лодката се отправи къмъ брѣга.
Слнцето напече. Въдухътъ надъ
водата се раздвижи, далечнитъ бай-
ри заиграха като живи.
— Не си струва на такъвъ лошъ
день на се трудимъ, поде Дани,
като свиваше мрежитъ и ги цедѣ-
ше, когато има — разбираемъ, а
сега най-доброто е да си ходимъ.
Съгласенъ ли си, бай Дамяне?
Дамиянъ кивна съ глава.
Течението ги понесе надолу.
Булка Дамяница отвори уста, но
гласътъ ѣ замрѣ въ гърлото отъ
изненада.
Децата сначаха радостни край ш-
рана.
Само Дамиянъ стоеше катъ чуждъ
мълчаливъ и замисленъ, безъ да
взима участие въ общата радостъ.
— Олечи го съ лукъ, съ много
лукъ, за вечеря, па да има и за
утре, поржча на тихъ гласъ той.
Очитъ му съзрѣха Дани, който
простираше мрежата на стобора и
си тананикаше.
Звѣщо го излѣга?
Наистина, винаги отиваше на ловъ
съ желанието да хване риба, та да
помогне въ вжщи. Седемъ гърла

чакатъ за него. А Дани? Самъ, а и
има проклетникътъ, добъръ запасъ
за сега и зимата.
Все се оправдаваше въ себе си
и все се измжчваше. Мисълта му
бѣгаше все около шарона, такъвъ
шаранъ — като за курбанъ! Дели
преголѣмото му желвние да донесе
и той най-после нѣщо въ вжщи не
му изхриви езика? — Въ душата си
никога не бѣ замислювалъ подобно
дѣло. А съ Дани бѣха приятели, не
само добри съседи.
Слнцето наклони на западъ. Да-
мянъ още не бѣ турилъ мислитъ
си въ редъ. Шаранътъ изплваше
цѣлия обемъ на съзванието му, мѣ-
таше се като бѣсенъ предъ очитъ
му и сѣнашъ го удряше съ коравитъ
си перки по лицето, иждето руме-
нитъ се разгоряше и парѣше до
болке.
Миризма на преженъ лукъ запъл-
ни Дамяновия дворъ. Чергата се
разгъна, децата приклепнаха на нея
съ голтми комати въ ржцетъ.
— Чакайте бре, хора, съгдча ги
Дамиянъ, ей, Пенко, тичай да викашъ
нича си Дания, ама му кажи веднага
да дойде.
Най-едротото стана и хукна къмъ
съседната къща.
Внезапно мисль хрумна на Да-

мяна. Образътъ му се проясни, очитъ
му засияха.
— Данке, тичай пжкъ ти до крѣч-
мата, ето ти пари и шише, кажи на
чича си Ганча да го напълни съ
вино, отъ червеното.
Булка Дамяница, чула нарежда-
нията на мжжа си, застана до него
въ недоумѣние.
— Какво ме гледашъ, прибърза
да отговори Дамиянъ, безъ да до-
чка въпроса ѣ, ще дойде комшията
и ще вечеряме заедно, ей така,
всички заедно.
Дамиянцѣ захока.
— Че сливи ли имаше въ устата
си да не ми кажешъ по-рано, та
кърпни да изведя, и новитъ блюда...
— И безъ тѣхъ ще минемъ, пре-
сѣче въ спокойно Дамиянъ, само чаши
изведъ, три чаши.
Вратникътъ хлопна Децата по-
срѣщнаха Дани. Всички задружно
настидаха на чергата. Нѣщо се от-
пустна въ душата на Дамяна, като
че сръщаше милъ и обичанъ, отда-
на не вижданъ роднина.
— Какво си намислилъ, бай Да-
мяно, засмѣ се Дани, нека даде
Господъ все така да бжде, и весело
и доволно...
— И у тебе още по-весело, Дане,
и млада булка да ни посрещалъ

Голтмиятъ прѣстенъ гивечъ едва
побирваше шарана, главата и опаш-
ката надскачаха ржбоветъ му. Пра-
жениятъ лукъ на едри, златни грив-
ни, още цвѣртѣше на гласъ.
— Ако ще е курбанъ, курбанъ да
бжде! Оживи се Дамиянъ. — главата
на попа, опашката — за баба Да-
невица!
Дамяница изправи гивеча, децата
хукнаха пакъ съ блюдата.
Глѣтка рения раздражни стома-
ситъ.
Шаранътъ бѣ разсѣченъ, лукътъ
прѣсна наоколо благовоинна пара,
затракаха блюда и вилици, вдигна
се глѣчъ и вечерята почна.
Дани хвана чашата, благослови
на свой редъ и добави:
— А другата недѣля ловѣтъ ще
бжде общъ, бай Дамяне!
— Какъ общи!...
— Ей така, ще пустанемъ вждичи-
тѣ, ще хвърляме мрежитъ, каквото
хванемъ — ще дѣлимъ!
— Да бжде, завърши Дамиянъ раз-
чувствуванъ и завѣтътъ на чашитъ
загльгна въ смѣха на децата...
Д. Божидаровъ

Г. Каракашевъ — художникъ

Русенското сръдно държавно мобилно училище

Надали има русенски граждани, който да не е посещавал въ миналото годишнитъ изложби на столарското уще и да не се е възхищавалъ отъ изложенитъ издѣлия. Не малко домове въ града, сжщо така сж обзаведени и се красятъ съ мобили изработени като учебно производство на училището. И напълно заслужено името на столарското училище въ Русе е тъй популярно, а самото училище и неговото преуспѣване сж бивали всѣкога гордостъ за русенци.

Часть отъ порталната врата на църквата „св. Троица“ — Русе. Изработена въ училището

Основано наскоро следъ освобождението като учебна работилница въ Княжево, съ него се туря и началото на професионалното образование въ България. Минало презъ фазитъ на своето закрепване, утвърждаване и развитие, изпърво като *практическо столарско училище*, а отпосле като единствено у насъ *сръдно държавно художествено училище за мобилровка и вътрешна украса*, то има вече задъ себе си повече отъ половинъ вѣковенъ животъ и исторически активъ, като просвѣтенъ и промишленъ факторъ въ страната ни.

Още въ първитъ години на своето сществуване училището дава нова насока и силенъ тласкъ за развитието на столарството у насъ. Вносътъ на готови мобили отъ чужбина постепенно пресѣква, защото изъ подъ ржцетъ на възпитаницитъ да училището започватъ да излизатъ издѣлия, които напълно конкуриратъ европейскитъ, както по своята форма, тъй и по своето изпълнение. Така пресѣква и потокътъ на много милиони левове къмъ чужбина, а въ страната се създава единъ новъ помилтъкъ и една нова промишленостъ, които идватъ да задоволятъ важни културни и икономически нужди.

Русенското столарско училище е първиятъ коренъ на инициалитъ отпосле изъ всички краища на България практически столарски училища. То обучи и създаде кадъръ отъ учители—специалисти и днесъ съ право можемъ да го считаме като Алма Матеръ на столарството у насъ.

Изиграло важна роля за създаване и процъпяване на столарството и промишленитъ училища у насъ, русенското училище има и заслугата, че то съ своята цѣлостна дейностъ—питомци, производство, изложби, печатни издания и пр., създаде и възпита високъ вкусъ, разбирае и правилно отношение къмъ мобилровка и жилищната култура, както и въ българския производител, така и въ българската публика.

Русенското столарско училище не веднажъ е участвовало

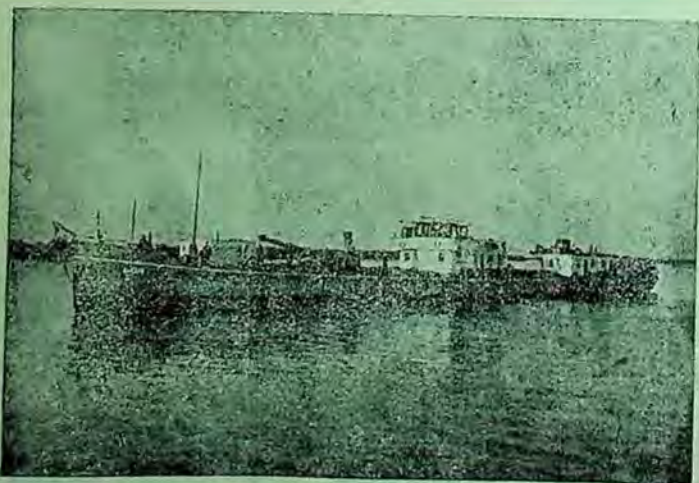
въ редица международни изложения и всѣкога достойно е представяло творческитъ усилия и дарби на българина въ мобилното изкуство. Много отъ почетни дипломи и награди свидетелствуватъ за високата оценка, която винаги е била давана на изложенитъ издѣлия отъ училището.

Въ училището днесъ постъпватъ ученици завършили практическо столарско училище, за да усвѣршенствуватъ своитъ познания, сръчностъ, обща и естетична култура, като получаватъ сръдно специално образование. Застъпени сж отдѣли за мобилно и строително столарство, тапицерство, рѣзбарство, стругарство и декоративно-бояджийство. Въ курса на обучението се изучаватъ дисциплини, които целятъ да подготвятъ не само добри майстори и изпълнители, но така сжще и културни проектанти и ржководители на частни или обществени работилници. На завършилитъ курса на училището се признава право на сръдни техники по обработка на дървото.

Въ своята разностранна дейностъ и работа, училището винаги се съобразява съ проблемитъ и изискванията на съвременния животъ и култура, било въ метода на обучението, било въ стила на производството си.

По отношение на мобилното производство училището си поставя за разрешение и популяризиране девиза: *въ всѣки български домъ мобили — отъ българско ржка — въ български форми — съ български материали*.

Девиза пъкъ за живото производство на училището е чрезъ *трудъ, родолюбие и просвѣта* да се създаватъ добри и полезни граждани на отечеството.

Моторниятъ корабъ „Ломъ“

Българското рѣчно плаване и дунавския трафикъ

Разстоянието, което отдѣля хората и народитъ едни отъ други, е отъ голѣмо значение като причина за стопанското имъ и културно развитие. Това разстояние, ако не сж изнамѣрени сръдства за неговото сжсяване, не би позволило свободното и лесно използване на културнитъ придобивки и блага равномерно и задоволително, което нѣщо неминуемо би дало своитъ отрицателни резултати за напредъка на човѣчеството и цивилизацията. Отъ това следва, че сжсяването на разстоянието действува въ обратна посока — благоприятно.

Българското рѣчно плаване представлява организирана съвокупностъ отъ сръдства за съобщения (пътъ, кораби, хора и пр.), съ предназначение да извършва превози на маса отъ хора и стоки бързо, евтино, сигурно и редовно — елементи, толкова необходими за преуспѣването, както на отдѣлния индивидъ, така и на народното стопанство и държава.

То е търговско-стопанско предприятие, организирано на автономни начала, съ цель да може по-добре да изиграе възложената му роля. Крайниятъ резултатъ отъ неговата дейностъ това е продукта „трафикъ“, подъ което се разбира съвокупността отъ извършенитъ превози. Значението на едно таково пред-

тарифна политика, не само съ цель за по-голѣма печалба, което нѣщо е характерно при частнитъ транспортни и др. предприятия, а въ хармония съ общия търговски планъ на страната и често пжти, ржководено отъ народно-стопански или държавни интереси, е заставено да извършва превози и подъ костюмитъ си разности, което нѣщо дава отенкъ върху окончателния му финансовъ резултатъ. Ето защо, при даване прещенка за неговата рентабилностъ, трѣбва да се държи смѣтка и за тѣзи нѣща, особено въ сега изживѣванитъ времена на напрежение.

Освенъ обслужването на нашето крайбрѣжие, предназначението на Българското рѣчно плаване е да обслужва още вноса и износа за и отъ страната ни, нѣщо отъ особена важностъ за развитието и преуспѣването на народното стопанство. Макаръ, че живѣемъ въ време, когато на преденъ планъ изниква въпроса за затвореното народно стопанство и се застъпва принципа на самозадоволяване, това нѣщо едва ли би могло да бжде продължително, ако се черпи поука отъ историческото развитие на народитъ и стопанствата имъ. Освенъ това, не трѣбва да се изпуска изъ предъ видъ и обстоятелството, че живѣемъ въ вѣкъ на специализация и

лежащъ на лесно и пълно шаване сега, като се има пръ политическото положение на

Оставено само на себе си Българското рѣчно плаване, усилията трудно би могло да долѣе всички сществуващи пятствия, безъ получаване дъ подкрепа въ всѣко отношение.

Следъ нашето освобождение рачалния стадий на зараждащ се индустрия, занаятия и др., ри и много по-късно, държавата съзнавайки правилно тѣхната важностъ, имъ е указала голѣмо внимание за успѣшно развитие, чрезъ създаване по разни начини, чрезъ читания, помощи и други облиги, благотворение на което до голѣма степенъ се дължи днешното имъ състояние.

Макаръ и по-късно тя, ясно осъзнала значението и нуждата отъ свое собствено корабоплаване по Дунава, създаде Българско рѣчно плаване съ ясно опредѣлена, но не лесно изпълнима задача. Започнало своя младенчески животъ, то, благодарение усилията на ржководителитъ му, можа въ не продължително време да се наложи като една необходимостъ и действително задоволително съобщение за въжрешенъ крайбрѣженъ превозъ, съ голѣмо бждеще и за международенъ таквъ.

Но, за да постигне крайната негова цель — *обслужване на крайбрѣжния и международенъ дунавски трафикъ за и отъ страната ни*, то трѣбва да получи онова, което получиха въ началото на своето развитие индустрията, занаятията и др. което нѣщо, подсилено отъ далновидността, амбицията и усилията на ржководителитъ му и отъ усърдието и подготвката на изпълнителитъ му, ще го доведе до състоянието на истинско национално съобщение.

П. М. Дикс

Гр. Русе и Българското рѣчно плаване

(Продължение отъ стр. 7)

Плтиническиятъ корабъ „Князь Кирилъ“

приятие, за стопанското преуспѣване на страната ни, е излишно да се доказва, като сж има предъ видъ, че северната ни граница се мие отъ водитъ на една международна плавателна рѣка.

Превозитъ, които това предприятие извършва, сж или по нашето българско крайбрѣжие — вътрешно съобщение, или по цѣлото протежение на рѣката, открито за плаване, т. е. крайбрѣжията на другитъ държави, презъ и покрай които минава тя — международното съобщение.

Крайбрѣжнитъ превози иматъ своето голѣмо значение за правилно и равномерно разредѣление на благата и културнитъ ценности за цѣлата страна. За да изпълни това свое предназначение, Българското рѣчно плаване е въ връзка съ друго едно мощно и важно съобщение — желѣзницитъ, защото оставенитъ отъ първото пжтници и стоки въ възможния за него пунктъ, се поематъ отъ второто и отнасятъ на желанната имъ цель. Отъ тукъ се налага координираната дейностъ между съобщенията, въобще, а особено много между поменатитъ два.

При сществуващата организация и възможностъ, Българското рѣчно плаване е почти въ състояние да обслужва крайбрѣжния трафикъ. При доставката и на останалитъ сждове влѣзли въ програмното развитие на предприятието, това „почти“ ще изчезне, за да отстъпи мѣстото си на пълното задоволяване нуждитъ на поменатия трафикъ.

Едно отъ голѣмитъ преимущества на това предприятие, отъ народно-стопанска гледна точка, предъ частнитъ подобни предприятия, е обстоятелството, че то нагажда своята

следъ утихване на бушуващата политическа и стопанска буря, трѣбва да се очаква нормализиране на живота и стремекъ къмъ по-голѣма продуктивностъ, което предполага съобразяване и съ естественитъ и природни възможности на пригетаваната отъ народитъ земя. Застанали и на базата на сществуващото положение, пакъ трѣбва безрезервно да признаемъ значението на чуждитъ пазари и невъзможността да задоволяваме всички нужди безъ тѣхната помощъ.

Като се има предвидъ това, трѣбва да се очаква, че развитието на предприятието въ това направление ще се тепърва усвѣршенства, за да може задоволително да изпълни предназначението си.

При сществуващото положение, въ което се намира Българското рѣчно плаване, при което е поставено да работи, изпълнението на задачата е доста трудна. То има сравнително късжъ животъ отъ своето основаване, организацията му е отъ скоро и, макаръ и налучканъ правилния му пътъ за развитие, не трѣбва да се изпуска изъ предвидъ, че не е само то таково предприятие по р. Дунавъ. Много години преди неговото основаване, други подобни предприятия сж живѣли своя цвѣтущъ животъ и продължаватъ и по настоящемъ да вършатъ това. Тѣ иматъ правилно установени своитъ пжтища и, преминали много по рано своя организационенъ животъ, се радватъ на завидна деятелностъ и благоприятни резултати.

Има и други причини, нѣкои отъ които сж скрити и не лесно могатъ нормално да бждатъ отстранени, а други явни, за чието отстранение се усилено работи. Една отъ най-важнитъ е липсата на достатъчно плавателни сждове, въпросъ не под-

новременни условия, ежедневно гредъ Русе испраща на и въ западъ, до Силистра и еинъ. I класнитъ и II класнитъ товаропжтнически кораби на р. плаване. Тѣ спиратъ и въ най-малкитъ и отдалечени крайдунавски наши селища, стоварватъ и натоварватъ пжтници и стоки, носейки по този начинъ лѣха на новото време, спомогайки за стопанското и културното издигане за цѣлата крайдунавска България. И нашата северна граница не е вече откъсната и забравена, а посрѣдствомъ корабитъ и шлеповетъ на Б. Р. П. живѣе и работи за общото благо на цѣлия български народъ.

Въ сжщото време, напустнали Русе, мѣстото на домуването си, товарнитъ моторни кораби на Б. Р. П. плаване, развѣли гордо родния трибагреникъ, разнасятъ далечно изъ пристанищата на централна Европа произведенята на трудолюбивия нашъ народъ, а заедно съ това и славата на една китна балканска страна, запазила презъ вѣковетъ границитъ си между две морета и една голѣма рѣка, една страна съ славно минало и многообещаващо бждеще, въ което градъ Русе, заедно съ приютения въ него корабенъ паркъ на р. плаване, ще има да играе една отъ завиднитъ роли.

Д. Рое

Морякътъ е носителъ на култура и стопански пресперитетъ.

Русенско областно инженерство

След създаването през 1941 год. на Русенската административна област, съ бюджета за 1942 год. се откриха и всички областни служби, между които и Областното инженерство, към което се числят всички областни служби при Министерството на О. С. П. и изграждането на благоустройството.

След създаването през 1941 год. на Русенската административна област, съ бюджета за 1942 год. се откриха и всички областни служби, между които и Областното инженерство, към което се числят всички областни служби при Министерството на О. С. П. и изграждането на благоустройството.

или общо 334 населени мѣста,	имаме съ:
Пълно модерно водоснабдяване	96
Частично водоснабдяване	16
Въ строеж и съ построени каптажи	22
Съ стари чешми и кладенци (неводоснабдени)	200
Всичко	334

Регламентирането на индустриалните предприятия и работилници въ областта е задачата на службата „Електрификация и индустриални заведения“. До края на 1942 год. има озаконени и построени въ областта 1096 индустриални заведения, отъ които 537 въ гр. Русе, 138 въ гр. Разградъ, а останалитѣ сж извъ областта. Електрифицирани градове и села въ Русенска област сж: гр. Русе, с. Щръклево русенско; построенъ далекопроводъ отъ гр. Русе до с. Доланитѣ и до с. Сръдна Кула, русенско; гр. Бѣла; с. Горна Монастирица — Бѣленско; гр. Разградъ; гара Самуилъ — Разградско; с. Борисово — Разградско; Исперихъ, Кубратъ и Силистра.

Провеждането контролата върху всички моторни превозни сръдства и тѣхнитѣ водачи, съ гласно закона за Автомобилнитѣ сьобщения. Въ областта има регистрирани 695 досиета за шофьори (професионални, любители и такива на мотоциклети) и 670 досиета за моторни возила (леки коли, омнибуси, товарни коли, моторетки и мотоциклети). Има озаконени 11 пѣтнически автомобилни линии, експлоатирани отъ 7 автомобилни предприятия, но за сега по липса на гуми и бензинъ не работятъ редовно. Въ града Русе има образуванъ клонъ отъ Съюза за товарния и обществения превозъ, при който членуватъ 32 собственици съ товарнитѣ си моторни коли. Поради липса на гуми и гориво голѣма частъ отъ колитѣ не могатъ да се използватъ.

Съ направата и подрѣжката на шосейнитѣ пѣтища въ областта се занимава службата „Пѣтища“. Въ областта има 1702 км. готови шосейни пѣтища, които свързватъ всички населени мѣста съ тѣхнитѣ износни или административни центрове, съ изключение на населенитѣ мѣста въ Силистренска, Тутраканска и Дуловска околии, въ които на всички селища сж свързани съ шосейни пѣтища. Отъ сществуващитѣ 1702 км. готови пѣтища само 600 км. сж въ добро състояние, като останалитѣ сж въ сръдно или лошо състояние. Причината за тоя малък процентъ (около 30%) на добритѣ пѣтища е крайно мекия и нетраенъ варовикъ, намиращъ се въ областта, съ който е принудена службата да поддържа и поправя пѣтищата. Направени настилки съ мѣстнитѣ варовици траятъ отъ 6 месеца (отъ карьеритѣ източно отъ гр. Тутраканъ) най-много до 3 години. Ако приемемъ най-благоприятното, но малко вѣроятно положение, че направенитѣ нови пренасилки траятъ като добри такива 3 години, следва годишно да се поправятъ 1702:3=570 км. пѣтища. Като се има предвидъ капацитетъ на мѣстнитѣ превозни сръдства (има участъци въ които камѣка се вади отъ 15-18 км.), разполагаемиятъ инвентаръ на пѣтнитѣ машини и пр. въ областта могатъ годишно да се поправятъ най-много 270 км. пѣтища (18 валяка × 15 км. годишно). Когато трѣбва да се поправятъ 570 км., а възможноститѣ сж такива, че могатъ се поправи само 270 км., положението не може да бжде

друго, освенъ изложеното по горе.

Подържането на пѣтищата съ мѣстния слабъ варовикъ, както се вижда не може да ни даде изправна пѣтна мрежа. За да се подобри състоянието ѝ налага се главнитѣ пѣтни артерии, които свързватъ областния центъръ съ околнитѣ такива и последнитѣ помежду имъ да се павиратъ съ гранитни павета. Павежната настилка струва 5-6 пѣти по-скѣпо отъ тази съ мѣстния мекъ варовикъ, но освенъ другитѣ удобства (липса на прахъ, калъ и пр.) има издръжливостъ повече отъ 30 пѣти въ сравнение съ каменната настилка! Въ това направление през последнитѣ години започна усилено да се работи и ако работитѣ за сега посрѣха, то е само поради общото стопанско положение. Въпрѣки неблагоприятнитѣ мѣстни условия (много слабия камѣкъ, липса на близки кариери и пр.), при които е поставена да работи, пѣтната служба полага всички възможности, за да подържа шосейната мрежа въ състояние, позволяващо използването ѝ отъ моторнитѣ превозни сръдства презъ всѣко време, знаейки голѣмото ѝ значение за особенитѣ времена, които преживява страната.

Стефанъ Цацевъ
областен инженеръ

Градскиятъ музей

Въ Русе е организиранъ музей съ археологическа, етнографическа и художествена сбирка, основата на който е поставена отъ археологическото д-во „Проф. д-ръ Геза Фехеръ“. Общината отпусна специално помѣщение за музея — бившия магазинъ на кооп. „Съгласие“, гдето въ скоро време ще се пренесе музея.

КНИЖНИНА

Неиздаденитѣ съчинения на Захари Стояновъ, класикъ на българската проза, уводъ, пояснителн-бележки и редакция на Асп. Емануиловъ и предговоръ на Ст. Караностовъ. Книгата обема 39 печатни коли, 616 голѣми страници.

Тази книга хвърля обилна свѣтлина върху много неясни мѣста изъ нашето революционно минало, дейци и събитията около съединението. Богата съ художествено четиво и исторически материалъ, тя е едно неизбежно допълнение къмъ Захари Стояновитѣ „Записки по българскитѣ възстания“.

Обнародванъ е единъ новъ портретъ на Захари Стояновъ. Цена 200 лв. неподвързана, а съ луксозна подвързия — 260 лева.

Доставя „НОВЪ СВѢТЪ“ — София, бул. „Дондуковъ“ 37. Пощенска чекова сметка 1094. Въ РУСЕ отъ книжарницата на Симеоновъ & Дякоуъ при сщщитѣ условия и цени.

Нѣкои отъ изпратенитѣ снимки отъ общинитѣ не влизатъ въ тоя брой, понеже не бѣха ясни, други поради това, че не представляватъ обществень интересъ, а трети — по независящи отъ редакцията причини.

Печатница „РУСЕНСКО ЕХО“ на Славейко Петровъ — Русе

Величествена и блѣскава ориенталска феерия!
Разочителенъ разкошъ, вълшебна красота и приказно великолепие!

ГЮЛЪ БАБА

съ ЗИТА СЕЛЕЦКА, ПАЛЪ ЯВОРЪ,
Масови балети, чаровна музика!

Грандиозенъ успѣхъ на

ТЕАТЪРЪ РОЯЛЪ!

„ЖИТИ“ а. д.

Желѣзна и телена индустрия

Телефонъ 26-71

Моденъ кожухарски магазинъ

БѢЛА МЕЧКА

на Янко Димитровъ

ул. Александровска 40

Телефонъ 27-78

Музикалниятъ животъ въ Русе

Първитѣ организирани музикални прояви въ Русе датиратъ отъ основаването на д-во „Лира“, което е създадено въ 1891 година.

Въ първото настоятелство на „Лира“ сж влизали: председателъ Ив. Божковъ, секретаръ Ст. Н. Лафчиевъ, заведующъ музикалния отдѣлъ Ат. Пауновъ, заведующъ театралния — Трифонъ Ц. Трифоновъ.

По-късно се слага основата на струненъ оркестъръ при дружеството отъ капелмайтори при полка Рубичекъ, чехъ по народностъ. Въ първитѣ години, като солистъ-цигуларъ въ оркестра е взималъ живо участие Аспарухъ Йорганджиевъ, сега покойникъ, братъ на Ал. Йорганджиевъ.

Въ оркестра дълги години сж взимали дейно участие: пѣвицата Ружа Панайотова, пианистката г-жа Чавова, оперниятъ пѣвецъ Панайотъ Димитровъ, Ал. Йорганджиевъ, Никола Петковъ, дъщеритѣ на г-жа Чавова, Милка Иванова (пианисска), Ел. Петрова и др.

Диригенти на оркестра сж били последователно: Мих. Константиновъ, Ал. Йорганджиевъ и капелмайсторитѣ: Хараламбиевъ, Мицевъ и Байдановъ.

При оркестра е била подържана дълго време и камерна група, въ която много дейно участие като солистъ и диригентъ е вземалъ Ал. Йорганджиевъ.

Днесъ дружеството е преустановило своята дейностъ, по причини, които лежатъ вънъ отъ него, за което може само да се съжалева.

Концерти въ Русе въ последнитѣ години се изнасяха отъ музиката и оркестра при 5-и п. полкъ, подъ диригентството на дейния капелмайсторъ г-нъ Странджевъ. Съ негово участие бѣ поставена и изнесена съ голѣмъ успѣхъ на русенската сцена операта „Каменъ и Цена“, преди нѣколко години.

Въ града ни сщществуватъ нѣколко пѣвчески хорове. Катедралниятъ хоръ е билъ дирижиранъ отъ 1908—28 г. отъ Ал. Йорганджиевъ, следъ което диригентъ става учителътъ по музика Ник. Йордановъ, а следъ него Ив. Сорокинъ, който го дирижира до смъртта си — 1935 година.

Днесъ катедралниятъ хоръ се дирижира отъ г. Асенъ Дюлгеровъ.

Другъ хоръ, това е хорътъ „Св. Георги“, съ диригентъ г. Борисъ Пинтевъ, скромненъ труженикъ въ областта на хоровата музика, който работи неуморно и съ голѣмъ энтузиазмъ е регистриралъ цененъ активъ. Тази година хорътъ изнесе голѣмъ концертъ въ Силистра.

Добрилице съ салонъ, нуждата отъ нованъ въ Русе болезнено. гентъ Илия Йордановъ отъ 13 дек. 1941 сщщо упорито и съ въ Лев. боти въ тая областъ и е регистриралъ успѣхъ.

При църквата „Св. Богородица“ сщществуватъ хоръ, който се дирижира съ усърдие отъ Маринъ Николовъ, желѣзничаръ.

Въ музикалния животъ на града е вложилъ и своя цененъ активъ, като диригентъ на хорове и оркестри, като тия въ девическата гимназия, скромния неуморенъ и вецъ въ оркестровото и хорова дѣло г. Н. Йордановъ, улъ по музика.

В. Д-въ

Тодоръ Георгиевъ Ганевъ

РУСЕ, пл. „Кубратъ“ № 3

Представителство на Застрахователно д-во Асикурационни Дженерали — Триестъ.

Комисарство за авария.

Търговия съ пишущи машини, радиоапарати „Кьортингъ“ и „Хорнифонъ“. Пожарни съоръжения, електрически материали и апарати.

Телефони: кантора 24-26
домъ 28-01

Янко В. Къндевъ

Вжтрешни и международни транспортни

РУСЕ Телефонъ 28-22

ул. Царица Йоанна 36

Специална организация по приемане на петролни и др. стоки отъ Румъния, манипули и тѣхното ране.

„Петролъ“ а. д.

Петролни произведения

Русе, телефони: 24-21
кантора: 21-44

Изъ младитъ русенски поети

Мих. Генчевъ

ПЪСЕНЬ

Ще взема слънцето въ ржцетъ си кораи и съ чистъ възторгъ ще го разпръсна по свѣта: да сгрѣя съ него всички, всички изтерзани, да грѣйне въ ширката и хубава земя.

Ще спра при всѣки скръбенъ и ще кажа: брате, за нова радостъ нося свѣтълъ зовъ, а слънцето, разстдало огненъ шатъръ ще грѣе съ ласка, съ ласка и любовь.

Азъ нося слънцето въ ржцетъ си кораи и прѣскамъ го азъ вредомъ по свѣта, като чиликъ ржцетъ ми сж здрави и силно е сърдцето съ любовьта.

МЛАДОСТЬ

на Стефанъ Казасовъ

Ой ти младостъ бунтовна и весела, какъ е съ тебе живота ми лекъ! — а годинитъ чезнатъ понесени като тройка низъ руската степъ...

Ето, гаснатъ въ лъчи кржгозоритъ, синя вечеръ въ полята пламти... Ой ти прольтъ, разлята въ просторитъ съ аромата на полски тревы...

Ти девойко, презъ днитъ ми, минала като утринна ранна звезда — вижъ, животъ предъ нами разстила се, и съ възторзи ни вика свѣта.

Ой ти младостъ, земя неизбродена, радостъ свѣтла — да бждешь поетъ... Ще премикнемъ ний, скитници волни, да явонее, пребродимъ ний волний свѣтъ.

Изъ бѣйнитъ подвизи на дунавци

ИЗТОЧНО ОТЪ Р. ЧЕРНА

Следъ заемане на отнетитъ отъ противника съ нощна атака „Каменецъ“, „Скалиста“ и „Шница“, б. пех. Дунавски кѣ започна бързо да ги репява. Това укрепяване бѣ дѣ непрестания неприятелски артилерийски, картеченъ, миненъ и пушеченъ огнь. Не бѣха изключени и изненадитъ отъ противниковитъ патрули, търсейки слабитъ мѣста на позицията. Такива слаби мѣста има всѣка позиция. Тѣ сж незаети части отъ мѣстността, поради особености характеръ на почвата и видимостъта имъ отъ съседитъ. Но, падне ли мъгла и настъпи ли нощта, тѣ се заематъ отъ наблюдатели и тайни постове, засади. Такова едно мѣсто за изненади бѣ дола на р. Лешница, която дълбоко прорѣзва едноименната позиция на полка. Тази позиция бѣ повѣрена на 5. рота.

Стискейки здраво пушкитъ, при пълно присѣствие на духа, спокойно, притаени, тѣ дочакватъ приближаващитъ. Щомъ като първиятъ отъ вървянитъ единъ задъ други неприятелски войници се приближава на 2—3 крачки до тѣхъ, редникъ кѣтъ Пенко Цонковъ Банковъ въ мигъ изкача отъ окопа, застава предъ него съ насоченъ ножъ и му заповѣдва да хвърли оржжието. Изненаданиятъ противникъ — руски фелдфебелъ отъ особенитъ бригади, която заемаше позиция срещу нашата 2. дружина, машинално хвърли пистолета си и бива плененъ. Останалитъ, виждайки участъта на водача си, се възползуватъ отъ тъмнината, и избѣгватъ. Дълго следъ това ехото до дола на р. Лешница огласяше стѣпкитъ на бѣгащитъ.

На 20 януарий 1917 год. съ падане на нощта се изпратиха като наблюдатели въ окопа за охрана и отбрана на дола на р. Лешница двама войника отъ същата рота, между които бѣ редника Петко Цонковъ Банковъ, отъ с. Сушево, кубратско. Вслушвайки се повече, отколкото да се взира въ таа тъмна нощъ, кѣмъ 19 часа тѣ дочуватъ далечни стѣпки на приближаващи се кѣмъ тѣхъ хора. По тѣлата имъ инстинктивно преминаватъ студени трѣпки.

За показанитъ: съобразителностъ, безстрашие, хладнокрѣвие и решителностъ двамата герои бѣха поустнати въ едномесенъ отпускъ, сумиранъ съ служебния такѣвъ. А редника Петко Цонковъ Банковъ бива и награденъ съ благоволенieto на Н. В. Царя съ знака за отличие на военния орденъ за храбростъ IV степенъ. Независимо отъ това, подвига имъ бѣ обявенъ въ заповѣдъ № 214 отъ 27.1. 1917 год, по 2. пех. Тракийска дивизия, въ участъка на който тогава действуваше полка, а препись отъ същата се обяви и въ заповѣдъ по полка № 281 отъ 3.11. 1917 год. за прочитане предъ чиноветъ отъ всички подѣления.

— Но и не сж малко, отговаря шепнишкомъ другиятъ. Сами срещу нѣколко! Да донесатъ на началството си, време нѣма. Да се оттеглятъ и да изложатъ другаритъ на изненади, а полка на позоръ? Не! Предъ тѣхъ се изпречва дадена клетва за честно изпълненъ отечественъ дългъ. И, тѣ си даватъ знакъ за пленяване на идващитъ.

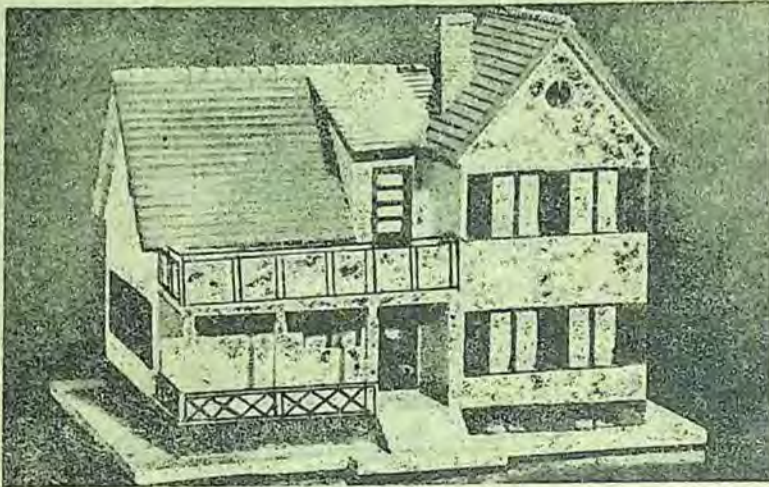
Днесъ героята-редникъ Петко Цонковъ Банковъ, се радва на добро здраве, живѣйки въ родното си село, на служба въ общинското управление. Той минава между съселанитъ си за тихъ и скромнъ човѣкъ, изпълнилъ най-достойно своя граждански и воененъ дългъ.

Кѣмъ г. г. читателитъ,

в. „Русенски областенъ подемъ“ има за целъ да даде не историческото минало на Русе и областъта, за което е писано по-рано въ вестници и сборници, а културнитъ и стопански прояви въ днешно време и последнитъ нѣколко години. Ние се постаряхме да направимъ това доколко силитъ ни и обективнитъ условия позволяватъ. Доколко сме успѣли, читателитъ ще кажатъ своята дума.

Ние благодаримъ сърдечно на всички, които ни указаха своята подкрепа въ изпълнение на нашата задача.

Редакцията.

Туристическата хижа „Надежда“—Русе (Макетъ)

ТУРИЗЪМЪ

Историята на клонъ „Приста“

Нашиятъ клонъ е основанъ презъ 1922 год. Въ началото на м. априль с. г. 47 души наши съграждани взематъ инициативата да основатъ туристическо дружество, като възлагатъ на една тричленна комисия да свика годишното учредително събрание въ салона на бившата бирария „Старя Батенбергъ“ въ сѣцето здание, кѣдето е сега пивницата „Дълбокъ Зимникъ“ и въ присѣствието на 37 души, отъ всичкитъ 47 изказали желание за членове, се пристѣпило кѣмъ удобрение на изработения проектъ-уставъ. При разглеждането му, станали оживени дебати, по избора на име на клона. Били предложени три имена: името „Родина“ — отъ члена г. Крумъ Р. Аврамовъ, името „Приста“ — отъ члена г. Иванъ попъ Константиновъ и името „Сканда“ — отъ члена г. ротмистеръ Иванъ Хранковъ, за които следъ доста разискване и гласуване се получилъ следния резултатъ:

за името „Приста“ — 19 гласа за името „Родина“ — 11 гласа за името „Сканда“ — 2 гласа.

На голѣми военни и народни празници той съ гордостъ носи дадениятъ му орденъ за храбростъ. Орденътъ и синята му лента тогава ярко блѣсватъ на празничното му облѣкло. Всички му се радватъ и той, видимо доволенъ за оказаното му внимание, бива готовъ да разкаже за подвига си на 20 януарий 1917 год.

За другарътъ му нѣмамъ още никакви сведения. Зная само, че е отъ с. Бѣзънъ, русенско. Дано и той се радва още на Божия свѣтъ, за да разказва съ увлѣчение на поколѣнията въ селото му за тоя и много други подвизи.

Ето вече 26 години отъ тогава. Но какъ бихъ желалъ да стисна якитъ имъ дѣсници за готовността имъ да се жертвуватъ, изпълнявайки своя войнички дългъ кѣмъ Н. В. Царя и сжлпата ни Родина!

А колко бѣха още като тѣхъ въ сжщата тъмна нощъ по цѣлата бойна линия?

Подполк. Ал. Жековъ

По този начинъ, името „Приста“ е станало законно име на клона ни, а датата 6.IV.1922 година — е датата на основаването му.

Ясно е, че името „Сканда“ не би било подходящо за името на клона, защото като име на отдѣлно селище първоначално, впоследствие сж включва въ името на града „Приста“. Следователно, можѣмъ само да се запитаме, защо основателитъ на нашия клонъ сж се отказали отъ хубавото, звучно и патриотично име „Родина“, а сж избрали името „Приста“. Дали не сж сбъркали?

Напротивъ, ние намираме, че основателитъ на клона сж извършили много добросѣвѣстно своята работа. Макаръ и да не сж избрали патриотичното име „Родина“, но тѣ сж вложили широко разбиране на дълбокъ патриотизъмъ въ това свое дѣло.

Защото съ избора на името „Приста“, като добри граждани, тѣ сж искали да свържатъ настоящето съ най-далечното минало, за да бжде винаги предъ очитъ на русенския туристъ неравния пѣтъ на възходъ и мощъ на нашия градъ; защото тѣ сж искали русенския туристъ винаги да се вдъхновява и да черпи поука отъ този изминатъ пѣтъ, за да може съ усърдие и воля да работи и за преуспяването на своя градъ.

И за това, по подходящо отъ името „Приста“ за клона, нашитъ основатели не сж могли да намѣрятъ.

Василъ Топлийски

Едно дѣло на русенскитъ туристи и лесовѣди

Само преди нѣколко години мѣстността около малката хижа „Надежда“ край р. Дунавъ бѣше гола и пуста. Жежкото лѣтно слънце изгаряше буйната трева, която скоро умираше и покриваше съ своята слама тлѣстиятъ лѣсъ.

Тази малка хижа, по-скоро единъ заслонъ, приютена въ единъ живописенъ, но глухъ крайдунавски кѣтъ се посещаваше повече пролѣтно време, само отъ най-ревностнитъ ру-

сенски туристи. Презъ лѣтото тя виждаше много малко хора, поради голѣмитъ горещини, безводие и липса на сѣнка, което я правеше неприветлива и слабо обитаема.

Днесъ картината е съвсемъ друга. Младитъ горски култури, които сж утре една гора, разкрасяватъ и одухотворяватъ тази крайдунавска мѣстность. Магнитната сила на младата пролича още въ първитъ дни — сѣжестъста и голѣмото дѣло, която тя внесе въ то мѣсто, привлича масово посетители — граждани и любители на природата.

Алеята на безсмъртнитъ герои, която като тунелъ ще прорѣзва грѣбнака на бждещия лѣсъ, свързващъ хижата съ града, е символъ на безсмъртието на духътъ на русенци умрѣли за Родината, а новата хижа, която сега се строи всрѣдъ пространна горска поляна при великолепна Дунавска панорама съ безсмъртнитъ паметникъ на русенскитъ туристи, който ще бжде истинско срѣдище за духовно общуване съ природата.

Изграждането и завършването на това дѣло, резултатъ отъ задружнитъ усилия на русенскитъ туристи и лесовѣди циментира здраво връзката между гората и туризъма, между лесовѣда и туриста и става залогъ за още по-плодовито творчество въ полето на горското и туристическо дѣло въ нашия край.

Б. Димитровъ

Българска и Земед. и Кооп. Банка Русенски Клонъ

Банката приема на износни условия всички видове влогове—срочни, спестовни, детски, влогове-акредитиви. Сиротскитъ влогове задължително се внасятъ въ банката. Влогове за гаранции. Влогове на търговци, индустриалци, строителни и банкови предприятия. Влогове на общини, училищни фондове, читалища, църкви, дружества, сдружения, кооперации и пр. Кредитира земеделското стопанство съ обикновени и специални заеми за задоволяване всестраннитъ му нужди. Насочва, кредитира и контролира кооперативнитъ сдружения. Снабдява земеделскитъ стопани съ дребенъ земеделски инвентаръ, съгласно закона и наредбата за снабдяването съ такѣвъ, и обслужва сжщитъ въ широката имъ стопанска дейность и въ други направления съ огледъ стопанската политика на държавата. Извършва комисионни операции—инкасо, преводи обикновени, телеграфни и телефонни, купуване и продаване ценни книжки, приема депозити. Издава акредитиви за страната и странство при най-износни условия. Обслужването многобройнитъ клиенти на Банката въ страната се извършва отъ 145 клонове и 65 агенции, което обстоятелство винаги обезпечава едно, навременна, бърза и акуратна услуга.

Ал. Драйшу Представителства — ул. „Царибродъ“ 2 Телефонъ 28-52

Ц. Недковъ С-ие желѣзария ул. Ил. Буровъ 5. Тел. 20-51

Гатю П. Станевъ & С-ие а. д. Електрически и ловни материали Телефонъ 21-92

Н. Начевъ а. д. Телефонъ 21-45

„БАЛКАНЪ“ Пжтнич. информационно бюро М. Люцкановъ Русе, ул. „Царица Иоанна“ 23 Телефонъ 25-96 София, ул. „Екз. Иосифъ“ 37 Телефонъ 2-53-57 Ежедневна куриерска служба Русе — София и обратно Търговия съ петролни деривати Всички видове минерални и аэтомобилни масла Комисиона — Представителства

Княжева-поляна

Княжево-полянската селска община се състои само от едно населено място — с. Княжева-поляна.

Селото е разположено на северните склонове на северо-западния край на Дели-орманската висока равнина. Отстои на 32 км. от гр. Русе юго-източно, на 9 км. северно от с. Ветово, ж. п. л. Русе-Варна община, югозападно от околийския център Кубратъ.

Селото брои 3100 жители. Географски, топографски и климатически условия благоприятствуват за развитието на земеделието и отраслитъ му. Главния поминъкъ е земеделието. Предимно производство на зърнени храни, захарно цвекло и др.

Селото има 24,500 дек. обработваема земя, 13,900 дек. гори, 3000 дек. мери. Срѣдно земед. стопанство е 40 дек. Повечето стопанства сж до 30 дек., 80 стопанства иматъ отъ 50—100 дек., 20 стопанства отъ 100—150 дек., 10 стопани отъ 150—200 дек. Обработването на земята постепенно се подобрява и става по-интензивно, главно се дължи на доставени отъ държавата земед. орждия.

Скотовѣдството е по-слабо. Птицевѣдството, пчеларството, бубарството сж добре застъпени. Селото има 140 дек. лозя разни сортове.

Овощарство. Особено добре е развита орѣховата култура, засажданията постепенно се увеличаватъ поради постоянния пазаръ, добри цени и лесенъ транспортъ.

Селото има 13,900 дек. общински гори — липа, джбъ, кленъ и др. природни богатства, най-голямо приходно перо на общ. бюджетъ.

Въ културно-просвѣтно отношение селото бърже крачи напредъ. Има модерна и хигиенична училищна сграда, народно читалище и сж застъпени всички редъ културни и професионални организации. Основанъ е комитетъ за постройка паметникъ.

Кметъ на селото е Кирилъ Павловъ Петровъ.

Прелѣзъ

Състои се отъ селата Прелѣзъ и Веселецъ. Общо селата броятъ 3231 жители. Населението се занимава предимно съ земеделие. Произвежда едно отъ най-хубавитѣ жита въ околността. Селата се водоснабдяватъ отъ водната централа „Воденъ“.

Въ селата има народни първоначални училища, народни читалища. Въ с. Прелѣзъ има кредитне кооперация.

Отъ 1943 година насамъ въ с. Прелѣзъ е построена църква, а въ с. Веселецъ хубава учил. сграда; шосирани сж всички по-важни улици въ селата.

Тетово

Разположено на централното шосе Русе—Кубратъ, с. Тетово е застроено всрѣдъ обширна плодородна равнина, заобиколена съ голѣми гори, които сж началото на Лудогорието. Населява се отъ 4800 жители. Населението е извънредно трудолюбиво. Обработва съ голѣма грижа, отъ ранна утринъ до късна вечеръ, плодородната земя. Модернитѣ земедѣлски машини не сж му чужди. Изобщо, стремелътъ на тетовченина е къмъ интензивното земеделие, въ резултатъ на което отъ 15 септември т. г. се откри допълнително земедѣлско училище.

Материалната култура, която е белегъ на нашето благосъстояние, се изразява най-добре

въ величествената общинска постройка, застроена всрѣдъ селото, въ сградитѣ на първона-

Общинскиятъ домъ

чалното училище, на прогимназията, на здравната и ветеринарна служби, които съ своя стилъ и фасада сж внушителни.

Юперъ

с. Юперъ отстои на 42 км. източно отъ гр. Русе и на 22 км. северно отъ Кубратъ, въ края на Лудогорието и началото на Добруджа. Селото е разположено върху склоноветѣ на три баира. Единиятъ отъ тѣзи три баира така се вдава къмъ общата линия на другитѣ два, че сякашъ иска да имъ предаде своята дружелюбна цѣлувка. Отъ тукъ е името на селото Юперъ, което значи цѣлувка.

Селото е на 18 км. отъ гр. Тутраканъ, въ който жителитѣ на селото ходятъ на пазаръ да каратъ храни за проданъ.

Когато е започнало заселването на пустия Дели-Орманъ, то е било единственото елище въ околността. Населението е било само отъ българи и е имало две църкви и единъ манастиръ въ землището си.

Презъ руско-турскитѣ войни, българитѣ сж избѣгали въ Румъния и Бесарабия, а селото е било опожарено.

Около 1770 г. селото е наивно заселено отъ българи, които сж се връщали отъ Румъния.

Всрѣдъ селото се издига модерната общинска сграда, съ кула часовникъ, 10 стаи и образцова сѣдебна зала. Такива постройки сж рѣдкостъ въ селата.

Има първоначално училище, построено презъ 1910 година и обзаведено по най-последнитѣ педагогични и хигиенични изисквания.

Модерна и двуетажна сграда за основно училище, завършена презъ 1934 год., която се издига като паметникъ на южния склонъ.

Въ селото има допълнително земедѣлско училище отъ 1939 год. Седалище е на участкова медицинска и ветеринарна служби. Има т. п. станция и редовно автомобилно съобщение Юперъ—Русе. Въ селото има и модеренъ оборъ. Всичко това е дѣло на упоритъ трудъ и твърда воля.

Поминикътъ на населението е главно земеделието. Прочуто е юперското жито на русенскитѣ пазари. Скотовѣдството е силно развито, особено коневѣдството. Има говедовѣдно дружество и пазаръ за добитъкъ.

Красивата юперска носия и оригиналнитѣ обичаи, каквито сж лозарскитѣ игри (кумански танци и декорации) сж привличали често фолклориститѣ въ селото. Народната носия получи първа награда на Варненския съборъ презъ 1935 г.

Селото брои около 2800 жители и е седалище на община съ селата Божурово и Звънарци.

Сегашна общинска властъ усилено благоустроява селото — като шосирание улицитѣ, направа на чешми, модерни помпи за вода, освѣтление на ули-

Исперихска околия

Исперихъ

Всрѣдъ китнитѣ джбрави на Лудогорието се намира Исперихъ—центъръ на околията съ около 4000 жители. Както много селища въ България, така и Исперихъ се развива много бързо. Днесъ всѣки ще се изненада, когато види красивитѣ и кокетни сгради, подредени покрай широкитѣ улици, които сега се благоустрояватъ и направи сравнение съ това въ миналото. Съ срѣдства на общината презъ 1926 г. е водоснабденъ, а презъ 1941 год. е електрифициранъ. Читалището сж дадената помощ отъ общинския бюджетъ и събранитѣ суми отъ гражданството се снабди съ нова киноапаратура отъ фирмата „Филипсъ“ — въобще на първъ

Петъръ Н. Мицковъ, Исперихски общ. кметъ. киноапаратура отъ фирмата „Филипсъ“ — въобще на първъ

погледъ проличава разликата отъ селото Кеманларъ (старото име) и новия гр. Исперихъ. Въ заключение ще кажемъ, Исперихъ въ скоро време ще придобие физиономията на истински градъ, а следъ прекарването на ж. п. линия ще се развие въ единъ важенъ стопански центъръ.

Дурачъ

Въ състава на Дурачката селска община сж включени селищата: Дурачъ съ 1544 жители, с. Старо-селище съ 1090 жители, Голѣмъ-Поровецъ съ 1298 жители и Бърдоква съ 663 жители, или цѣлата община наброява 4600 жители, съ седалище на общината с. Дурачъ. Главния поминъкъ на жителитѣ на общината е земеделие, като е застъпено главно производството на зърнени храни, а останалитѣ отрасли на земеделието като лозарство, овощарство, градинарство и др. сж слабо застъпени. Застъпено е

Владимировци

Въ състава на Владимировската съставна община сж включватъ селата: Владимировци, Ножарово, Пчелина и Симеоново — общо земащи едно пространство отъ 42,000 декара обработваема и необработваема площъ и 14,000 декара гори.

Населено е отъ 5,007 жители.

1. с. Владимировци — 2,290 жители. Селото е разположено на равнина, добре планирано, благоустроено и шосирано, водоснабдено отъ водната централа „Изгрѣвъ“, шуменско, заобиколено съ великопелни джбрави въковни гори.

Произвеждатъ се изключително житни култури.

Скотовѣдството сравнително е добре развито, но по-добре е развито птицевѣдството — въ селото има птицевѣдна станция (шуменска черна кокошка).

2. с. Пчелина — 926 жители. Разположено въ котловина, заобиколено съ хубави гори, е на 7 км. отъ Владимировци, а на 18 км. отъ околийския центъръ Исперихъ, има кметско намѣстничество съ пристройка скотовѣденъ оборъ, кооперация и читалище.

3. с. Симеоново — 1041 жители, дветѣ махали сж разположени на високъ ридъ, южно изложение, съ здравъ климатъ.

Въ селото има кооперация, читалище, първоначално училище съ собствено училищно здание, много хубавъ новопостроенъ общински домъ, построенъ въ широкъ дворъ и скотовѣденъ дамъ, въ селото има моторна мелница.

4. с. Ножарово — 750 жители. Въ селото има хубавъ новопостроенъ общински домъ, добре е водоснабдено и предстои планиране и др. строежи.

Следъ 1934 год. въ Владимировската община се е отишло далечъ въ културно и просвѣтно отношение, благодарение на обновената общинска управа и културно-просвѣтнитѣ организации.

читѣ общинска баня и пр. Кметъ на селото е Иванъ В. Дочевъ.

Бисерци. Съставни села: Точиларе и Задруга.

Каменово. Съставно село Равно.

Северъ. Съставно село Сушево.

Сеславъ.

ствуватъ следнитѣ индустриални предприятия: две валцови мелници, две хидравлични ма-слобойни, две даракчийници и магани за памукъ, три дѣско-рѣзници и фабрични работилници за пулпови бурета.

Йонково

Общината Йонково се състои отъ едно селище, раздѣлено на две махли, съ 2853 жители.

Началото на селището е поставено преди около 300 години, всрѣдъ непроходимитѣ гори на тогавашния Дели-Орманъ. Разположено тогава и сега на централния пжтъ Разградъ-Силистра.

Поминъкътъ на населението е дребно земеделие и скотовѣдство. Сѣятъ се предимно житни култури, интензивни земедѣлски култури не вирѣятъ вследствие климатичнитѣ и географски особености на терена.

Едва следъ 1934 година се е заработило по-интензивно за повдигане културния уровень и благоустрояването на селото и сега то може да се гордѣ съ придобивкитѣ на новото време: монументална училищна сграда, доходно общинско здание за кооперацията, мандрата, караул-

Паметникътъ на падналитѣ въ войнитѣ герои въ с. Заветъ

въ доста развита форма пчеларството, за което има добри условия и се полагатъ грижи за правилната насока. Общината разполага съ землище отъ 58200 декара, отъ които 19700 декара гори и 38500 декара обработваема площъ.

Въ всѣко селище сж уредени читалища и кооперации, съ кооперативни магазини. Уредена е и участкова здравна служба, съ седалище с. Дурачъ. Отъ 1934 г. насамъ селищата се усилено благоустрояватъ. Сега се строи голѣмъ общински домъ.

Кметъ на селото е М. Поповъ.

Заветъ

с. Заветъ е разположено всрѣдъ кичеститѣ гори на лудогорието съ едно население отъ 3890 жители. Селото е кръстопжтъ на шосетата: Русе—Исперихъ и Разградъ—Тутраканъ, като отъ гара Разградъ отстои на около 30 км.

Главенъ поминъкъ на населението е земеделието и скотовѣдството. Освенъ това въ селото е развито занаятчийството, индустрията и търговията. Въ земеделието сж засегнати главно житнитѣ култури. Скотовѣдството на с. Заветъ е особено прочуто съ своето коневѣдство, като последното е премирено съ статуя бронзовъ конь отъ Общия съюзъ на коневѣднитѣ дружества въ България.

Въ района на селото сжще-

Китанчево

Общината се състои отъ 7 съставни села: Китанчево, Матовци, Тодорово, Омуръ, Дѣлчево, Печеница и Срѣдоселци съ общъ брой население 4,261 жители. Населението се занимава предимно съ земеделие.

Има общински домъ, народни първоначални училища въ всички села, кредитна кооперация, общинска баня, общинска амбулатория и др.

Въ благоустройствено отношение — селата сж планирани и водоснабдени.

Читалищния домъ въ с. Ветово русенско

Две-могили

Две-могилска община е съставена от селата: Две-могили, Табачка, Пепелина и Широково съ население около 8,000 жители. По-голямата част от населението се занимава съ земеделие.

с. Две-могили съ около 4000 жители, където е централната община, има развити следните служби: медицинска служба съ участъковъ лѣкаръ, клонъ Б. н. банка, агенция отъ Б. з. к. банка, т. п. станция IV степенъ и др. Има народно читалище къмъ което има създадено читалищно кино и добре уредена библиотека и земедѣлско девическо практическо училище.

Селото е безводно, поради което е предприето групово водоснабдяване на нѣколко села отъ Две-могилския районъ, за която целъ сж доставени трѣбни материали на стойностъ 14,500,000 лв. Сжщо така селото е включено въ планъта за електрификация на северна България.

Тукъ е живѣлъ и починалъ легендарния герой Филипъ Тотю, за издигане паметникъ на когото само за една година по починъ на окол. управителъ, народния ни представителъ и мѣстния кметъ сж събрани 200 хиляди лева.

с. Табачка е съ 2000 жители чисто българско население, което се занимава изключително съ земеделие и малко скотовъдство.

Презъ 1942 г. въ с. Пепелина, съставно село на общината съ около 1000 жители се откри въ скалитѣ пещера, която съ чудно изваянитѣ си сталактити и сталагмити, и просторни колони споредъ преценката на наши естествоиспитатели и професори една отъ най-хубавитѣ въ България.

с. Широково има около 1000 жители чисто българско население. Тукъ успоредно съ земеделието е развито и градинарството. На 25 IX 1875 г. край селото е падналь убитъ отъ турски куршумъ Върбанъ Йордановъ, главатаръ на Червеноводската чета, на лобното мѣсто на когото е въ проектъ да се построи подобаващъ паметникъ.

Кацелово

Състои се отъ с. Кацелово, разположено въ дѣсно на рѣката „Черни-Ломъ“, Брои 2733 жители. Главниятъ поминъкъ е земеделието; застъпено е доста и коневъдството.

Битова особеностъ на населението: голѣми домакинства наподобяващи старитѣ славянски задруги.

Има много хубава училищна сграда. Селото се водоснабдява съ модерна водопроводна мрежа.

Каранъ-Върбовка

с. Каранъ-Върбовка, самостоятелна община, съ 1941 жители. Главни занаяти: земеделие и отраслитѣ му. Една частъ отъ младитѣ отиватъ като работници въ каменовжленинитѣ мини: Перникъ, „Черно море“ и др.

Въ селото има т. п. станция съ всички служби, здравна служба, участъковъ ветеринаренъ лѣкаръ, участъкъ акушерка и кредитна кооперация. Гордостъ на селото сж общественитѣ постройки: църква, основно народно училище, новъ общински домъ, новъ здравенъ домъ. Селото е модерно водоснабдено.

Въ района на общината се намира многоизвестната „Св. Марина“, където е обзаведено детско лѣтoviще отъ Доростол-Червенската митрополия и всѣка година лѣтуватъ по 2 смѣни предимно деца отъ гр. Русе.

Обретеникъ

Общината се състои отъ с. Обретеникъ съ 2493 жители и с. Екзархъ Йосифъ съ 2510 жители или всичко 5003 жители.

Населението се занимава съ земеделие и скотовъдство. Обработваема площъ с. Обретеникъ 27150 декари, а с. Екзархъ-Йосифъ 32890 декари или всичко 60,040 декари.

Въ с. Обретеникъ и с. Екзархъ Йосифъ има новолостроени училища съ пълни прогимназии, читалища и църкви.

Общината си има собствено здание въ с. Обретеникъ, а въ село Екзархъ-Йосифъ собствено здание за кметско наместничество.

Баниска

Баниската селска община е съставена отъ селата: Баниска, Могилино и Помень съ седалище Баниска, което се намира на лѣвня брѣгъ на р. Баниски-Ломъ и отстои на 12 км. южно отъ гара Горна-Монастирица и 18 км. отъ гр. Бѣла. Споредъ преброяването населението на цѣлата община е 5048 и е предимно земедѣлско. Характерно за село Баниска е, че произвежда най-много отъ земедѣлскитѣ култури, картофи, съ която култура е известно отъ нѣколко години и която е главенъ поминъкъ на населението.

Селото е развѣденъ центъръ на сивото искърско говедо и тамъ се отглеждатъ говежди бици за околията. Има кредитна кооперация съ производителенъ отдѣлъ—мандра въ която се изработва сирене и масло (бутеръ). Сжщото е снабдено съ модеренъ водопроводъ, построенъ презъ 1937 год. само въ низката му частъ.

Съставнитѣ на Баниската селска община села Могилино и Помень произвеждатъ висококачествено жито.

Батишница

Въ състава на общината влизатъ селата: Батишница, Бъзовецъ и Чилновъ съ 4933 жители.

Главниятъ поминъкъ на населението е земеделието, съ преобладаващо производство на зърнени храни. Особено благоприятно почвени и климатически условия за това производство сжществуватъ въ Батишница. Землището е много пригодено за комасиране на земята.

На р. Бански Ломъ е разположено китното село Чилновъ съ добре развито градинарство, което ангажира труда на 100 земедѣлски стопанства.

Копривецъ. Съставни села: Дръновецъ и Ломъ Черковна.

Острица. (Самостоятелна).

Полско Косово. Съставно: село Пейчиново.

Ценово. Съставни села: Бѣлцовъ и Долна Студена.

Първоначалното училище въ с. Голѣмо Враново

Агротехника О. О. Д-во

Технически и земедѣлски материали (бивша Изв. Фетваджиевъ) ул. „Кубратъ“

„Трактория“ а. д.

Машиненъ складъ ул. Александровска 13. Телефонъ 25-52

Кубратска околия

Кубратъ

Кубратъ е разположенъ на високо плато въ северо-западната частъ на Дели-Ормана, почти въ срѣдата на тригълника Русе-Разградъ-Тутраканъ. Заемащъ такова централно мѣсто той е свързанъ съ горнитѣ пунктове съ второкласни шосейни пътища.

Л. Нанковъ кметъ на Кубратъ

Разстоянието до Русе е 51 км. до Разградъ—35 км. и до Тутраканъ—34 км. Кубратъ е билъ старъ административенъ центъръ още отъ турско време. Тукъ е ималъ бейски конакъ, чито порти до скоро бѣха запазени. За околийски и административенъ центъръ той е билъ опредѣленъ и отъ българската държава следъ освобождението съ всички необходими за случая държавни учреждения и като такъвъ е просъществувалъ до 1904 г. Околията е възобновена презъ 1924 г.

Днесъ Кубратъ брои 3659 жители, а съ придаденитѣ къмъ общината 3 села общо 6051 жители. Мѣстоположението му го прави изгоденъ не само за административенъ, но и за търговски и стопански центъръ. Отъ едно почти турско село днесъ вече той е добилъ видъ на малко градче, което отбелязва доста голѣмъ прогресъ въ културно-просвѣтно, благоустройствено и стопанско отношение. Тукъ има добре

уреденъ седмиченъ пазаръ и ежегоденъ пролѣтенъ панаиръ, най-добриятъ и най-добре посещаванъ не само отъ околията, но и отъ сѣднитѣ и далечни краища на страната. Независимо отъ това има и есененъ тридневенъ пазаръ за добитъкъ. Въ Кубратъ има всички занаятчийски и търговски магазини, отлична валцова мелница, дѣсорѣзница, дараца, масложарна и пр.

Той е едно отъ най-уреденитѣ селища въ тази частъ на Дели-Ормана, планирано, електрифицирано и модерно водоснабдено отъ Воденъ (Махзаръ паша). Днесъ всрѣдъ него се издигатъ хубави, кокетни частни и обществени сгради, между които първо мѣсто държи общинския доаъ, читалището, най-добре уредено въ околията съ театраленъ салонъ, болницата, църквата, околийското управление, ветеринарната лѣчебница и др.

Въ Кубратъ има всички държавни околийски служби.

Въ строежъ сж модерна клиника и голѣми складове за храни.

И въ духовно отношение Кубратъ държи днесъ първенство всрѣдъ околийскитѣ селища. Освенъ другитѣ културно-просвѣтни дружества, още презъ 1919 год. е образуванъ църковенъ хоръ, преустроенъ презъ 1934 г. въ Музикално д-во „Родни зауци“, което развива похвална дейностъ.

Изобщо Кубратъ се радва на общъ културенъ и икономически подемя.

По Чатма-дере се експлоатиратъ кариери за ломенъ камъкъ и пещи за варъ отъ мѣстенъ варовникъ. Произвеждатъ се за мѣстни нужди и стари турски керемиди.

Както училището, така и читалището сж общи за дветѣ села. Похвална съвмѣстна културно-просвѣтна дейностъ развиватъ мѣстнитѣ училищни и общински служители.

Изобщо, въпрѣки военнитѣ условия въ културния и стопански животъ на дветѣ села се наблюдава единъ всестраненъ подемя.

Кметъ на селото е Димитъръ Николовъ.

Бѣловецъ

Общината е съставена отъ две села—Бѣловецъ и Бѣличица. Седалището на общината е първото. Намиратъ се въ най-северозападната окрайнина на Дели-орманъ, по шосето Русе—Кубратъ, на 12 км. западно отъ последното.

Училището въ с. Бѣловецъ

Бѣловецъ — 315 къщи съ 1623 жители.

Бѣличица — 173 къщи съ 880 жители.

Континенталния делиормански климатъ тукъ е значително омекотенъ отъ близостта на Дунавъ и пространнитѣ околни гори. Въ прохладнитѣ дни и чудно хубавитѣ ноци презъ юний, когато липитѣ цвѣтятъ, въздухътъ е напоенъ съ аромата на липовия цвѣтъ и се диша леко и ненаситно.

Презъ последнитѣ 7—8 години е постигнато твърде много въ шосирането на улици съ временната трудова повинностъ. Землищата обхващатъ кржгло 36,000 дек. площъ, отъ която около 20,000 дек. обработваема, 15,000 дек. гори и 1000 дек. мѣри. Главно занятие на жителитѣ е земеделието. Сѣятъ се най-вече пшеница, ржжъ, ечемикъ, овесъ, царевица, фасулъ, соя и фуражи. Скотовъдството тукъ е помощенъ отраслъ на земеделието. Лозарството, овощарството, птицевъдството и бубарството сж застъпени слабо — само за домашни нужди. Напоследъкъ особено се засилва пчеларството. Земята е плодородна но се обработва по примитивенъ начинъ, затова срѣднитѣ добивъ е малъкъ. Напредничави стремежи и начинки има.

СТАНЧО СТАНЕВЪ

Кубратски околийски управителъ

пени. Слабо застъпено е и скотовъдството, овощарството и др. отрасли на земеделието. Значително препитание населението намира въ дърварството (строителни материали и дървени вжглища) отъ общинскитѣ гори.

Сжществени и за отбележаване постижения сж: свързване селото съ шосета; околийския центъръ Кубратъ, съседното село Заветъ и с. Острово — за пазарния пунктъ гара Разградъ, общото водоснабдяване, построяване първоначално училище презъ 1923 год и частъ отъ прогимназията презъ 1939 год., църква презъ 1935 г., баня, консервена работилница, укрепяване бента на езерото край селото презъ 1940 г. и др.

Въ селото има: пълна прогимназия отъ 1921 г., участъкова медицинска служба съ фелдшеръ, читалище отъ 1926 г., кредитна кооперация съ потребителенъ магазинъ и др. отдѣли отъ 1929 год.

Интелигентнитѣ сили въ селото, усилено работятъ въ всѣко културно отношение, особено за построяване общински домъ, здравенъ домъ и читалище съ салонъ, нуждата отъ които се чувствува болезнено.

Кметъ на селото отъ 13 дек. 1941 г. е г. Борисъ Ивановъ Левъ.

Глоджево

с. Глоджево* е самостоятелна община. Населението брои 5019 души. Занимава се предимно съ земеделие.

Селото е водоснабдено и бърже се преустроява и модернизира. Улицитѣ сж шосирани.

Построени сж хигиенични училища. Уредена безплатна трапезария за бедни ученици и детски игрища.

Взетъ е починъ отъ общината за построяването на баня и общинска мандра.

Отчуждено е мѣсто за издигането величественъ паметникъ за падналитѣ герои презъ войнитѣ.

Издигната е кокетна читалищна сграда съ добре обзаведенъ театраленъ салонъ.

Това е най-голямата читалищна сграда отъ всички села въ околията.

Селото въ културно-просвѣтно отношение бърже крачи напредъ.

Кметъ на селото е Георги Зехариевъ.

Общинския домъ въ Кубратъ

Тутраканска околия

Тутраканъ

Тутраканъ е много старъ градъ, разположенъ на Дунава, на срѣдата между Русе и Силистра. Презъ римско време се е наричалъ Трансмариска. Заселенъ е съ българи отъ първия български царь Аспарухъ — основателъ на първото българско царство въ 679 година следъ Христа.

Следъ освобождението на България отъ петвѣковното турско иго, Тутраканъ елиза отново въ предѣлитъ на Третото българско царство. Презъ 1913 год обаче, когато България бѣше зета въ Балканската война съ Турция, Гърция и Сърбия, Тутраканъ бѣше окупиранъ отъ Ромѣния.

Петъръ Друмевъ, кметъ на Тутраканъ, презъ Общоевропейската война, на 5 и 6 септември 1916 год., съ вихренъ шурмъ на българскитъ войски, Тутраканската крепостъ падна въ наши рѣце и градътъ бѣше отново освободенъ. Въ тия тежки сражения вземаха участие и германски войници подъ командата на майоръ фонъ Хаммершайнъ. Хилядитъ загинали тогава герои сж събрани въ братска гробница близо до града, гдето всѣка година на 6 септември ставатъ всенародни поклонения. Възторгъ и гордостъ предъ подвига имъ, скръбъ и сълзи заливатъ човѣка тамъ при раннитъ имъ могили. Но... предъ паметята на великанитъ—герои нито се приказва, нито се пише: — сваля се шапка и се мълчи...

Съ това Тутраканъ стана една отъ най-свѣтлитъ и героични епопеи, съ достоинство се издигна и застана на единъ отъ върховетъ на националния ни тригълникъ: *Шипка! Одринъ! Тутраканъ!*... и тѣзе, съ неуважашо име, во вѣки вѣковъ, въ най-новата ни история... България първа въ свѣта направи лше презъ IX вѣкъ християнството държавна религия; народътъ ни роди богомилството като реакция срещу стария деспотизъмъ и обскурантизмъ на срѣдновѣковнето, като начерта идеитъ на албигийството и на великата френска революция; ние първи употребихме, още презъ 1912 година, аероплана за военни цели; българинътъ създаде за себе си и за свѣта трудовата повинност, а при Тутраканъ пакъ първи проявихме оригиналната военна тактика на свѣтвичната война, макаръ и съ много свидни жертви, която стана ценно оръжие на съвременнитъ модерни войски.

Следъ нещастното приключване на общоевропейската война, въ началото на месецъ декември 1918 година, Тутраканъ падна отново въ ромѣнска власт.

На 21 септември 1940 година, следъ двадесетъ и две годишно робство, по доброволно споразумение на Българското и Ромѣнско правителства, Тутраканъ се върна окончателно къмъ майната Родина, заедно съ цѣла южна Добруджа.

Тутраканъ сега брои 7500 жители съ тенденция скоро да станатъ 12,500, колкото бѣха и презъ 1918 год. Той е оживенъ стопански и търговски центъръ и естествено дебуше на Дунава за единъ голѣмъ и богатъ земеделски районъ. Презъ неговото пристанище ежегодно се изнасятъ десетки милиони килограми зърнени храни, риба, плодове, грозде, вина и пулпъ отъ неговитъ лозя, овощни градини и др.

Макаръ и само за нѣколкото години отъ неговото освобождение, Тутраканъ регистрира необикновено голѣми културни, материални, благоустройствени и стопански успѣхи, благодарение на въодушевлянето и поразителното единство на гражданитъ му и енергичното ръководство на управата му. Така на примѣръ днесъ Тутраканъ има открити пълна гимназия, за пръвъ пжтъ въ вѣковното му съществуване; девическо професионално училище, а престолящо е откриването и на земеделско и занаятчийско училища. Тукъ сж основани и издигнати вече на завидна висота всички видове национални, културно-стопански и професионални организации, които съществуваатъ въ старитъ предѣли на Родината и които енергично подпомагатъ общинската управа при изграждане на новата слънчева сждба на града на военната слава. Плолъ на почти две годишни усилия на българския технически гений, къмъ привъртане е и неговиятъ регуляционенъ-градостроителенъ планъ, който ще направи отъ него единъ модеренъ градъ, защото се работи по найновия законъ за благоустройството. Правятъ се модерни каптажи за генералното му водоснабдяване, строятъ се водопроводи, чешми, прокарватъ се смѣли улици и шосета, не ще закъснѣе електрифицирането му, пълното му канализиране, създаване на голѣмо дунавско пристанище и пр. Решено е да се направи шосето, което свързва града съ светитъ гробници, отъ асфалтъ или паважъ, за да се даде възможностъ на българскитъ поколѣния, леко и удобно, въ всѣко време да отиватъ на поклонение тамъ, а сжщо така да се построятъ величественни паметници, мавзолей и китенъ паркъ на сжщитъ. Поради това Тутраканъ не е само на жителитъ му. Той принадлежи на цѣлия български народъ, защото е свята барьера на титаническитъ му напѣни, жертви и победи, затова грижитъ и подкрепата за бързото му повдигане трѣбва да бждатъ всеобщни.

Ето защо, смѣло може да се каже, че днесъ Тутраканъ е въ всестраненъ и трескавъ културенъ, стопански и благоустройственъ подемъ и не ще закъснѣе времето, когато ще стане истинска дунавска равнина на красотата и стопанството, за да може новиятъ Тутраканъ да застане достойно и съперничашъ на високия пиедесталъ до стария Тутраканъ — градътъ на българската слава, крѣвниятъ бисеръ на героичната ни история.

Петъръ Друмевъ

Тутраканъ съ крайдунавския булевардъ

Главиница

Състои се отъ селата: Главиница съ 1394 ж., Калугерене—524 ж., Поручикъ-Геново—561, Падина—336, Подлесъ—597 и Скаленъ-долъ—72 ж. всичко 3,484 жители. Главенъ поминъкъ земедѣлие.

Безъ Поручикъ-Геново и Скаленъ-долъ, останалитъ села иматъ народни читалища и първоначални училища, а въ Главиница и непълна прогимназия. Въ последното съществува: здравенъ домъ, ветеринарна лѣчебница и допълнително земед. училище.

Всѣка срѣда има седмиченъ пазаръ, а презъ ноември панаиръ.

Кметъ Пенчо Ст. Чакаръвъ.

Н. ЕВСТАТИЕВЪ

Окол. управителъ на Тутраканъ

Нова-черна

Общината се състои отъ с. с. Нова-черна и Сѣново. съ седалище с. Нова-черна. Село Нова-черна брои 2320 жители, а с. Сѣново — 832.

Населението се занимава предимно съ земедѣлие, като се закъснѣе всички зърнени и фуражни храни: пшеница, ржжъ, ечемикъ, царевича, овесъ, фий, леща, бобъ, лудо и умно просо, слънчогледъ, цвекло, нахутъ и др.

За отбележане е, че старитъ квартали на дветъ села почти сж изчезнали. Запазена е новата частъ на с. Нова-черна, кждето сж настанени преселници българи отъ с. Черна — Ромѣния.

Соколъ

Състои се отъ с. с. Соколъ, Полковникъ Тошково, Суходолъ, Косара и Бащино съ общо население 3802 души. Населението се занимава изключително съ земедѣлие.

Мѣстността е доста плодородна и има въ изобилие вода. Отъ с. Соколъ по низината къмъ с. Пол. Тошково има много изворчета, чиято вода се събира въ едно пространство отъ 30 декари, кждето се развъжда риба.

Тертеръ

Общината се състои отъ селата: Тертеръ, Бреница, Ген. Добрево и Мждрово съ седалище с. Тертеръ, съ население 2520 жители. Главния поминъкъ на населението е земедѣлие и скотовѣдство. Въ централната община има едни отъ най-удобнитъ помѣщения за основно училище и общинска сграда. Основано е читалище „Ст. Караджа“, съ радио апаратъ. Въ срѣдата на селото е засаденъ паркъ. Откритъ е въ селото седмиченъ пазаръ за добитъкъ, който става всѣки четвъртъкъ.

Въ село Мждрово е построена и сграда за кметско намѣстничество по най-модеренъ начинъ.

Бѣленска околия

Бѣла

Градъ Бѣла е разположенъ на дѣсния брѣгъ на р. Янтра. Тукъ, до града надъ рѣката е построенъ по времето на Мит-

Църквата въ Бѣла

хадъ Паша, отъ българина Никола Фисцбглу, прочутиятъ Бѣленски мостъ.

Мостътъ е съграденъ за 2 (две) години 1865—67 год. и струвалъ 700,000 (седемстотинъ хиляди) гроша.

Г.-Монастирица

Горно-монастирската община се състои отъ 5 села съ 6 населени пункта — с. с. Горна Монастирица, Долна-Монастирица, Гораздъ, Бръстовица, Петъ кладенци и гара Горна Монастирица, съ общо 4622 жители.

Главното занятие на населението отъ селата е земедѣлие и скотовѣдство, а на това при гара Горна-монастирица — търговия и индустрия.

До самата гара има модерна валцова мелница, циглена фабрика, две

Царъ Самуилъ

Въ състава и влизатъ селата Царъ Самуилъ и Бръшленъ. Жителитъ на селото сж 2622. Поминъкътъ е земедѣлие, като се обработва най-рационално голѣмата плодородна площъ съ всички житни култури.

На 38 км. отъ шосето за Тутраканъ е разположено село Бръшленъ. Тукъ има млѣкарска кооперация „Овентъ“, рибарска „Дунавъ“ и кредитна „Бр. помощъ“.

На срѣдъ селото се издига гордостта на с. Бръшленъ — училището „Екзархъ Антимъ I“ и църквата „Св. Димитъръ“.

Жителитъ броятъ 1615. Стопанския и културенъ животъ и въ дветъ села отъ година на година отива все по-голѣмъ възходъ.

Бѣлица. Самостоятелна.

Варненци. Съставни села: Полковникъ Бананово и Шуменци.

Генералъ Зафирово. Съставни села: Коларово и Богданци.

Долно Рѣхово. Съставни села: Дунавецъ, Малки Прославецъ и Генералъ Драганово.

Старо село. Съставно: Ангелово.

Генералъ Жековъ. Съставни села: Преславци, Осентъ и Братомиръ.

Царевдолъ. Съставни села: Софийци, Черногоръ, Търговици и Антимово.

Градъ Бѣла е околийски центъръ на 33 села. Градътъ брои 6,063 жители и заедно съ селата Стърменъ — 868 жители, Ботровъ — 829 жители и Би-стреници — 1,565 жители образува една община.

Населението на гр. Бѣла и селата се занимава предимно съ земедѣлие, скотовѣдство и лозарство. Търговията и занаятчийството сж слабо развити поради отдалечеността на желѣзопжтната гара.

Въ културно и просвѣтно отношение е направенъ значителенъ напредъкъ.

Въ града има две първоначални училища, основно училище, срѣдно реално училище, стопанско училище и читалище съ богата библиотека.

Градътъ е електризиранъ, модерно водоснабденъ и въ последнитъ години усилено се благоустр ойна.

Кшщата, въ която е живѣлъ великиятъ князь Владимиръ Николаевичъ презъ 1877—78 год.

модерни маслобоини, дърскорѣзница, аптека и пр.

Самата гара е електрифицирана. Електрифицирано е и с. Горна-Монастирица и частъ отъ с. Гораздъ. Презъ текущата година ще се извърши полагаането на тржбитъ на модерния водопроводъ.

Гара Горна-Монастирица е въ центъра на Бѣленска околия съ районъ отъ много села. Високо е надъ морското равнище съ 289,431 метра.

Тукъ презъ лѣтото е много прохладно, има всички условия да бжде обявено за курортно мѣсто. Намира се непосредствено до гора. Виждайки това общината е засадила непосредствено до гарата 10 дека, борова горова гора и се подготвятъ материали за разширяването ѝ на 40—50 декара. Въ с. Горна Монастирица има издигнатъ паметникъ на падналитъ убити за родината презъ войнитъ.

Въ с. Бръстовица е квартирувалъ съ войскитъ си нашия Освободителъ отъ турското робство — Царъ Освободителъ Александъръ I.

Горно-Абланово

Горно-Аблановската община зема северния край на Бѣленска околия. Землището на общината допиратъ до р. Дунавъ. То заема едно пространство отъ около 80 000 д. отъ което 60,432 дек. ниви; 846 дек. лозя; 1,841 дек. гори и 13,893 дек. мера.

Общината се състои отъ селата Горно-Абланово и Батинъ съ население както следва: Горно-Абланово 3633 души и Батинъ 1793 души или всичко 5426 души.

Жителитъ на общината, предимно българи сж добри и тихи, запазили до голѣма степенъ старитъ български обичаи. Занимаватъ се съ земедѣлие и скотовѣдство.

Единъ красивъ кътъ отъ с. Батинска — Бѣленско

ставъ: началникъ машиненъ инженеръ, 10 души чиновници, 206 души шофьори, технически и общи работници.
 Какво би представлявалъ града ни въ хигиенно отношение безъ служба „Чистота“. Ще добиемъ представа, като знаемъ, че годишно отъ града се изнася улчина и кѣжца на сметъ 18,026 тона, което се равнява на 1,802 вагона сметъ.

140 кв. м. на обща стойностъ 120,000 лева.
 д) Направи едноетажни модерни сгради за зеленчуко-плодово тържище, административна сграда и магазини на пл. „Оборище“ върху площъ отъ 420 кв. м. на обща стойностъ 13,000,000 лева
 е) Построй парна електрическа централа, складове, помпена станция и административно

чугуненъ водопроводъ, така, че общата дължина на мрежата сега е 78,255.63 м. и струва кржгло 59,000,000 лева. Диаметритъ сж отъ 100 до 450 м.м.
 За улеснение на населението въ неводоснабденитѣ още квартали има и временна улчина водопроводна мрежа отъ галванизирани трѣби съ диам. 3/4 до 2 цола съ обща дължина 7,504.21 метра и 101 улчини

До края на 1933 година е имало построена модерна канализация 2,577.40 метра.
 Презъ годинитѣ 1934 до 1942 вкл., е построена още 5,464.98 метра модерна канализация, така, че сега има всичко 8,042.38 метра модерна канализация на стойностъ кржгло 9,500,000 лв. Отъ старата канализация сж останали въ действие около 1,200 м. канали, които поспе-

Красивиятъ градъ

Русе е единъ отъ голѣмитѣ културни и стопански центрове на България. Разположенъ е на дѣсния брѣгъ на Дунавъ; само една малка частъ лежи въ низината, близо до р. Русенски Ломъ. Градътъ заема една площъ 765 хектара. Населението му брои днесъ 54,310 жители.

Съ хубави и прави улици, съ постройки въ издържанъ архитектуренъ стилъ, съ спретнати градини, павирани улици въ центъра и великолепенъ кей, Русе е най-красивиятъ крайдунавски градъ въ България.

Русе е много красивъ презъ пролѣтъта, когато цѣфналитѣ акации снѣжатъ, липитѣ ухалятъ, а гугусчитѣ мечтателно гугукатъ, и есенъ, когато златниятъ листопадъ застила кея и аленитѣ и селянкитѣ чевръсто носятъ кошници съ свежи и едри грозда.

Градътъ е седалище на областъ, Доростоло-Червенската епархия, на стопанска камара, апелативенъ съдъ, стокова борса и на Българското рѣчно плаване.

Русе има силно развита индустрия и търговия. Брои около 90 фабрични заведения.

Въ града ни излизатъ три вестника: „Русенска поща“, „Народна борба“ — ежедневници и „Дунавски вестникъ“ — седмичникъ. Излизатъ и 2 списания: „Модеренъ земеделѣе“ и „Вѣра и животъ“ — издание на митрополията.

Русе има нѣколко градини и два парка които сж много добре уредени и сж най-приятното мѣсто за разходка и отмора на русенци.

„Владиковата бахча“ е градски паркъ, а „Ловния паркъ“ е собственостъ на Ловно-стрелческото д-во.

Русе се слави и съ своитѣ хубави алеи, които презъ пролѣтъта благоухаятъ съ разцѣфталитѣ си акации и сж едно великолепно мѣсто за разходка и отморъ.

Излетни мѣста за русенци сж Образцовиятъ чифликъ, единъ хубавъ кѣтъ съ красива при-природа, кждето се отива за 20 м. съ влака; с. Писанецъ — презъ пролѣтъта, когато цѣфти лиляка, съ който се слави селото; с. Стѣлпище (Дикилиташъ), кждето се отива съ параходъ или моторница и до кждето е особено удоволствие да се пѣтува презъ луннитѣ ноци.

Русе се слави и съ своята театрална публика. Освенъ държавния театъръ, тукъ има 4 кинематографа: „Модеренъ театъръ“, „Роялъ“, „св. Георги“ и „Одеонъ“.

Между културнитѣ организации, които развиватъ интензивенъ животъ е читалището „Св. Георги“, около което сж групирани дейни и културни русенци. Читалището, освенъ кино и добре подредена читалня, урежда ежегодно редъ сказки на културни и стопански теми, като кани за лектори видни наши писатели и общественици.

Русе е областъ отъ м. августъ 1941 год. Въ русенска областъ влизатъ следнитѣ околии: русенска, разградска, бѣленска, кубратска, исперихска, тутраканска, силистренска и дуловска.

В. Д.

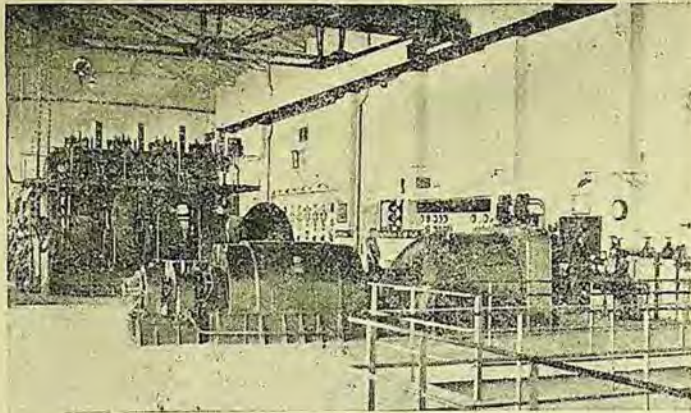
като гранитнитѣ бордюри сж закрепени въ бетонови подложки 10.7 клм.

7) Нови тротоарни настилки предъ общинскитѣ имоти 5,690 клм.

8) Калдарѣмчета за пешеходци по улицитѣ на града, кждето не сж направени тротоари и нѣма паважи и шосировки 14.1 клм.

1-ва градска амбулатория

Турбината на електрическата централа

VI. Благоустройство

1. Кадастрално — регулационното отдѣление

- а) направи крайулчина снимка всички 307 квар. на стария градъ (безъ предградията) и нова подробна снимка на 107 квартала съ 1204 двора отъ стария градъ.
- б) Направи основна нивилация на града и нивилация на 81 клм. градски улици.
- в) Откри 2,430 клм. градски улици и направи снимка на 20,000 декара полски имоти.
- г) Направи аеропланина снимка на града, която сега се дообработва и въ м. 1: 5,000 ще послужи за основа при изработването на общия градоустройственъ планъ на Русе.

- отдѣление по ул. „Ген. Тошевъ“ върху площъ отъ 500 кв. м. на обща стойностъ 13,000,000 лв.
- ж) Построй нова едноетажна модерна постройка за II градска амбулатория по ул. „Българска моравъ“ върху площъ отъ 140 кв. м. на обща стойностъ 1,200,000 лева.
- з) Построй модерни общински хали по ул. „Александър I“, върху площъ отъ 2,000 кв. м. на обща стойностъ 13,000,000 лева съ инсталациитѣ.
- и) Направи модерна желѣзна цѣвтарница при общинската цѣвтарница върху площъ отъ 200 кв. м. на обща стойностъ 300,000 лева.
- к) Направи модерна ауто-спирка по ул. „Кн Александъръ

чешми.
 Презъ 1938 год. се започна новия лозарски водопроводъ, като се направиха модерни каптажи въ мѣстността „Кара су“. Положиха се кржгло 7 1/2 клм. етернитови водопроводни трѣби, остава да се положатъ още около 1 клм. такива и въ водопроводния тунелъ въ мѣстността „Караманлийка“. Почистването и възстановяването на тоя тунелъ бѣше свързано съ много голѣми трудности и разходи.
 Водата се движи самотечно (гравитационно) и дава повече отъ 1 1/2 литри въ секунда на русенскитѣ лозя. Това количество напълно задоволява нуждитѣ на лозаритѣ.

пенно съ напредването на строежа на модерната се изоставятъ като ненуждни и негодни.
 Въ канализационно отношение градътъ е още много изостаналъ назадъ. За построяването на модерната канализация съществува общъ проектъ, но до сега отъ него се е реализирала съвсемъ малка частъ, понеже се е работило само съ текущитѣ бюджетни срдѣства на общината безъ заеми.
 По модерната канализация до края на 1933 год. е имало 69 улчини отоци и 105 частни канални разклонения. Презъ годинитѣ 1934 до 1942 вкл., сж построени още 235 улчини отоци и 393 частни канални разклонения. Сега има по мо-

Общински хали

Общинска клиника

2. Архитектурно — градоустройственото отдѣление

- а) построи модерна общинска клиника съ хладилникъ и работилници за луканки, пастьрма и кожи за задоволяване мѣстнитѣ нужди и експорти върху площъ отъ 3,646 кв. м. на обща стойностъ звездно съ машинитѣ инсталации 24,000,000 лв.
- б) Направи спални помѣщения, трапезария, кухня, гаражъ за автомобилни коли и модерна конюшна по ул. „Царъ Освободителъ“, за нуждитѣ на отдѣление „Чистота“ при общината върху площъ отъ 960 м. на обща стойностъ

- 1, върху площъ отъ 70 кв. м. на обща стойностъ 300,000 лв.
- 3. Водоснабдяване**
 Водоснабдяването на гр. Русе, става отъ 2 източници:
 1) отъ помпената станция въ „Цѣвтарницата“ чрезъ черпане подпочвена вода отъ 2 кладенци и
 2) отъ каптажа „Изворъ дере“ самотечно (гравитационно).
 Консумираното въ града водно количество за времето отъ 1934 до 1942 год. вкл. е:

1934 г.	—1,095,005	куб. м., паде се средно по 60.1 л. на жителъ (деновно)
1935	—1,133,381	" " " " " " " " " "
1936	—1,097,854	" " " " " " " " " "
1937	—1,148,912	" " " " " " " " " "
1938	—1,236,611	" " " " " " " " " "
1939	—1,235,411	" " " " " " " " " "
1940	—1,205,659	" " " " " " " " " "
1941	—1,370,602	" " " " " " " " " "
1942	—1,536,486	" " " " " " " " " "

Градската постоянна чугунена водопроводна мрежа до 1933 г. вкл. е имала обща дължина 73,750.13 метра. Презъ годинитѣ 1934 до 1942 год. вкл. сжщата мрежа е удѣлжена съ още 4,505.50 м. новоположенъ

Предвидъ на засиллата се консумация на вода въ града, сега се проучва преинсталирането на помпената станция съ нови по-мощни помпи, които не само да задоволяватъ сегашнитѣ нужди, но да осигурятъ редовното водоснабдяване на града и за едно бждеще поне отъ 20-тина години. Съобразно въ това, се преизчислява и водопроводната мрежа, която съ огледъ на сжщото мѣроприятие подлежи на едно чувствително разширение и подобрене.

До 1924 година въ града е имало само частична немодерна канализация съ обща дължина около 2.5 клм. Отъ 1925 год. е започнатъ строежътъ на модерната канализация на града.

дерната канализация всичко 304 улчини отоци и 498 частни канални разклонения.

5. Пѣтно — паважно отдѣление

Общата стойностъ на всички извършени отъ отдѣлението работи за време отъ 1934 до 1942 година вкл. възлиза на сума 20,992,128 лв.

Между извършенитѣ работи по-голѣмитѣ обекти сж:

- 1) Нови шосировки на улицитѣ и площадитѣ 18.7 клм съ обща квадратура 148,144 кв. м.
- 2) Нови гранитни или клинкерови паважи на улицитѣ и площадитѣ 3.9 клм. съ квадратура 36,672 м.²
- 3) Основенъ ремонтъ на шосиранитѣ улици и площади 10.9 клм. съ квадратура 69,382 м.²
- 4) Основенъ ремонтъ на павиранитѣ улици върху настилка отъ трошени камъни 1.4 клм. съ квадратура 13,613 м.²
- 5) Поставяне на нови бетонови и каменни бордюри 29.2 клм.
- 6) Преработване и поставяне на мѣсто по новото ниво съществуващи каменни бордюри,

Георги Куповъ
Директоръ на Б. Р. П.

Българ. рѣчно плаване е гордостта на България

Съ създаването на Б. Р. П., българската държава определи пътя на своята политика по отношение на Дунава.

Отъ 1940 година ние станаме дунавска държава въ пълната смисъл на думата,

бъха възстановили наново връзката имъ съ стара България. Значението на подобни факти могат да се преценятъ правилно само тогава, когато на нѣщата се гледа съ далновидностъ и държавнически усътъ.

Предстои още дълга и тежка работа, докато българинътъ овладѣе напълно Дунава-обаче, първата и най-трудна крачка е вече направена. България има организирано компактно корабноплавно предприятие, което постоянно ще се развива и посреща възникналитъ стопански нужди, свързани съ използването на Дунава.

Създадено и организирано българско корабноплаване по Дунава, през времето когато свѣтътъ преживява най-тежки моменти, ще бжде една отлична школа за българина въ новата за него стопанска област, завладяването на която ще заздрави и осигури икономическата му независимостъ.

Не напразно възрожденецътъ Иванъ Богоровъ е казалъ преди 75 години, че ако искаме да бждемъ господари, а не слуги, трѣбва да имаме поне два параплува по цѣлия Дунавъ. А днесъ ние имаме не само два параплува, но най-хубави по цѣлия Дунавъ пѣтнически кораби, които сж гордостъ за нашата страна. Вънъ отъ това моторнитъ ни товарни кораби взематъ дейно участие въ международния трафикъ и сж търсени за хладилнитъ камари, които даватъ възможностъ да се превозватъ прѣски замразени плодове. По този начинъ се разширяватъ възможноститъ на дунавския трафикъ.

Нѣма нужда човѣкъ да бжде много прозорливъ, да разбере, че създаденото съ значителни материални жертви отъ страна на държавата дунавско корабноплаване, вънъ отъ търговскитъ и стопански последици, ще има влияние и върху цѣлия животъ на дунавското крайбрѣжие въ културно, стопански обществено отношение.

Първата най-малка последица ще бжде, че българинътъ ще се осъзнае като равноправенъ членъ въ международнитъ отношения, ще оцени

Нашето рѣчно плаване и златна Добруджа

Това е единъ въпросъ отъ голѣмъ интересъ за широката публика, особено за тия наши читатели, които нѣматъ прѣкия допиръ съ голѣмата международна рѣка. Азъ не искамъ да се впускамъ въ дълги исторически сравнения и анализи, за да дамъ сухи статистически потвърждения на моята статия. По-скоро бихъ препорчалъ едно по-лесно и приятно запознаване съ този въпросъ, така, както правѣха на времето богатитъ англичани. За да опознаятъ свѣта, тѣ не изучаваха скучната наука, защото за това е необходимо първо, силна паметъ и второ една богата и широка фантазия. Напротивъ тѣ свързваха приятното съ полезното; пѣтувайки съ нѣкой параходъ, тѣ извършваха

значението си и ще повѣрва въ своитъ сили. Много български синове ще намѣрятъ приложението на своитъ способности въ попрището на моряка. И не отъ последно значение ще бжде усъвършенстването и развиването на водния спортъ и широко използване по цѣлото крайбрѣжие, благотворното действие на водата и слънцето за здравето на всички тѣзи, които не могатъ да се порадаватъ на морскитъ вълнове.

Когато човѣкъ се взре въ тѣзи широки възможности, които се открояватъ предъ насъ, не може да не благослови часа и почина за туряне здраво начало на Българското дунавско корабноплаване.

едно обикаляне на разни части отъ континента, обикаляха свѣта и на самото мѣсто имаха възможностъ да почувствуватъ осезателно пулса на историята, политиката и свѣтовната търговия.

Елате и вие, минете единъ пѣтъ съ нѣкой корабъ отъ Русе или Видинъ до Силистра, Бждете увѣрени, че ще видите и ще научите твърде много, толкова, колкото не сте очаквали, стига да намѣрите нѣкой словоохотливъ капитанъ или партньоръ. Цѣлата картина ще бжде представена на сцената, гдето кулиситъ сж зеленитъ върби, дълбочината е дадена въ широкото плодородно поле, аккомпанирано отъ приятната корабна музика, ритмичното движение на машината и освѣтено отъ златнитъ слънчеви лѣчи.

И когато вие чуете тамъ, на Добруджанския Дунавъ да се пѣе пѣсенята на Ботева за Радецки, когато вие видите китнитъ народни носии на селенитъ и имжетъ съ високитъ добруджански калпаци да говорятъ най-чистия и звученъ български езикъ, тогава ще почувствате болезнено осезателно, колко е изстрадалъ и колко е билъ ограниченъ труда и земята на тия добри българи. А тая земя ражда много. Всички говоримъ за златна Добруджа, но знаете ли защо я наричаме златна? Защото въ нея се ражда жито, което блѣсти и тежи, като злато, защото символично златна, трѣбва да се разбира ценна, скъпа, защото златна ще се употреби, като изразъ на обична, облѣна отъ златни слънчели лѣчи. И когато благословения трудъ на селянина се

възнагради съ една добра реколта, тогава всичко се смѣе и радва. Хранитъ се насочватъ къмъ своя естественъ пѣтъ, къмъ рѣката, за да се товари на шлепове и достигнатъ голѣмитъ пазари на западъ. Пѣтувайки съ кораба, вие ще срещнете кеврани, или тѣй нареченитъ плаващи влакове. Това сж обикновено 4-5-6-7 и 8. дори и повече шлепа, влечени два по два отъ единъ влекачъ.

Сега малко изчисление: единъ шлепъ взема 80 до 100 в. варъ, значи 8 шлепа \times 100 в. сж общо 800 вагона или единъ влекачъ 500—600 конски сили влече 800 вагона. Тая цифра 800 вагона представлява 20 композиции отъ по 40 вагона, и пакъ ще стане нужда нѣкъде да бждатъ теглени отъ два локомотива. Ако приемемъ, че единъ локомотивъ е съ 200 конски сили, тогава за да превозимъ това само на тоя кевранъ ще сж необходими 20 локомотива по 200 к. с., равно на 4,000 конски сили. Направете сравнение 500 срещу 4,000 к. с. и вижте где е икономията: конски сили, гориво, хора у персонналь, подвиженъ паркъ, време и т. н.

Азъ нѣмамъ точни данни, колко струва понастоящемъ направата на 1 км. желѣзенъ пѣтъ и колко струва единъ локомотивъ и вагонъ, преди войната 1 км. желѣзенъ пѣтъ струваше надъ 1,000,000 лева. Значи, ако бихме построили такъвъ отъ Силистра до Видинъ, което разстояние по рѣката е 420 км., то само за постройката бихме платили 420 милиона лева. Прибавате сега стойността на вагонния и локомотивния паркъ и вие ще получите една чувствително едра цифра. Сравнение

(Продължава на стр. 7-а)

а не както бѣхме до него време само граничеща съ Дунава такава.

Решителниятъ жестъ на българското правителство, съ който разреши въпроса за корабноплаването по Дунава, ясно показва, че у насъ вече добре е разбрано значението на воднитъ пѣтища и че истинско богатство е за народното стопанство владението на тѣзи пѣтища.

Това най-добре го чувствава крайбрѣжното дунавско население, което до скоро трѣбваше да смѣта р. Дунавъ, като препятствие за съобщението, днесъ най-широко го използва за улесняване на сточната размяна и удобно и леко пѣтническо съобщение.

Градъ Русе особено благодарно почувствува съживителнитъ струи, които внесо Българското рѣчно плаване въ стопанския му животъ, като го свързва съ още едно съобщително неограничено по своитъ възможности сръдство съ цѣлата страна. А всѣки може да си представи, какво би било положението на Силистренска и Тутраканска околии, ако още отъ първия моментъ българскитъ кораби не

Първокласниятъ пѣтнически корабъ „Царъ Борисъ III“

Изъ творчеството на русенскитъ белетристи

Рибари

Леката утринна мъгла трепна, заигра на едри, вълнести кждари и ползани къмъ върховетъ на върбитъ. Гледката ширъ на Дунава лѣсна.

— Дане, хей, Дане, ставай, провикна се предъ своята низка колиба Дамянъ, търкайки сънени очи, и опъвайки едрата си, вкоченена отъ сутрешния хладъ, снага.

— Пакъ ли ще ходишъ, пакъ ли, изръмжа сърдито булка Дамяница подире му, поне да носишъ нѣщо, а то...

Дамянъ извърна глава, премѣри съ свити очи мургавата, слаба женица, която шеташе чевръсто въ тѣсното дворче, но нищо не каза.

— Че то така си и бѣше я!

Ето вече това лѣто пета недѣля двамата съседни ходятъ на риболовъ, да отпочинатъ отъ нивитъ и хванатъ нѣщичко. И какъвъ късметъ! Докато Дамянъ едва дочакаше зората да бѣлно, за да зареди вждици и мрежи, Дани още хвърнаше блажено въ отворения плѣвничъ, сѣкашъ сигуренъ въ ловджийското си щастие. И неговитъ

вждици винаги хващаха сребробѣлитъ пѣстърви и златоперести шарани, неговата мрежа не излизаше празна отъ водата. А Дамянъ!...

Съ свито сърдце вадѣше голитъ вждици, а мрежата му — или празна, или камъкъ ще пробие, та да му отрови душата...

Вдигна товара Дамянъ на грѣбъ, погледна презъ кривото прозорче четиритѣ си рожби; сладко заспали подъ тежката черга, махна съ ржка и трѣгна.

— Хей, Дане, ще дойдешъ ли, ставай!

Плѣвата зашумѣ, разгъна се розгака и Дани се надигна. Сиракъ, ергенъ, самъ на кжда и въ свѣта...

— Прощавай, комшия, трѣгвамъ, кжде ще ходишъ безъ мене?

Той изтупа дрехитѣ си, сграби торбитѣ, окачени подъ широката стрѣха, кждето висѣха гжсти напиши сушена риба и доближи Дамяна.

— Хайде, съ Бога напредъ!

Брѣгътъ се спускаше стрѣмно отъ дветѣ самотни селски колиби.

Между сивитъ, назжбени канари лодката на Дамяна ги чакаше.

Веслата скърцаха равномерно въ жилавитъ ржце на Дани, грапавата дира на лодката като вѣтрило синѣше следъ тѣхъ.

Ето и островътъ! Пѣсчнитъ му, низки брѣгове горятъ като излъкани бакъръ на слънчевитъ лѣчи. Лодката приближава плитчината и се плъзга успоредно съ брѣга. Старитъ върби, надвиснали надъ тѣхъ високитъ си, столѣтни корони, хвърлятъ още дълга и хладна сѣнка. Изъ чернитъ имъ, изкорубени дѣнери изхвъркватъ подплашени птици. Тѣхниятъ тревоженъ гракъ отеква въ гората.

Още не спрѣли, Дамянъ скочи. Сръчно занарежда вждицитъ на борда на лодката. Дани едва смогваше да имъ прекача жълтобоядисания малаеникъ, разрѣзанъ на малки, равни кубчета.

Лодката отново се раздвижи. Дългитъ такъми изчезнаха въ дълбочината. Само кратунитъ, като глави на удавнички, стърчаха на повърхността и течението рѣсѣше плешивитъ имъ чела съ бистри, звѣнящи талази.

— А сега, ако искашъ, хвърляй и мрежата, бай Дамяне, азъ ще

подремна пакъ уморенъ съмъ отъ снощи, знаешъ, пакъ закѣснѣхме въ кафенето.

— Дочакай да ги извадимъ, че тогава, възпротиви се Дамянъ.

— Извадъ ги ти, но внимавай за шаранитъ, хитри сж тѣ и лесно се откачатъ. Дръжъ ги все въ водата, докато ги пипнешъ съ манчока...

— Дани се прозѣна, извади порѣзаница сухъ хлѣбъ, заяде бавно. После допрѣ гърбъ до торбитѣ на пѣска и затихна.

Дамянъ го погледа съ очудени очи, цѣкна съ езикъ и блѣсна лодката въ водата.

Ще хвърли мрежата хе-тамъ, горе, по-далече отъ вждицитъ, че дано е на сполука.

Два часа минаха, а ловъ не идваше. Дали да извади вече вждицитъ? Още е рано за тѣхъ, но трай ли прирѣното му сърдце?

Дани спѣше още. Ще ги извади, та ако сж праздни, да нѣма кой да го одумва...

Приближи Дамянъ кратуната на своя такъмъ, изтегли вжженцето съ тежкия камъкъ и обърна косо лодката по течението. Затегли бавно, впили настървенъ погледъ въ водата. Вждицитъ се ниятъ една

следъ друга, праздни, съ изяденъ малай... Нито една единичка риба!

Отпуста глава Дамянъ и се замисли. Течението повлече лодката къмъ кратуната на Дани, едва не я размина. Хаана я и притегли камѣка. Сърцето му отново замрѣ въ трепетно очакване.

И тука праздни, ето вече края но-не! Нѣщо плава подъ водата връвѣта се опѣва и шарии по разни посоки. Има, има!

Дамянъ се взрѣ въ водата, жилитъ на ржцетъ му се изопнаха. Има, има, ето вижда какъ тъмнѣе въ водата едриятъ грѣбъ на рибата.

Ето и манчокътъ, бързо, хайде сега — бѣ!

Голѣмъ, зоме-плѣсна въ лодка, веде и го притисна — инакъ скочилъ пакъ въ водата. Такъвъ шаранъ нито той, нито Дани бѣха хващали до сега; съ жѣлтъ като пѣска коремъ, заобленъ, широкъ грѣбъ и здрави, сивкави перки.

Зашепна Дамянъ на себе си, впили прѣсти въ трептящото тѣло на рибата. Очитъ му примигаха и загубиха блѣска на радостта си, помрачени отъ нѣкакво зло намѣрение.

Русе и Българското рѣчно плаване

Може би случайно, привличани отъ плодородието на земята, създателитѣ на българската държава поставиха началото ѝ между две морета и една голѣма рѣка. Не е случаенъ, обаче, стремежътъ на следващитѣ поколения да уредятъ държавата и запазятъ цѣлостта ѝ — тия именно границитѣ сѫ случайни и хилядитѣ жертви, непосилниятъ гродъ, ни мжката да се преведе тя презъ стрѣмнитѣ и опасни завой на вѣковетѣ, презъ които много други, минавайки, сѫ загинали.

Твърдъ и трудолюбивъ българскиятъ народъ, съ похвално себепознание изгради своето благоденствие, доказвайки на свѣта, где сѫ трудъ и постоянство, где сѫ оржие въ рѣка, че има право на свободенъ и самостоятеленъ животъ.

Работилъ и творилъ въ много направления по едни или други причини, обаче, той е гледалъ съ по-малка сериозностъ на неземнитѣ природни богатства каквито представляватъ дветѣ наши морета и рѣката Дунавъ.

Мила северната ни граница ще отъ днитѣ на Испериха, рѣката Дунавъ е била като стражъ на държавата ни. Истинското ѝ значение, обаче, за благоденствието на българския народъ е било слабо схващано и само отдѣлни личности или малки дружества сѫ се опитвали да започнатъ по-сериозни

и истински неродоплезни работи по нея. Но, срещали винаги тежкитѣ условия, съпътстващи всѣко начинание и голѣмата конкуренция на чужденцитѣ, тѣ сѫ бивали принуждавани да изоставятъ започнатото още въ самото му начало. По тоя начинъ, обаче, въ продължение на многото години на напрасни опити се поставиха основитѣ, върху които преди 8 години, на 17 мартъ 1935 г., се започна изграждането на едно истинско и добре обмислено съ огледъ на условията и бждешитѣ нужди **родно рѣчно корабоплаване**.

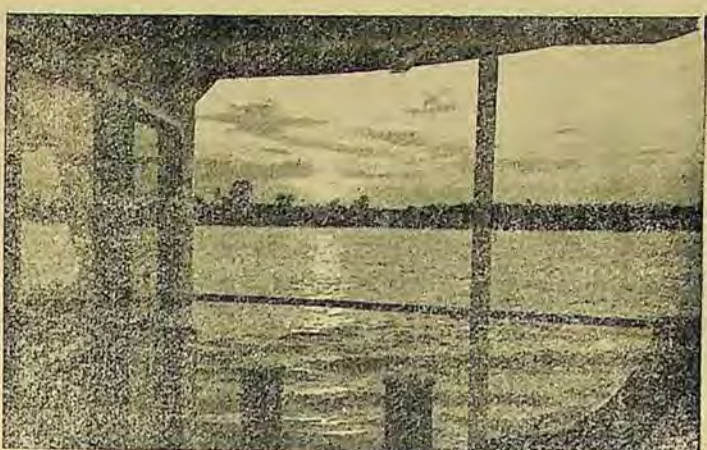
Два малки кораба, работили до тогава като влѣкачи, преправени набързо въ товаропжитнишки кораби, заедно съ своятъ трети събратъ пустнатъ на следната година, откриха родното корабоплаване по рѣка Дунавъ. Малки и не напълно пригодни за възложената имъ работа, съ недостатъченъ и не добре подготвенъ персоналъ, и въпрѣки тежкитѣ условия за работа, тѣ си пробиха пѣтъ, наложиха се предъ чужденцитѣ и спечелиха симпатитѣ и поддръжката на българския народъ. Градъ Русе, нѣкогашниятъ сѣксангита Приста — седалище на древния римски рѣченъ флотъ, стана и тѣхно седалище. Будното и въ най-тежкитѣ моменти на съществуванетоъ ни русенско гражданство посрещна това новоначинание съ истинско въодушевление и готовностъ да

му съдействува. Нѣкогашенъ и настоящъ индустриаленъ, търговски и културенъ центъръ, града следъ редицата технически и строителни преобразования направени презъ последнитѣ години, стана нашето най-голѣмо и важно дунаско пристанище. Застаналъ при това на прага между крайдунавска България и златна Добруджа, следъ грижитѣ положени напоследъкъ и споредъ проектитѣ за въ бждеще, той обещава да стане утрешенъ центъръ на още по-усиленъ и, най-важното бързъ и технически улесненъ стокообмѣнъ.

Днесъ за днесъ градътъ-пристанище като огромно живо сърдце тупти, приема и разпраца по голѣмата водна артерия — Дунава, носи жизнени сили, нови блага и просвѣта, като пѣргавитѣ кръвни тѣлца тукъ сѫ корабитѣ и шлеповетѣ на Б. р. плаване. Приютитъ ги въ себе си, посредствомъ тѣхъ той живѣе и твори ведно и съ най-отдалеченитѣ наши крайдунавски селища.

Презъ последнитѣ нѣколко години градъ Русе посрещна новитѣ товарни и най-бързитѣ и удобни по цѣлия Дунавъ, пѣтнитнишки кораби на Б. р. плаване. Увеличениятъ по този начинъ корабенъ паркъ бѣ поставенъ веднага на разположение на българския народъ и народното ни стопанство. И днесъ, въпрѣки тежкитѣ воен-

(Продължение на стр. 8-а)

Симфония

Нашето рѣчно плаване и златна Добруджа

(Продължение отъ 6-а страница)

нието е на лице, тритѣ луксозни пѣтнитнишки кораби: „Царъ Борисъ“, „Царица Йоанна“ и „Кн. Симеонъ“ сѫ купени за 100,000,000 лв. презъ 1941 год., а четиритѣ товарноладилни моторни кораба Русе, Ломъ, Видинъ и Свищовъ за 60,000,000 лв. Единъ товаренъ шлепъ струваше тогава къмъ 4—5,000,000 лв. Нѣма релси, нѣма траверси, нѣма тунели, мостове и т. н.—всичко това, което утежнява общата сума.

Това е общата картина, а ние имаме какво да вземемъ и какво да дадемъ на добруджанци. Цифри нѣма да посоча по редъ съображения, обаче хинтерланда на добруджанския Дунавъ е голѣмъ. Цѣлата негова реколта отъ жито, ржжъ, ечмикъ, бобъ, царевича, слънчогледъ фий, кюспе тече къмъ рѣката презъ Силистра, Тутраканъ, Попина и Рахово. Всичкото захарно цвекло се извозва съ шлепове, които достигатъ направо до захарната фабрика въ Русе, Тутраканъ и Силистра даватъ много яйца, риба, дърва за горене, билки, а внасятъ всичко (което не могатъ сами да си произведатъ). Нашитѣ кораби всѣки день и редовно пренасятъ колониялъ, желѣзария, вжглища и т. н. Най-важното отъ всичко, обаче, е голѣмиятъ превозъ на пѣтници, защото този край има само една възможностъ да се сношава съ столицата и цѣла България—чрезъ Русе, отъ гдето тѣ продължаватъ своето пѣтуване по желѣзния пѣтъ. Пѣтничитѣ сѫ много, даже твърде много. Тѣ не могатъ да бждатъ пренесени съ автобуси, нито съ кола, файтони или шейни. Затова съ пукването на пролѣтъта, когато водата отнесе последнитѣ блокове отъ влачения ледъ, бѣлитѣ кораби на родния държавенъ флотъ сѫ

очаквани съ трепетъ и копнежъ. Тѣ сѫ бѣлитѣ горди лебеди на Дунава, радостта на всички. Пѣтничитѣ намиратъ въ тѣхъ всички удобства и комфортъ необходимъ за модерния човѣкъ, закритие отъ вѣтъръ, дждъ и студъ, както и обилна евтина храна. Тѣ сѫ очаквани по всички пристанища отъ Видинъ до Силистра, защото чрезъ тѣхъ тѣ сѫ въ контактъ съ свѣта, донасятъ многоочакваната поща, писма и вестници, тѣ обслужватъ банки, търговци, граждани, военни, тѣ сѫ една необходимостъ. Тръгнатъ ли въ движение, организмътъ оживѣва, сърдцето започва да тупти и всичко се събужда отъ своя зименъ сънъ. До колко осезателно се чувствува всѣкидневната връзка между тоя край съ майката-отечество, може да се види само при едно пѣтуване по „Тихия бѣлъ“ Дунавъ.

Ал. Енчевъ.
Командантъ 1 ст

Пропаганда

(Продължение отъ стр. 2-ра)

но родолюбие и творческо, и дейно.
Предъ нашия погледъ нека винаги да седи образътъ на обединена България.
Величието на този образъ ще ни открива, при всички случаи, пѣтътъ на най-подходящата и полезна за момента народностна пропаганда, каквато всѣки честенъ родолюбецъ трѣбва да върши и споредъ свѣтлото бждеще и интереситѣ на обичното общо Отечество—България.

Салонъ на кораба „Царъ Борисъ III“

Двамата съседни мълчаливо работиха цѣлъ часъ, надвесени надъ такмитѣ, докато пригласятъ отново вждицитѣ. Лодката отплува, кратунитѣ пакъ застанаха по мѣстата си. Дани, отпочиналъ и бодъръ, откъра лодката къмъ носа на острова, да да хвърлятъ мрежитѣ.
Дамянъ държеше веслата, Дани ловѣше.
Ловѣше? — Не, по право хвърляне и водѣше празната мрежа. Дветѣ малки рибки, които се бѣла вплели съ главичкитѣ си и въртѣха тѣ смъртенъ страхъ опашки, той хвърли съ пренебрежение.
— Ако не бѣхъ си пробвалъ късетъ, щѣхъ да помисля, че моятъ акъмъ е хваналъ шарана, продума Дани навъсену, но сега...
Събра мрежата, хвърли я въ дѣното на лодката и въздѣхна.
Дамянъ отвърна отъ него очи, гледѣтъ му се спрѣ упорито на свата.
— Опитай пѣкъ ти, бай Дамяне. Но падне още нѣщо за децата.
Дамянъ се изправи и захвапа врѣва, Дани пос веслата.
Мина още единъ часъ на мжчилна, безплодна ловидба.
— Нѣма и нѣма, проклетъ денъ! Свърнаха къмъ такмитѣ. Дани

опипа вжженцето, затегли съ вещи на връвѣта.
Нищо!
Лодката се отправи къмъ брѣга. Слънцето напече. Въздухътъ надъ водата се раздвижи, далечнитѣ байри заиграха като живи.
— Не си струва на такъвъ лошъ день на се трудимъ, поде Дани, като свиваше мрежитѣ и ги цедѣше, когато има — разбирамъ, а сега най-доброто е да си ходимъ. Съгласенъ ли си, бай Дамяне?
Дамянъ кивна съ глава.
Течението ги понесе надолу.
Булка Дамяница отвори уста, но гласътъ ѝ замръ въ гърлото отъ изненада.
Децата скачаха радостни край шарана.
Само Дамянъ стоеше катъ чуждъ мълчаливъ и замисленъ, безъ да взима участие въ общата радостъ.
— Опечи го съ лукъ, съ много лукъ, за вечеря, па да има и за утрѣ, поржча на тихъ гласъ той.
Очитѣ му съзрѣха Дани, който простираше мрежата на стобора и си тананикаше.
Защо го излъга?
Наистина, винаги отиваше на ловъ съ желанието да хване риба, та да помогне въ ижжи. Седемъ гърла

чакатъ за него. А Дани? Самъ, а и има проклетникътъ, добъръ запасъ за сега и зимата.
Все се оправдаваше въ себе си и все се измъчваше. Мисльта му бѣгаше все около шарана, такъвъ шаранъ — като за курбанъ! Дали преголѣмото му желание да донесе и той най-после нѣщо въ ижжи не му изхриви езика? — Въ душата си никога не бѣ замислювалъ подобно дѣло. А съ Дани бѣха приятели, не само добри съседни.
Слънцето навклони на западъ. Дамянъ още не бѣ турилъ мислитѣ си въ редъ. Шаранътъ изпълваше цѣлия обемъ на съзнанието му, мѣташе се като бѣсенъ предъ очитѣ му и сѣкашъ го удряше съ коравитѣ си перки по лицето, кждето руменитѣ се разгаряше и парѣше до болка.
Миризма на праженъ лукъ запълни Дамяновия дворъ. Чергата се разгъна, децата прилекнаха на нея съ голѣми комати въ ржцетѣ.
— Чакайте бре, хора, сгълча ги Дамянъ, ей, Пенко, тичай да викашъ чича си Даня, ама му кажи веднага да дойде.
Най-едрото стана и хукна къмъ съседната ижжа.
Внезапна мисль хрумна на Да-

мяна. Образътъ му се проясни, очитѣ му засияха.
— Данке, тичай пѣкъ ти до кръчмата, ето ти пари и шише, кажи на чича си Ганча да го напълни съ вино, отъ червеното.
Булка Дамяница, чула нарежданятия на мжжа си, застана до него въ недоумѣние.
— Какво ме гледашъ, прибрѣза да отговори Дамянъ, безъ да дочака въпроса ѝ, ще дойде комшията и ще вечеряме заедно, ей така, всички заедно.
Дамяница захока.
— Че сливи ли имаше въ устата си да не ми кажешъ по-рано, та кърпи да извадя, и новитѣ блюда...
— И безъ тѣхъ ще минемъ, пресѣче я спокойно Дамянъ, само чаши извади, три чаши.
Вратникътъ хлопна Децата посрѣщнаха Дани. Всички задружно насѣдаха на чергата. Нѣщо се отпусна въ душата на Дамяна, като че срѣщаше миль и обичанъ, отдавна не вижданъ роднина.
— Какво си намислилъ, бай Дамяне, засмѣ се Дани, нека даде Господъ все така да бжде, и весело и доволно...
— И у тебе още по-весело, Дане, и млада булка да ни посрещатъ!

Голѣмиятъ прѣстенъ гивечъ едва побирваше шарана, главата и опашката надскачаха ржбоветѣ му. Празненитѣ лукъ на едри, златни гривни, още цвъртѣше на гласъ.
— Ако ще е курбанъ, курбанъ да бжде! Оживи се Дамянъ, — главата на попа, опашката — за баба Дамяница!
Дамяница изравни гивеча, децата хукнаха пакъ съ блюдата.
Глѣтка ракия раздражни стомаситѣ.
Шаранътъ бѣ разсѣченъ, лукътъ прѣсна наоколо благовонна пара, затракаха блюда и вилици, вдигна се глѣчъ и вечерята почна.
Дани хвана чашата, благослови на свой редъ и добави:
— А другата недѣля ловѣтъ ще бжде общъ, бай Дамяне!
— Какъ общъ?...
— Ей така, ще пустинемъ вждицитѣ, ще хвърляме мрежитѣ, каквото хванемъ — ще дѣлимъ!
— Да бжде, завърши Дамянъ разчувствуванъ и звѣнътъ на чашитѣ заглѣхна въ смѣха на децата...
Д. Божидаровъ

Г. Каракашевъ — художникъ

Русенското сръдно държавно мобилно училище

Надали има русенски гражданинъ, който да не е посещавалъ въ миналото годишнитъ изложби на столарското уще и да не се е възхищавалъ отъ изложенитъ издѣлия. Не малко домове въ града, сжщо така сж обзаведени и се красятъ съ мобили изработени като учебно производство на училището. И напълно заслужено името на столарското училище въ Русе е тъй популярно, а самото училище и неговото преуспѣване сж бивали всѣкога гордостъ за русенци.

Основано наскоро следъ освобождението като учебна работилница въ Княжево, съ него се туря и началото на професионалното образование въ България. Минало презъ фазитъ на своето закрепване, утвърждаване и развитие, изпърво като *практическо столарско училище*, а отпосле като единствено у насъ *сръдно държавно художествено училище за мобилировка и вътрешна украса*, то има вече задъ себе си повече отъ половинъ вѣковенъ животъ и исторически активъ, като просвѣтенъ и промишленъ факторъ въ страната ни.

Още въ първитъ години на своето сществуване училището дава нова насока и силенъ тласкъ за развитието на столарството у насъ. Вносътъ на готови мобили отъ чужбина постепенно прѣсѣква, защото изъ подъ ржцетъ на възпитаницитъ да училището започватъ да излизатъ издѣлия, които напълно конкуриратъ европейскитъ, както по своята форма, тъй и по своето изпълнение. Така прѣсѣква и потокътъ на много милиони левове къмъ чужбина, а въ страната се създава единъ новъ поминѣкъ и една нова промишленостъ, които идватъ да задоволятъ важни културни и икономически нужди.

Русенското столарско училище е първиятъ коренъ на изникналитъ отпосле изъ всички краища на България практически столарски училища. То обучи и създаде кадъръ отъ учители—специалисти и днесъ съ право можемъ да го считаме като Алма Матеръ на столарството у насъ.

Изиграло важна роля за създаване и процътяване на столарството и промишленитъ училища у насъ, русенското училище има и заслугата, че то съ своята цѣлостна дейность—питомци, производство, изложби, печатни издания и пр., създаде и възпита високъ вкусъ, разбираше и правилно отношение къмъ мобилировката и жилищната култура, както и въ българския производителъ, така и въ българската публика.

Русенското столарско училище не веднажъ е участвувало

Часть отъ порталната врата на църквата „св. Троица“ — Русе. Изработена въ училището.

въ редица международни изложения и всѣкога достойно е представяло творческитъ усилия и дарби на българина въ мобилното изкуство. Многого почетни дипломи и награди свидетелствуватъ за високата оценка, която винаги е била давана на изложенитъ издѣлия отъ училището.

Въ училището днесъ постъпватъ ученици завършили практически столарско училище, за да усвѣршенствуватъ своитъ познания, сръчностъ, обща и естетична култура, като получаватъ сръдно специално образование. Застъпени сж отдѣли за мобилно и строително столарство, тапицерство, рѣзбарство, стругарство и декоративно-бояджийство. Въ курса на обучението се изучаватъ дисциплини, които целятъ да подготвятъ не само добри майстори и изпълнители, но така сжщо и културни проектант и ржководители на частни или обществени работилници. На завършилитъ курса на училището се признава право на сръдни техники по обработка на дървото.

Въ своята разностранна дейность и работа, училището винаги се съобразява съ проблемитъ и изискванията на съвременния животъ и култура, било въ метода на обучението, било въ стила на производството си.

По отношение на мобилното производство училището си поставя за разрешение и популяризиране девиза: *въ всѣки български домъ мобили — отъ българска ржка — въ български форми — съ български материали*.

Девиза пѣкъ за живото производство на училището е чрезъ *трудъ, родолюбие и просвѣта* да се създаватъ добри и полезни граждани на отечеството.

Българското рѣчно плаване и дунавския трафикъ

Разстоянието, което отдѣля хората и народитъ едни отъ други, е отъ голѣмо значение като причина за стопанското имъ и културно развитие. Това разстояние, ако не сж изнамѣрени сръдства за неговото сжжсяване, не би позволило свободното и лесно използване на културнитъ придобивки и блага равномерно и задоволително, което нѣщо неминуемо би дало своитъ отрицателни резултати за напредъна на човѣчеството и цивилизацията. Отъ това следва, че сжжсяването на разстоянието действува въ обратна посока — благоприятно.

Българското рѣчно плаване представлява организирана съвокупность отъ сръдства за съобщения (пѣтъ, кораби, хора и пр.), съ предназначение да извършва превози на маса отъ хора и стоки бързо, евтино, сигурно и редовно — елементи, толкова необходими за преуспѣването, както на отдѣлния индивидъ, така и на народното стопанство и държавата.

То е търговско-стопанско предприятие, организирано на автономни начала, съ цель да може по-добре да изиграе възложената му роля. Крайниятъ резултатъ отъ неговата дейность това е продукта „трафикъ“, подъ което се разбира съвокупностьта отъ извършенитъ превози. Значението на едно такова пред-

тарифна политика, не само съ цель за по-голѣма печалба, което нѣщо е характерно при частнитъ транспортни и др. предприятия, а въ хармония съ общия търговски планъ на страната и често пѣти, ржководено отъ народно—стопански или държавни интереси, е заставено да извършва превози и подъ костюментитъ си разноски, което нѣщо дава отенѣкъ върху окончателния му финансовъ резултатъ. Ето защо, при даване преценка за неговата рентабилность, трѣбва да се държи смѣтка и за тѣзи нѣща, особено въ сега изживяванитъ времена на напрежение.

Освенъ обслужването на нашето крайбръжие, предназначението на Българското рѣчно плаване е да обслужва още вноса и износа за и отъ страната ни, нѣщо отъ особено важна важность за развитието и преуспѣването на народното стопанство. Макаръ, че живѣемъ въ време, когато на преденъ планъ изниква въпроса за затвореното народно стопанство и се застъпва принципа на самозадоволяване, това нѣщо едва ли би могло да бжде продължително, ако се черпи поука отъ историческото развитие на народитъ и стопанствата имъ. Освенъ това, не трѣбва да се изпуска изъ предъ видъ и обстоятелството, че живѣемъ въ вѣкъ на специализация и

лежащъ на лесно и пълно разрешаване сега, като се има предвидъ политическото положение на Европа.

Оставено само на себе си, обаче, Българското рѣчно плаване, въпрѣки усилията трудно би могло да преодолѣе всички сжществуващи препятствия, безъ получаване държавна подкрепа въ всѣко отношение.

Следъ нашето освобождението рачалния стадий на зараяване се индустрия, занаятия и др., при и много по-късно, държавна съзнавайки правилно тѣхната важность, имъ е указала голѣмо внимание за успѣшно развитие, създаване по разни начини прѣчитания, помощи и други обща благодарение на което до го степенъ се дължи днешното състояние.

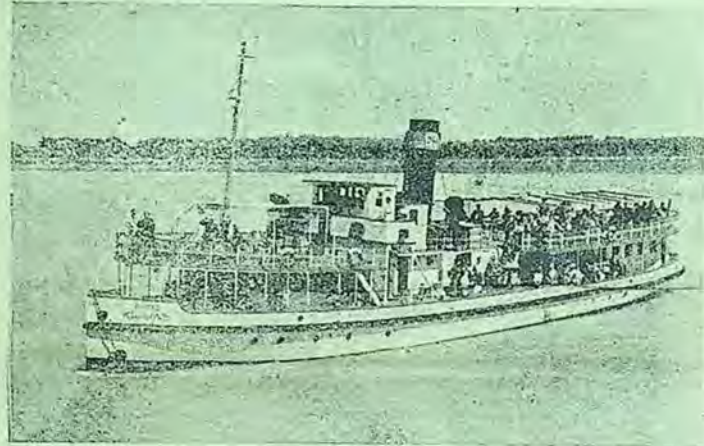
Макаръ и по-късно тя, ясно нашла значението и нуждата отъ собствено корабоплаване по Дунава, създаде Българско рѣчно плаване съ ясно опредѣлена, напълно лесно изпълнима задача. Започналъ своя младенчески животъ, то благодарение усилията на ржководителитъ му, можа въ не продължително време да се наложи като една необходимостъ и действително задоволително съобщение за вътрешенъ крайбръженъ превозъ, съ голѣмо бждеще и за международенъ тахвъ.

Но, за да постигне крайната неговоа цель — *обслужване на крайбръжния и международенъ дунавски трафикъ за и отъ страната ни*, то трѣбва да получи онова, което получиша въ началото на своето развитие индустрията, занаятията и др. което нѣщо, подсилено отъ далновидностьта, амбицията и усилията на ржководителитъ му и отъ усърдието и подготовката на изпълнителитъ му, ще го доведе до състояние на истински национално съобщение.

П. М. Дикъ

Гр. Русе и Българското рѣчно плаване

(Продължение отъ стр. 7-ма)

Пѣтническиятъ корабъ „Князь Кирилъ“

приятие, за стопанското преуспѣване на страната ни, е излишно да се доказва, като сж има предъ видъ, че северната ни граница се мие отъ водитъ на една международна плавателна ржка.

Превозитъ, които това предприятие извършва, сж или по нашето българско крайбръжие — вътрешно съобщение, или по цѣлото протежение на ржката, открито за плаване, т. е. крайбръжията на другитъ държави, презъ и покрай които минава тя — международното съобщение.

Крайбръжинитъ превози иматъ своето голѣмо значение за правилно и равномерно разгрѣдление на богатата и културнитъ ценности за цѣлата страна. За да изпълни това свое предназначение, Българското рѣчно плаване е въ връзка съ друго едно мощно и важно съобщение — жельзницитъ, защото оставенитъ отъ първото пѣтници и стоки въ възможния за него пунктъ, се поематъ отъ второто и отнасятъ на желанната имъ цель. Отъ тукъ се налага координираната дейность между съобщенията, въобще, а особено много между поменатитъ два.

При сществуващата организация и възможность, Българското рѣчно плаване е почти въ състояние да обслужва крайбръжния трафикъ. При доставката и на останалитъ сждове влѣзли въ програмното развитие на предприятието, това „почти“ ще изчезне, за да отстъпи мѣстото си на пълното задоволяване нуждитъ на поменатия трафикъ.

Едно отъ голѣмитъ преимущества на това предприятие, отъ народно-стопанска гледна точка, предъ частнитъ подобни предприятия, е обстоятелството, че то нагажда своята

следъ утихване на бушуващата политическа и стопанска буря, трѣбва да се очаква нормализиране на живота и стремежъ къмъ по-голѣма продуктивность, което предполага съобразяване и съ естественитъ и природни възможности на пригежаваната отъ народитъ земя. Застанали и на базата на сщществуващото положение, пакъ трѣбва безрезервно да признаемъ значението на чуждитъ пазари и невъзможностьта да задоволяваме всички нужди безъ тѣхната помощъ.

Като се има предвидъ това, трѣбва да се очаква, че развитието на предприятието въ това направление ще се тепърва усвѣршенства, за да може задоволително да изпълни предназначението си.

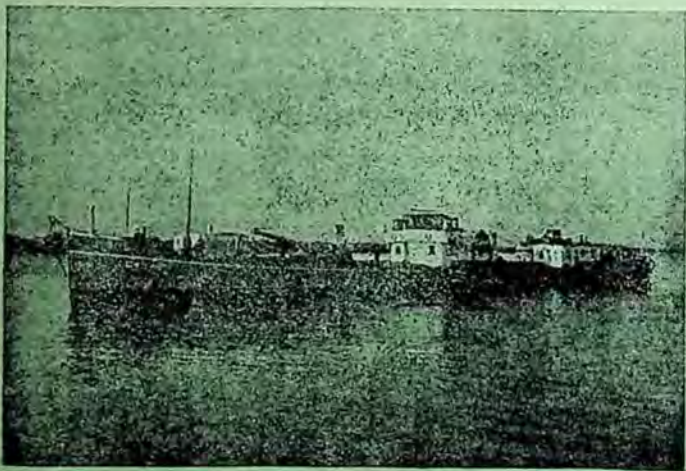
При сщществуващото положение, въ което се намира Българското рѣчно плаване, при което е поставено да работи, изпълнението на задачата е доста трудна. То има сравнително късъ животъ отъ своето основаване, организацията му е отъ скоро и, макаръ и налучканъ правилния му пѣтъ за развитие, не трѣбва да се изпуска изъ предвидъ, че не е само то такова предприятие по р. Дунавъ. Много години преди неговото основаване, други подобни предприятия сж живѣли своя цвѣтуещъ животъ и продължаватъ и по настоящемъ да вършатъ това. Тѣ иматъ правилно установени своитъ пѣтници и, преминали много по-рано своя организационенъ животъ, се радватъ на завидна деятелность и благоприятни резултати.

Има и други причини, нѣкои отъ които сж скрити и не лесно могатъ нормално да бждатъ отстранени, а други явни, за чието отстранение се усилено работи. Една отъ най-важнитъ е липсата на достатъчно плавателни сждове, въпросъ не под-

новременни условия, ежедневно гредъ Русе изпраща на изтокъ и западъ, до Силистра и Вининъ, I класнитъ и II класни товаропѣтнически кораби на Б. р. плаване. Тѣ спиратъ и въ най-малкитъ и отдалечени крайдунавски наши селища, стоварватъ и натоварватъ пѣтници и стоки, носейки по този начинъ лѣха на новото време, спомогайки за стопанското и културно издигане за цѣлата крайдунавска България. И нашата северна граница не е вече откъсната и забравена, а посредствомъ корабитъ и шлепо на Б. р. П живѣе и работи общото благо на цѣлия гарски народъ.

Въ сжщото време, напули Русе, мѣстото на домуто си, товарнитъ моторни раби на Б. р. плаване, радгордо родния трибагре рвзнасятъ далеко изъ пѣтницата на централна Е. Произведенията на трудо вия нашъ народъ, а заедъ това и славата на една балканска страна, за презъ вѣковетъ граници между две морета и една лѣма ржка, една страна съ славно минало и многообещаващо бждеще, въ което градъ Русе, заедно съ приютенитъ въ него корабенъ паркъ, р. плаване, ще има да ятъ една отъ завиднитъ

Моряктъ е носителъ на култура и стопански сперитетъ.

Моторниятъ корабъ „Ломъ“

Димитъръ Н. Владовъ
Помощ. областенъ директоръ

Кметътъ въ селската община

Отъ 1934 година насамъ, нашето общинско законодателство направи единъ крътъ завой, като измѣсти значително принципъ, по който до тогава се държаше българската община. До началото на 30-те години, което до тогава всичко въ живота на общинитѣ, дойде системата на назначаема кметъ. Избираемостта се запази само за общинскитѣ съветници, каго обаче и тя се постави на друга

дащето на общината, Покрай чисто административната работа въ една община, тия хора начело съ кмета подготвятъ и проектитѣ за идната гражданска работа, въ най-широка смисълъ на думата, и тѣ сжщитѣ, които преодоляватъ препятствията, прескачатъ спънкитѣ и понасятъ мжчнотиитѣ, свързани съ всѣка работа, въ края на краищата носятъ упрецитѣ или похвалитѣ за всѣко дѣло. Разбира се, че наредъ съ тази работа, общината върши всичко останало, което съставлява дѣлничния, ежедневния животъ на общегитието, и което е толкова много разнообразно, че мжчно може да се изброи.

Но ако работата на единъ кметъ въ селска община е тѣй много разнообразна и количествено толкова много, другото качество на кмета, като органъ и носителъ на държавната власт, създава още една страна на тази деятельность, която сама по себе си даже, е достатъчна за една специална категория служба. Тука вече, въ тази област кметътъ има едно амплуа, което никой другъ чиновникъ нито има, нито може да получи. Като органъ на държавната власт, кметътъ въ една селска община е всичко: той е проводникъ на политиката на държавата въ нейнитѣ най-отдалечени краища, той е изпълнителъ на всичко, което се отнася до управлението на държавата, тамъ дето нѣма други държавни функционери. Не би било мислимо провеждането на държавната политика, по нейнитѣ най-всестранни ресори, ако не сжществуваше института на селската община. Тази политика въ областта на: военното дѣло, санитарно, ветеринарно, земеделско, строителство, данъчна политика, просвѣта, кооперативно дѣло, читалищно, благотворително, спортно и пр. и пр. се провежда изключително чрезъ разпоредбитѣ които стигатъ въ селската община и се изпълняватъ отъ нея. По този начинъ, тази мнѣника селска община, се явява фокусътъ въ който се събиратъ всички разпореджения на разнитѣ поддѣления на централната власт, за да дадатъ своя ефектъ. И заради туй, съ огледъ на качества, които има единъ кметъ, може да се предкаже даже, какъ ще се проведе тази държавна политика. Защото, нито е чудно, нито е далече отъ мисълта, че въ очитѣ на населението отъ селата, което е и голѣмата частъ на населението въ Царството, кметътъ е държавата. Представата за тази последната се покрива съ личността на кмета, който въ района на своята община държи цѣлата общинска и държавна власт въ свои ржце. Ето следователно, колко важно е да се подбератъ добри и подготвени за това важно предназначение кметове, които да заематъ съ достоинство тази толкова сериозна длъжностъ. Законитѣ за управлението на общинитѣ отъ 1934 година насамъ, само допринесоха за побързото постигане на тази цель.

Залогътъ за преуспѣването ни е въ единението, здравата дисциплина и високото съзнание за културната ни роля като народъ и държава.

Стефанъ Симеоновъ
Обл. полицейски начелникъ

Ролята на полицията днесъ

По пжтя за осжществяване на своитѣ идеали българския народъ премина хиляди горчивини и изпитания, но той неотклонно следва пжтеводната свѣтлина на своята щастлива звезда, която отъ стрѣмнитѣ на Голгота го отведе до неговото най-съкровено желание — Обединението.

Съ това се сбоднаха въжделенията на редица поколѣния следъ Освобождението насамъ, а даденитѣ жертви отъ мина-

най-значителна роля, като здраво крепи вътрешния фронтъ на държавата и създава ония необходими предпоставки, тѣй много наложителни въ настоящитѣ дни, безъ които сж немислими дисциплината, реда и спокойствието. Тя е единственото звено между периферията и центъра, между народъ и управление.

Въ борбата съ родоотжпничеството полицията даде свидни жертви и до сега благодарение на многобройнитѣ и усилия гражданския миръ бѣше напълно запазенъ до днесъ, въпрѣки развиващитѣ се събития на вънъ отъ нашитѣ граници, които събития дадоха своето отражение въ нашия вътрешно-политически животъ.

Наредъ съ всичко това, както въ миналото така и днесъ, полицията спрѣмо престѣпния свѣтъ има една строго възпитателна задача и резултатитѣ до днесъ отъ нея най-красноречиво доказватъ, че тамъ кждето семейството, училището, а даже и обществото не сж успѣли да изиграятъ своята възпитателна роля, практикуванитѣ полицейски методи сж въздействували благотворно, дори върху най-закоравялитѣ престѣпници.

Отъ казаното до тукъ се вижда, че днесъ задачитѣ и ролята на Българската държавна полиция сж надхвърлили рамкитѣ на едно обикновено задължение и съ нейната дейностъ се въздействува ползотворно не само върху българскитѣ граждани, но се издига и държавния авторитетъ и престижъ предъ външния свѣтъ.

Благодарение високото чувство за дългъ и саможертва, развити до най-висшата степенъ въ организитѣ на българската държавна полиция, благодарение на нейната чисто военна организация и отърсена отъ всѣкаквъ политически елементъ въ своята дейностъ, Българската държавна полиция достойно изнася припадающата ѝ се роль въ нашия политико-общественъ животъ и осигурява неговото свободно развитие, което е най-добрата гаранция за още по-добри дни.

литѣ войни днесъ сж напълно оправдани и достойно оценени. Бждещето очертава на България все по-нови свѣтли хоризонти, благоденствие на народа ни и всестраненъ възходъ къмъ опредѣленото му мѣсто въ утрешното устройство на нова Европа.

За тая цель, българското правителство въ желанието си да отведе държавния корабъ презъ бурното и развълнувано море на събитията до мжждѣща свѣтлина на спасителния фаръ и съ това да изпълни своето историческо предназначение, разчита не само на народното единение, но и на пълната подкрепа отъ собствената си държавна власт. Последната въ рамкитѣ на сжществуващето въ насъ социално законодателство се стреми да изкорени гибелния плевелъ на отрицанието.

Днесъ най-дейния и активенъ органъ на държавната властъ въ това отношение, се явява българската държавна полиция. Въ това направление тя играе

Общественото подпомагане въ Русенска областъ

Обектъ на подпомагане съ кредититѣ по бюджета на Касата за общественото подпомагане сж ония крайно нуждаещи се членове на обществото, които нѣматъ възможностъ сами или чрезъ помощта на онѣзи свои близки, които по законъ сж длъжни да се грижатъ за тѣхната издръжка, да задоволяватъ своитѣ жизнени потребности.

Подпомагането се състои:
а) въ даване временна или постоянна помощъ наведнажъ или периодически, за допълване на необходимитѣ срдѣства на нуждаещия се;
б) въ настаняване и издръжане на сжщия въ нѣкое заведение за общественото подпомагане.

Подпомагането по първия начинъ става чрезъ помощнитѣ заведения за общественото подпомагане, каквито сж: бесплатнитѣ ученически трапезарии, постояннитѣ и лѣтни дневни детски домове, юношескитѣ общежития, лѣтвищата и лагеритѣ за деца до 18 години и народнитѣ кухни, нощнитѣ подслони и родилнитѣ домове, за лица надъ 18 години.

Подпомагането по втория начинъ става чрезъ сиропиталищата, за деца до 18 години и

старопиталищата, за лица надъ 18 години.

Въ помощъ на държавната служба за общественото подпомагане при всѣка областна дирекция има специална областна служба по обществени грижи, която се завежда отъ областен инспекторъ по обществени грижи.

Русенската областна служба по обществени грижи и въобще общественото подпомагане въ Русенска областъ се намиратъ подъ ржководството и надзора на г. Русенския областенъ директоръ, подпомагатъ отъ областния съветъ за общественото подпомагане.

Конкретно общественото подпомагане въ Русенска областъ презъ 1943 г. се изразява въ уряданитѣ:

1. Едини областни ясли въ гр. Русе за деца до 2½ год., уреджани отъ мѣстния клонъ отъ съюза за закрила на децата, въ които има настанени 28 деца, отъ които 16 се издръжатъ отъ КОП и останалитѣ отъ клонъ;
2. Три сиропиталища — две въ гр. Русе, уреджани отъ пр. хр. братства „Св. Ив. Рилски“ и „Св. Георги“ и едно въ Силистра, уреджано отъ пр. хр. б-во „Св. Ап. Петъръ и Павелъ“, въ които има настанени общо 121

сираци, отъ 3 до 18 години, издржани: 72 отъ КОП, 16 — отъ общинитѣ, 30 отъ братствата и 3 се самоиздржватъ;
3. Четири старопиталища — две въ гр. Русе, уреджани: едното отъ комитетъ за подпомагане на бедни и неджгови и второто отъ д-вото „Добродетель“ и „Добриня Иосифъ I“ и по едно въ градоветѣ Силистра и Разградъ, уреджани отъ мѣстнитѣ пр. хр. братства, въ които има настанени общо 80 старци.

4. Единъ родиленъ домъ въ гр. Русе, уреджанъ отъ мѣстното д-во „Червенъ кръстъ“, въ който годишно се подпомагатъ надъ 200 родилки.

5. Два ношни подслона: по единъ въ Русе и Разградъ, за временно подслоняване на бедни проходащи.

6. Четири народни кухни по една въ градоветѣ: Русе, Разградъ, Тутраканъ и Силистра, за даване презъ зимата топла храна на обѣдъ, нѣкжде и закуска, общо надъ 12000 деца;

7. 250 бесплатни ученически трапезарии, при почти всички училища въ областта, въ които получаватъ топла храна на обѣдъ и нѣкжде и закуска, общо надъ 12,000 деца.

8. 65 лѣтни дневни детски дома въ всички по-голѣми села откривани само презъ лѣтния сезонъ, презъ усилената полска работа, за облекчаване на родителитѣ, посещавани отъ около 1000 деца, между 3—8 год., на които дневно сж давани по единъ обѣдъ и две закуски;

9. 6 постоянни днев. дет. дома, отъ които 4 въ гр. Русе и по единъ въ Тутраканъ и Силистра, функциониращи презъ цѣлата година, въ които се приютяватъ само презъ деня децата отъ 2 до 7 години на родители-работници.

10. 4 лѣтвища по едно на гр. Русе — при Каранъ-Върбовка, Разградъ, Силистра и Кърпачево, въ които на лѣтния сезонъ презъ единъ сезонъ халлявания общо 350 бедни слаботѣлнѣ деца;

11. 10 юношески общежития въ които се дава подслонъ на 268 ученика.

Общественото подпомагане вършатъ и самитѣ общини, които подпомагатъ беднитѣ направо въ семействата и за цѣлата годишно изразходватъ срдѣно по около 3,000,000 лева въ областта.

Въ Русенска областъ има 50 картотекирани бедни слѣпи и глухонѣми, които КОП подпомага годишно съ по 3600 лв.

За подпомагане на пострадалитѣ отъ обществени бедствия презъ 1942 година жители на областта, държавата отпусна до сега 15,800,000 лв.

Почетно мѣсто въ провеждане общественото подпомагане въ областта взема черковната ни власт, начело съ Негово Високопреосвещенство митрополитъ г. г. Михаилъ, подпомогнатъ отъ правосл. християнски братства, благотворителнитѣ дружества и голѣмъ брой видни граждани, които винаги и при всички случаи сж работили и продължаватъ да работятъ своетодайно и неуморно

Петъръ К. Поповъ
Обл. инспекторъ по общ. грижи.

Дунавската ни граница отъ 398 кил. нарастна на 520 кил., като включи въ източния си край богатия стопански и културенъ и отъ историческо значение за насъ гр. Силистра.

Едновременно съ това презъ 1941 г. се даде силенъ тласкъ въ развитието на Българското рѣчно плаване и то се сдоби съ най-модерни пжтнически и товарни кораби, които се пуснаха въ служба на българското стопанство.

оскостъ — вмѣсто мандатно-политически организации, то избираха общинскитѣ съветници, сега кандидатитѣ за ива сами поставятъ своята кандидатура, и сами въ изборитѣ борятъ за своя успѣхъ. По този начинъ, както кмета, така и общинскитѣ съветници сж независими въ своята общинска дейностъ отъ каквото и да било влияние на цѣлопартийно-политическа група, която може да претендира за тѣхното поставяне на мѣстата имъ, и тѣ вече могатъ да насочватъ своята дейностъ само съ огледъ интереситѣ на общегитието.

Кметътъ на една селска община, споредъ закона който урежда управлението на сжщитѣ, има две главни функции: той е представителъ на общинската власт, той е представителъ и на държавната власт, нейнъ органъ и носителъ.

Всѣка община представлява отъ себе си една закржглена цѣлостъ. Тя, обаче, не е само едно географско понятие, но и единъ духъ, единъ живъ организъмъ, свързана съ традицитѣ, обичаитѣ и живота на поколѣнията. Въ това отношение общината представлява една особеностъ отъ съседната община, защото всѣка община носи въ себе си свои индивидуални проявления, които я характеризиратъ и които опредѣлятъ съотвѣтното мѣсто въ този сборъ отъ общини. Но наредъ съ тази особеностъ всичкитѣ общини, тѣзи най-малки клетки отъ организма на държавата, иматъ да разрешаватъ редица важни и свързани съ живота на населението въпроси, които иматъ своето отношение и къмъ живота на държавата, поради която именно причина този животъ трѣбва да бжде уеднаквяванъ. Заради това сж и законитѣ, създадени за управление на общинитѣ. И излизайки отъ разпореденията на тия закони, всички органи на общината, които иматъ назначението да подпомагатъ живота ѝ, начело съ кмета, творятъ бждещето на сжщата. Общинскитѣ съветници, медицински и ветеринарни лѣкари, лесничей, агрономъ, учители и свещеници, както и други държавни служители въ селскитѣ общини, заедно съ общинскитѣ служители сж единственитѣ деятели въ текущия животъ на общинитѣ, а сжщевременно и хората, които подготвятъ бж-

Т. Дашковъ
Русен. обл. учил. инспекторъ

Русенска учебна област

Въ сравнение съ другитѣ учебни области въ страната, Русенската учебна област е най-малка. Тя обгръща всички селища отъ Русенската административна област; прибавени сж и нѣколко селища отъ Шуменска област. Въ нея се включватъ 310 селища съ 554 училища, въ които работятъ 1720

условия. Както и тогава, така и сега, душата на училището е учителътъ. Днесъ учителътъ правилно разбира историческия моментъ, който преживяваме. Почти всички учители, особено по-младитѣ, правятъ впечатление на въодушевени работници, които съ любовъ работятъ на доброволно избраното отъ тѣхъ поприще. Тѣ добре съзнаватъ, че тѣмъ е възложена задачата да създадатъ утрешния български гражданинъ, да го оформятъ като преданъ синъ на народа ни, като неустрашимъ воинъ и стражъ на българската земя. Тѣ работятъ и съ въодушевление и срѣдъ народнитѣ слоеве. Неуморими сѣячи на култура, на образователни и нравствени ценности, труженици на стопанско и здравно поприще, тѣ заслужено заематъ предното си мѣсто.

Подъ тѣхния непосредственъ надзоръ и ръководство презъ миналата учебна година въ Русенска учебна област сж развивали своята ползотворна дейностъ: 235 дружества на Млад. Червенъ кръстъ, 147 — на прав. българ. младежъ, 54 — въздържателни, 31 — юнашки чети, 90 — църковни хорове, 240 безплатни ученич. трапезарии, 233 читалища, 138 родителско-учителски сдружения, 98 кооперации, 49 вечерни училища и курсове, изнесени сж 324 представления, 696 сказки и четения; въ трапезаритѣ сж хранени 12413 българ. деца, а на вечернитѣ курсове е имало 10600 слушатели.

Тази разнoliko културно-просветна деятельность е създавала здрава връзка между учителитѣ и народнитѣ слоеве. Учителитѣ сж били винаги на предната линия на борбата срещу безотговорната мълва и чуждата пропаганда. Ратували сж за единението на народнитѣ духовни сили, за съзнателното отношение къмъ народностнитѣ ни идеали, за вървата въ свѣтлото бъдеще на обединената ни Родина.

учители и се учатъ къмъ 74000 деца.

Отъ осемтѣ учебни околии петъ сж отъ старитѣ предѣли на страната и три — въ Добруджа. Трѣбва да се изтъкне, че голѣмиятъ брой училища въ старитѣ предѣли сж нови и удобни, а въ новитѣ околии рѣдко се срещатъ такива училища. Забележително е и това, че до като училищата въ старитѣ предѣли на страната сж почти всички оземлени съ по нѣколко стотинѣ декара земя, въ новитѣ околии се оземляватъ едва следъ присъединени- дава единъ. Въ май-ата отечество, една новостно е, обаче, че не сж удобствата отъ първостепенно значение за духа въ едно училище. Презъ епохата на народностнитѣ борби преди освобождението ни най-голѣмитѣ народни водачи сж израсли духовно въ съвсемъ лоши учебни

Проблеми на снабдяването

Грижата за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитѣ лежи на първо мѣсто измежду голѣмитѣ проблеми, които нашето върховно управление има да разрешава въ днешно време съ огледъ вътрешното уреждане на страната.

Презъ 1941—42 и 43 години консумацията нарастна извънредно много. Никога въ България нуждата отъ стоки не е била тъй голѣма, както презъ тѣзи три последни години. Причинитѣ за това сж ясни, лесно-обясними и известни на всички. Преди всичко трѣбва да се снабдява войската; освенъ това трѣбваше да се поставятъ стоки за новитѣ земи.

Товарътъ, който легна върху нашето стопанство, поради снабдяването на Добруджа, Бълморие, Македония и западнитѣ покрайнини съ стоки, съставлява нѣщо съвсемъ ново и непредвидено. Нуждата отъ стоки въ тия области не може да се покрие отъ мѣстното занаятчийско и индустриално производство. Голѣма частъ отъ консумацията въ новитѣ земи, следователно, дойде да увеличи търсенето на стоки въ старитѣ предѣли на царството.

Въпреки неблагоприятнитѣ условия, при които работи нашата индустрия отъ войната насамъ, обемътъ на индустриалното производство презъ течение на последнитѣ три години е, съ малко изключение, по-

голѣмъ, отколкото презъ 1939 година.

Земедѣлското производство сжщо показва известно увеличение. Това е вѣрно при условие, че смѣтаме производството на всички земеделски култури заедно. Има обаче важни отрасли на земедѣлието, които презъ последнитѣ три години дадоха реколта по-малка отъ миналитѣ години.

И тъй предъ насъ се рисува следната картина: поради военната мобилизация и разширяването на територията, консумацията въ България е нарастнала значително. Производството — земедѣлско и индустриално — е сжщо нарастнало, но при нѣкои важни стоки производството не може да догони консумацията и се явява недостигъ.

Взето като нѣщо цяло българското народно стопанство продължава въпреки войната да расте и да се развива, но въ отдѣлни области на стопанския животъ и по-специално на снабдяването, се явяватъ сложни мжнотии. Идвайки тъй до мжнотитѣ на снабдяването — касае се главно за четири вида стоки, три вида блага, които сж отъ първа необходимостъ за живота на човѣка — една липса отъ които се почувства у насъ. Това сж:

мазнини, гьонъ и вжглища, или другояче казано: масло, обуца и отопление.

(Продължава на стр. 12-а)

Русенската областна медицинска служба

Отъ 1 септемврий 1941 год. се откри Русенската областна медицинска служба, отъ когото биде назначенъ и първиятъ областенъ медицински лѣкаръ д-ръ Симеонъ Пенчевъ. Русенската областна медицинска служба съпада напълно съ административната област.

Въ областта има следнитѣ здравни, болнични и други служби, а именно:

1. 8 околийски здравни служби.
2. 8 градски здравни служби
3. 1 първостепенна болница — (гр. Русе).
4. 3 второстепенни болници (Тутраканъ, Силистра и Разградъ)
5. 2 третостепенни болници (Бѣла и Исперихъ)
6. 1 здравно-климатична станция — Кубратъ
7. 1 болница за душевно болни — Бѣла
8. 3 здравно-съвещателни станции
9. 1 противосифилистиченъ отрядъ
10. 1 противосифилистиченъ диспансеръ
11. 3 противотуберкулозни диспансери
12. 60 участъкови здравни служби, отъ които 34 лѣкарски и 27 фелдшерски.
13. 13 общински здравни служби, отъ които 10 лѣкарски и 3 фелдшерски.
14. 22 участъкови акушерки
15. 11 общински акушерки
16. 1 противомаларична станция — Силистра.
17. 1 противомаларична подстанция — гр. Русе.
18. 1 противоепидемиченъ отрядъ за борба съ О. З. Б.

Бѣше време, и то не много отдавна, когато въ България най-малко внимание се обръщаше на здравното дѣло. Десетки години наредъ болничнитѣ заведения нѣмаха достатъчни кредити за сѣпанъ, бѣло и други необходими материали. Често пжти по-културнитѣ или заможни граждани по сжщитѣ тия причини отбѣгваха да постъпватъ въ болницитѣ. Тия времена като че ли отидоха вече въ историята. Преди около 4 години за пръвъ пжтъ у насъ въ Народното събрание се чу гласъ за лошото състояние на здравното дѣло у насъ. Тогава за пръвъ пжтъ следъ освобождението на България се отпуснаха по-голѣми суми за обезпуждане на болничитѣ и другитѣ здравни служби. Отъ тогава насамъ за пръвъ пжтъ се осмисли и борбата съ О. З. болести, като за целта се отпуснаха достатъчно парични суми и добре обученъ персоналъ. Отъ две години насамъ вече при всички областни медицински служби се придадоха отряди за борба съ О. З. болести.

Независимо отъ това, организира се добре и борбата съ социалната болестъ малария. Въпреки оскудицата на нѣкои противомаларични срѣдства, частно въ Русенската областъ абсолютно никое селище, обявено за маларично не е останало нито единъ моментъ безъ противомаларични лѣчбни срѣдства. При това въ всички обявени за маларични селища, болнитѣ се лѣкуватъ съвършено безплатно и то съ най-модернитѣ и скжпи лѣкарства, независимо отъ материалното състояние на болнитѣ.

Въ последнитѣ 3 години сж предвидени и достатъчно парични срѣдства за пресушаване на маларични блата и мочурище, но поради липса на работна ржка, работитѣ се отлагатъ за по-благоприятни времена.

Въ борбата съ другата социална болестъ сифилисътъ, сме сжщо така отишли напредъ. Въ областта понастоящемъ работятъ единъ противосифи-

листитиченъ отрядъ и диспансеръ. И тукъ всички открити болни се лѣкуватъ съ най-модернитѣ лѣкарства и то съвършено безплатно, независимо отъ материалното състояние на болнитѣ.

За борба съ третата социална болестъ — туберкулозата, отъ нѣколко години насамъ доста се направи. Въ областта има вече 3 противотуберкулозни диспансери, 2 отъ които сж снабдени съ рентгенови апарати. И тукъ, както и при другитѣ социални болести, болнитѣ се преглеждатъ безплатно, като опаснитѣ за предаване болестта на други здрави лица, се лѣкуватъ безплатно.

При това положение здравното дѣло въ България, и частно за Русенската област, е поставено на подобающа висота.

Една отъ главнитѣ прѣчки, съ което ние сме въ състояние да проведемъ цѣлостната здравна служба, това е липсата на удобни болнични помѣщения. За тая целъ Гл. Д. Н. Здраве има вече събрани достатъчно парични срѣдства, обаче все поради липса на работна ржка и строителенъ материалъ, работата се отлага за по-благоприятни времена. Друга сжществена прѣчка, за провеждане на цѣлостната здравна служба е липсата на лѣкарски персоналъ. Независимо съ тѣхния недостигъ, голѣмъ процентъ отъ лѣкаритѣ биватъ командировани другаде, за да изпълнятъ отечествените си длъж. При това положение много отъ лѣкарскитѣ служби съ месеци или години стоятъ незаети.

Следъ подобрението на болничнитѣ сгради и следъ попълването на лѣкарския персоналъ, ще можемъ гордо да заявимъ, че въ здравно отношение ние не ще бъдемъ вече назадъ отъ никака съседна държава съ тенденция въ най-скоро време да догонимъ западно-европейскитѣ държави.

Ние и сега можемъ да заявимъ, че по отношение за болемостта отъ о. з. болести, ние не сме по-назадъ отъ никака съседна държава, а даже отъ нѣкои сме доста напреднали.

Благодарение на строгитѣ, целесъобразни и бързи мѣрки, които се взематъ въ борбата съ о. з. болести и благодарение на факта, че почти 100% отъ заболѣлитѣ се изолиратъ въ съответнитѣ държавни болници, смъртността отъ тия болести абсолютно никжде не е по-висока въ сравнение съ която и да е западно-европейска държава, а по отношение на нѣкои болести даже е и много по-ниска.

Преди нѣколко месеци се публикува и новия законъ за многодетнитѣ семейства. За тая целъ при Гл. Д. Н. Здраве се откри вече отдѣлъ „Многодетни семейства“.

Това е единъ законъ съ крупни начинания и неговото благотворно влияние ще се почувства осезателно следъ нѣколко години.

Като лѣкаръ, който познавамъ отчасти санитарното законодателство въ доста европейски държави, мога смѣло да заявя, че и въ това отношение ние стоимъ на челно мѣсто. Остава ни само съ малко повече трудъ и съ съзнание да работимъ за здравеопазването на българския народъ и нѣма да се минатъ много години, когато ще надминемъ въ здравно отношение много европейски държави.

Д-ръ Сим. Пенчевъ
Областенъ лѣкаръ

Андрей х. Николовъ

Свободна Добруджа

„Благодарение на умѣлото ръководство на нашия любимъ Вождъ Негово Величество Царь Борисъ III, безъ жертви и сътресения се премахна неправдата и се възстанови свободата на Добруджа! Отъ днесъ властта се поема отъ новата българска власт; служебниятъ езикъ става български; за знаме се издига знамето на майката Отечество — България!“ (Изъ заповѣдитѣ № 1 на първитѣ околийски управители и кметове въ свободна Добруджа).

Съ такива заповѣди отъ 21, 24, 27 и 31 септемврий 1940 г. първитѣ кметове въ освободена Добруджа, следъ като извършиха гражданската ѝ окупация, възвестиха на скжпитѣ братя добруджанци дълго очакваната

Дулевски окол управителъ

свобода и властъ на Българската Корона и Държава.

И отъ тия дни тоя коравъ български народъ, който цѣл 27 години, пореди твърди отъ народностенъ духъ не се огъна предъ всичкитѣ ония тежки изпитания на робството и понеситѣ скжпи жертви, почувства топлинѣ лжчезарни лжчи на скжпата свобода обилно да стоплятъ и озаряватъ измжченитѣ му души и сърдца и да бждѣ избвиканъ на новъ животъ подъ мощната башинска подкрепа и закрила на родната власт и държава.

И ако е права мисълта, че свободата е даръ и награда само на ония народи които сж силни съ борчески народностенъ духъ, то за добруджанеца тая награда е най-заслужената, защото той въ най-труднитѣ моменти на своето робство, не забрави своя езикъ, своята вѣра и не се отрече отъ Отечествово си.

И затова още отъ първиятъ контактъ съ представителитѣ на родната българска власт и управление добруджанци широко съ отворени обятия ги приеха и съ нестихващъ и буенъ ентузиазъмъ дадоха изразъ на своята велика българска душа, дълго копнѣеща за своя родна власт, свой царъ и своя държава.

Ето вече точно три години отъ паметнитѣ дни на освобождението, въпреки тежкитѣ дни наложени отъ времето, което преживяваме, добруджанци съ високо патриотично съзнание, напълно приобщени къмъ усилията на управлението, съ примѣрно гражданско поведение даватъ при всички почини своето полезно и непринудено сътрудничество.

Никакви оскудици и пораженияски внушения не помрачаватъ тѣхното щастие, че живѣятъ подъ общия български покривъ и съ непоколебимо и съ твърда вѣра гледатъ на бъдещето, което ще донесе утрешнитѣ щастливи дни на напълно обединеното ни Отечество.

Българскитѣ морякъ и въркенъ стражъ на роднитѣ бръгове.

Областна служба по земеделието

Снабдяване населението съ здрави и чисти семена

Русенската стопанска област има обща площ 4,743,915 декари, от които 3,002,314 дек. обработваеми, което прави 63.2% от общата площ и 1,741,601 дек. необработваема площ, или 36.8%. От обработваемата площ най-голяма част вземат нивите—2,906,206 дек. — 96.7%, овошни градини — 10,030 дек. — 0.33%, лозя — 70,917 дек. — 2.3%.

Разпределение на нивите по културни групи: — зърнени — 1,900,000 дек. — 62.5%, индустриални—364,000 дек. — 11.3%, фуражни—264,000 — 9%, варива и картофи—215,000 дек.—7.2% и други култури—190,000 дек. — 6%.

От разпределението на обработваемата площ по културни видове групи и се вижда, че най-голяма площ заемат нивите, а от културните растения първо място заемат житните и след тях идват индустриалните, фуражните и варивата.

Насоката на земеделското производство се определя от размера на застлението в даден район клонове на производството, като зърнено производство, скотовъдство, овощарство, лозарство и др. клонове на преработка, като винарство, млъкарство и др.

Насоката на земеделското производство в Русенската област е била и ще си остане зърнено-скотовъдна. Насоката не е дадена по прищевките на отделни лица, а е наложена от естествено-исторически условия на района.

Днес, макар да има сторонници за голъми реформи в земеделието, за трансформиране на земеделското стопанство, площта на нивите и зърнените култури, които се получават, са по-голъми отколкото преди. Между тях, освен изброените, са и картофи, царевица, памук, лен, тютюн, макар и в малки количества.

За разрешаване на поставената задача е изработен областен планъ по семепроизводството, според който в държавната опитна и контролна станция в Образцовъ чифликъ ще се отглеждат елитни семена, които станцията ще дава за размножаване в държавните стопанства в земеделската гимназия в Образцовъ чифликъ и практическото земеделско училище в гр. Разградъ. Размноженитъ в държавните стопанства сортови семена ще се раздават на избрани земеделски стопани признати за семепроизводители. Семената от семепроизводителните стопанства ще се раздават за размножаване на стопанитъ в отделни избрани села, откъдето размноженитъ семена в голъмо количество ще се раздават на останалитъ стопани по планъ, така че на всеки пет години да може да се обмъни посвния материал на всеки стопанинъ.

Схематически плана може да

се представи по следния начинъ:

- а) държавна оп. и контролна станция;
- б) земи на държ. стопанства;
- в) признати семепроизводни стопанства;
- г) размножителни стопанства в отделни села и
- д) земеделски стопани.

Създадена е цъла мрежа от семепроизводни и размножителни стопанства в областта и снабдяването на стопанитъ съ здрави и чисти семена е осигурено.

Сега се извършва раздаването на сортовитъ семена от държавнитъ стопанства надъ 70,000 кгр. пшеница и от семепроизводителитъ стопанства — 1,300,000 кгр. Наредъ съ грижата за снабдяване на стопанитъ съ сортови семена взети сж мърки за обеззаразяване на всички посвевен материалъ, като вь всько населено мьсто има семечистателна станция.

Днес вь областта работятъ 35 семечистателни машини, 672 триора и 560 лотри.

Земеделскитъ стопани създаха ползата от сортовитъ семена и исканията за такива сж голъми, а сж организирани на семечистенето, съ обзавеждането на семечистачни станции, ликвидира се веднажъ за винаги сж практиката за прашене на семената съ пепель (жерва) и съ разни баяния и врачувания.

Организиране производството на посвевен материалъ и почистването и обеззаразяването на последния, е едно от основнитъ мърприятия на Министерството на земеделието, съ които се получават по-голъми количества семена. Между тях, освен изброените, са и картофи, царевица, памук, лен, тютюн, макар и в малки количества.

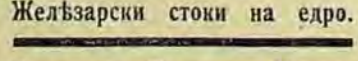
Хр. Недьлковъ
Обл. н-къ на земеделието — гр. Русе

Ив. Карачоровъ
Съдия Русенския Апелативенъ съдъ
Председателъ на комитета при Съдебната палата

Братя Мушанови А. Д.
А. Д. — РУСЕ
Желъзарски стоки на едро.

Русенска Популар. Банка

Кореспонденти вь всички градове и по-голъми населени пунктове вь Обединена България. Съдружникъ основателъ вь Кооперативни захарни фабрики О. О. Д-во — София. Кредитно, приема влогове и спестявания, издава гаранции, извършва преводи, инкасира ефекти и пр.

Телефони: Дирекция 27-12
Счетоводство 27-11
За телеграми: ПОПУЛБАНКЪ

Належащи горски проблеми вь Русенска област

Горитъ вь Русенска област заематъ едно пространство отъ около 1.5 мил. декари при срѣдна гористостъ около 15%, която вь крайдунавския районъ се движи отъ 5—10%, а вь Дели орманския отъ 10—25%.

Съставътъ на горитъ е смѣсенъ съ преобладание на цера и джба въ примѣсь съ липа, ясенъ, габъръ, бръсгъ, кленъ, разни храсти и др. Голъмината на комплекситъ е сравнително малка; като по-едри такива могатъ да се посочатъ държавнитъ гори „Махзаръ паша“, „Ири хисаръ“, „Кара-кусь“ и общинскитъ гори „Бобла“ — на гр. Тудраканъ, и на с. с. Тетово, Вьтово, Бръстовене, Царъ Калоянъ, Кубратъ и др. Почти всички гори вь областта, съ изключение на Воденската държавна гора (Махзаръ паша), „Остръ-мечъ“ и частъ отъ общинскитъ гори на с. с. Тетово и Бъловецъ, на обща площ около 30,000 дек., се стопанисватъ нискоствѣлено т. е. възобновяването имъ става чрезъ издънки, а поради това и стопанисването имъ е екстензивно и примитивно. Поради лъшото имъ стопанисване и преобладаващия нискоствѣлен характеръ, горитъ сж предимно вь влошено състояние — както по количество, така и по качество на материалитъ. За това състояние на горитъ сж допринесли твърде много, освен безразборнитъ и прѣкомърни ползвания, още и пашата на добитъка, особено тая на козитъ.

Макаръ, че горитъ вь областта да се намиратъ вь единъ чисто земеделски районъ и сж разположени на сравнително равенъ теренъ, ть иматъ своето голъмо икономическо, хидро-климатич. и издънско значение, и издънско значение. Даже вь това отношение за добиване на горивенъ и строителенъ материалъ на населението, за смегчаване крайноститъ на острия континенталенъ климатъ и подържане и регулиране на подпочвенитъ води (което е особено важно за този сухъ и безводенъ край).

Площта на горитъ вь областта, освен вь крайдунавския районъ, е достатъчна за да могатъ сжщитъ да изпълнятъ своето важно предназначение, обаче ако се намираха вь съответното нормално състояние — съ съответния най-подходящъ съставъ, ако имаха необходимия дървесенъ запасъ и даваха съответния прирѣстъ. За съжаление тия качества на горитъ вь областта липсватъ, вследствие на което тьхното хидро-климатическо влияние е ослабнало до минимумъ, а производителността и доходността имъ едва оправдаватъ тьхното сжществуване.

За да може горското стопанство вь областта да вземе своето подобаващо мьсто и да даде полагающия му се приносъ вь общото народно стопанство — за подобрение и повишение на нашия обществено-стопански уровень и благостъстояние, се налагатъ да бждатъ разрешени нъколко основни горско-стопански и горско-политични задачи, които сж особено важни и належащи за горско-икономическия напредѣкъ вь Русенска област. Тия проблеми могатъ да се групиратъ така:

I. Повдигане производителната способностъ на горитъ и увеличение на тьхната доходностъ.

1. Възстановяване на горитъ чрезъ изкуствено залесяване, главно по селско-стопански начинъ, на всички площи отъ обекта на горското стопанство,

покрити съ хрусталаци, тръни, редини и заклевали насаждения.

Залесяването имъ по селско-стопански начинъ, който е изпитанъ на практика вь областта, се явява като единственъ най-лесенъ и най-бързъ методъ и е съ най-голъмо народо-стопанско значение, ть като той дава възможностъ презъ времето на възобновяването, горската почва да се използва за добиване на разни земеделски култури, като допълнителенъ доходъ.

2. Преаръчане на една частъ на нискоствѣленитъ гори вь високоствѣлени, като се прилагатъ постановленията на чл. 61 отъ закона за горитъ, а именно: при изработването на стопанския планъ за вська гора половината отъ общинскитъ гори и две трети отъ държавнитъ гори да се стопанисватъ високоствѣлено, което вь нашата област не е спазвано, въпреки че има всички условия за това. Особено това се налага вь ония общински гори, които иматъ площъ надъ 10,000 дек., каквито сж почти всички общински гори изъ Дели-орманския горски районъ. Вь това отношение е абсолютно необходимо да се измъни сегашната практика, защото маса гори съ ясеновъ и липовъ съставъ използвани при 25 год. турнусъ, се похабаватъ за дърва за горене, когато ако се счъчатъ при еднъ турнусъ отъ 60—80 години, отъ тия гори ще се получава цененъ строителенъ материалъ, така необходимъ за задовляване на насъщни нужди вь земеделското стопанство, горската индустрия, коларо-строителни, мебели, бъчеварски и др. занаяти. Ако се продължава да се върви по досегашния пътъ, стопанството вь Русенска областъ се излага на неминуема близка опасностъ отъ остра криза отъ такива материали — предимно липови, ясенови и джбови.

Ето защо при приемането и ревизията на стопанскитъ планове е абсолютно необходимо да се изисква отъ лесоустроителитъ приложението на чл. 61 отъ закона за горитъ, което да се предвижда вь стопанския планъ и безъ това да не се допуска приемането на последния.

3. Постепенно въвеждане на стопанско ползване (стопанска експлоатация) вь нискоствѣленитъ общински гори вь района на областта, кждето мьстнитъ условия и възможности позволяватъ това: има богати съ гори общини, голъми горски комплекси, особено изъ Дели-орманския районъ, добри пазари, близки ж. п. гари, наличностъ на работна ржка и др. Този начинъ на ползване, като единственъ най-правиленъ допринася най-вече за рационалното стопанисване и запазване на горитъ, което обстоятелство ще създаде поминъкъ на бедното население, ще увеличи и улесни дърводобиването и дървоснабдяването на мьстното градско население вь областта. Особено последното, вь сегашнитъ военни времена е много необходимо и важно. И тукъ тръбва да се приложатъ, отъ общинитъ и горската власт, постановленията на чл. 4 отъ закона за дървоснабдяването и чл. чл. 1 и 2 отъ закона за създаване оборотенъ капиталъ при общинитъ за въвеждане на стопанско ползване вь общинскитъ гори.

4. Въвеждането на възпитателни стъци вь всички гори вь областта. Правене на периодически проички и прореждания вь горитъ, съ което ще се

увеличи добива и дохода на общинитъ, ще се подобри качеството на материала добиванъ вь зрѣла възраст, ще се засили производителността на дървостоя и ще се подобри състава и състоянието на насажденията. Налага се обаче, вь случая стопанина-лесовьдъ да бжде освободенъ отъ излишната канцеларска работа, за да може той да посвети повече отъ времето си за техническа дѣлова работа вь горитъ.

II. Укрепяване и залесяване на дунавския бръгъ.

1. Предприемане на системно и ударно залесяване съ канадска топола на всички заливаеми край Дунава блата и низини, които не сж обектъ на отводняване и пресушаване. Тия низини и блата, които могатъ и трѣбва да вждатъ залесени вь района на Русенската областъ възлизатъ на около 40,000 декара, а по цѣлия дунавски бръгъ — на надъ 100,000 декара.

2. Постепенно замъняване на върбата вь Дунавскитъ острови съ по-ценната порода канадска топола. Вь района на Русенската областъ има 20 български дунавски острови на площъ около 20,000 дек., а по цѣлия Дунавъ 90 острова на обща площъ надъ 100,000 дек.

3. Укрепяването на нашия дунавски бръгъ, който е нашата северна граница и врата къмъ културния свѣтъ, трѣбва да намъри по-скоро своето правилно разрешение. Неговото укрепяване, залесяване и заздравяване се налага отъ народостопански, културно-исторически и национално-стратегически съображения. Това се налага не само за района на Русенската областъ, и за цѣлия български дунавски бръгъ, чрезъ една система отъ надлъжни и напрѣчни дървени (живи и мъртви) и каменни (буни, заскалявания и др.) укрепителни съоржжения. Дължината на дунавския бръгъ вь рьйона на Русенската областъ е 175 км.

III. Преустройство вь организацията на горската служба.

За да могатъ да се изпълнятъ така очертанитъ горско-стопански проблеми вь Русенската административна областъ, необходимо и е съответно преустройство вь организацията на горскитъ служби на базата на личната отговорностъ, единство вь ръководството и компетентностъ вь изпълнението. Ако тьзи проблеми не получатъ своевременното си разрешение, горското дѣло вь Русенска областъ още дълги години ще стои вь началния стадий на своето развитие. Това изобщо не трѣбва да се допуска вь интереса на общото стопанско развитие и културния напредѣкъ на страната ни.

Боянъ Димитровъ
лесовьдъ

Чиновническо Кооперативно Взаимно-застрахователно Д-ство, София

Застрахованъ капиталъ по клонъ животъ до края на 1942 година 2,276,130,197 лв. — резерви и фондове 834,349,146 лв.

Застрахова животъ, пожаръ, злополука и специални застраховки за снабдяване съ жилище.

Почивно лѣчебни домове за членоветъ: Баня, Вършецъ, Хисаря и Варна.

Безплатно изследване на урина, кръвъ и секречия вь собствената химико-микроскопическа лаборатория при д-вото Кооперат. участие вь печалбитъ Агенция РУСЕ, ул. Царина Йоанна 45

Страничка изъ нашето революционно минало

Едно неизвестно писмо на Панайотъ Хитовъ

Въ домашната архива на Захари Стояновъ намѣрихме настоящото твърде важно и съ историческо значение писмо на нашия бележит войвода и народенъ деецъ **Панайотъ Хитовъ**, което за пръвъ пѣтъ публикуваме и правимъ обществено достояние; то дори не е публикувано у Захари Стояновъ, нито у Д. Т. Страхимировъ (Архивъ на възрждането). Даваме го съ запазенъ правописъ;

Букурещъ, 8 августъ 1875

Г-не Д. И. Горовъ,

Горгево

Тука съмъ вече. Отъ днесъ послѣ 4 дни, трѣба непременно да дойдете и Вие тукъ. Нито азъ, нито време то ни чака. Никакви извинения отъ страна та Ви не помагатъ. Земете въ внимание думи те ми и сподна та минута. Време е вече да покажемъ, че сме достойни за животъ. Никому нищо не трѣба да обажда. Земетъ съ себѣ си всички писма и други работи. Собранието трѣба да бжде пълно. Тржгвайте чаканъ Ви.

панайотъ хитовъ

Г-нъ Димитъръ Ценовичъ ще Ви яви дѣ са намирамъ и дѣ ще са срещнемъ.

Писмото е отправено отъ войводата П. Хитовъ (починалъ и погребанъ въ Русе) до известния български патриотъ и революционеръ **Димитъръ Ивановъ Горовъ**, родомъ отъ Пещера, т. пазарджишко, богатъ и виденъ горгевишко търговецъ, който отъ малкъ дошелъ въ Горгево и съ „българската икономия“ и занаятъ си свѣшарство, сполучилъ да набере единъ голѣмъ за него време капиталъ отъ нѣколко хиляди жълтици и да стане притежател на фабрика на свѣщи. Всичко то това богатство той пръсналъ по „народни работи“ и умира, следъ освобождението (1882 г.), като сетенъ сиромашъ въ Тръвна отъ гръдна болестъ. Жененъ е билъ за сестрата на Ангелъ Кънчевъ, починала преди него. (Подробности за него вж. въ „Записки“ отъ З. С., т. I, с. 273, изд. първо—1884 г. и въ нашата книга „Неиздани съчинения З. С.“, с. 529).

Почеркътъ на писмото, обаче, не е на Хитова; автентиченъ е само подписътъ му, безъ „подъ сръбско влияние. Това е едно отъ многото подобни писма, отъ които нито едно досега не е публикувано, отправени отъ П. Хитовъ до комитетитъ и доверени лица въ Влашко, чрезъ Драсова и съставената отъ Ботева и Стайболова „комисия“, за свикване общото събрание на тѣзи комитети и лица, състояло се на 12 августъ 1875 г. въ Букурещъ подъ председателството на П. Хитова. Датата на събранието, про-

чемъ, личи и отъ съдържанието на писмото.

Презъ лѣтото на 1875 г. избухва възстанието въ Босна и Херцеговина. То събужда и активизира за спаллата и разнебитена по това време българска емиграция въ Румъния, особено следъ свадата между Каравелова и Ботева. Начело заставатъ Ботева и Стамболовъ, обаче, емиграцията е все още безъ авторитенъ водачъ; Каравеловъ страни отъ революционната борба, а Ботева е неудобенъ за момента, поради свадата му съ първия, у когото все още е комитетската архива. Това налага да бждатъ извикани отъ Бѣлградъ Хитовъ и Драсовъ. Драсовъ пристига въ Букурещъ на 17 юлий 1875 г., а Хитовъ по-после — въ навечерието на събранието, когато и отправя своето императивно писмо до Горова.

На 8 августъ 1875 г. Хитовъ е въ Букурещъ и действа. Горовъ, душата на емиграцията съсредоточена въ Горгево, е необходимъ; у него сж комитетскитъ писма и „другитъ работи“ презъ последно време. За не идването му на събранието „никакви извинения не помагатъ“, а нито Хитовъ, нито „времето“, т. е. Херцеговинското възстание, могатъ да чакатъ. Сега е „сподната минута“. „Време е вече да покажемъ, че сме достойни за животъ“ ...

И събранието решава: 1) бунтъ — революция; 2) избира се петочлененъ комитетъ (Б. Ц. Р. К.): Хр. Ботева, Ив. Драсовъ, инж. Д. Шоповъ, д-ръ Чобановъ и Д. Ценовичъ, който да ръководи работитъ на революционната организация и да „приготви“ революцията; 3) да се изпратятъ чети въ турско (България); 4) да се извикатъ известнитъ наши войводи за „предводители“ на четитъ; 5) в „Знаме“ става комитетски листъ; 6) да се събератъ пари за „революцията“; 7) да се изпратятъ апостоли въ България и 8) свѣлия планъ: *да се запаля Цариградъ отъ нѣколко страни*.

„Революцията“, обаче, не сполучи, въпреки първитъ успѣхи на възстанието въ Босна и Херцеговина, въпреки старанията на вътрешнитъ дейци и на апостолитъ, въпреки усърдието на ц. р. комитетъ въ Букурещъ. Възстанието, които частично избухваха на 16 септември 1875 год. — най-напредъ въ Ст. Загора, а следъ това и въ Шуменъ и Червена-вода, русенско — бѣха бързо потушени. Войводитъ, по различни причини, не минаха Дунавъ, а на цариградскитъ подпалвачи, начело съ Стоянъ Занюмовъ и Г. Бенковски, бѣ телеграфирано отъ Букурещъ да не предприематъ нищо и да се върнатъ.

Асп. Емануиловъ

Заразитѣ болести по домашнитѣ животни въ Русенска област

Организацията въ борбата съ заразнитѣ болести по домашнитѣ животни у насъ е напълно държавна. Тя е поставена на широко обществена база и е всецѣло въ услуга на народното ни стопанство. Нейната организационна сжщностъ е напълно нагодена и съгласувана съ мѣстнитѣ аграрструктурни, битови и др. условия. Голѣмата разпокъсаностъ на земеделскитѣ ни стопанства сж едно отъ условията, които сж наложили сегашната организация на зоо-профилактиката. Поради своята разпокъсаностъ и раздробеностъ земеделскитѣ стопанства сж слаби, неустойчиви и не могатъ да издържатъ рисковетѣ отъ епизотититѣ.

Два сж факторитѣ, които гарантиратъ спокойното и правилно развитие на скотовъдството: отъ една страна държавата съ своята организирана ветеринарна служба и отъ друга — отдѣлния стопанинъ, като доброволенъ сътрудникъ на държавата. Намѣсата на държавата въ борбата срещу епизотититѣ не се изчерпва само съ активно и организирано преследване на последнитѣ, но още и съ това, че се заплащатъ отъ нея обещанията на стопанинъ за умрѣли или убити, следствие заразни животни, като по тоя начинъ възстановява нанесенитѣ на стопанството загуби. Това сж икономическиятъ предпоставки, легнали въ организацията на противоепизоотичната служба у насъ.

Русенска областъ взета като цѣло е предимно земеделско-скотовъдна, затова и ветеринарната служба, поставена въ услуга на земеделското стопанство, е отъ решително значение за подобре развитието на скотовъдството въ областъта.

Особеното географическо положение, което звема и поради стопанскитѣ й особености, областъта е изложена на много остри заразни болести по домашнитѣ животни. Нѣкои отъ тѣхъ, като антраксъ, шарка по овцетѣ, кръвспигане по говедата и др сж стационарни и като такива тѣ сж обектъ на специални грижи отъ страна на службата. Независимо отъ това, военновременната обстановка ни налага повече усилия и грижи, относно предпазване на домашнитѣ животни отъ тѣй нареченитѣ „военновременни болести“ — краста, шапъ, сапъ, чума по свинетѣ и др. Общо взето, епизоотичната картина въ областъта е твърде разнообразна. Борбата съ заразнитѣ болести по домашнитѣ животни въ областъта се движи въ рамкитѣ на предварително изготвенъ планъ, който се прилага ежегодно педантично.

Мѣстото не ми позволява да се спра и разгледамъ обстойно протичането и развитието на всѣка болестъ, а ще се спра бѣгло само върху нѣкои поважни, които иматъ по голѣмо стопанско и здравно значение.

Една болестъ, съ стационенъ характеръ, болестъ свързана съ почвата е антраксъ, нареченъ още дялвкъ или синя пѣпка у хората. Тя се пренася върху хората, изключително посредствомъ умрѣли отъ нея животни. Намира широко разпространение въ областъта. За предпазване животнитѣ отъ нея, ежегодно се извършватъ масови ваксинации; така презъ 1942 година сж ваксинирани 175,479 животни, презъ 1943 — 57,070 или за дветѣ години сж ваксинирани 232,549 животни.

Особено стопанско значение за областъта има болестъта краста по овцетѣ. Пренесена отъ Румъния презъ 1940 год., съ

присъединяването на южна Добруджа, намѣри широко разпространение и извънъ граници на новоприсъединенитѣ околии Почти всичкитѣ овчи стада въ околитѣ: Дулово, Тутакавъ и Силистра бѣха силно инвазирани, а съ това сж нанесени милионни щети на стопанството.

Благодарение на демократичната организация на противоепизоотичната служба, само въ разстояние на две години и половина, тя успѣ да се справи напълно съ изкореняването на болестъта и днесъ областъта е напълно оздравена отъ нея. Борбата съ крастата по овцетѣ се изведе отъ длъжностния ветеринаренъ лѣкаръ съ рѣдко себоторишание, безъ шумъ и реклама. Тази борба равностойна на подвигъ, е добре оценена отъ обществото и населението, главно. Само презъ годинитѣ 1942—1943 сж лѣкувани общо 845,607 овце. Особенъ интересъ отъ стопанска гледна точка, представляватъ заразнитѣ болести по свинетѣ. Въ борба срещу тѣхъ се прилагатъ най-модернитѣ и последнитѣ постижения на ветеринарна наука. Държавата е напълно подсигурила службитѣ съ достатъчно количество серумъ отъ мѣстенъ произходъ за предпазно инжектиране на свинетѣ. До колко системнитѣ мѣрки прилагани въ борба съ тия болести сж ефикасни се вижда отъ това, че презъ 1942 год. смъртността на свинетѣ отъ тия болести е била едва 10%, а презъ 1943 г. жертвитѣ сж съвършено нищожни.

Болести, важни както отъ стопанска, така и отъ здравна гледна точка, сж бѣсъ по кучетата и сапъ по конетѣ. И двѣ бждемъ вече назадъ отъ сжплища.

Борбата съ болестъта бѣсъ е извънредно много трудна и много сж случитѣ, когато личния и служебенъ авторитетъ на персонала се поставя предъ изпитания и се пречупватъ най-похвалнитѣ и достойни усилия отъ негова страна. Въпреки това, въпреки постоянно срещанитѣ се трудности въ борбата срещу тази болестъ, за близо 2 години сж унищожени 10,908 безстопанствени кучета.

До преди войната болестъта сапъ по еднокопитнитѣ бѣше напълно ликвидирана у насъ. Съ присъединяването на южна Добруджа тази тѣй опасна и коварна, както за хората, така и за животнитѣ болестъ наново взе широки размѣри. За близо 2 години, сж изследвани 129,342 коня, като въ момента изследванията сж въ ходъ — непревършени.

Отъ какъ е обособена Русенска областъ отъ 1941 г. до днесъ, въ борба съ заразнитѣ болести по домашнитѣ животни сж направени 512,032 ваксинации и 130,711 специални изследвания, за откриването на болести. Даденитѣ по-горе цифри говорятъ сами за себе си и бележатъ добри резултати. Тия обаче резултати и успѣхи въ борбата съ заразнитѣ болести по домашнитѣ животни въ областъта не ни ласкаватъ, напротивъ тѣ ни налагатъ повече усилия и повече задължения.

Д-ръ Жечо Янковъ
Н-къ обл. ветер. служба

Съюзъ товаренъ, общест. превозъ
Русе, ул. Търговска 9.
Телефонъ 21-89

Разполага съ 40 добре екипирани коли. Извършва превозъ най-бързо, акуратно и добросъвѣстно

Проблеми на снабдяването

(Продължение отъ стр. 10-а)

Кризата въ снабдяването съ слънчогледово масло презъ 1940 год. наложи въвеждането на разпредѣлителнитѣ карти за мазини. Взети заедно всички видове масла, които имамъ (слънчогледово, тиквено, дъвово, краве и биволско) покриватъ що-годе нуждитѣ на населението отъ мазини, прѣднешнитѣ установени дѣжби.

Третиятъ видъ стока, отъ който се чувства оскъдица е гьонъ. Нѣма достатъчно гьонъ за обуца, нито гьонъ за царвули. Преди войната се снабвяхме съ гьонъ главно чрезъ вносъ на кожи отъ чужбинъ. Сега трѣбва да задоволяваме нуждитѣ си главно съ гьонъ произвежданъ отъ мѣстни кожари. За тази целъ и за да превъзмогне острата липса на кожени материали, правителството прави редица усилия въобщо грижитѣ, които се прилагатъ сж голѣми.

Снабдяването съ вжглища сж единъ жизненъ въпросъ. Населението на села и градчета минава все повече отъ горелъ на дърва, торъ и слама къмъ горене на вжглища. Една отъ главнитѣ причини за това е състоятелството, че и по села се построи гьолѣми сгради, а щото вжглищата съставлява едно сръдство за отопление и икономично и по-евтино отъ дървата. Това се схваща и оная, който не знае що е каприя. Страната разполага, обаче съ достатъчно гори, отъ които се черпятъ достатъчно количества дърва за огрѣвъ. Правителството е взело и продължава да взема мѣрки за осигуряване населението съ отоплителни материали. Главното кокасарство отъ своя страна съдиша мѣрки осигури правилно разпредѣление на дърва и вжглища.

Въ заключение може да каже, че въ голѣмитѣ си лънии снабдяването на страната съ продукти и други стоки отъ първа необходимостъ е осигурено. Ето защо нѣма никакъ основания за тревоги и одувания Социалнитѣ отношения и стопанскитѣ възможности на нашата страна сж такива, ние можемъ да преодолѣемъ всички трудности, които се чекатъ на хоризонтъ, стига само да работимъ и да се подчиняваме на общия редъ.

Не бива да се забравя, че най-добритѣ мѣрки на властта умиратъ въ зародилъ си, ако не се посръщатъ доверие и дисциплина! Нѣ трѣбва да мислимъ еднакъ да действуватъ заедно!

Иванъ Д. Панковъ
Обл. комисаръ по снабдяване

Шуменско пивоварно а.

пусна новото висококачествено пиво
Телефонъ 20-53

Магазинъ „Коралъ“

по ул. Александровска прекопа нѣй-финитѣ одеколони, три и галантерийни артикули

Потрѣб. кооп. „Напредъ“

РУСЕ — ул. Александровска
Телефонъ 24-34

11 потрѣбителни магазинъ
Магазинъ домашни потрѣбула ул. Александровска 59. Има влогове при най-изгодни условия и плащане всѣко въ

Лѣтовище „Св. Марина“

при село Каранъ-Върбовка — бѣлевско

Културенъ животъ

Веселинъ Димитровъ

По творческия път на нашия театъръ

Театърът на Русе е единъ отъ най-рано основанитъ театри въ провинцията и заема едно отъ първенствующитъ мѣста въ театралното развитие на страната. Неговото дѣло е регистрирано въ нашата театрална летопись, като едно отъ най-важнитъ и най-градивнитъ въ цѣлата провинция.

Презъ есенята на 1898 год. група пламенни ентузиастии, облѣхани отъ творческия идеализъмъ, образуватъ любителски кръжокъ „Викторъ Хюго“ и поставятъ началото на театралнитъ спектакли. Отначало разбира се, и за единъ периодъ отъ нѣколко години, любителската трупа е давала не много изискани спектакли, но за онова време тѣ сж били културни празници за града ни.

По-късно, презъ 1907 г. групата любители-артисти решаватъ да поставятъ своя театъръ на по-солоидна основа, като ангажирани дваматрима професионални актьори и образували „Любителски градски театъръ“, който просуществовалъ до 1909 г., когато начело на театъра застаналъ познатиятъ тогава театраленъ деятель и актьоръ Т. С. Тончевъ, който сформировалъ нова театрална трупа „Изгрѣвъ“, която презъ 1910 г. става вече **градски театъръ**, субсидиранъ съ 1000 лева годишно отъ общината.

Презъ 1911 год. режисьоръ на театъра става познатата актриса Роза Ст. Попова и театъра бива субсидиранъ съ по 2000 лв. отъ общината и мво на просвѣтата.

Презъ 1913 год. театърътъ следъ единъ застои отъ една година, бива подновенъ отъ актьора Недѣлчо Ф. Щърбановъ безъ обаче да успѣе да открие сезона си, поради това, че повечето отъ акторитъ били повикани подъ знамената.

Следъ войната, презъ 1914 г. ръководството на театъра се поема отъ Вл. Теневъ, който остава директоръ-режисьоръ на театъра около 5 години. Теневъ поставя театъра на здрави основи, който става вече общински театъръ, щедро подпомаганъ отъ общината и насърчаванъ отъ обществомъ съ мисовитъ посещения.

Разбира се, презъ тоя периодъ се твори трескаво. Режисьоръ и артисти сж погълнати отъ творческа амбиция и отъ високото съзнание, че съ дилетанството трѣбва да се скъса и се създаде единъ издържанъ театъръ. Въ репертуара се поставятъ класически и съвремен-

ни пиеси, които следъ като биватъ добре прощудирани, се изнасятъ на сцената.

Презъ 1919 г. начело на театъра застава Борисъ Еспе. Презъ негово време въ театъра влизатъ и нѣколцина отъ знатоцитъ на софийския народенъ театъръ, като Ел. Снѣжина, Тод. Стойчева, Кр. Сарафовъ, Ив. Поповъ и Коста Стояновъ, което е и едно указание за художественната висота, на която е билъ русенския театъръ, за да бжде предпочетенъ отъ тия видни актьори.

Презъ това време въ състава на театъра бѣха между другитъ актьори и актриси: Мара Тотева, А. Шахатун, Л. Золотовичъ, П. Храновъ, Ник. Балабановъ, Ив. Кумановъ, Г. Донева, П. Димитровъ, Люб. Георгиевъ, Д. Бочаровъ и др.

Последователно като директоръ-режисьори постъпватъ следъ Б. Яспе: П. К. Стойчевъ, Ст. Кировъ, Ст. Бѣчваровъ, Г. Стаматовъ, М. Македонски, Н. Фолъ и Тачо Таневъ, който отъ 15 августъ т. г. напусна театъра, като неговото мѣсто се зае отъ Ал. Иконографовъ, завършилъ драматургия и режисура въ Франция.

Отъ миналата година театърътъ стана държавенъ, което му дава възможность да развие при по-добри условия творческата си дейность, като даде повече художественни постижения

Отъ основаването до днесъ презъ театъра сж минали последователно много актьори, които сж дали своята данъ за закрепването и издигането му. Между тѣхъ, освенъ изброенитъ като основатели сж: А. Робертвичъ, Г. Енфеевъ, П. Комухаровъ, Хр. Илиевъ, Т. Дмитриевъ, Ц. Георгиева, Юр. Оджакова, Н. Добрева, Ив. Русевъ, Е. Ляховичъ, Т. Обрешковъ, Хар. Йордановъ и др.

Въ по-сетнешнитъ години въ театъра постъпватъ: Н. Тенева, К. Стоянова, М. Хлѣбарова, Е. Яворска, А. Николова, А. Георгиева, Цв. Оджакова, О. Карелина, Цв. Иванова, Б. Донева, С. Дюлгерова, Е. Попова, М. Манчева, Р. Пенчева, Ст. Гандева, Ст. Фратева, Ел. Чехова, П. Обрешкова, Ц. Николова, Вѣра Дѣлчева и др.

Актьори: М. Македонски, В. Николовъ, Г. Поповъ, Хр. Яневъ, Б. Багряновъ, Никола Гандевъ, Ив. Яневъ, Из. Дюлгеровъ, Т. Обрешковъ, Георги Георгиевъ, Г. Громовъ, Г. Фратевъ, Люб. Георгиевъ, М. Георгиевъ, К. Георгиевъ, Ж. Оджаковъ, Ив.

Читалищата въ Русенска областъ

Читалищното дѣло въ Русенската областъ се събужда много рано, поради особенитъ условия на неговото зараждане подъ влиянието на будния духъ на българина и значението на Дунава за културното проникване въ този край, дето златно жито зрѣе, луда гора вирѣе и вакло стадо блѣе.

Отъ общия прегледъ на читалищата въ околнитъ на русенската областъ се вижда, че въ бившия русенски окръгъ има 162 читалища, които съ присъединението на тритъ околии отъ южно Добруджа сж достигнали на 224 читалища.

Всѣки, който познава задачитъ на читалищата, ще прецени, че тѣ сж създавали и създаватъ цѣлостни културни придобивки за народа ни, който е жаденъ за просвѣта и култура. Душата на тия читалища, както и въ миналото, е билъ българския народенъ учител, който подготви хиляди будни граждани и бойци, готови винаги за работа за издигане на обществеността и гражданското съзнание, както и храбри защитници на Родината по толкова бойни полета презъ войнитъ за обединението ни.

Но, онова, което трѣбва да се изтъкне, е че българското читалище е било винаги

Русевъ, Д. Керановъ, Люб. Желѣзковъ, Д. Коцевъ, Люб. Христовъ, Др. Алексиевъ, М. Гарещки и др.

Днесъ театра има въ състава си и актьори, които сж били вече въ Русе. Тѣ познаватъ условията не само на Русе, но и на всички провинциални театри.

Днешниятъ ръководител на театъра г. Ал. Иконографовъ, културенъ и деенъ режисьоръ, заедно съ своитъ сътрудници, при сравнително по-добритъ материални условия, вѣрваме че ще даде една художествена продукция, която да отбележи новъ творчески активъ на театъра.

Литературно творчество

Въ областта на литературното творчество Русе е отбелязалъ нѣколко имена, които презъ последнитъ години иматъ извесенъ активъ.

Въ художественната проза работятъ Тодоръ Дашковъ, Николай Къневъ, Ангелъ Даскаловъ, Д. Божидаровъ.

Въ поетичното творчество сж набелязани имената на Екатерина Манчева, която минала година се помина, Николай Къневъ и Мих. Генчевъ.

Въ областта на драмата Тод. Дашковъ регистрира извѣстенъ успѣхъ съ историческата пиеса „Маркови кули“, играна въ Русенския народенъ театъръ.

буденъ стражъ и школа за насаждане на будно национално съзнание.

Поставено на здрави основи, читалищното дѣло въ русенската областъ ще се развива още повече, когато имаме предвидъ, че създадената отъ него селска интеллигенция ще закрепне още повече неговото значение, като се използва читалището за истинска народностна обнова, чрезъ която ще се изгради единъ духъ, здрава мисль, будна съвестъ и упоритъ трудъ за стопанското издигане на държавата и възпитаване на достойни поколѣния за нейната защита въ границитъ на велика и обединена България.

Заслужили на родната култура, наука и изкуство русенци

1. Професоръ М. Арнаудовъ
2. Професоръ Вен. Ганевъ
3. Професоръ Парашкевъ Стояновъ
4. Добри Немировъ — писателъ
5. Божанъ Ангеловъ — литер. критикъ
6. Конст. Мутафовъ — писателъ
7. П. П. Морозовъ — художникъ
8. Проф. Сашо Поповъ — виртуозъ-виолонистъ и
9. Професоръ Брашовановъ.

Литературни трудове сж издали презъ последнитъ години Тод. Дашковъ — „Синиятъ виръ“ — разкази; Николай Къневъ — „Новиятъ Фаустъ“ — поема, „Антола“ — антична легенда, Басни и др.; Ангелъ Даскаловъ — „Ученичката“ — повесть; Д. Божидаровъ — сборници разкази; и Мих. Генчевъ — сбирка лирически стихове.

Отъ периодическитъ издания, които напоследъкъ се издадоха въ Русе, трѣбва да се отбележи, като по-крупно и издържано издание „Русенски областенъ алманахъ“, излѣзло подъ редакцията на Веселинъ Димитровъ. По своето съдържание и техническа уредба алманахътъ прави честь не само на Русе, но въобще и на българската книга.

Помѣстени сж работи, които по своята литературна разработка и оригиналность, сж единъ цененъ приносъ къмъ нашата периодическа книжнина.

Чивдаръ Зафировъ

Художественни прояви

Въ това отношение Домътъ на изкуст. и печата е проявявалъ една планомѣрна и полезна дейность. По неговъ починъ презъ последнитъ години въ Русе се устрои редица изложби отъ творбитъ на видни български художници, било въ колективни или частни изложби. Презъ изтеклия сезонъ До-

мътъ уреди изложба на познатия русенски х-къ Георги Каракашевъ. Съ успѣхъ минаха изложбитъ още на г. г. Павелъ Вълковъ, Ал. Лазаровъ, Кирилъ Станчевъ, М. Лапавцевъ и Догановъ.

Устройването на изложби въ Русе се ограничаватъ отъ липсата на подходящъ салонъ. При повишената покупателна сила на пазаря и купуването на картини е засилено.

Русенската община е решила да поеме организацията на градски музей съ археологиченъ, художественъ и етнографски отдѣли, при сътрудничеството на Археологическото д-во и Домътъ на изкуст. и печ. За целта се преустройва специално помѣщение въ Доходното здание.

Съ компетентна организация, хубавия починъ на читалището „св. Георги“ за „картинна сбирка“ ще стане въ бждеще едно наистина културно постижение.

Дирекцията на Националната пропаганда съ съдействието на кмета г. Кир. Старцевъ устрои обща изложба отъ творбитъ на всички русенски художници. Изложени бѣха творби на Д. Радойковъ, Вл. Владимировъ и В. Стефановъ — п о к о й н и ц и; М. Кировъ, Ал. Лазаровъ, Д. Диолевъ, Н. Пиндиковъ, К. Станчевъ, Л. Кулелиевъ.

КАРТИНИ ОТЪ ГЕОРГИ КАРАКАШЕВЪ

На чешмата зиме

На острова

Професионално Движение

Д. Бекчиевъ

Председ. общото занаят. сдруж. членъ ц. комитетъ Занаят. съюзъ

Занаятчийството въ Русенска област

Следъ като влѣзе въ сила наредбата-законъ за професионалнитѣ сдружения въ 1935 година, до която дата занаятчийството преживѣваше единъ анемиченъ и съ фракционни ежби организационенъ животъ и до като до тоя периодъ едва членуваха 1/4 отъ всички самостоятелни занаятчи, ние вече сме свидетели на радостния фактъ, какво едно съвсемъ незначително число занаятчи стоятъ вѣнъ отъ редоветъ на своитѣ

Исперихска 372 и 8 Дуловска 273, или всичко 5.801.

Въ това число не влизатъ тия отъ занаятчиитѣ, които сж положили презъ тая година изпитъ за правоспособни майстори и отъ които, предполага се, че известно число сж отворили самостоятелни работилници.

Относно усъвършенствуването на занаятитѣ, материалното повдигане на занаятчиитѣ, въпрѣки военната конюнктура се забелязва единъ напредѣкъ между отдѣлнитѣ занаяти и занаятчи. Това преходно време създаде твърде голѣма работа на много отрасли въ занаятитѣ, повишение на ценитѣ и др. предимства. Не може да не се изтъкне обаче, какво паралелно съ тоя възходъ на нѣкои занаятчи, които, освенъ че не можахъ да използватъ тоя преходенъ периодъ, но сж въ упадѣкъ, благодарение липсата на материали, а на нѣкои други трудитѣ имъ не е платенъ съ огледъ поскъпването на живота.

Като става дума за липсата на материали, мѣстото му е да се изтъкне, че въпрѣки всички трудности, Министерството на търговията и труда, респективно отдѣленията за занаятитѣ, гл. комисарство на снабдяването както и управата на занаятчийския съюзъ, употребяватъ всичко зависящо отъ тѣхъ за снабдяването на занаятчиитѣ съ материали до толкова до колкото възможноститѣ позволяватъ. И ако не бѣха тия грижи на поменатитѣ институции, положението на занаятчиитѣ би било много плачевно.

Занаятчиитѣ въ Русенската област сж знаха това и като добри българи и дисциплинирани граждани съ стонизитѣ посрѣщатъ всички несгоди.

Ползуваме се отъ случая да изтъкнемъ, какво занаятчийството особено въ Русе, е първо въ България — процентно взето и въ организационно отношение, по получаване на в. „Занаятчийска Дума“ и членуване въ занаятчийската посмъртна каса е едно отъ най-първитѣ въ цѣла България.

организации. До като до преди 1935 година, въпрѣки повече отъ 20 годишенъ организационенъ животъ, членуваха въ занаятчийския съюзъ едва 10 до 12 хиляди занаятчи, ние днесъ сме свидетели какво въ тоя съюзъ да членуватъ къмъ 110,000 занаятчи, отъ които по-рано съюзния органъ бѣ получаванъ отъ 5 до 6 хиляди, а днесъ неговитѣ абонати сж надхвърлили 30,000.

Понеже въ случая ни интересува стопанската проява въ Русенската административна област, даваме цифрени състави на занаятчиитѣ членувачи въ общия съюзъ на българскитѣ занаятчи, въ организационно отношение нарастнали съ 60 до 70%, както следва по околии: 1. Русенска съ гр. Русе — организирани 2,207, 2. Разградска 1,201, 3. Силистренска 602, 4. Кубратска 403, 5. Тутраканска 375, 6. Бѣленска 368, 7.

Янко Мялковъ

Секретаръ О. Р. сдружение

Русенското работничество

Презъ 1935 година, въз основа закона за професионалнитѣ организации въ страната ни, изработенъ и нагоденъ

чески сили въ една компактна маса съ единъ умъ и едно желание, за обща работа, за постигане на една социална правда, която е главния лостъ на прогреса въ страната ни.

Начело на тая организация застанаха най-дееспособнитѣ съ и подчертано трудолюбие челници, които се отдадоха безвъзмездно да служатъ на организацията и съ това, на родината. Мълчаливо и винаги скромни въ своитѣ претенции, тия труженици доживѣха да видятъ следъ себе си, действително здрава и мощна организация, която къмъ днешна дата наброява крѣгло 10500 организирани членове къмъ О. С. Б. Р.

Тая организация се развива нормално, за да дочака въ 1936 год. създаването за наредбата — законъ за трудовия договоръ, който урегулира отношенията на работничитѣ съ работодателитѣ и по-после, презъ 1941 г. новиятъ законъ за професионалнитѣ организации въ съответнитѣ имъ браншове.

Управителнитѣ съвети на работническия синдикатъ въ продължение на осемъ години отъ своето учредяване, непринудени отъ никого, отдели се на миренъ трудъ въ полето на стопанското творчество, допринесоха много за напредѣка и повдигане духътъ на българския работникъ, освенъ пълното обединение на българското племе.

Въ продължение на години по редъ, поставенитѣ начело на организацията челници въ своя социаленъ планъ предвидихъ много инициативи, нѣкои отъ които сж вече реализирани. Въ тая програма бѣха предвидени да се откриятъ детски домове, клубове и пансионни, курсове по готварство и шивачество, театрални трупи и хорове и др. Ще се предвидятъ при всички клонови сдружения фондове за безработица, постройка на почивни станции и детски лѣтoviща, работнически кооперативни жилища и др. Замислено е снабдяването на работничитѣ съ храна, облѣкло и гориво, за което е основана вече работническа потребителна кооперация „Трудъ“, благодарение грижитѣ на правителството и централното управление на съюза.

Отъ нѣколко години насамъ, младитѣ русенски работници сж на отмора и почивка въ устроенигѣ отъ Дирекцията на професитѣ станове, отъ гдето тѣ се завръщатъ бодри и весели, съ закрепнало здраве, за да се отдадатъ наново съ по-голѣмъ жаръ, за преуспѣване на държавата.

Мощта и пълното си единство, русенското работничество доказа въ свой деня на отпразднуването националния празникъ на труда — 1 май, когато всички останаха удивени отъ стройнитѣ редици и дисциплината на творителитѣ на стопанскитѣ блага, които резултати на човѣшкия умъ, сж рожби на труда.

Тия герои на труда въ нашата област, ще трѣбва да бждатъ подкрепяни, защото подкрепата на нуждающитѣ се и най-голѣмата човѣшка благодетел и проява на велика маждростъ.

Работничитѣ отъ отсега на своя синдикатъ, поставятъ на пръвъ планъ интереситѣ на държавата и подчертаватъ за лишентъ пжтъ несломимата си вѣра въ свѣтлото бждеще на народъ и родина.

Търговска Кантора
Петръ К. Чобановъ

Представителство, посрѣдничество и ценни книжа. Купува и продава имоти, ул. Дръновска (срещу Бѣлг. з. к. банка)
Телефонъ 22-15

Цани Рогожеровъ & С-ве
А. Д. — РУСЕ
Вносъ — износъ

Телеф.: Русе 27-20, 28-20, 26-82

Сладкарница
Наджи Тахиръ Нури, Русе
всички видове сладкиши

„КАРТЕЛЪ“
цѣла България пуши!

при **Лютфи Албанчето**
за хубави пасти и боза!

Петъръ Русевъ

Членъ на центр. к-тетъ О. С. Б. Р. и председател на работ. сдружение

Нашата професион. организация

Наредбата-законъ за работническото професионално организиране излѣзе на 11 януарий 1935 г. Неговитѣ основни пожелания сж известни на всички, които проявяватъ близъкъ интересъ къмъ работническия проблемъ у насъ. Онова,

обаче, което искаме да подчертая, е, че се дава една правилна постановка на работническото професионално организиране. Въ работническата професионална организация не могатъ да членуватъ и лица, които не даватъ въ услуга другимо, срещу условена цена, физическия или умствения си трудъ. Съ това се установява строго наемническия характеръ на организацията.

Вънъ отъ правата, които ни се дадоха като работническа професионална организация, ставайки публично правни органи и придобивайки функцията да сме органи въ провеждане на държавната социална политика, заслужава да се подчертае организационното единство, което закона повелява. Той не позволява отъ една и сжца прсфесия, въ едно и сжщо

селище, две еднородни професионални организации. Съ това се тури край на работническото организационно раздробление, което цѣли 30 години парализираше силитѣ и волята за единодействие въ работническитѣ срѣди. И тъкмо това обстоятелство откри предъ взора на работничеството перспективи и подхрани надежда за по честити дни. Многогодишнитѣ и фракционни борби не само бѣха обезвѣрили работничеството, не го бѣха тласнали далечно отъ всѣкакъвъ организационенъ животъ и убили всѣка надежда за добиване на възможности за внасяне на подобрение въ условията на неговия трудъ и животъ. Сега чрезъ единната организация, която държавата установи, работничеството можа да уеднакви своята мисль, да оздрави своя духъ и закали волята си за единодействие, което да не наскоча рамкитѣ на едно професионално движение, което нѣма крайна целъ, съ постигането на която неговата роля би могла да се свърши.

Цельта на професионалнитѣ организации, оформени подъ закрилата и съ съдействието на държавата, е безкрайна, както сж безкрайни, човѣшкитѣ нужди и стремежи Живота е непрекъснато развитие съ постоянно смѣняващи се условия и все по-нози създаващи се нужди. Съобразно тия нужди и обективни възможности професионалнитѣ организации ще действуватъ за тѣхното задоволяване. По този начинъ тѣ ще сж една жизнена потребителна за работничитѣ и обществото, което ще има интересъ отъ организираното и целесъобразно действие на работничеството

1-ва Българска Петролна Индустрия А. Д. -- Русе
производство и търговия на петролни продукти

Телеграми: Рафинерията
Телефонъ № 20-51

Българско Акционерно Дружество
„Постоянство“ -- Русе

Телефони: 26-91, 26-93
Телеграми: ПОСТОЯНСТВО
Производство на разни памучни, ленени и конопени платове и бризенти.

„Фаръ“, о. о. д-во Русе

ул. „Александровска“ 4
Телефонъ 22-73
За телеграми: „ФАРЪ“ — Русе
Вносъ и търговия съ петролни деривати, минерални масла, гресове, вазелини и др.

С. Павловъ & Синове, Акционерно Д-ство -- Русе
Кожарска фабрика

Произвежда: гьонъ, бланкъ, юфть, боксъ, шевро, велуръ, трансмиссионни каиши и др.
Телефонъ ф-ка 21-21
За телеграми: ПАВЛОВЪ Синове

Братя Димови -- Русе

колониалъ и желѣзария на едро
Поддѣления: Стѣкларство О. О. Д-во, Бр. Димови О. О. Д-во — седалище Русе и винарска изба с. Лѣсковецъ.
Износъ на плодове и зеленчуци

съобразно специфичнитѣ български условия, въ Русе се сложи началото и се образува една единна и мощна организация на работничитѣ — **Работнически синдикатъ**. Тая организация, обедини на времето разпокъсанитѣ работни-

КАРТИНИ ОТЪ ОБЩАТА ИЗЛОЖБА НА РУСЕНСКИТЪ ХУДОЖНИЦИ

По починъ на Дирекцията на националната пропаганда, въ салона на Градската библиотека се откри общата изложба на русенските художници. Изложбата буди голѣмъ интересъ всрѣдъ обществото и се посещава много добре отъ гражданството. — Тукъ даваме репродукции на изложенитѣ картини на русенскитѣ художници.

Марчо Кировъ Улица въ Охридъ

Дим. Диолевъ Стариятъ рибарь

Дим. Редойковъ Бретенарка

Ник. Пиндиковъ На стражъ

Ал. Лазаровъ Тейна

Кир. Станчевъ Рибарь

Вл. Владимировъ Бюстъ

Василь Стефановъ Портретъ

Кратки живописни бележки за изложителитѣ

Марчо Кировъ е роденъ въ гр. Ямболъ на 19 августъ 1896 год. Завършилъ художественото си образование въ Софийската художествена академия съ специалностъ живопись и декоративно изкуство. Излагалъ е свои творби въ 18 общи и 3 самостоятелни художествени изложби въ София, Горна-Джумая, Ловечъ и Русе. По настоящемъ е поддиректоръ на Русенската мъжка гимназия.

Димитър Диолевъ е завършилъ Художествената академия — отдѣлъ живопись презъ 1922 г. Първата си художествена изложба открива презъ 1923 г. Следъ нея, почти всѣка година прави самостоятелни изложби въ Русе до 1935 г. Вземалъ е участие редовно въ общитѣ художествени изложби въ София и Русе.

† Димитър Редойковъ е роденъ презъ 1879 год. Учителствувалъ е въ Русенската девическа гимназия. Починалъ е презъ 1940 год.

Никола Пиндикъ (Никола Петковъ Пиндиковъ) е роденъ въ гр. Елена. Завършилъ Софийската художествена академия по живопись. Устройвалъ е 9 самостоятелни изложби, отъ които 3 въ провинцията и 6 въ София. Участ-

вувалъ въ 7 колективни изложби, отъ които 5 въ провинцията и 2 въ София. Отъ 4 години е учителъ въ Русенската мъжка гимназия.

Александър Лазаровъ е роденъ презъ 1890 год. Завършилъ Софийската художествена академия (тогава рисувално училище) по живопись и керамика презъ 1911—12 г. съ 18 награди и премии. Взелъ е участие въ общи и частни художествени изложби. Устроилъ е 6 собствени художествени изложби.

Кирилъ Станчевъ е роденъ презъ 1906 год. въ Русе. Завършилъ художествената академия въ София презъ 1935 г. Излагалъ е въ общитѣ художествени изложби на българскитѣ художници въ София, а също и въ гр. Русе. Уреждалъ е въ родния си градъ 3 самостоятелни художествени изложби и въ София една.

† Владимиръ Владимировъ е роденъ въ Русе презъ 1897 год. Негови работи сж бюста на Л. Каравеловъ и водоскока въ градската градина въ Русе, военния паметникъ въ село Щръклево и пр. Починалъ е въ разцвѣта на творческитѣ си години презъ 1932 г. въ Русе.

† Василь Стефановъ (Чилито) е роденъ въ гр. Русе презъ 1892 г. Завършилъ е срѣдното си образование въ родния си градъ и Художествената академия въ София. Правиль е самостоятелна изложба въ София. Починалъ е презъ 1919 г.

Любенъ Кулелиевъ е роденъ въ Русе презъ 1913 година. Завършилъ е полукласическия отдѣлъ на Русенската мъжка гимназия и Софийската художествена академия презъ 1936 година. Като първенецъ на випуска си е получилъ отъ Академията паричната награда.

Дирекцията на националната пропаганда съ общата художествена изложба на русенскитѣ художници си постави за целъ да запознае русенското гражданство съ творческитѣ възможности и постижения на даровититѣ ни съграждани — творци въ областта на изобразителното изкуство, както и да се доближи това изкуство до по-широкъ кръгъ хора.

Изъ нашитѣ фейлетонисти

На дунавския плажъ

Лѣтната мараня е изпълнила, въздуха и трепги съ милиони, милиони бѣли крилца.

Горещо, душно. Искане ти се сякашъ да повърнешъ назадъ въковетѣ, за да дойдешъ въ времето на леката като пеперудени крила туника, или пъкъ най-сетне да стъпчешъ предразсѣдцитѣ въ краката си, да хвърлишъ палтото и да тръгнешъ по риза. Ахъ, женитѣ! Знаятъ какъ да се обличатъ и да налагатъ своята мода.

Бѣхъ отчаянъ — идеше ми да направя единъ продължителенъ курортъ отъ 1—2 часа въ нашата маза, когато ме срѣщна моя приятель докторъ

— Здравей! Идвашъ ли съ менъ на плажа?

— На плажа? О, да, съ удоволствие.

— Цѣло щастие е да бждешъ тамъ; ще се печемъ на топлия пѣськъ, ще се кпемъ въ слънчеви лъчи и въ хладнитѣ дунавски води. Ще се радвашъ като дете на слънчевия благословъ.

— Моля ти се нѣма нужда отъ аргументи — и безъ туй съмъ готовъ!

— Само че въ 12 часа, безъ да се хранишъ — не на пълненъ стомахъ!

Въ 12 часа сме на брѣга. Нѣколко минути по-късно поримъ водитѣ на Дунава съ мортрна лодка.

Лекъ вѣтрецъ и приятна хладина полъхватъ.

— Всички безъ палта! — командва докторъ. Ще правимъ въздушни бани!

Караме отстрана, покрай шлеповетѣ, понеже течението е по-слабо.

Весели шегги и задявки изпѣлватъ пжуването. И въ тоя си захласъ, неусѣтно ние сме 3—4 метра до спуснатитѣ низко дебелы, металически вжда на два шлепа.

Като по даденъ знакъ всички се умълчаваме. Нѣкаква нервана рефлексия ни обхваща.

Ами сега?

Чевръстъ момъкъ, повдигна ловко вжжата, ние ги поемаме и лодката минава благополучно. Всички си поотдъхаме.

— Внимание кормчио! Днесъ е петъкъ! — день на произшествията!

— Нима си суевѣренъ?

— Безъ да съмъ такъвъ, отъ наблюдения зная, че въ петъкъ ставатъ обикновено най-голѣмитѣ произшествия.

Приближаваме плажа. Отделечъ се забелъзватъ разноцветни дамски бански рокли и трика.

Току до острова „Матей“ е женския плажъ. Въ върболяка сж тѣхнитѣ „кабини“. Природата е ошастливила женитѣ!

Иначе биха се стѣснявали...

По-надолу е мъжкия плажъ. Мажетѣ се печатъ на пѣська.

Спираме. Свѣткавично се събличаме и тичаме на пѣська.

— Значи докторе, и ние безмонетнитѣ принцове, можемъ да прекараме, тъй да се каже курортъ. Само че, защо найсетне и ние русенци да не направимъ плавателенъ дунавски басейнъ?

— Зная ли... Но тукъ идватъ стотици хора. — Слънчевитѣ бани сж полезни — лѣкуватъ тъй наречената хирургическа туберкулоза, анемия, нервно разстройство и пр. — изброява болеститѣ докторъ.

— Е, да, това ще бжде тема на една твоя статия за Русе.

Докторътъ се смѣе.

— Вие журналиститѣ всѣжде сте журналисти!

— Както и вие лѣкаритѣ, всѣжде сте лѣкари.

Влизаме въ водата. Хладка. Колкото отиваме по-навътре — по-студеничка.

Погледътъ ми попада къмъ края на плажа. Шатра! Разноцветни стѣклени буркани — червени, жълти, пенбени.

— А хааа! Шуууурупъ! Значи сътилъ се е нѣкой и за разхладително...

Въ 2 часа следъ пладне, ободрени и освежени, потеглихме. Лодката върви леко.

— Е, доволенъ ли си, пита докторъ.

— Много! Ще препоръчамъ на всички плажа.

Слизаме въ града. Но нещастие. Минава една кола и вдига страшни облаци прахъ. Побѣлватъ ни дрехитѣ.

Хубавъ си Русе, но кога ще се отървеме отъ тоя прахъ?

Донъ Базилио

Народно читалище „Св. Георги“ — Русе

Читалище „Св. Георги“ е основано през 1901 г. Понастоящемъ въ него членуватъ 5760 русенци — действителни и спомогателни членове.

По-важни мѣроприятия на читалището сж: ежемесечнитѣ стипендии за беднитѣ и даровити деца отъ квартала, читалищната картинна галерия, за която сж закупени картини на стойностъ 350,000 лв.; образ-

цово обзаведена библиотека, която разполага съ 18,000 тома книги и читалищно кино, обзаведено съ най-модерна апаратура.

Читалището води много активенъ животъ и неговитѣ членове взематъ дейно участие въ културния и общественъ животъ на града.

Димитъръ Кръстевъ

Райониятъ кооперативенъ съюзъ въ Русе

Разединени — нашитѣ нужди превъзхождатъ силитѣ ни. Обединени — нашитѣ сили превъзхождатъ нуждитѣ ни.

Съ този лозунгъ Райониятъ Кооперативенъ Съюзъ въ гр. Русе навлиза въ своята двадесетъ и пета годишнина и съ него краси отчета си предъ редовното общо годишно събрание за отчетната 1942 год., открито на 4 априль 1943 год., въ присъствието на много делегати и гости въ салона на Русенската популярна банка.

Събранието бѣ възторжено поздравено отъ г-нъ Атанасъ Самоковлиевъ, директоръ на Русенския клонъ на Българска Земедѣлска и Кооперативна банка, отъ името на Централното управление на Банката и отъ четиритѣ банкови клонове въ съюзния районъ, съ пожелание за ползотворна работа въ полза на селското кооперативно движение и въ полза на общото народно стопанство на Обединена България.

Г-нъ професоръ Грозю Диковъ, председателъ на Общия съюзъ на българскитѣ земеделски кооперации, сжщо тъй ентусиазирано поздравя събранието отъ името на Общия съюзъ и му пожела ползотворна дейностъ, като разви тезата, че кооперативното движение е едно социаликономическо движение, което не е само стопанско движение, а едно идеологическо движение съ своя идеология, за която следва да се работи успоредно съ стопанската работа, и че това движение като народно движение е било винаги, е понастоящемъ и ще бѣде винаги на фронта на държавата, това е народа, а кооперативното движение е на народа, е негово движение.

Отъ отчета на Районния кооперативенъ съюзъ въ гр. Русе за 1942 год. се вижда непрекъснатия рѣстъ на едно обществено предприятие, което носи благодатъ за четиритѣ околии: русенска, бѣленска, кубратска и тутраканска. Обединенитѣ при съюза селски кредитни кооперации отъ 51 въ края на 1941 г. сж вече къмъ 74 и въ цѣлия съюзенъ районъ оставатъ извънъ съюза само 18 кооперации и то предимно новообразувани. Съ съдействието на съюза сж образувани вече 12 кр. кооперации въ селата на тутраканска околия и по този начинъ тази частъ отъ новоосвободена Добруджа се приоб-

щава и въ кооперативно отношение къмъ майката-родина. Още малко трудъ и работа и въ района на съюза не ще остане нито едно селище безъ кооперация и нито една кооперация извънъ съюза.

Съюзътъ е развилъ отъ 1940 год. свои клонове на гара Демогили и въ Тутраканъ, за да може по правилно и пълно да обслужва своитѣ кооперации отъ тия два района. Тия клонове се развиватъ правилно и извършватъ една грамадна стопанска дейностъ като подпомагатъ държавната властъ и държавнитѣ институти по прокарване нейнитѣ мѣроприятия, тия по издигане материалното ниво на населението, както и по неговото продоволствие, а сж и органи по събиране всички монополни селско-стопански произведения.

Райониятъ кооперативенъ съюзъ въ гр. Русе е успѣлъ да събере отъ своитѣ членове кооперации дѣловъ капиталъ въ размѣръ на 2,227,000 лв., фондоветѣ му сж нарастли вече къмъ 821,260 лева или общо съюзнитѣ собствени сръдства сж стигнали сумата 3,038,260 л.

Общи доставки. Презъ 1942 год. съюзътъ е доставилъ за нуждитѣ на своитѣ кооперации стоки въ размѣръ на 88,428,745 лв. Съ тази си дейностъ съюзътъ е билъ и ще бѣде цененъ сътрудникъ на комисарствата за снабдяване въ своя районъ при доставката и разпредѣлението на стокитѣ.

Общи продажби. Презъ 1942 год. съюзътъ е извършилъ общи продажби на селкостопански произведения монополни и извънмонополни за 102,795,278 лева. Въ тази областъ нашиятъ съюзъ е единъ отъ първитѣ агенти на дирекцията „Храноизносъ“ по събиране на зърненитѣ храни, фуражи, варива, маслодаини семена и вълна.

Съюзътъ ни заедно съ своитѣ кооперации вече редъ годни извършва доставката на посѣвния материалъ за населението отъ района ни по посѣвния планъ на Министерството на земедѣлието.

Освенъ своята първа работа съюзътъ обслужва Общия съюзъ на Българскитѣ земедел. кооперации на русенския вносенъ и износенъ пунктъ, като

неговъ представителъ, получавайки и отправлявайки въ вътрешността на страната всички стоки, които се внасятъ отъ Общия съюзъ на българскитѣ земеделски кооперации. Презъ 1942 година ние сме обслужвали по тоя начинъ селска кооперативна България съ следнитѣ стоки: 10,000,000 кгр. петролни прсизведения, 5,000,000 кгр. каменна соль, 4,000,000 кгр. изкуствени торове, 3,000 броя плугове, 6 трактора, 30 вършачки, 30 тракторни плугове и много други машини, орждия и стоки.

Съюзътъ приключи 1942 год. съ общъ счетоводенъ оборотъ 292,105,753 лева при активъ — пасивъ 173 985,655 лв. като е реализиралъ чиста печалба отъ 718,757 лв., а заплатилъ на държавата данъкъ въ размѣръ на 857,300 лв.

Районния кооперативенъ съюзъ взе участие въ държавния заемъ не съ задължителната му сума отъ 140,000 лв., а съ 600 хил. лева.

Отъ даннитѣ на отчета се вижда грамадната стопанска дейностъ, която съюзъ развива въ своя районъ, дейностъ, която правилно се цени както отъ кооперативнитѣ сръди, така и отъ общественото мнение и държавнитѣ органи и институции.

Съюзътъ е избралъ вѣренъ пътъ къмъ поставената целъ — ако сме обединени, нашитѣ сили ще превъзхождатъ нуждитѣ ни. И чрезъ обединение и работа — творимъ.

Христо Д. Николовъ, Русе

Търговия — представителство „ЕЛЕКТРОДОМЪ“

За модна галантерия, Финна парфюмерия, и изящни предмети за подаръци при магазинъ

НОМИ: ул. Александровска 52 — Русе

Ф-ка „Мюлхауптъ“, Русе

Производство на разни машини и трѣби Телефонъ 29-15

Величественъ паметникъ на Царь Борисъ III въ Добруджа

Позивъ за събиране сръдства

Уреденъ е комитетъ отъ добруджанци — народни представители, бивши министри, професори, писатели, запасни офицери, журналисти, общественици и пр. който е издалъ следния

позивъ къмъ българитѣ отъ Добруджа

Смъртта на о'Бозе починалия Царь Борисъ III-Обединителъ засѣгна болезнено сърцето на всички българи, а българитѣ отъ Добруджа, които дължатъ Нему освободението си, се почувствуваха осиротѣли, защото Той бѣше тѣхната вѣра и упование презъ тежкитѣ години. Своята обичъ тѣ имаха случай да Му изразятъ наскоро лично въ самата Добруджа, а днесъ желаятъ да ѝ дадатъ въковъ ченъ изразъ чрезъ издигането на величественъ паметникъ въ Добруджа.

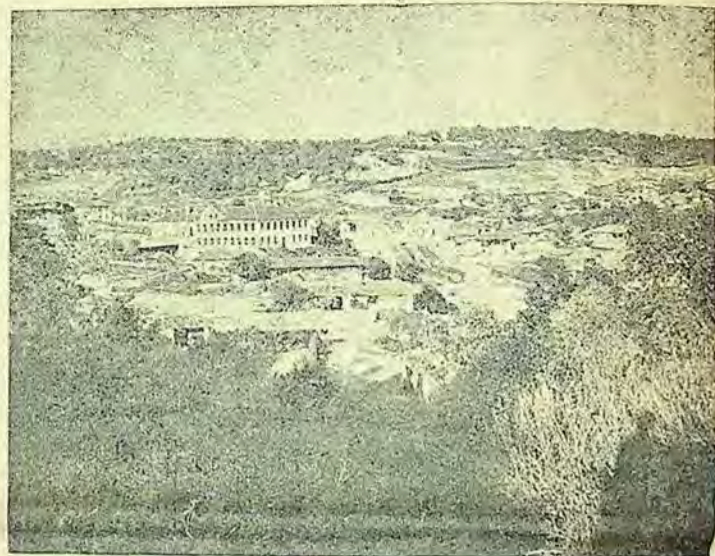
Предъ това повсемѣстно и сѣрповено желание на добруджанскитѣ

българи, изразено внушително веднага следъ оповестяването на съкрушителната новина, ние, подписанитѣ, участници въ добруджанската освободителна борба, изразявайки волята имъ, решихме да се премине отъ желание къмъ дѣло и да се подготви издигането на паметникъ въ Добруджа, който да символизира обичята, признателността и жертвоготовността на българитѣ отъ Добруджа къмъ Царя-Обединителъ.

За целта ние отправяме настоящия позивъ къмъ всички българи отъ Добруджа да се приобщатъ къмъ Инициативния комитетъ и да пристѣпятъ незабавно къмъ събиране на необходимитѣ сръдства.

Всички сме увѣрени, че тѣ ще съумѣятъ да осъществятъ наченатото дѣло. Грандиозниятъ паметникъ въ Добруджа ще бѣде достоенъ както за дѣлото на Бориса III-Обединителъ, така и за чувствата на днешнитѣ и утрешнитѣ добруджански поколения

Изъ красивитѣ кътове на Бѣленско.

Изгледъ на училището съ частъ отъ с. Кацелово Бѣленско.

„БЪЛГАРИЯ“

1-во Българско Застрахователно Д-ство Главенъ агентъ на гр. Русе ПЕТКО ЦАЧЕВЪ

Застрахова и презастрахова при най-износни условия, превъзходни комбинации и низки премии

„България“ покрива военния рискъ и конфискация ул. „Черно море“ 2 Телефонъ 26-84

Манолъ Коджамановъ-Русе

Телефони: Бюро 20-52, Домъ 25-60 Телеграми: Коджамановъ Търговия — износъ на животински продукти: яйца, птици, свине, месо, тлъстини и др. Растителни продукти: грозде, овощия и зеленчуци въ прѣсно и преработено състояние.

„Маритима“ О. О. Д-во

ул. „Мария Луиза“ 40 Телефонъ 3-14-60 ВНОСЪ: минерални масла, специални химически артикули, желязни и цинкови варели

Текстилна фабрика „Гръмъ“, Русе

на Кръстю А. Митевъ Телефонъ 29-89

„СОЛАРСТВО“ А. Д. --- РУСЕ

Търговия съ камена соль Телефонъ 28-91

„Елма“ А. Д. — Русе

Търговия и вносъ на електрически материали, машини и др. представителства

КУЛТУРНИЯТЪ И СТОПАНСКИ ОБЛИКЪ НА РУСЕНСКА ОБЛАСТЪ

РУСЕНСКА ОКОЛИЯ

Дим. Димитровъ
Русенски сѣлски управителъ

Басарбово

Въ състава на Басарбовската община влизатъ селата Басарбово и Красенъ съ общо 3928 жители, които сѣ изключително отъ чистъ български произходъ. Населението се занимава предимно съ земедѣлие, има голѣма частъ, която се занимава съ отглеждане на овце. Теренътъ е хълмистъ, поради което лозята сѣ доста застъпени. Презъ дветъ села протича рѣката Ломъ, поради което зеленчуковитъ градини сѣ много, особено въ с. Басарбово. Голѣма частъ отъ жителитъ на с. Басарбово сѣ заети на работа като работници изъ фабрикатъ на града. Населението се отличава съ сасето трудолюбие. Лѣтно време отъ ранна утринъ до късна вечеръ всички сѣ на работа по полето и тогава селата се обезлюдяватъ.

Въ с. Красенъ е построена нова църква, която още отдадѣкъ привлича окоето съ своята монументалностъ и красива външностъ.

На една скалиста височина сръдъ село Басарбово е издигнатъ красивъ паметникъ за падналитъ въ войнитъ басарбовчани.

На около единъ километъръ отъ с. Басарбово, край самата рѣка, се намира известниятъ манастиръ „Св. Димитъръ Басарбовски“. Манастирътъ е построенъ въ самитъ скали край рѣката. За да се качи човѣкъ въ манастира, трѣбва да секатери по стѣпала, издѣлани въ самата скала, които сѣ високи къмъ 20 метра. Въ една пещера, издѣлана въ скалитъ, е живѣлъ некога Св. Димитъръ Басарбовски, умирѣ тамъ, а следъ това е билъ пренесенъ въ Бугурцикъ където и сега се намиратъ мощитъ му.

Борисово

Борисовската община се състои отъ едно село — Борисово.

То се населява отъ 1939 жители. Главниятъ сѣмитѣ на населението е земедѣлие.

Въ културно отношение населението е доста напреднало. Още отъ рано то сѣ е уредило две училища, заедно съ сѣстѣва построилъ

първоначално и прогимназиално. Има едно читалище съ добре уредена библиотека която съ голѣмъ интересъ е четена отъ по-буднитъ селяни и мѣстната интелигенция. Организирани сѣ отъ доста време дружествата: „Юнакъ“, граждански и младежки „Черасъ кръсть“.

Презъ настоящата година селото бѣ избрано за образцово такова въ околията.

Ветово

Ветово е най-голѣмото село въ околията, броя на жителитъ е около 6000 души. Жителитъ на селото сѣ трудолюбиви и се занимаватъ съ земедѣлие и скотовѣдство. Селото е заселено преди 1880 година. Първитъ заселници, по всичко изглежда, сѣ били ученолобови хора, защото веднага следъ заселване на селището, въ Ветово е основано частно първоначално българско училище. Днесъ селото има построени и добре обзаведени две основни училища. Първитъ жители на селото сѣ били добри богомолци. Още въ 1884 год. тѣ сѣ създали самостоятелна църква, като по-късно се сдобили съ собствена сграда, докато съседнитъ селища сѣ строили църкви за нѣколко села — една. Въ 1907 г. се основава читалище. Въ 1935 г. управителния съветъ на читалището решава да се построи собствена читалищна сграда. Днесъ сградата е почти на привършване и ветовци ще се радватъ може би на най-хубавата читалищна постройка въ областта. Открита е медицинска амбулатория, а презъ 1929 год. е построена нова удобна сграда. Съ помощта на М.З.Д.И. общината успѣ да се сдобие и сѣ здание за ветеринарна амбулатория.

Въ благоустройството отношение Ветово е на челно мѣсто. То има вече всички учреждения необходими за всички служби. Презъ 1935 год. въ Ветово бѣ построена голѣма общинска баня, по подобие на която по-късно се строиха и въ други села. Общината има собствена величественна сграда съ добре уредени канцеларии. Селото е канализирано, водоснабдено отъ дирекция „Безводния Дели Орманъ“. Почти всѣки година се строятъ нови пътища и шосета, а презъ 1935 год. е построена клиника. Презъ месецъ септемврий всѣки година въ селото се състои седмиченъ есененъ панаиръ, който се посѣзва отъ търговци, идващи отъ различни краища на страната и най-вече отъ Добруджа. Отъ месецъ май т. г. въ Ветово е откритъ неделенъ пазаръ, който смѣщо обещава да бѣде масово посѣщаванъ.

Ветовци се радватъ на една отъ най-хубавитъ мѣстности въ околията на Руса, наречена „Бакадицикъ“. Никога тази мѣстностъ е била познана отъ Негово Ц. Височество Князъ Александъръ Батенбергъ, за идването на когото тогава е билъ направенъ специаленъ пътъ, който и днесъ е запазенъ и носи старото турско име „Бей Йолу“.

Гагала

Общината ни се състои отъ четири села.

село Гагала	2030 жители,
„ Липникъ	1883 жители,
„ Д. Абланово	1044 жители,
„ Просена	1339 жители,
всичко 6296 жители.	

Населението въ района на общината се занимава изключително съ земедѣлие и скотовѣдство и отчасти съ лозарство.

Въ общината има следнитъ училища и читалища: с. Гагала —

пълна сръднша прогимназия и народно читалище, с. Липникъ — първоначално училище и читалище, с. Долно-Абланово — пълна прогимназия и читалище и с. Просена — основно училище и читалище.

Въ землището на с. Липникъ се намира прочутата въ цяла България гора „Текето“ съ прочутото изворче „Аязмо“, където всѣка година на 2 августъ се стичатъ масово богомолци за светена вода.

Голѣмо-Враново

Голѣмо-Врановската селска община се състои отъ дветъ села — Голѣмо Враново и Малко Враново. Помежду тѣ сѣ свързани съ шосе, а така сѣщо и отдѣлно шосейни клонове, които иматъ връзка съ

паметникътъ въ градъта има паритъ централнитъ шосета Русе — Тутраканъ — Сливница и Русе — Кубратъ. Отъ гр. Русе отстоятъ на разстояние 35 км.

Общината брои 3415 жители. Главниятъ поминъкъ на населението е земедѣлие, скотовѣдство и птицевѣдство.

Смѣщавременно тукъ сѣ силно развити и търговията и занаятитъ — царвуларство (опичарство), сарачество, колбасарство (надепичи и пастарма). Освенъ това ежеседмично всѣки вторникъ въ с. Голѣмо Враново става голѣмъ пазаръ за продажба на разни стоки, земедѣлски произведения, едъръ и дребенъ добитъкъ, а презъ месецъ августъ — Богородичната седмница, всѣка година се състои прочутия и образцовъ седмиченъ Голѣмо-Врановски панаиръ. Въ две нови, хигиенни и масивни сгради се помѣщаватъ дветъ първоначални и едно прогимназиално училища.

Въ всѣко село има основано по едно читалище съ добре подредена и подбрана библиотека и клонове отъ всички почти родолюбиви организации и културно-просѣбни такива. Общо взето въ дветъ села до края на текущата година ще бѣдатъ окончателно шосирани 6,175 м. улици и два голѣми площада. Село Малко-Враново е водоснабдено съ изобилно течаща вода, а въ село Голѣмо-Враново е извършенъ каптажъ съ 55 до 60 л. дебятъ въ секунда, отъ който ще бѣдатъ водоснабдени първоначално 15 села отъ русенска, кубратска и тутраканска околия. Презъ 1942 год. благодарение безрезерватно под-

крепа на общината въ с. Голѣмо-Враново бѣ построена една валсова мелница, а предстои да се построятъ новъ общински домъ, модерна клиника и подобрятъ и разширятъ панаирскитъ постройкы. Изключително съ общински сръдства въ дветъ села бѣха построени и обзаведени две монументални църкви, паметникъ за загиналитъ герои презъ войнитъ 1912—1913 и 1915—1918 год., училищната сграда въ с. Малко-Враново, дамоветъ за общинскитъ разплодници и пр. Кметъ на селото е г. Тод. Гайдовъ.

Иваново

вжель гара Иваново. Съставена отъ селата: Божиченъ, Иваново, гара Иваново и Кошово съ 3560 ж. число българско население, източно православни. Население трудолюбиво, будно, любезнотелно.

Основниятъ поминъкъ земедѣлието, предимно зърнени стопанства, по-малко индустриални култури; по-значително лозарство и овощарство, слабо зеленчукови градини, Комасиране и коопериране нѣма, раздробена зѣмя — нисъкъ доходъ съ малкъ % модерни съоружения, особено напонтелни такива. Сръдненъ типъ стопанства 20—30 дек.

Въ тѣсна връзка съ характера на стопанствата сѣ развити индустриитъ, мелничарската — всѣко село има мелница—9 мелници, Маслобойна гара Иваново, къмъ която сѣ инсталирани маджунджийницъ съ модерни съоружения за преработване зах. мѣтла и цвекло. Консервна работилница — малкъ капацитетъ.

Разрастването на последната е отъ капитално значение за прехраната на населението — консервиране зеленчуци, плодове, меса и приготвяване мармеладъ.

На гара Иваново има добре заведена участъкова здравна служба. Изникнаха красиви общ. сгради въ селата: у-ще с. Кошово, общ. домъ гара Иваново; ремонтираха се км. наветническата, поправиха се мостове, чешми, кладенци. Съ временната трудова повинностъ не се злоупотрѣблява, както въ миналото. Оборитъ за общ. разплодници обзаведени образцово. Центр. община свързана съ шосейна и телефонна мрежи съ сѣставнитъ села. Добре подържана.

Просѣта: Иваново и Кошово пълно основно училище, с. Божиченъ — първоначално.

Издържатъ се, както и др. фондове отъ нивитъ си. Редовенъ преподават. персоналъ. Извънучилищната дейностъ се продължава отъ читалищата, които играятъ ролята на народенъ университетъ за възрастни и извъншкол. младежи.

Църквата напълно задоволява религиознитъ нужди на населението. Добре подържана и посещавана. Паметникитъ — за незнайния войнъ, руски такива отъ освобод. война въ с. Иваново, красятъ историческитъ мѣста.

Кметъ на селото е г. Ц. Цаневъ.

Костанденецъ

Въ най-южния край на русенска околия, граничаще съ разградска и поповска околия, въ котловината образувана отъ р. Омурбейски Ломъ, на 46 км. отъ гр. Русе се намира разположено село Костанденецъ, сѣдалище на едноименна община. Населението е чисто българско — 3,400 души, 678 домакинства.

Общата площъ е 43,616 декара, отъ които работна зѣмя 26,785 декара, 9,698 декара гора, 1,081 дек. ливади, 623 дек. лозя, 4,358 дек. пасище, 1,661 дек. пустеещи зѣми.

Млѣкопреработвателни заведения 2 — едно за производство на кашкавалъ и друго за млѣчни меса.

Основни училища 2 съ 8 души учителски персоналъ и 1 прогимназия съ 5 души учителски персоналъ. Училищата сѣ модерни, книжнични помѣщения строени следъ

19 май 1934 г. Въ селото има прокаранъ модеренъ водопроводъ съ 12 чешми. Въ най-скоро време ще се разшири водопроводната мрежа съ огледъ да може цѣлото село да се снабди съ чиста питателна вода.

Има една църква подържана, сѣ единъ свещеникъ. Има сѣщо така и клоно отъ „Съюза за закрила на децата“, който клоно издържа съ помощта на общината безплатна ученическа трапезария, въ която се хранятъ ежесдневно около 80 деца. Сѣщиятъ клоно отъ 1 юлий е открийл и издържа пакъ съ помощта на общината и държавата „Лѣтенъ дневенъ детски домъ“ за деца на родителитъ, които сѣ заети въ усилената полска работа. Въ тоя домъ ежесдневно получаватъ храна и сѣ подъ надзора на опитна възпитателка 60 селски деца.

Читалището е основано въ 1923 г. и има 2500 тома прочитни книги.

Утвърденъ бюджетъ за 1943 год. въ размиръ 2454373 лв.

Въ скоро време въ селото ще се издигне паметникъ—чешма за падналитъ герои въ войнитъ за обединенето на България.

Проектира се инсталирането на баня въ прогимназиалното здание.

Мартенъ

Общината се състои отъ две села: Мартенъ и Сандрово съ население 4540 души.

с. Мартенъ, сѣдалище на общината, брои 2700 жители, разположено е близо до р. Дунавъ на 15 км. отъ гр. Русе.

с. Сандрово брои 1880 жители.

Главниятъ поминъкъ на населението е земедѣлие и скотовѣдство. Работната зѣмя е 32000 дек. Отъ земедѣлскитъ култури сѣ застъпени: пшеницата, царевичата и захарното цвекло, сега се развива и градинарството.

Въ общината има две основни училища и две прогимнази съ 19 учители

Има и две читалища и две кооперации съ потребителни магазини. Въ с. Мартенъ е построенъ паметникъ за увѣковѣчаване паметта на падналитъ презъ войнитъ жители на с. Мартенъ.

Въ сѣставното с. Сандрово е образуванъ воденъ синдикатъ „Дунавъ“, който има за целъ да напоява около 3000 дек. зѣмя въ землищата на с. Сандрово, Мартенъ, Сливо-поле и Рѣхово.

Въ землището на общината е започнатъ строежа на така известната „Бръшленска дига“, за отводняване на Бръшленското блато, която въ началото си е вече издигната и представлява колосално мѣроприятие. Сѣщата ще отводни съ хиляди декари работна и плодородна зѣмя.

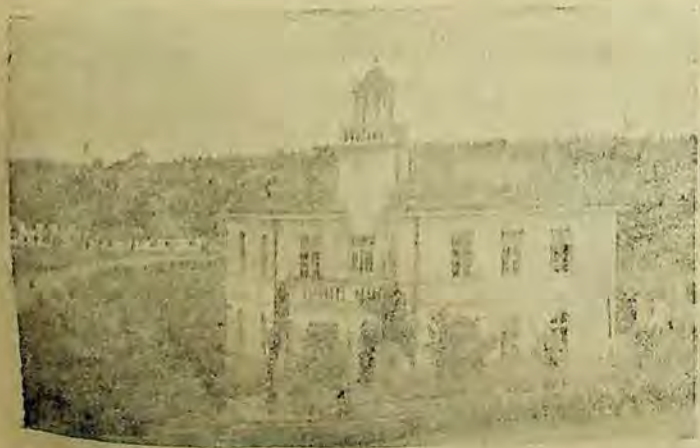
Ново-село

Общината се състои отъ три села: с. Ново село, Юдѣлникъ и Хотанца, общо съ 5293 жители. Разстоянието отъ централната община до с. Хотанца е 6 км., а до село Юдѣлникъ 10 км. Населението въ Ново-село е 2921 жители, с. Хотанца — 954 жители, с. Юдѣлникъ — 1418 жители. На цѣлото население главниятъ поминъкъ е земедѣлие. Нужно е да се отбележи, че се произвежда въ Ново-село доброкачествена варъ отъ карьеритъ. Освенъ това презъ всѣко време на годината се водятъ ломени и цокълни кавъли. Въ селата Хотанца и Юдѣлникъ се вади пѣськъ. Въ последно време дребнитъ земедѣлски стопани прибѣгватъ къмъ градинарство.

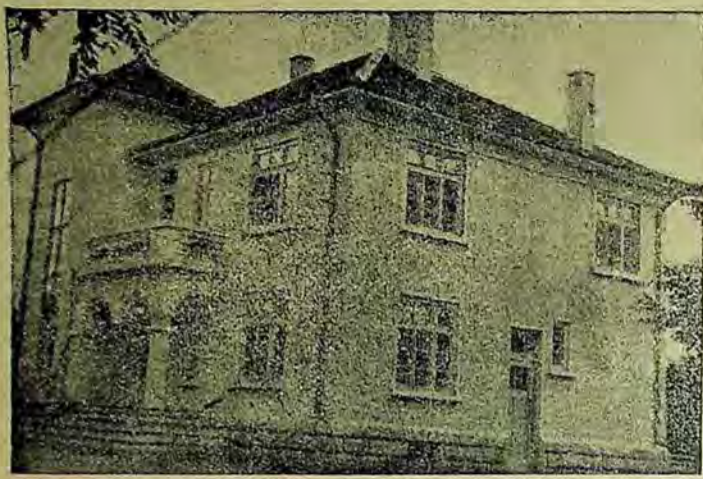
Почти всѣко домакинство притежава перче зѣмя.

Селата Ново село и Юдѣлникъ сѣ водоснабдени, първото отъ Дирекцията на безводния Дели-Орманъ, а второто отъ каптажа въ тетовско землище.

По важни забележителности въ

Общинскитъ домъ с. Ветово

Общинският домъ въ с. Иваново

общината сж; църквата „св. Пророкъ Илия“, за постройката на която е указал съдействието Митхадъ паша, училище „св. Царь Борисъ“ съ най-голям театрален салонъ въ селата отъ околията, Голъмата Тракийска могила и желъзната руда, която е съ малък периметъръ, поради което не се използва, понеже не може да бжде рентабилна.

Писанецъ

Въ състава на общината влизатъ с. с. Писанецъ и Бъзънъ. Селата сж разположени край шосето Русе—Шуменъ, като с. Писанецъ отстои на 27 клм. отъ гр. Русе, а Бъзънъ на 17 клм. Населението на общината е 4096 жители. Писанецъ е чисто българско село съ 2440 жители; с. Бъзънъ има 1656 жители.

Населението се занимава съ земедѣлие и скотовъдство и отчасти съ лозарство.

Въ селата има построени нови общински домове и нови училищни сгради. Въ дветъ села има основани читалища и кредитни кооперации.

По-главнитъ улици въ селата сж шосирени. По починъ на общината сега се работи шосе отъ с. Бъзънъ до сп. Ястребово. Проектирано е модерно водоснабдяване въ с. Писанецъ. Въ околността на селото се намира карьерата „Бѣлата прѣстъ“ за производство на каолинъ.

Поради живописното си разположение и красива околностъ съ най-разнообразна природа селото Писанецъ би могло да стане мѣсто за празнични излети на русенци. Величественитъ скали и пространнитъ гори по р. Бѣли Ломъ, ливадитъ и зеленчуковитъ градини край селото, мѣстноститъ „Малешка“ съ люляковата гора, „Варовичецъ“ и „Кайнака“, отъ които изтича бистра и студена вода, иматъ всички необходими условия за постигане на горната целъ.

Пиргово

Въ състава на Пирговската селска община влизатъ: с. Пиргово — централна община, с. Мечка — кметско намѣстничество и м. Стълбище прикрепена къмъ им. намѣстничество, известна въ миналото като „Динили Ташъ“.

Населението живущо въ селата на общината е чисто българско и наброява надъ 5000 жители.

Поминъкътъ на населението се състои главно въ земедѣлие, скотовъдство, овощарство, каменарство и въ последнитъ години е силно развито лозарството. Общо въ землището на общината има засадени надъ 4000 дек. облагородени десертни и винени сортове лозя, дохода отъ които е доста голъмъ и има изгледи въ недалечно бъдеще Пиргово да се опредѣли като лозарски центъръ за което му позволява пригодената за лозарство почва и трудолюбивото население. Въ землището на с. Пиргово се намиратъ прочутитъ каменни карieri, камъка

Срѣдна-Кула

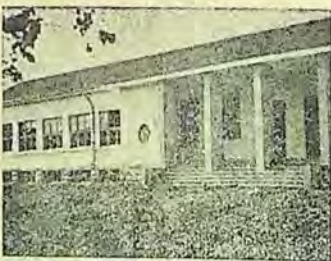
На четири километра разстояние южно отъ гр. Русе се намира Срѣдно-Кулската община.

Не напусналъ още живописната панорама на хубавия „Русчукъ“, влякътъ, преминалъ като презъ триумфална арка величественитъ мостъ, простиращъ се надъ дефилето на р. Ломъ, се втурва всрѣдъ живописно разхвърлянитъ измежду голъмитъ овощни градини, тучно зелени ливади и натегнали съ изобиленъ плодъ лозя, малки кжщички на жителитъ отъ с. Кулата. Малко понапредъ е и село Доланитъ, съставно на общината — малко селце но живописно разхвърлило малкитъ си кжщурки, сгушили се всрѣдъ широкитъ корони на кайсиевитъ дървета, по двата брѣга на р. Ломъ.

Поминъкътъ на куленчени и на долапчени е земедѣлното. Почти всички сж спрѣли повече своето внимание на овощарството и на лозарството, обстоятелство, което имъ дава възможностъ да бждатъ познайници на всички русенски доманини. Дребнитъ „търговки и търговци“ навлякали търпеливо по плъчника на селския пазаръ, а и по тротоаритъ на по-оживенитъ улици, винаги се стремятъ съ своята стока да задоволятъ и най-изтънченния вкусъ на капризната домакиня, желеща да сюрпризира своя съпругъ и купъ деца, като украсява, макаръ и оскъждана въ последно време трапеза съ десертъ отъ сочни плодове и сладкото грозде „Болгаръ“. Тежкитъ кошници и шаренитъ торби на куленки и долапченки, почти на всѣки пазаренъ денъ ни предлагатъ и доброкачественъ зарзаватъ, който тѣ неуморно добиватъ отъ красиво набразденитъ около р. Ломъ малки бахчи.

Близката околностъ на общината ни предлага и обекти за туризъмъ. Хижата „Надежда“, намираща се надъ Кулата на самия брѣгъ на Дунава почти всѣки денъ мамъ съ своя чаръ многобройнитъ любители на красивата природа. Преди общинско пасище, общинската мѣра сега е превърната въ изященъ паркъ отъ нѣколко стотинъ декари, е действително една огромна културна придобивка отъ безспорно голъмо значение за цѣлата околностъ.

Кметъ на общината е г. Борисъ Демировъ

Училището въ М. Враново

Тръстеникъ

Тръстенишката селска община се състои само отъ с. Тръстеникъ съ 872 домакинства и съ 4415 души население.

Единственото реално богатство на селото е земята Земедѣлието и скотовъдството е поминъкъ на населението.

Цѣлото благосъстояние и всичката материална и духовна сила на населението се гради и се намира въ прѣка зависимостъ отъ добива на земята.

До 1934 година много се е говорило, а малко се е мислило и работило за стопанско-културното възмогане на селото. Сега селското стопанство има нужда не само отъ повече обща интелигентностъ, но и отъ повече специални знания и сръчностъ, за разпространение на тия специални знания допринасятъ мѣстното читалище „Хр. Ботевъ“ и другитъ културно-просвѣтни дружества и организации.

Презъ руско-турската война въ и около селото сж се водили боеве, при които цѣлото село е било опожарено. И до сега личатъ следи отъ окопи и артилерийски позиции. Въ селото и околността му има нѣколко паметници строени непосредствено следъ освободителната война.

Семерджијево

Състои се отъ селата Семерджијево и Ястребецъ, отстоящи на около 22 клм. югоисточно отъ гр. Русе. Семерджијево има 346 кжщи съ 1837 жители.

Главното занятие на населението е земедѣлие, скотовъдство, отчасти пчеларство и др. Цѣлата повърхностъ на землището му е 27247 дека, която обработваемата площ е 17075 дек. Засѣва се съ земедѣлски култури, които благодарение на добрата почва и валежитъ се развиватъ много добре.

Селото е свързано съ шосе при Червена-вода и централното такова Русе—Кубратъ. Налага се продължението на сжществуващото шосе до селото за с. Ветово и постройката на ново такова за ж. п. спирка Ястребово, съ което ще се създаде по-голъмо удобство за пътниците отъ и за спирка Ястребово.

с. Ястребецъ, съставно село на общината отъ 1939 год.

Има 119 кжщи съ 466 жители. Главното занятие на населението е земедѣлие и скотовъдство.

Цѣлата повърхностъ на землището му е 9506 декари.

Селата сж плапирани, всички улици сж урегулирани и всички нови постройки се строятъ съобразно утвърдени регулации.

Въ културно-просвѣтно отношение населението върви съ твърди крачки напредъ.

Червена-вода

Червеноводската община се състои отъ два населени пункта село Червена-вода и Образцовъ-чифликъ съ чисто българско население. Село Червена-вода има 3182 жители, а Образцовъ-чифликъ — 224 жители. Населението на общината е потомъкъ на преселници отъ Балкана, здрави, трудолюбиви и жизнерадостни селени, останали вѣрни на традицитъ за гостоприемство, трудолюбие и патриотизъмъ. Сжщото живѣе въ хубави голъми градски стилъ жилища на брой — 680.

Главниятъ поминъкъ е земедѣлие съ отраслиитъ му: житни култури, лозарство, семеипроизводство на люцерна, крѣмно цвекло и пр. Почвата е много богата, оре се само съ плугове, сѣе се изключително съ сѣялки, а се върше само съ вършачки. Въ с. Червена-вода дейността на агрономитъ е дала едни отъ най-добритъ резултати между всички земледѣлски селища въ областъта. Това си преимущество селото дължи особено и на влиянието на Образцовъ чифликъ и държавния овощенъ разсадникъ край сжщото.

Въ с. Червена-вода има две първоначални училища, една прогимназия, допълнително земедѣлско училище, великолепна, образцова подредена и богато обзаведена църква и читалище. Съ своето много възприемчиво население селото се е създадо като културенъ центъръ на околнитъ села и е дало на нашата обществено много учители, чиновници, юристи, политически и др. обществени дейци.

Общинското управление се помещава въ хубава двуетажна сграда дѣло на новото време.

Кметъ на общината е г. Теохаръ Т. Молловъ.

Червень

Намира се на югозападния край на околията. Разположено по течението на р. Черни Ломъ, съ 20 жители. Населението му е много трудолюбиво и се занимава изключително съ земедѣлие. Работи земедѣлски машини почти съ земедѣлски машини. Селото има две мелници, движенитъ съ водна сила и две содомонадни работилници.

Земедѣлското производство жито, емчки, бобъ, царевича картофи.

с Червень трѣбва да стане добро мѣсто за туриститъ Има красиви скали и останки отъ римска крепост, било е седалище на епископия въ по-далечното минало.

Като община сжществува отъ мартъ 1943 год. Кметъ на селото Анастасъ Симеоновъ Касабовъ с гр. Русе.

Резервуарътъ на помпената станция въ с. Щръклево

Щръклево

Състои се отъ селата Щръклево и Нисово, разположени въ южна посока отъ гр. Русе, свързани с него съ държавно шосе

Централното с. Щръклево — едно отъ най-големитъ села въ околията (съ близо 5000 жители), заемаш центъръ на просторна равнина, на около 16 клм. отъ града, макаръ не свързано съ желъзница, представява единъ жизнени стопански центъръ. Населението съ любов обработва 60-тѣ си хиляди дека; плодородна работна земя и доста ежегодна на държавата милие килограма зърнени храни. Земедѣлието е главния му поминъкъ.

Въ благоустройствено отношение сжщо е отбелязанъ въ последнитъ две десетилѣтия значителенъ напредъкъ — приложенъ е окончателенъ регулационенъ планъ, главнитъ улици сж шосирани, а особено внимани заслужава мѣроприятието за водоснабдяване и електрофикация на селото, за чието реализиране похарчени вече къмъ 15,000,000 л.в.

Построенъ е хубавъ паметникъ за падналитъ въ войнитъ герои щръклевци.

с. Нисово, притулено между скалитъ по течението на р. Бѣли Ломъ, се открива живописно съ нѣколко завой на шосето. Съ сититъ 1000 души, чисти българи, селени отъ Балкана, представява едно голъмо семейство, въ което всички членове, будни и работни влагатъ своитъ амбиции и трудъ преруспѣването му Земедѣлие и лозарство сж главния му поминъкъ.

Кметъ на селото е г. Георги Рославовъ.

Чрезъ корабоплаването стопански възходъ на Родина.

Общинският домъ въ с. Червена-вода

Разградска околия

Разградъ

гр. Разградъ, е ж. п. гара по линията Русе — Варна. Населението брои 17,209 души. Главен поминък: земеделие, лозарство, скотовъдство — общи, занаяти, търговия и малка индустрия. Житарски центъръ.

Мъжка и девическа гимназия, първата съ собствена сграда. Практическо коларско и желязарско училище въ общинската сграда. Практическо мъжко земеделско училище, съ собствена новопостроена сграда край града и образцово стопанство отъ 1,000 дек. земя. Девическо стопанско училище, издържано отъ специална фондация „Недка и Недко Ив. Катранджиеви“, съ капиталъ около 10,000,000 лв.

Държавна болница съ хирургическо и вътрешно отделение, съ рентгеновъ апаратъ, въ общинско помъщение, въ центъра на града. Областен и околийски сждилища, съ нотариусъ и сждия изпълнител, въ наети помъщения. Народна и земеделска и кооперативна банки, съ собствени новопостроени сгради. Популярна банка, потребителна кооперация „Напредъ“, членъ на кооперативна централа „Напредъ“ и районен кооперативен съюзъ „Изгрѣвъ“, членъ на Община съюзъ на Българскиятъ земеделски кооперации. Общинска индустриална кланица съ хладилникъ, предимно за млѣчни произведения и заклани птици. Сжщо общинска мандра — кашкавалджийница, съ

капацитетъ за 500,000 литра млѣко.

Кооперативна винарска изба за 500,000 л. вино, още недовършена.

Централно читалище „Развитие“, съ библиотека отъ 20,000 тома прочитни книги и кинотеатъръ, съ собствена стара сграда отъ 250 мѣста и новопостроен театрален салонъ отъ 500 мѣста (незавършенъ.) Сжщо квартално читалище „Напредъ“, уч. махалата „Добровски“, съ собствена сграда.

Музикално д-во „Желѣзни струни“, съ собственъ домъ за спѣвки и концерти.

Друго музикално д-во „Филхармония“, съ симфонически оркестъръ. Отдѣлно има църковен хоръ.

Край града има 300 дек. паркъ, създаденъ отъ културното д-во „Лесъ“ и се издържа съ частни и общински срѣдства.

Презъ периода 1934—1943 год., общината е построила: модерна кланица съ хладилникъ, кашкавалджийница, здравенъ домъ съ аптека и др. застроени на повече отъ 3,300 кв. м. Направила е пазажъ-гранитенъ на централната улица отъ 11,800 кв. м., а шосирала 38,500 кв. м. улици и площади, а е поставила бетонови бордюри на всички главни улици.

Градътъ е водоснабденъ отъ „Безводния Дели-Орманъ“, а електроснабденъ отъ дизелова централа, сега преустроена въ газгенераторна, за осветление и двигателна сила, съ мощност около 500 конски сили, притежание на отдѣла „Електроснабдяване“ при Разградската популярна банка, въ която членува и общината съ около 4,500,000 лева дѣловъ капиталъ.

Главното занятие на населението е земеделието.

Благодарение на добритъ почвени условия и редовнитъ залежи, почти всички земеделски култури вирѣятъ и даватъ добри доходи.

Селото е обзавено за образцово.

Въ селото се произвежда прочутото борисовско кисело млѣко. Особити климатически условия за благоприятното развитие на киселиятъ млѣченъ бактерий даватъ възможностъ за производство на идеално кисело млѣко, което служи за храна не само на мѣстното население, но се изнася на близкия пазаръ съ десетки котленца.

Преди нѣколко години, когато имаше автомобиленъ рейсъ презъ селото, изнасяха се много котленца съ кисело млѣко въ гр. Русе, Шуменъ и Варна. За дребниятъ стопанинъ това бѣ едно доходно перо.

Отъ 5—6 месеца вече млѣкото не се преработва на кисело, понеже се изнася въ прѣ-

рѣята войчки житни, маслодеини и др. земеделски култури. Западно отъ селото се простиратъ обширни гори. Отстои на 18 клм. отъ гр. Разградъ, 6 километра отъ гара Самуилъ — свързано съ хубави шосета.

Малко, но спретнато и богато село отъ 320 къщи и 1214 души население, силно любознателни, възприемчиви и напредначавни хора. Едри, яки и извънредно трудолюбиви, занимаватъ се изключително съ земеделие. Земята е плодородна. Обработва се добре, като се прилага въ всички налични срѣдства за едно модерно земеделие.

Тия имъ добри и ценни качества сж доказателство неоспоримо. Стремежа къмъ образование и просвѣта е извънредно голѣмъ. Рѣдко ще се намѣрятъ хора, които не пращатъ децата си да учатъ въ срѣдни учебни заведения. Голѣма частъ отъ младата генерация сж съ висше образование, заемащи служби въ широкитъ предѣли на днешна обединена България — като инженери, лѣкари, учители, офицери, сждии и др. висши чиновници на администрацията.

Селото е почти благоустроено — дѣло на новата власт. Направиха се много и модерни обществени и частни сгради, които днесъ красятъ селото, като общински домъ, хубаво хигиенично двуетажно училище, модерна и хубава църква, голѣмо читалище, кооперация и др.

красива мѣстностъ „Красница“, въ която е направенъ паркъ съ хубава сграда.

Езерець

Селото Езерець е разположено въ малка долина, презъ която протича рѣчичка — притокъ на р. Бѣли Ломъ.

То е далечъ отъ гр. Разградъ на 19 клм. и е на лѣвата страна отъ шосето Разградъ—Русе. Богато и на извори, отъ които носи и името Езерець, а споредъ нѣкои името си носи отъ езерото, което е на изтокъ отъ селото. Брѣговетъ на езерото по настоящемъ се залесяватъ съ акация и боръ, съ което за въ бждеще ще стане единъ отличенъ курортъ.

Селото притежава около 14 хиляди дек. общинска гора.

Срѣдъ селото, на една могила, е построенъ хубавъ паметникъ за падналитъ герои за Родината, а на западъ отъ селото — паметникъ и костница за падналитъ руси презъ освободителната война.

Селото брои около 3700 жители. Селото има хубава прогимназия и модеренъ общински сборъ.

Тази година ще се прокара водопроводъ, за да се снабдятъ домакинствата, които сж по високитъ мѣста.

Калово

Общината се състои само отъ с. Калово.

Жителитъ възлизатъ споредъ последното преброяване презъ 1935 г. на 3999 души.

Населението се занимава изключително съ земеделие. Въ болшинството жителитъ сж дребни земевладелци.

Въ селото има пълна прогимназия, добре уредено народно читалище съ добре подредена библиотека, голѣмъ театраленъ салонъ съ обзаведена сцена. Има построена въ завършенъ видъ великолепна църква, която по своя външенъ архитектуренъ видъ представлява единъ цененъ културенъ паметникъ на селото. Въ селото има градина-паркъ отъ 60 декара, която се постепенно залесява и подобрява отъ мѣстното д-ство „Лесъ“.

Въ селото има добре уредена консервна работилница, баня, общински сборъ, новопостроена селска водопойна чешма и мелница.

Населението се отличава съ своята работливостъ, обаче, земеделието е дребно и не така рентабилно, каквото може да бжде, ако земята е комасирана. Ако въ близко бждеще се прокара ж. п. линия Попово—Силистра, ще може да се повдигне въ стопанско отношение, защото ще може въ земеделскитъ стопанства да се засѣватъ не само пшенични земеделски култури, а такива и отъ индустриаленъ характеръ.

Каменаръ

На 14 клм. отъ гр. Разградъ, по шосето за гр. Шуменъ, въ долината на р. Бѣли Ломъ, се гуши малкото и кокетно село Каменаръ — бивше Ташчи.

То е центъръ на общината съ 2908 жители, въ състава на която влиза с. Веселина, отстоящо на 4 клм. с. Каменаръ е съ 883 души население, пресели отъ Еленско, които се занимаватъ съ земеделие, като обработватъ и хубави зеленчукови градини. Въ последнитъ години по-главнитъ улици сж шосирани и край тѣхъ сж издигнати хубави здания. Презъ 1938 — 1939 год. е построено и ново двуетажно училищно здание съ 8 класни стаи, въ които се помъщаватъ първоначалното училище и прогимназията.

Презъ 1943 год. зданието на старото училище отъ 2 класни

БОНЧО ЧОБАНОВЪ

Разградски околийски управителъ

сно състояние, съгласно специалната наредба и се пласира въ гр. Разградъ. Вѣрваме, че за въ бждеще ще се продължи производството на киселото млѣко.

гара Самуилъ

Гара Самуилската община е съставена отъ следнитъ населени мѣста: гара Самуилъ, с. Желѣзковецъ, с. Самуилъ, с. Богомилци, с. Хума и с. Църквино. Центъра на общината се намира на гара Самуилъ на желѣзопътната линия Русе—Варна. Общината брои около 4500 жители. Главниятъ поминъкъ на населението е земеделие. Центърътъ на общината — гара Самуилъ е съобщителенъ и търговски центъръ. Тя е най-близката желѣзопътна връзка на Исперихъ, Дулово и Силистра. Голѣмъ износенъ пунктъ за земеделски произведения отъ Лудогорието и частъ отъ Добруджа. Освенъ земеделски произведения отъ тукъ се изнасятъ сжщо голѣми количества дърва за горене, главно за Русе.

Гара Самуилъ, която има 460 м. надъ морското равнище и съ това е най-високата гара по линията Русе—Варна, има и много добри условия за лѣтуване.

Общински мѣроприятия: хубавъ общински домъ, модеренъ общински водопроводъ за три отъ селищата на общината, телефонна връзка на всички села съ центъра на общината, училищни и читалищни сгради, шосета до всички села и др.

Има всички условия за въ бждеще да се развие въ значителенъ търговски центъръ.

Голѣмъ Изворъ

Голѣмъ-изворъ е сравнително старо село. Напоява се отъ малка бистра и студена рѣчица, която извира отъ мѣстността „Война“, минава покрай селото презъ хубави и сочни ливади. Има добри пасища, ви-

Батембергъ

Батембергската община е съставена отъ с. Батембергъ и Тръстика. с. Батембергъ има 2167 жители българи, разположено е въ долината на малка рѣчичка по шосето Разградъ—Попово, 15 километра западно отъ околийския центъръ. Главниятъ поминъкъ на населението е земеделие. Има хубави и добре обзаведени училища: — прогимназия, първоначално и допълнително земеделско училище, хубавъ и голѣмъ читалищенъ салонъ и църква. Рѣката въ селото е канализирана, доста улици сж шосирани; но има още да се работи въ тая насока.

Населението проявява интересъ къмъ всички културно-просвѣтни начинания и е любознателно, трудолюбиво; на това се дължи, както материалното му благосъстояние, така и културнитъ му придобивки.

Съставното село Тръстика има 1329 жители.

Има хубаво училище, кооперация и църква.

Селото е известно съ своето коневѣдно дружество и хубави родословни коне.

Борисово

Селото се намира на 5 клм. отъ гр. Разградъ по шосето Русе—Разградъ и на 4 клм. отъ ж. п. гара Разградъ по долината на р. Бѣли Ломъ. Землището на селото граничи съ Осенець, Кладенци, Телець и Разградъ.

Отъ направенитъ разкопки изъ землището на общината сж намѣрени стари каменни зидове на нѣколко мѣста отъ гдето се заключава, че то е било отъ съставни малки селища. Намѣрени сж пари отъ римско време, стари керемиди, глинени сждове, статуйки и пр.

На 20 януарий 1834 година селото е преименовано Борисово, на името на престолонаследника Н. Ц. В. князь Борисъ. Отъ освобождението до днесъ селото си е било самостоятелна община.

Кланицата въ гр. Разградъ

Читалище „Царица Елеонора“ в с. Калово

стаи е преобърнато в читалищен театрален салон.

с. Веселина има 1423 души население, което се занимава с земеделие.

В двете села сж построени нови скотовъдни обори. Общината и с. Веселина сж свързани в гр. Разград с телефонни линии и шосе.

Киченица

Киченицката община, разградска околия, се състои от селата Киченица и Липник, с население 1915 по преброяването на 1934 год. Занимава се с земеделие и скотовъдство. В Киченица има построени: община, училище и модерна мандра. В с. Липник има построено училище.

През двете села минават държавни шосета. Селата постепенно се благоустрояват.

Кметъ на общината от 1935 год. е г. Ив. Др. х. Ивановъ.

Кладенци

Кладенцката община е образувана от селата Кладенци (1913 жители) и Раковски (1202 жители), отстоящи на км западно от гара Разград и на около 4 км, южно от ж. п. линия Русе — Варна, широко проснати в плитка долина и раздълени едно от друго само с една улица.

Общината брой 3115 жители — занимаващи се изключително с земеделие в едно землище от 25,000 декара обработваема площ.

В последните години бѣ изградено и образцово обзаведено училище, построено нове жокетенъ, широко и удобен общински домъ, като въ сжщото време се водни началото за модерно водоснабдяване на двете села, както и постройката на църква, но последните три военни години забави реализирането на тия и др. хубави инициативи.

Идните години, обаче, вешаат широко разцвятъ и по свѣтло бждеще за тия 2 села.

Кривня

Кривненската община се състои от с. Кривня, което брой 2350 жители.

Главният поминък на населението на общината проявява голѣм интересъ къмъ културно-стопанскитѣ начинания и е извънредно трудолюбиво, обща много земята, която обработва с голѣма любов.

Самото селище е разположено на единъ голѣмъ завои на р. Бѣли Ломъ, отъ кждето носи името си. Сжщото е добре благоустроено и стегнато. По-важни построени сж двете училища, общинското управление и паметника.

На западъ отъ селото се намиратъ историческитѣ мѣстности „Манастиръ“ и „Синградъ Кале“.

Кметъ на общината е Иванъ Тодоровъ.

Ловско

Ловската селска община се състои от 4 села с центъръ с Ловско. Въ нея влизатъ се

лата: Ловско, Кроячъ, Синя вода и Новакъ. Има 3058 жители. Главенъ поминъкъ на населението е земеделие. Отводнява се добруджанския кварталъ въ с. Ловско, за което прокопани два канала и направени сж дренажи и шахти.

Кметъ на селото е Харизанъ Йор. Харизановъ.

Осенець

На 12 км. западно отъ гр. Разградъ до самото шосе Русе — Разградъ е разположено село Осенець. Въ състава на Осенската община близо само Осенець, което брой 2781 жители.

Разположено е въ една долина, презъ която протича малка рѣка отъ западъ къмъ изтокъ. Цѣлата околностъ на селото е изпъстрена с хубави извори, а като се прибавятъ хубавитѣ и отлично запазени гори по вълнообразната земна повърхностъ, всрѣдъ която селото се намира, то добива видъ на естествена градина, къмъ която природата е била много щедра. По срѣдата на селото, по цѣлото му протежение, минава широка и права шосирана улица. Стегнати и добре уредени стопански дворове. Реализирането на общия планъ да селото измѣни окончателно едновременниятъ му видъ. Цѣлото землище на с. Осенець възлиза на 42,000 декара безъ да се смѣтатъ паракандентнитѣ имоти, които жителитѣ притежаватъ въ сѣседнитѣ на селото землища, възлизащи на около 4000 декара.

Главниятъ поминъкъ е земеделието въ всичкитѣ му разклонения. Централно мѣсто въ земедѣлското производство заематъ зърненитѣ храни. Развито е лозарството, сж което боравятъ почти всички жители на селото.

Селото има и модерно водоснабдяване.

Евъ паметъ на героитѣ, жители на с. Осенець, всрѣдъ селото е построенъ хубавъ паметникъ. На него четемъ заветъ: „Пазете сжщо изкупената свобода на Родината ни“.

Населението на селото спада къмъ тѣй нареченитѣ „капанци“, които се отличаватъ главно по носията и говора си.

Острово

Старото му име е Голѣма Ада. Намира се въ срѣдата на Лудогорското, разположено на най-високото му частъ — около 360 м. надъ морското равнище. Къмъ общината е предадено и с. Воденъ — сѣ старо име Махзаръ Паша Теке. Кацнато като сжщински островъ срѣдъ буйна гора, въ миналото е представлявало наистина голѣмо островъ, отъ гдето вѣроятно, носи името си Острово (Голѣма ада). Днесъ тая гора е почти вече изкоренена и превърната въ хубави, тучни ниви, раздадени сега на малоземлени и бѣжанци, предимно приселци отъ южна Добруджа. Населението брой 3600 души.

Миналитѣ режими сж минали и отминали, безъ да оставятъ трайни следи следъ себе си. До скоро селото е било безъ шосирани улици и безъ следа отъ благоустройство. Напоследъкъ

е направено твърде много. Голѣми грижи сж положени за бързото благоустрояване на селото сж шосиране на главнитѣ артерии, които сж свързани сж напрѣчни такъва. Въ скоро време нѣма да остане нито една не шосирана улица.

Въ срѣдата на селото величественно се издига „Доходното златие“ — театрален салонъ сж магазинъ въ долния етажъ, а горе канцеларии за нуждитѣ на общината. По срѣдата на зданието се издига висока кула, въ която ще бжде инсталиранъ селския часовникъ. Зданието е и привършено само въ първия етажъ — до покривъ. По липса на материалъ строежа е спрѣнъ. Срещу Доходното здание, въ срѣдата на хубаво очертанъ площадъ сж цвѣтна градина се издига паметникъ за падналитѣ въ войнитѣ островци.

Въ миналото село-Орманъ се е отличавало сж своето безводие, което е мжчило презъ лѣтнитѣ горещини и хора и животни.

Днесъ това е отнесено вече въ м.налото, защото отъ 1928 год. сж водоснабдяването на Безводно Дели Орманъ, както Островно, така и цѣла група отъ 33 села се напоява сж чиста и хубава вода, разнасяна сж мансманови тръби. Главниятъ поминъкъ се намира въ с. Воденъ, гдето е и помпената централа, която изпласква водата въ главния напоителен резервоаръ на 3 километра южно отъ селото, на най-високата му точка — сж височина надъ морското равнище 380 м. и който резервоаръ побира два милиона литри вода.

Въ с. Воденъ, кждето сж каптажа и помпената централа, се издигатъ нѣколко кокетни здания на дирекцията на водоснабдяването безводния Дели Орманъ, зданията на държавното горско стопанство сж 33 хиляди декара гора и туристическата хижа, които придаватъ планински и курортенъ видъ на селището, посещавано твърде много отъ туристи отъ цѣла северна България. Тукъ се намира и образцовото стопанство на бившия министъръ на земеделието г. Иванъ Багряновъ.

Отпочната е и вече та при вѣршване комасацията на земитѣ въ общината. Презъ тая есенъ престои пълното провеждане на комасацията и въвеждане въ владение на отдѣлитѣ стопани въ новитѣ имъ парцели по общия каастрален планъ е първото комасирано село въ Разградска околия.

Кметъ на селото е Богданъ Лазаровъ.

Островче

Островченската селска община е съставена отъ селата Островче сж 866 жители и с. Манастирско сж 525 жители. Населението се занимава изключително сж земеделие. Въ село Островче има само първоначално училище, сжщо и въ село Манастирско Желаящитѣ да следватъ прогимназия отиватъ въ сѣседнитѣ села или въ гр. Разградъ. Въ двете села има читалища, които сж въ процесъ на развитие, но интересъ на населението къмъ читалището е достатъчно голѣмо.

с. Островче е планирано, улицитѣ сж открити, но не шосирани.

с. Островче притежава обзаведена фурна, има превъзходенъ общински домъ. Общината притежава 9000 дек гора, отъ която полчатъ най-голѣмитѣ доходи за посрѣщане на нуждитѣ си.

Побитъ - камъкъ

Село Побитъ-камъкъ е срѣденъ типъ селище сж самостоятелна община, брой 2016 ду-

ши население сж 557 домакинства, 25,000 декара обработваема площ, 498 д. лозя, 13,100 декара гори и пасбища. Самодеятелна енория сж единъ свещеникъ, пълно развито основно народно училище, читалище, но кредитна кооперация, т. п. станция, седалище на ветеринарнитѣ лѣкарь и медицински общински фелдшеръ и клонове почти на всички сѣвременни просвѣтни и стопански организации.

Населението му е чисто българско, преселници отъ Балкана, отъ около 1800 год. презъ което година селото почва за своята история въ девствени гори между околнитѣ села. Зариселва се и застроява и продължава своя животъ и развитие безъ собяни вътресения.

Занимава се предимно сж земеделие и скотовъдство, но недостатъчността на земя е принудила населението къмъ разселване и прибѣгване къмъ други занаяти.

Къмъ поминъка на населението трѣбва да споменемъ и търговията сж свини и отглеждането имъ, търговия сж дърва, участито въ индустриални предприятия: дѣскорѣзници, маслобойни, вѣршачки, мелници, содолимонадени фабрики и др. нѣкои отъ които работятъ въ селото, а други въ околни села и градове.

Селото влиза въ водоснабдителната мрежа сж центъръ Воденъ, който отстои на 12 км. отъ селото, въ красива мѣстностъ всрѣдъ величолепна гора, кждето е и хижата на Разградското туристическо д-ство „Бѣли Ломъ“.

Пороище

Въ Пороищенска община влизатъ селата: Пороище, Студенець и Градина. Общината има 2600 души население.

Частнитѣ имоти на жителитѣ въ землището на общината възлизатъ на 57,870 декара ниви.

Културенъ обликъ на общината — училища основни 3, прогимназия 1, читалища 3, църкви 1. Жителитѣ се занимаватъ главно сж земеделие, лозарство и скотовъдство, а въ по-старо време и сж абаджийство и грънчарство.

Въ с. Пороище сж запазени основнитѣ сж Бороищенска св. Димитъръ, св. Никола и св. Атанасий. По това време селото е било сж население отъ 1500 кжци, но когато руситѣ настѣпили срещу Шуменъ тукъ сж станали, за нещастие на селото, три сѣржения и селото е било сѣвършено изгорено.

Отъ това може да се заключи, че сегашното село Пороище е било голѣмо и се е смѣтало за градъ.

Кметъ на селото е Петъръ П. Ивановъ.

Сѣново

Общината с Сѣново се състои отъ с. Сѣново и гара Сѣново — разположено всрѣдъ богата сж гори и др. растителна природа до ж. п. линия Русе — Варна и долината на рѣка „Бѣли Ломъ“ сж обща площ отъ която обработваема 27,250 декара, 12,350 декара гори и 1400 дек. мери. Население 2741 души. Поминъкътъ на населението е главно земеделие и отраслитѣ му.

Въ селото има построени две нови училищни сгради, въ които получаватъ първоначалното си и прогимназиално образование подрастващитѣ поколения отъ селото. Построени сж: църква, община, добре уредено читалище, основана кредитна и погрѣбителна кооперация презъ 1903 година, която е първа въ околията по осно-

ванането и дейността си сж добре развити три потребителни магазини, яйчарски отдѣлъ, добре обзаведена спестовна служба, кждето сж стобранитѣ, така сжщо кредитенъ отдѣлъ, кждето се обслужва на членовитѣ на кооперацията. Минкопаване на суровъ каолинъ и кварцовъ пѣськъ сж промишлен инсталация сж запазена периметъръ на минни концесии, мина „Елха“ и „Златенъ долъ“.

Отъ три години има откритъ лѣтенъ детски домъ, кждето се прибиратъ децата отъ предучилищната възраст. Въ строежъ е и скоро ще бжде завършена постройката на една обществена фурна, комбинирани сж шосирани въ селото, освенъ това има участъковъ медицински лѣкарь, участъковъ ветеринаренъ фелдшеръ, участъковъ зболѣкаръ и участъковъ акушерка.

Топчий

На северо-изтокъ отъ околийския центъръ гр. Разградъ, по сѣврата въ едното Разградско — Кубратъ, въ една котловина обградена сж живописни скали, е разположено селото Топчий, което е и седалище на общината подъ сжщото наименованието. Въ състава на Топчийска община влиза и гара Топчий, която пъкъ се намира на ж. п. линия Разградъ — Русе. Общо население на двете селища възлиза на 2150 души. Последното е чисто българско и е известно подъ името „Капанци“, чийто главенъ поминъкъ е земеделието и скотовъдството, като отчасти се занимава и сж лозарство.

Землището на общината обхваща една площ отъ 30 км. км. отъ която една трета е гора, а останалата площ е отъ 20 кв. км. е обработваема. На гара Топчий частни лица сж построили доста магазини, а въ срѣдата отъ общината е изградено хигиенично и кокетно приемно здание. На гарата се закупуватъ и складираатъ главно зърнени храни, строителенъ материалъ, дърва, минни топчии освенъ община, има основно училище, прогимназия, църква, кооперация, читалище, доп. зан. училище, здравенъ домъ, поща и паметникъ за падналитѣ презъ последнитѣ две воени, върху който е поставенъ бюста на многозаслужилитѣ покойникъ полковникъ Дяковъ, въ чийто полкъ сж служили голѣма частъ отъ топчийци. По настоящемъ се строи и комбината баня, фурна и пералня.

Общината сж съдействието на учителството и други видни частни лица е изработила и приела планъ за благоустройството на общината и залесяване на мѣстата край с Топчий. Сжчитѣ полагатъ грижи за всестранното издигане на общината, за което признателнитѣ топчийци сж крайно много благодарни.

Кметъ на селото е г. Дочо Митевъ.

Трапище

Въ състава влизатъ селата: Трапище, Чудомиръ, Тржбачъ и Сѣвдолъ, разположени въ южния край на околията, на срѣдата на шосето Разградъ — Търговище.

Брой 3200 жители, на които главния поминъкъ е земеделието и отраслитѣ му.

Въ всички села на общината има построени общински домове, читалищни салони и училища.

Въ общината има ветеринаренъ лѣкарь, медицинска амбулатория и т. п. станция.

Полагатъ се грижи за поддигане на овощарството, защото има добри условия за развитие, а също така и за поддигане производителността на главния поминъкъ — земеделието.

Телець

Общината се състои само отъ село Телець съ 1499 жители. Разположено е в сръдъ дълинъ въ възвишения (планини и гори), въ долината на малка рѣчица — притокъ на рѣка Бѣли Ломъ. Съ околийския центъръ се свързва съ шосе (общо 14 км.), чрезъ първокласното шосе Разградъ—Русе — при 10 ятъ километра.

Отъ 1934 година селото е преименовано въ Телець. Землището на общината има полско-земедѣлски характеръ, при обща повърхностъ 7,177 декара, отъ които 18,640 дек. сѣ обработваеми и 7,600 дек. гори. Застѣпватъ се предимно житинитѣ култури, както и лѣзарството е застъпено съ 620 декара. Сръдното земедѣлско стопанство е отъ 58 декара. Скотовъдството е добре развито, сѣ подобро и засилено коневъдство. Земедѣлско стопанскитѣ дворове сѣ обзаведени добре, при едно учебно-благосъстояние на населението.

Населението се отличава съ своята крайна трудолюбивостъ, съ ученостюбията си и културнитѣ си стремени. Въ краткия периодъ на сѣдмилетиянието си, като българско село, селото е регистрирало учебно-културни и стопански напредѣкъ; мѣстнитѣ и красиви сгради: църквата, читалищиятъ салонъ, кооперативната сграда и общинско управление (битие училище), всички строеви по стопански начинъ и съ труда и сръдствата на населението, сѣ доказателство за това.

Ушинци

Общината се състои отъ три села: Ушинци, Мортагоново и Радинаградъ. Общиятъ брой на жителитѣ отъ тритѣ села е 3157 души. Главниятъ поминъкъ на населението е земедѣлие и отчасти скотовъдство — отглеждане на едъръ доенъ добитѣкъ. с. Ушинци разположено въ долината на рѣката Бѣли-ломъ източно отъ гр. Разградъ се слави съ вкусно прѣсно биволско масло и бѣли дини, които по сочностъ и вкусъ конкуриратъ произведенитѣ отъ други мѣста въ околията.

Въ с. Мортагоново има доста майстори и работници—зидари преселци отъ Балкана, които сѣ трудѣтъ си обслужватъ околнитѣ села. Въ района на последното се намира спирка Мортагоново, която презъ последнитѣ години служи за товарна гара на дърва, минни подпори и захарно цвекло. Жителитѣ на общината сѣ много трудолюбиви и пестеливи. Най-красивата мѣстностъ въ района на общината това е възвишението „Къзъ-баиръ“ и неговото подножие, нѣкогашното „Дѣдово Паново ханче“, където рѣката Бѣли Ломъ получава водитѣ на своя притокъ идящъ отъ с. Хума пресичайки шосето Разградъ—Шуменъ. Близко до това мѣсто е построена валцована мелница.

Царь Калоянъ

На 38 км. отъ областниятъ центъръ гр. Русе и на 27 км. отъ околийския центъръ градъ Разградъ, се намира с. Царь Калоянъ, старото му име бѣ Торлакъ, съ 1200 домакинства и 598 жители. Самостоятелна

община, сѣ полицейски подучастѣкъ. Разположено е въ тѣсна долина. Презъ селото минава рѣчица, водата на която дейжи 9 малки мелнички, които изираха голѣма роль при неурожайната година. Днесъ тая рѣчица е канализирана и обуздана, понеже въ миналото е правила пакости, като е заливала ниви, лѣсоземлици. Надъ канала сѣ построени широки дървени мостове, построени отъ мѣстни майстори. Селото е водоснабдено. Канализацията е единъ изворъ на 3 км. отъ него, който бѣе дотеганъ силно износенъ в денонощия разрѣзъ и въ мѣстата, отъ трѣби разнесе по всички къщи на селото чиста студена и изобилна вода. Магистралитѣ вече сѣ трудени по чистостъ сѣ застъпени и два голѣми плочала. Перѣлъ селото се надигатъ останки общинското здание, три хубави нови училищни сгради: едно вѣковно-желязно и две първоначални училища и църква; основенъ тѣхъ има една медицинска и една ветеринарна амбулатории — сгради нови, даватъ жни, съ всички удобства, съ житни тродни, които освенъватъ наоколо въздухъ и всички тѣ сѣ една урѣса за селото.

Главниятъ поминъкъ на населението е земедѣлие, а помалко и скотовъдство. Има 40 хиляди декара обработваема площъ, която не сѣ достатъчна, за да задоволятъ нуждата отъ земя, ето защо тая година се раздѣлятъ нови 460 декара земя на нуждещитѣ се. Селото отъ денъ на денъ въ всѣко отношение преуспѣва и се разхубява.

Ясеновецъ

Общината се състои отъ селата Ясеновецъ, Черковна и Недокланъ с Ясеновецъ е централна община съ 2583 жители. Разположено е на 10 километра отъ околийския центъръ гр. Разградъ на шосето Дулово—Исперихъ—Разградъ.

На 6 км. отъ Ясеновецъ на северо-изтокъ е разположено селцето Черковна, населено съ 714 жители. На сѣщото разстояние юго-западно е разположено въ малка долина другото селце Недокланъ, населено съ 485 жители.

Поминъкътъ на населението отъ селцата съставляващи общината е земедѣлието. Напояването е предимно отъ валежитѣ.

Зърненитѣ храни сѣ най-голямото земедѣлско производство. Населението засѣва и индустриални растения, като цвекло, слънчогледъ, конопъ, рапица и др.

Лозата вирѣе добре и напоследѣкъ се засѣва много отъ населението. Всѣки земедѣлецъ е и скотовъдецъ. Отглежда домашенъ добитѣкъ да обработва и наторява нивитѣ си, за превозъ, храна и облѣкло.

За духовнитѣ нужди на населението сѣ построени въ с. с. Ясеновецъ и Черковна читалищни сгради съ обширни театрални салони и уредени читални.

Въ селцата сѣ издигнати масивни и хигиенични училищни сгради. На юго-източния край на село Ясеновецъ е построена презъ 1916 г. каменна чешма отъ 7 пехотенъ полкъ, която се пази като споменъ отъ миналата война.

Арсенъ Симомянъ

работилница за ризи ул. Александровска Телефонъ 22-04

„Петроль“, А. Д.

бул. Тутраканъ

Силистренска околия

Силистра

Силистра е разположенъ на брѣга на Дунавъ въ най-северо-източния ъгълъ на сегашна България. Градътъ е много старъ и има дълга история. Като римска крепостъ е известна подъ името Доростолъ, а като старобългарска — подъ името Дръстъръ. Итурцитѣ използватъ изградитѣ му мѣстоположение и то сѣ превръщатъ въ вътрешно-класна крепостъ. Основни отъ римската и старобългарската крепостъ и валъ до днесъ лигъ, а турската крепостъ е напълно запазена.

Днесъ градъ брѣга надъ 16 хиляди жители, 3/4 отъ които сѣ българи, а 1/4 луги народности: главно турци. Къмъ общината е придѣлено и малкото село Ново Петрово, което отстои на 2 км. отъ града и брѣга 220 жители.

Населението на градъ, както въ миналото, така и днесъ, се отличава съ будно национално съзнание, родолюбивъ духъ и висока култура. Силистра е културния центъръ на Добруджа и крепостъ на българския духъ презъ вѣковетѣ.

деренъ водопроводъ. Общината е доставила 12,000 метра водопроводни трѣби, които постепенно поставя.

Малко сѣ сградитѣ въ града, които нѣматъ водопроводни инсталации. Градътъ е напълно електрофициранъ отъ общинска терична електрическа централа, сега превърната въ газгенераторна. Общината е построила и временни общински хали, за месо и риба и отдѣлни за зеленчукъ. Строи се и голѣма модерна общинска баня. Презъ 1942 година общината построи много хубави и кокетенъ театраленъ салонъ, за общинския си драматиченъ театъръ, който е ценна културна придобивка за Силистра. Нивилиционния планъ на града е изработенъ и утвърденъ. Изработени сѣ градоустройствени и канализационни планове на града, предпоставки за правилно и модерно благоустройство и градоустройство. Предстоятъ строенитѣ на хали и голѣма експортна кланица и хладилникъ.

Учебното дѣло въ града е на завидна висота. Има 5 първоначални училища, отъ които едно отъ образцово, две прогимназии, смѣсена гимназия, учителски институтъ, прогимназия държавно училище, девическо професионално училище.

г. Б. Кочевски, Кметъ на града

Педagogичкото училище въ гр. Сивасъ

Главното занятие на населението е търговията, голѣмъ дѣлъ отъ която заема търговията съ житни храни, за складирането на които въ града има много и голѣми складове. Следъ търговията следватъ занаятитѣ и земедѣлието и то главно лозерството и овощарството. Прочути сѣ силистренскитѣ грозда, вина и плодове. Стопанския животъ на града е чувствително засѣгнаго отъ новата граница, която минава непосредствено до града, лишава го отъ голѣма частъ отъ землището и естествения му хинтерландъ.

Отъ оспобождаването насамъ градътъ бързо се благоустроило и напредва всестрано.

Така: държавата строи модерни, грамадни силози, за храни, които ще побиратъ всички произведени храни отъ района на града, — силистренска околия, частъ отъ дуловска и тервелска околии. Строи се и модерно пристанище — кей съ необходимитѣ сгради. Пристанището ще бѣде най-хубавото и удобно по цѣлия нашъ Дунавъ. Проучва се и въпроса за свързване на града съ жельзопътна мрежа на царството.

Голѣми и разнообразни сѣ задачитѣ поставени за разрешение отъ общинската управа. Нѣкои отъ тѣхъ, при днешнитѣ изключителни времена, за помалко отъ три години свободенъ животъ, сѣ разрешени. Така: Силистра е не само единствения градъ въ Добруджа, но и селище, напълно водоснабдено съ изобилна, добра за пиене вода посръдствомъ мо-

земедѣлско училище и детска градина.

Културно-просвѣтната дейностъ се провежда и ръководи отъ читалище „Доростолъ“, едно отъ най-старитѣ читалища въ страната, неперестанно работило и презъ турско и румънско робство, съ богата библиотека и кино-театъръ. Родната пѣсенъ е обединила музикалнитѣ сили въ въ града въ музикално дружество „Седѣнка“, което неперестанно е разпространявало мелодичната българска пѣсенъ и въ чернитѣ дни на робството Въобще, Силистра въ културно отношение не е останала по-назадъ отъ останалитѣ градове въ старитѣ предѣли на България. Всички културно-просвѣтни, благотворителни, спортни и др. организации, които съществуватъ въ старитѣ предѣли на Царството, сѣ основани и тукъ и проявяватъ много добра дейностъ.

Реаленъ изразъ на благотворителността сѣ сиропиталище, старопиталище и дневенъ детски домъ. Похвална дейностъ развива и женското благотворително дружество „Доброжелателка“, което е работило и презъ румънското робство.

Всички държавни служби, като околийския центъръ сѣ установени. Всички общински и обществени служби сѣ развити и функциониратъ много добре.

Климатическитѣ и почвенитѣ условия и географското положение на града му осигуряватъ благоприятно стопанско развитие, като врата и износенъ пунктъ на Дунава за плодетѣ на златната добруджанска земя.

Бабукъ

с. Бабукъ има 2582 жители, а с. Майоръ Ценовичъ съ 351, всичко 2933. Общата повърхностъ на площта на общината е 48186 декара. Обработваема 37815, пасища 5254, гори 1355 и дворни мѣста и площъ негодна 3762 дек.

Населението е съ буденъ националенъ духъ и изпитано родолюбие.

Поминъкътъ на населението е земедѣлие и скотовъдство. Стопанското състояние е сравнително добро. Земята се обработва по примитивенъ начинъ, поради липса на модерни сѣчива, пособия и машини.

Презъ настоящето лѣто е откритъ дневенъ детски домъ, за деца отъ 4—6 год., родителитѣ на които сѣ заети на полска работа.

Читалището „Св. Караджа“, основано презъ 1941 г. е въ периодъ на възходъ и устрояване. Има активъ изразенъ въ редица сказки, вечеринки и забави.

Селото Бабукъ е едно отъ първитѣ въ околията и е избрано за образцово.

Кметъ на общината е Симеонъ Панайотовъ Лютаковъ, отъ гр. Русе и сѣкр-бирникъ Михаилъ Великовъ Керчевъ, отъ с. Шръклево.

Голешъ

Общината се състои отъ 4 села: с. Голешъ, Краново, Ген. Недѣлково и с. Бръстакъ. с. Голешъ по разположението си е централно за което и общината се намира тамъ. Най-отдалечената община отъ Силистренска околия е община Голешъ. Общината брѣга 3759 жители общо или по села както следва: с. Голешъ—1433, с. Краново—1356, с. Ген. Недѣлково—656 и с. Бръстакъ—364 жители. Главния имъ поминъкъ е земедѣлието съ всичкитѣ му отрасли. Скотовъдството е добре застъпено. Прочути сѣ били въ миналото единитѣ на село Кюсе-Айцъ (сега е Голешъ), тѣ и сега сѣ търсени. Следъ освобождението на Добруджа 1940 год. се откриватъ наново основани училища въ всѣко селище.

Читалища има въ всѣко село. Отъ 1940 год. насамъ голѣма частъ отъ това население, като безимотно или малоимотно, бѣ оземлено. Направиха се редъ поправки на чешми, кладенци, пѣтица, мостове, училища и др. Въ землището на с. Голешъ има прочути кариери на бѣлъ камъкъ за строежъ.

Кметъ на селото е г. Влади Жел. Владевъ.

Кайнарджа

Кайнарджа е историческо село. Тукъ е сключенъ Кючукъ Кайнарджанския миръ на 10.VII. 1774 г. между Русия и Турция, следъ войната презъ сѣщата година, която война е била първиятъ опитъ на православна Русия да освободи балканскитѣ християнски народи.

Селото отстои на 29 км. юго-източно, по протежение на границата, отъ гр. Силистра. Брѣга 604 къщи съ 2400 жители, будни, възприемчиви и силно родолюбиви. Централна община е съ всички други служби. Наредъ съ земедѣлската работа, тукъ се проявява усиленъ духовенъ животъ.

Съ подкрепата на културно-стопанския комитетъ се уреди въ селото земедѣлско училище, лѣтно детско игрище, което се проведе твърде успѣшно подъ ръководството на г-ца Цв. Димитрова.

Презъ м. октомврий се състоя тържество по полагане паметна плоча на мѣстото, където е подписанъ Кючукъ-Кай-

Изгледъ отъ центъра на града

нарджанскиятъ миръ. Плочата е изработена отъ арх х Гурковъ. Селенитъ съ голъма радость посрещатъ и дейно съдѣйствуваатъ на всички инициативи.

Князь Хесенски

На 7 клм. западно отъ градъ Силистра покрай шосето Силистра—Русе, е разположено заобиколено отъ всички страни съ овощни градини и лозя с. Князь Хесенски, старото му име Айдемиръ, възпѣто въ българската народна пѣсенъ. Непосрѣдствено до него сгушено въ хубави лозя е с. Татарца. Дветъ села образуватъ Князь Хесенската селска община съ селище с. Князь Хесенски.

Споредъ стари предания село Князь Хесенски е заселено около 1828-29 година отъ прокудени българи отъ Разградско презъ времето на Руско-турската война, а с. Татарца е заселено отъ руснаци-старообрядци изгонени отъ Русия презъ царуването на Екатерина Велика. Понастоящемъ с. Князь Хесенски е населено отъ българи мѣстни и преселници отъ Северна Добруджа и наброява 3100 жители, а с. Татарци отъ руснаци-липованци и брои 1100 жители.

Главния поминъкъ на населението на с. Князь Хесенски е земедѣлието и свързанитъ съ него отрасли скотовѣдство и овощарство, а за с. Татарца поминъка е изключително риболовство, овощарство и лозарство.

Притежаването на земя отъ стопанствата е почти равномерно разпредѣлено и за дветъ села, срѣдния типъ стопанства е 35 декара. Голъми земедѣлски стопанства липсватъ съ изключение на 2—3.

Въ селата има основана кооперация, която е обединила поветото отъ домакинствата, има читалище, земедѣлска задруга и други организации.

Близко до с. Князь Хесенски има модерна мелница, която обслужва нуждитъ на населението.

Като заключение, може да се каже специално за с. Князь Хесенски, че има всички предпоставки да стане едно образцово село за въ бждеще, тъй като може да пласира добре своитъ произведения въ градъ Силистра, но това ще стане следъ приключването на войната.

Петрово

Едно отъ най-голѣмитъ, най-красивитъ и пълни съ исторически драматизъмъ села въ южна Добруджа, това е Калипетрово, преименовано презъ 1942 г. — Петрово.

На 3½ клм. отъ известната Силистренска крепостъ, на шосето Силистра — Добричъ, то е разположено въ една китна долина отъ всички страни заобиколено съ значителни височини (калета) Ако на Добруджа и с. и. България Силистра е военната врата, Петрово е нейното предверие. Сждбата имъ е била винаги еднаква.

Когато въ 1829 г. една отъ кървавитъ руско-турски войни, южно християнския отрядъ, воденъ отъ генералъ Дибичъ Забалкански, безуспѣшно водилъ обсадата на Силистра съ 50,000 войска, тогава капитанъ Георги Мамарчевъ само съ 300 българи успѣлъ да влѣзе въ крепостъта, подпомогнатъ отъ българитъ, които сж изненадали турцитъ отъ къмъ Калипетрово.

Истинскиятъ гладъ за земя е принудилъ петровеца да се занимава съ еднакво усърдие съ скотовѣдство, овощарство, млѣкарство и занаятчийство.

Само съ една кръчма, селото си има общински домъ, построенъ презъ 1890 г. на мѣстото на съборения. Църквата е била построена въ 1847 г. съ разрешение на Султанъ Меджидъ, който идвалъ въ Силистра презъ 1846 г. По него време е построена „Меджидъ табия“. По нареждане, църквата е била построена първоначално въ земята, за да не дразни религиозното чувство на православнитъ.

Старото училище е било построено едновременно съ църквата, а подновено презъ 1889 год. Новото училище е строено презъ 1892 год.

Между учителитъ отъ 1873 г. до 1877 г. тукъ се помни Илия Блъсковъ, авторътъ на „Загубена Станка“.

Кметъ на селото Ал. Станевъ.

Смилецъ

Община Смилецъ — 2472 д. население, се състои отъ селата, Смилецъ — 1436 д., всички мѣстни българи, с. Полковникъ Ламбриново — 573 д., всички българи преселници отъ северна Добруджа и с. Сърпово — 463 души.

Поминъкътъ на населението е земедѣлие. Въ общината има общо 35000 декара обработваема земя и 4200 дек. мери.

Населението е трудолюбиво и отзивчиво къмъ всички културни и стопански инициативи.

Въ всички села има уредени читалища, снабдени съ радио-приемници.

Въ с. Смилецъ се работи трескаво за благоустройството на селото. Започнато е пълно модерно водоснабдяване; направанъ е модеренъ каптажъ, обаче липсата на тржи забави окончателното завършване на това мѣроприятие. Започнатъ е и основенъ ремонтъ на общинското здание.

Въ селото има клонъ отъ С. З. Д., който издържа три безплатни ученически трапезарии и два лѣтни детски домове. Има добре уредена кредитна кооперация съ потребителенъ магазинъ и птицевѣденъ отдѣлъ. Предстояща е постройката на люпилна.

Съ бавни, но твърди стѣпки, въпрѣки военновременната обстановка, общината се стреми да достигне общинитъ отъ стара България.

Кметъ на селото е Иванъ Н. Праховъ, секр.-бирникъ Константинъ Д. Куцаровъ.

Пазаренъ день въ Силистра

издигатъ две могилы съ значителна голѣмина забелязани отъ далечъ. Презъ 1916 год. при освобождението на Добруджа с. Сребърна е било наполовина опожарено отъ отстъпващитъ румѣнски войски. Въ Сребърна е открита презъ 1942 година пълна прогимназия, Кредитни земедѣлски кооперации има въ селата Сребърна и Вѣтрень, а сжщо народни читалища и земедѣлски задруги. Общинското

отъ северна Добруджа презъ 1940 год., отъ голѣмото и хубаво българско с. Липница.

Селищенъ съставъ: с. с. Ситово, Поляна, Липница, Слатина и полковникъ Златево, обаче, въ административно отношение се показватъ само с. с. Ситово (централна община), Поляна и Слатина.

Главенъ поминъкъ е земедѣлие и отчасти скотовѣдство.

Селата Ситово и Поляна сж свързани съ шосе и отстоятъ на 3 клм. отъ централното шосе Русе—Силистра.

Въ селата Ситово и Слатина има църкви, като тая въ Ситово датира отъ 1895 г.

Въ селата Ситово, Поляна и Слатина има първоначални училища, а въ Ситово има и прогимназия.

Въ Ситово има възлова пощенска и телефонна станция.

Свѣтославъ

Свѣтославска община е съставена отъ следнитъ села: с. Свѣтославъ, с. Господиново, с. Стрелково и с. Полковникъ Чолаково съ население 2718 жит.

Главното занятие на селата е земедѣлие. Има развито овцевѣдство. Въ землището на с. Стрелково се намиратъ богатъ гори известни подъ името „Топчийската канара“.

Една отъ забележителността на „Канарата“ сж многобройнитъ пещери, които често сж посещавани отъ любители на природата. На ней високото мѣсто на „Канарата“ се намира така нареченото „Кале“ (крепостъ, останала отъ стари времена, която е служила за военни цели.

Милетичъ. Съставни села: Звездель, Чехларъ, Нова-попина и Драгостинъ.

Полина. Съставно село: Гърванъ.

Иширково. Съставни села: Голбина и Сабинъ.

Генералъ Лазарово. Съставни села: Генералъ Попово и Лѣсковичъ.

Паметника на Ст. Караджа — Силистра

Страцимиръ

Общината се състои отъ съдемъ съставни села, разположени въ продължение на грани цата ни съ северна Добруджа а именно: Страцимиръ, Стубель, Полковникъ Боде, Богорово, Багатуръ, Попкралево и Главанъ.

Населението на цѣлата община е чисто българско, малка частъ сж преселници отъ северна Добруджа.

Поминъка е земедѣлие и дребно скотовѣдство.

Въ всѣко село има първоначално училище, а въ с. Страцимиръ пълна прогимназия.

До 1940 година не се строило нищо, но отъ 1941 година усилено се строятъ най-вече стопански приспособления въ двороветъ. Чрезъ трудовата повинностъ и труда на всички мъже сж поставени нови тржиби отъ 400 м.

Направени сж четири нови кладенци и една елеваторна помпа. Направено е трасе 4 м. широко и около два километра дълго, за което населението съ удоволствие дава своя трудъ само за да се благоустроятъ селата имъ.

Сребърна

Сребърнската община е съставена отъ селата Сребърна и Вѣтрень Жители 3973. Главния поминъкъ на населението е земедѣлие. Около четирисетъ семейства се занимаватъ съ риболовство. с. Сребърна е разположено на високо мѣсто край Сребърнското блато, прочуто съ изобилна риба и рѣдки екземпляри птици, като пеликани и др. Селото Вѣтрень е разположено близо край Дунава, край него отъ дветъ страни се

управление се помѣщава въ общинско здание построено прозъ 1903 година и ремонтирано основно презъ 1941 год. Поради военновременитъ условия и липса на материали много отъ инициативитъ сж възпрепятствани за днесъ. При едно мирновремено развитие задачата на общината е да бжде селото водоснабдено отъ близкитъ и други водоизточници край него.

Ситово

Общината брои 3457 души. Голѣма частъ сж преселници

Банка Български Кредитъ А. Д.

Основана съ участието на държавата, Българ. нар. банки и Българ. землед. и кооп. банка
Капиталъ и резерви 192,000,000 лв.

Извършва всички банкови операции
36 клона и 42 представителства

Въ всички останали градове кореспонденти — Българ. и банка
Централа: София, ул. „Александъръ I“ 12.
Телегр. адресъ: „БЪЛКРЕДЪ“.

Българско Търговско Акционерно Дружество

Централа РУСЕ — Телефонъ 21-96
Клонове въ СОФИЯ и ГОРНА-ОРЪХОВИЦА

Търговия съ земледѣлски и мелнични машини, трансмисионни ремѣци, шевни и пишещи машини, велосипеди.
Генерално представителство на вършачкитъ „Клайтонъ-Шутлевортъ“ — Будапеща, на шевнитъ машини „Веритасъ“ и на пишущитъ машини „Урания“ и на велосипедитъ „Бренаборъ“

Универсаленъ магазинъ „Златно трико“ --- Русе

на ВАСИЛЬ К. ГАЧЕВЪ, финна галантерия и трикотажъ.
Телефонъ 24-46

Къмъ Силистра

Тутраканска околия

Тутраканъ

Тутраканъ е много старъ градъ, разположенъ на Дунава, на срѣдата между Русе и Силистра. Презъ римско време се е наричалъ Трансмариска. Заселенъ е съ българи отъ първия български царь Аспарухъ — основателъ на първото българско царство въ 679 година следъ Христа.

Следъ освобождението на България отъ петвѣковното турско иго, Тутраканъ елиза отново въ предѣлитъ на Третото българско царство.

Презъ 1913 год обаче, когато България бѣше зета въ Балканската война съ Турция, Гърция и Сърбия, Тутраканъ бѣше окупиранъ отъ Ромѣния.

Презъ Общоевропейската война, на 5 и 6 септемврий 1916 год., съ викренъ шурмъ на българскитъ войски, Тутраканската хрепостъ падна въ наши рѣце и градътъ бѣше отново освободенъ. Въ тия тежки сражения вземаха участие и германски войници подъ командата на майоръ фонъ Хаммерщайнъ. Хилядитъ загинали тогава герои сж събрани въ братска гробница близо до града, гдето всѣка година на 6 септемврий ставатъ всенародни поклонения. Възторгъ и гордостъ предъ подвигъ имъ, скръбъ и сълзи заливатъ човѣка тамъ при оанитъ имъ могили! Но... предъ ламетъ на великанитъ—герои нито се приказва, нито се пише: — сваля се шапка и се мълчи...

Съ това Тутраканъ стана една отъ най-свѣтлихъ и героични епопепен, съ достоинство се издигна и застана на единъ отъ върховетъ на националния ни тригълникъ: **Шипка! Одринъ! Тутраканъ!**... и вълзе, съ неувѣващо име, во вѣки вѣковни, въ най-новата ни история... България първа въ свѣта направи още презъ IX вѣкъ християнството държавна религия; народътъ ни роди богимилството като реакция срещу стария деспотизъмъ и обскурантизмъ на срѣдновѣковието, като начерта идентъ на албгойството и на великата френска революция; ние първи употрѣбихме, още презъ 1912 година, аероплана за военни цели; българинътъ създаде за себе си и за свѣта трудовата повинност, а при Тутраканъ пакъ първи проявихме оригиналната военна тактика на свѣтквичната война, макаръ и съ много свидни жертви, която стана ценно оржие на съвременнитъ модерни войски.

Следъ нещастното приключване на общоевропейската война, въ началото на месецъ декемврий 1918 година, Тутраканъ падна отново въ ромѣнска власт.

На 21 септемврий 1940 година, следъ двадесетъ и две годишно робство, по доброволно споразумение на Българското и Ромѣнско правителства, Тутраканъ се върна окончателно къмъ майката Родина, заедно съ цѣла южна Добруджа.

Петър Друмевъ кметъ на Тутраканъ

Тутраканъ сега брои 7500 жители съ тенденция скоро да станатъ 12,500, колкото бѣха и презъ 1918 год. Той е оживенъ стопански и търговски центъръ и естествено дебуше на Дунава за единъ голѣмъ и богатъ земеделски районъ. Презъ неговото пристанище ежегодно се изнасятъ десетки милиони килограми зърнени храни, риба, плодове, грозде, вина и пулпъ отъ неговитъ лозя, овощни градини и др.

Макаръ и само за нѣколко години отъ неговото освобождение, Тутраканъ регистрира необикновено голѣми културни, материални, благоустройствени и стопански успѣхи, благодарение на въодушевлението и поразителното единство на гражданитъ му и енергичното ръководство на управата му. Така напримеръ днесъ Тутраканъ има открити пълна гимназия, за пръвъ пътъ въ вѣковното му сществуване; девическо професионално училище, а предстоящо е откриването и на земеделско и занаятчийско училища. Тукъ сж основани и издигнати вече на завидна висота всички видове национални, културно-стопански и професионални организации, които сществуваатъ въ старитъ предѣли на Родината и които енергично подпомагатъ общинската управа при изграждане на новата слънчева сждба на града на военната слава. Плодъ на почти две годишни усилия на българския технически гений, къмъ привъртане е и неговиятъ регуляционенъ-градостроителенъ планъ, който ше направи отъ него единъ модеренъ градъ, защото се работи по най-новия законъ за благоустройството. Правиятъ се модерни каптажи за генералното му водоснабдяване, строятъ се водопроводи, чешми, прокарватъ се смѣли улици и шосета, не ше закъснѣе електрифицирането му, пълното му канализиране, създаване на голѣмо дунавско пристанище и пр. Решено е да се направи шосето, което свързва града съ светитъ гробници, отъ асфалтъ или паванжъ, за да се даде възможностъ на българскитъ поколения, леко и удобно, въ всѣко време да отиватъ на поклонение тамъ, а сжщо така да се построятъ величественни паметници, мавзолей и китенъ паркъ на сжщитъ. Поради това Тутраканъ не е само на жителитъ му. Той принадлежи на цѣлия български народъ, защото и свята барьера на титаническитъ му напѣни, жертви и победи, затова грижитъ и подкрепата за бързото му повдигане трѣбва да бъдатъ всеобщии.

Ето защо, смѣло може да се каже, че днесъ Тутраканъ е въ все-страненъ и трескавъ културенъ, стопански и благоуостаойственъ подемъ и не ше закъснѣе времето, когато ше стане истинска дунавска ривьера на красотата и стопанството, за да може новиятъ Тутраканъ да застане достойно и съперничашъ на високия пиедесталъ до стария Тутраканъ — градътъ на българската слава, кървавиятъ бисеръ на героичната ни история.

Петър Друмевъ

Тутраканъ съ крайдунавския булевардъ

Главиница

Състои се отъ селата: Главиница съ 1394 ж., Калугерене—524 ж., Поручикъ-Геново—561, Падина—336, Подлесъ — 597 и Скаленъ-долъ — 72 ж. всичко 3,484 жители Главенъ поминѣкъ земеделѣе.

Безъ Поручикъ-Геново и Скаленъ-долъ, останалитъ села иматъ народни читалища и първоначални училища, а въ Главиница и непълна прогимназия. Въ последното сществуваатъ: здравенъ домъ, ветеринарна лѣчебница и допълнително земед. училище.

Всѣка срѣда има седмиченъ пазаръ, а презъ ноемврий па-наиръ.

Кметъ Пенчо Ст. Чакъровъ.

Н. ЕВСТАТИЕВЪ Окол. управителъ на Тутраканъ

Нова-черна

Общината се състои отъ с. с. Нова-черна и Сѣново, съ седалище с. Нова-черна. Село Нова-черна брои 2320 жители, а с. Сѣново — 832.

Населението се занимава предимно съ земеделѣе, като се за-сѣватъ всички зърнени и фуражни храни: пшеница, ржжъ, ечемикъ, царевича, овесъ, фий, леца, бобъ, лудо и умно просо, слънчогледъ, цвекло, нахутъ и др.

За отбелезване е, че старитъ квартали на дветъ села почти сж изчезнали. Запазена е новата чгстъ на с. Нова-черна, кждето сж настанени преселници българи отъ с. Черна — Ромѣния.

Соколъ

Състои се отъ с. с. Соколъ, Полковникъ Тошково, Суходолъ, Косара и Бащино съ общо население 3802 души. Населението се занимава изключително съ земеделѣе.

Мѣстността е доста плодородна и има въ изобилие вода. Отъ с. Соколъ по низината къмъ с. Пол. Тошково има много изворчета, чиято вода се събира въ едно пространство отъ 30 декари, кждето се развъжда риба.

Тертерь

Общината се състои отъ селата: Тертерь, Бреница, Ген. Добрево и Мждрово съ седалище с. Тертерь, съ население 2520 жители. Главния поминѣкъ на населението е земеделѣе и скотовѣдство. Въ централната община има едни отъ най-удобнитъ помѣщения за основно училище и общинска сграда. Основано е читалище „Ст. Караджа“, съ радио апаратъ. Въ срѣдата на селото е засаденъ паркъ. Откритъ е въ селото седмиченъ пазаръ за добитѣкъ, който става всѣки четвъртъкъ. Въ село Мждрово е построена и сграда за кметско намѣстничество по най-модеренъ начинъ.

Бѣленска околия

Бѣла

Градъ Бѣла е разположенъ на дѣсниа брѣгъ на р. Янтра. Тукъ, до града надъ рѣката е построенъ по времето на Мит-

Църквата въ Бѣла

хадъ Паша, отъ българина Никола Фичебглу, прочутиятъ Бѣленски мостъ.

Мостътъ е съграденъ за 2 (две) години 1865—67 год и струвалъ 700,000 (седемстотинъ хиляди) гроша.

Градъ Бѣла е околийски центъръ на 33 села. Градътъ брои 6,063 жители и заедно съ селата Стърменъ — 868 жители, Ботровъ — 829 жители и Бистренци — 1,565 жители образува една община.

Населението на гр. Бѣла и селата се занимава предимно съ земеделѣе, скотовѣдство и лозарство. Търговията и занаятчийството сж слабо развити поради отдалечеността на желѣзопътната гара.

Въ културно и просвѣтно отношение е направенъ значителенъ напредѣкъ.

Въ града има две първоначални училища, основно училище, срѣдно реално училище, стопанско училище и читалище съ богата библиотека.

Градътъ е електризиранъ, модерно водоснабденъ и въ последнитъ години усилено се благоустр ойна.

Кжщата, въ която е живѣлъ великиятъ князь Владимиръ Николаевичъ презъ 1877—78 год.

Г.-Монастирица

Горно-монастирската община се състои отъ 5 села съ 6 населени пункта — с. с. Горна Монастирица, Долна-Монастирица, Гораздъ, Бръстивица, Петъ кладенци и гара Горна Монастирица, съ общо 4622 жители.

Главното занятие на населението отъ селата е земеделѣе и скотовѣдство, а на това при гара Горна-монастирица — търговия и индустрия.

До самата гара има модерна валцова мелница, циглена фабрика, две

модерни маслобойни, дърскорѣзница, аптека и пр.

Самата гара е електрифицирана, Електрофицирано е и с. Горна-Монастирица и частъ отъ с. Гораздъ.

Презъ текущата година ше се извърши полагането на тржбитъ на модерния водопроводъ.

Гара Горна-Монастирица е въ центъра на Бѣленска околия съ районъ отъ много села. Високо е надъ морското равнище съ 289,431 метра.

Тукъ презъ лѣтото е много прохладно, има всички условия да бжде обявено за курортно мѣсто. Намира се непосредствено до гора, Виждайки това общината е засадила непосредствено до гарата 10 дек. борова горова гора и се подготвятъ материали за разширяването ѳ на 40—50 декара. Въ с. Горна Монастирица има издигнатъ паметникъ на падналитъ убити за родината презъ войнитъ.

Въ с. Бръстивица е квартирувалъ съ войскитъ си нашия Освободителъ отъ турското робство — Царь Освободителъ Александъръ I.

Горно-Абланово

Горно-Аблановската община заема северния край на Бѣленска околия. Землището на общината допира до р. Дунавъ. То заема едно пространство отъ около 80 000 д. отъ което 60,432 дек. ниви; 846 дек. лозя; 1,841 дел. гори и 13,893 дек. мера.

Общината се състои отъ селата Горно-Абланово и Батинъ съ население както следва: Горно-Абланово 3633 души и Батинъ 1793 души или всичко 5426 души.

Жителитъ на общината, предимно българи сж добри и тихи, запазили до голѣма степенъ старитъ български обичаи. Занимаватъ се съ земеделѣе и скотовѣдство.

Единъ красивъ кжтъ отъ с. Батинска — Бѣленско

Царь Самуилъ

Въ състава ѳ влизатъ селата Царь Самуилъ и Бръшленъ. Жителитъ на селото сж 2622. Поминѣкътъ е земеделѣе, като се обработва най-рационално голѣмата плодородна площъ съ всички житни култури.

На 38 клм. отъ шосето за Тутраканъ е разположено село Ершленъ. Тукъ има млѣкарска кооперация „Овень“, риберска „Дунавъ“ и кредитна „Бр. помощъ“.

На срѣдъ селото се издига гордостта на с. Бръшленъ — училището „Екзархъ Антимъ I“ и църквата „Св. Димитъръ“.

Жителитъ броятъ 1615. Стопанския и културенъ животъ и въ дветъ села отъ година на година отива все по-голѣмъ възходъ.

Бѣлица. Самостоятелна.

Варненци. Съставни села: Полковникъ Бананово и Шуменци.

Генералъ Зафирово. Съставни села: Коларово и Богданци.

Долно Рѣхово. Съставни села: Дунавецъ, Малки Прославецъ и Генералъ Драганово.

Старо село. Съставно: Ангелово.

Генералъ Жековъ. Съставни села: Преславци, Осенъ и Братомиръ.

Царевдолъ. Съставни села: Софийци, Черногоръ, Търговци и Антимово.

Две-могили

Две-могилска община е съставена от селата: Две-могили, Табачка, Пепелина и Широково с население около 8,000 жители. По-голямата част от населението се занимава с земеделие.

с. Две-могили с около 4000 жители, където е централната община, има развити следните служби: медицинска служба с участъков лъкар, клоун Б. н. банка, агенция от Б. з. к. банка, т. п. станция IV степен и др. Има народно читалище към което има създадено читалищно кино и добре уредена библиотека и земеделско девическо практическо училище.

Селото е безводно, поради което е предприето груново водоснабдяване на няколко села от Две-могилския район, за която цел са доставени тръжни материали на стойност 14,500,000 лв. Също така селото е включено в планът за електрификация на северна България.

Тук е живял и починал легендарния герой Филип Тотю, за издигане паметник на когото само за една година по почина на окол. управител, народния ни представител и мѣстния кмет са събрани 200 хиляди лева.

с. Табачка е с 2000 жители чисто българско население, което се занимава изключително с земеделие и малко скотовъдство.

През 1942 г. в с. Пепелина, съставно село на общината с около 1000 жители се откри в скалитѣ пещера, която с чудно изваяните си сталактити и сталагмити, и просторни колони според преценката на наши естественици и професори е една от най-хубавите в страната.

с. Широково има около 1000 жители чисто българско население. Тук успоредно с земеделието е развито и градинарството.

На 25 IX. 1875 г. край селото е паднал убит от турски куршум Върбань Йордановъ, главатарь на Червеноводската чета, на лобното мѣсто на когото е въ проект да се построи подобаващ паметникъ.

Кацелово

Състои се от с. Кацелово, разположено в дѣсно на рѣката „Черни-Ломъ“. Брой 2733 жители. Главният поминък е земеделието; застъпено е доста и коневъдството.

Битова особеност на населението: голѣми домакинства наподобяващи старитѣ славянски задруги.

Има много хубава училищна сграда. Селото се водоснабдява с модерна водопроводна мрежа.

Карань-Върбовка

с. Карань-Върбовка, самостоятелна община, с 1941 жители. Главни занаяти: земеделие и отраслитѣ му. Една част от младитѣ отиват като работници въ каменовъглени мѣни: Перникъ, „Черно море“ и др.

В селото има т. п. станция с всички служби, здрава служба, участъков ветеринарен лъкар, участък акушерка и кредитна кооперация. Гордост на селото сѫ общественитѣ постройки: църква, основно народно училище, нов общински домъ, нов здравен домъ. Селото е модерно водоснабдено.

В района на общината се намира многоизвестната „Св. Марина“, където е обзаведено детско лѣтoviще отъ Доростол. Червенската митрополия и всѣка година лѣтуват по 2 смѣни предимно деца отъ гр. Русе.

Обретеникъ

Общината се състои от с. Обретеникъ с 2493 жители и с. Екзархъ Йосифъ с 2510 жители или всичко 5003 жители.

Населението се занимава с земеделие и скотовъдство. Обработваема площ с. Обретеникъ 27150 декари, а с. Екзархъ-Йосифъ 32890 декари или всичко 60,040 декари.

В с. Обретеникъ и с. Екзархъ Йосифъ има новопостроени училища с пълни прогимназии, читалища и църкви.

Общината си има собствено здание въ с. Обретеникъ, а въ село Екзархъ-Йосифъ собствено здание за кметско намѣстничество.

Баниска

Баниската селска община е съставена от селата: Баниска, Могилно и Помень с седалище Баниска, което се намира на лѣвия брѣг на р. Баниски Ломъ и отстои на 12 км. южно отъ гара Горна Монастирица и 18 км. отъ гр. Бѣла. Според преброяването населението на цѣлата община е 5048 и е предимно земеделско. Характерно за село Баниска е, че произвежда много отъ земеделскитѣ култури, картофи, сѫ която култура е известно отъ лѣколко години и която е главен поминък на населението.

Селото е развѣден центъръ из сивото искърско говедо и там се отглеждат говежди бици за околията. Има кредитна кооперация с производителен отдѣл—мандра въ която се изработва сирене и масло (бутеръ). Същото е снабдено с модерен водопроводъ, построен презъ 1937 год. само въ низката му частъ.

Съставнитѣ на Баниската селска община села Могилно и Помень произвеждат висококачествено жито.

Батишница

Въ състава на общината влизат селата: Батишница, Бѣзовецъ и Чилновъ с 4933 жители.

Главният поминък на населението е земеделието, сѫ преобладаващо производство на зърнени храни. Особено благоприятно почвени и климатически условия за това производство съществуват въ Батишница. Землището е много пригодно за комасиране на земята.

На р. Бански Ломъ е разположено китното село Чилновъ с добре развито градинарство, което ангириза труда на 100 земеделски стопанства.

Копривецъ. Съставни села: Дѣвовецъ и Ломъ Черковна. Острица. (Самостоятелна).

Полска Косова. Съставно: село Пейчиново.

Црѣво. Съставни села: Бѣловъ и Долна Студена.

Първоначалното училище въ с. Голѣмо Враново

Агротехника О. О. Д-во

Технически и земеделски материали (бивша Из Фетваджиевъ) ул. „Кубратъ“

Трактория „а. д.“

Машинен складъ ул. Александровска 13. Телефонъ 25-52

Кубратска околия

Кубратъ

Кубратъ е разположен на високо плато въ северо-западната част на Дели-Ормана, почти въ срѣдата на тригълника Русе-Разград-Тутраканъ. Застащъ такова централно мѣсто той е свързан с горнитѣ пунктове с второкласни шосейни пътища.

Д. Иванковъ кметъ на Кубратъ

Разстоянието до Русе е 51 км. до Разград—35 км. и до Тутраканъ—34 км. Кубратъ е бил старъ административен центъръ още отъ турско време. Тукъ е имало бейски конакъ, чинги порти до скоро бѣха запазени. За околийски и административен центъръ той е бил определенъ и отъ българската държава следъ освобождението сѫ всички необходими за случая държавни учреждения и като такъв е просъществувал до 1904 г. Околията е възобновена презъ 1924 г.

Днесъ Кубратъ брои 3659 жители, а сѫ приданитѣ къмъ общината 3 села общо 6051 жители. Мѣстоположението му го прави изгоденъ не само за административен, но и за търговски и стопански центъръ. Отъ едно почти турско село днесъ вече той е добилъ видъ на малко градче, което отбелязва доста голѣмъ прогресъ въ културно-просвѣтно, благоустройствено и стопанско отношение. Тукъ има добре

уреден седмичен пазаръ и ето годенъ пролѣтен панаиръ, най добриятъ и най-добре посещаванъ не само отъ околията, но и отъ сѫседнитѣ и далечни краища на страната. Независимо отъ това има и есененъ традиционен пазаръ за добитъкъ. Въ Кубратъ има всички занаятчийски и търговски магазини, отлична валцова мелница, дѣкорѣзница, дараца, маслобойна и пр.

Той е едно отъ най-уреданитѣ селища въ тази част на Дели Ормана, планирано, електрифицирано и модерно водоснабдено отъ Воденъ (Махзаръ паша). Днесъ всрѣдъ него се издигат хубави, кокетни частни и обществени сгради, между които първо мѣсто държи общинския доаъ, читалището, най-добре уредено въ околията сѫ театрален салонъ, болницата, църквата, околийското управление, ветеринарната лѣчебница и др.

Въ Кубратъ има всички държавни околийски служби.

Въ строежъ сѫ модерна кланица и голѣми складове за храни.

И въ духовно отношение Кубратъ държи днесъ първенство всрѣдъ околийскитѣ селища. Освенъ другитѣ културно-просвѣтни дружества, още презъ 1919 год. е образуванъ църковен хоръ, преустроенъ презъ 1934 г. въ Музикално д-во „Родни звуци“, което развива похвална дейностъ.

Изобщо Кубратъ се радва на общъ културенъ и икономически подемъ.

Бѣловецъ

Общината е съставена отъ две села—Бѣловецъ и Бѣличница. Седалището на общината е първото. Намиратъ се въ най-северозападната окръжност на Дели-Орманъ, по шосето Русе—Кубратъ, на 12 км. западно отъ последното.

Училището въ с. Бѣловецъ

Бѣловецъ — 315 къщи с 1623 жители.

Бѣличница — 173 къщи с 820 жители.

Континенталния делиормански климатъ тукъ е значително омекотенъ отъ близостта на Дунавъ и пространитѣ околни гори. Въ прохладнитѣ дни и чудно хубавитѣ нощи презъ юний, когато липитѣ цвѣтятъ, въздухътъ е напоенъ сѫ аромата на липовия цвѣтъ и се диша лъно и неясно.

Презъ последнитѣ 7—8 години е постигнато твърде много въ шосирането на улици сѫ временната трудова повинностъ. Землищата обхващатъ кръгло 36,000 дек. площъ, отъ която около 20,000 дек. обработваема, 15,000 дек. гори и 1000 дек. мѣри. Главно занятие на жителитѣ е земеделието. Сѫтъ се най-вече пшеница, ржжъ, ечемикъ, овесъ, гаревница, фасулъ, соя и фуражи. Скотовъдството тукъ е поощенъ отраслъ на земеделието. Лозарството, овошарството, пчеларството и бубарството сѫ застъпени слабо — само за домашни нужди. Последнитѣ особено се засилва пчеларството. Земята е плодородна но се обработва по примитивенъ начинъ, затова срѣднитѣ добѣли е малкъ. Напредничави стремежи и начинки има.

По Чатма-дере се експлоатиратъ карieri за лъженъ камъкъ и пещи за варъ отъ мѣстенъ варовникъ. Произвеждатъ се за мѣстни нужди и стари турски керемиди.

Като училището, така и читалището сѫ били за цвѣтъ села. Похвална дѣятелна културно-просвѣтна дейностъ развиватъ мѣстнитѣ училищни и общински служители.

Изобщо, вътрѣки военитѣ условия въ културния и стопански животъ на дветѣ села се наблюдава единъ всеостраненъ подемъ.

Кметъ на селото е Димитъръ Николовъ.

Брѣстовене

с. Брѣстовене е самостоятелна община. Брой 4150 жители, сѫ 900 къщи.

Общото землище на селото е 54,000 декара, отъ които обработваема площъ 31,600 декара. (Фондови земи 3000 декара и частни 28600), общински гори 19200 декара и мѣри — 3200 декара.

Населението се занимава предимно сѫ земеделие, раздробено на малки стопанства и сравнително е бедно, по липса на достатъчно работна земя. Култивиратъ се изключително зърнени храни, а доходнитѣ: индустриални и маслодайни земеделски култури сѫ слабо застъп-

СТАНЧО СТАНЕВЪ

Кубратски околийски управителъ

пени. Слабо застъпено е и скотовъдството, овошарството и др. отрасли на земеделието. Значително пропитание населението намира въ дърварството (строителни материали и дървени вжлѣща) отъ общинскитѣ гори.

Служебни и за отбелязване постижения сѫ: свързване селото сѫ шосета; околийски центъръ Кубратъ, сѫседното село Звезъ и с. Острово — за лазарния пунктъ гара Разградъ, общото водоснабдяване, построяване първоначално училище презъ 1923 год и частъ отъ прогимназията презъ 1939 год, църква презъ 1935 г., баня, консервна работилница, укрепяване бента на езерото край селото презъ 1940 г. и др.

Въ селото има: пълна прогимназия отъ 1921 г., участъкова медицинска служба сѫ фелдшеръ, читалище отъ 1926 г., кредитна кооперация сѫ потребителен магазинъ и др. отдѣли отъ 1929 год

Интелигентнитѣ сили въ селото, усилено работятъ въ всѣко културно отношение, особено за построяване общински домъ, здравен домъ и читалище сѫ салонъ, нуждата отъ които се чувствуватъ болезнено.

Кметъ на селото отъ 13 дек. 1941 г. е г. Борисъ Ивановъ Пестеревъ.

Глоджево

с. Глоджево е самостоятелна община. Населението брои 5019 души. Занимава се предимно сѫ земеделие.

Селото е водоснабдено и бърже се преустроява и модернизира. Улицитѣ сѫ шосирани.

Построени сѫ хигиенични училища. Уредена безплатна трансферия за бедни ученици и детски игрища.

Взетъ е починъ отъ общината за построяването на баня и общинска къдра.

Отмучдено е мѣсто за издигането величествитѣ паметникъ за падналитѣ герои презъ войнитѣ

Издигната е кокетна читалищна сграда сѫ дѣтна обзаводе театрален салонъ.

Това е най-голтната читалищна сграда отъ всички села околията.

Селото въ културно-просвѣтно отношение бърже крачи напредъ.

Кметъ на селото е Георги З-хариевъ.

Общинския домъ въ Кубратъ